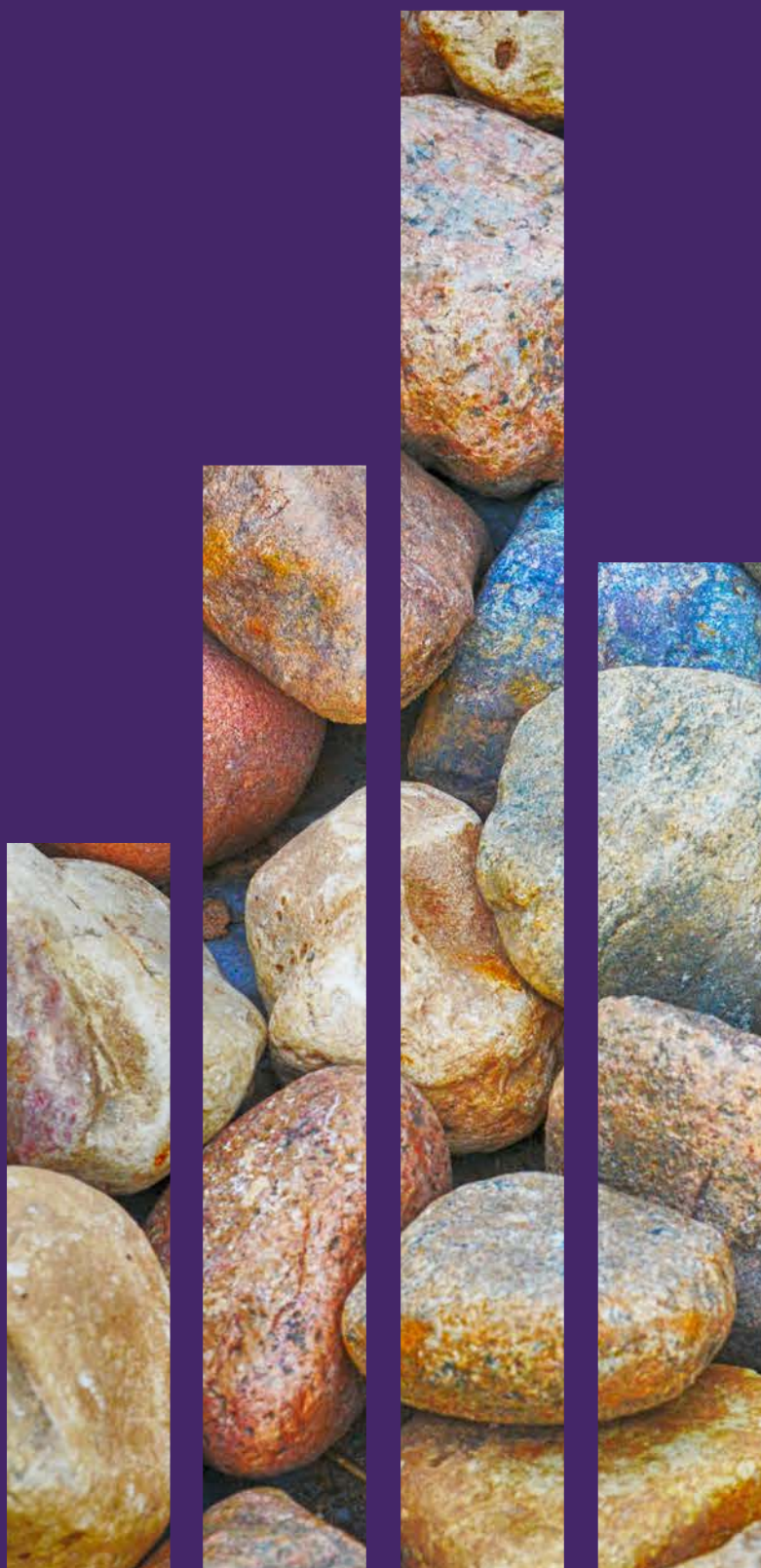

Indvandrere i Danmark 2017

Indvandrere i Danmark 2017

Rettet den 5. december 2017 i forhold til oprindelig version.
Tal er rettet i tekstafsnit nederst på side 113 og figur 6.10 side 114.
Rettelser er markeret med rødt.

Rettet den 5. januar 2018 i forhold til oprindelig version.
"I alt"-kolonne i tabellerne 6.5 og tabel 6.6 (side 102-103) er rettet.
Rettelser er markeret med rødt.

Indvandrere i Danmark 2017

Udgivet af Danmarks Statistik

November 2017

Foto: Signelements

Pdf-udgave: Kan hentes gratis på www.dst.dk/publ/indvandreroidk

ISBN 978-87-501-2282-1

ISSN 1902-8954

Adresser:

Danmarks Statistik

Sejrgade 11

2100 København Ø

Tlf. 39 17 39 17

E-mail: dst@dst.dkwww.dst.dk**Signaturforklaring:**

- » Gentagelse
- Nul
- 0 } Mindre end en halv af den anvendte enhed
- 0,0 } Mindre end en halv af den anvendte enhed
- Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
- .. Oplysning for usikker til at angives
- ... Oplysning foreligger ikke
- * Foreløbige anslåede tal
- Databrud i en tidsserie. Oplysninger fra før og efter databruddet er ikke fuldt sammenlignelige
- // Databrud i diagrammer
- i.sk. Ikke sæsonkorrigeret
- sk. Sæsonkorrigeret
- r Reviderede tal

Som følge af afrunding kan summen af tallene i tabellerne afvige fra totalen.

© Danmarks Statistik 2017

Du er velkommen til at citere fra denne publikation.

Angiv dog kilde i overensstemmelse med god skik.

Det er tilladt at kopiere publikationen til privat brug.

Enhver anden form for hel eller delvis gengivelse eller mangfoldiggørelse af denne publikation er forbudt uden skriftligt samtykke fra Danmarks Statistik.

Kontakt os gerne, hvis du er i tvivl.

Når en institution har indgået en kopieringsaftale med COPY-DAN, har den ret til – inden for aftalens rammer – at kopiere fra publikationen.

Forord

Indvandrere og efterkommere og deres integration i samfundet har stor almen interesse. I denne bog, som er den 11. udgave af årspublikationen *Indvandrere i Danmark*, samler Danmarks Statistik oplysninger om indvandreres forhold og deltagelse på forskellige samfundsområder for at give et bredt billede af indvandreres og efterkommeres stilling i det danske samfund. Der er på flere områder store forskelle mellem indvandrere og efterkommere og personer med dansk oprindelse. Og der er også store forskelle på, hvordan indvandrergrupper fra forskellige lande klarer sig i det danske samfund.

I denne udgave af *Indvandrere i Danmark* har vi udarbejdet et nyt kapitel 4 om indkomst, ulighed og formue for første gang til publikationen. I kapitlet undersøges indkomstsammensætning blandt indvandrere samt indvandrere og efterkommeres placering i indkomstfordelingen. Kapitlet indeholder desuden et afsnit vedrørende indvandreres pensions- og formueforhold, der er baseret på Danmarks Statistiks nye formuestatistik.

I kapitel 2 om arbejdsmarkedet er der også nyt indhold. Det er særligt afsnittet om underbeskæftigelse, der er nyt. Her introduceres et afsnit vedrørende beregnet underbeskæftigelse udtrykt i antal personer. Afsnittet belyser det antal personer, som beskæftigelsen blandt indvandrere skal øges med, hvis de skal opnå samme beskæftigelse som mænd og kvinder af dansk oprindelse.

Publikationen har også fokus på børn af efterkommere. I dette års udgave er der tilføjet et afsnit vedrørende forældrenes forhold, der blandt andet belyser forældrenes alderssammensætning, socioøkonomiske status og uddannelsesniveau. Data om forældrenes forhold indgår desuden i en særskilt analyse, der udgives i forlængelse af denne publikation. Analysen retter fokus mod karaktererne ved folkeskolens afgangsprøve for indvandrere, efterkommere og børn af efterkommere og undersøger betydningen af elevernes baggrundsforhold. Analysen vil være tilgængelig på Danmarks Statistiks hjemmeside under www.dst.dk/analyser.

Publikationen er udarbejdet i Danmarks Statistik af Jens Bjerre, Lisbeth Lavrsen, Dorthe Larsen, Annemette Lindhardt Olsen, Jarl Quitzau og Bo Møller. Arbejdet har været fulgt af en følgegruppe med medarbejdere fra Danmarks Statistik samt Marie Louise Schultz-Nielsen, Rockwool Fonden.

Danmarks Statistik, november 2017

Jørgen Elmeskov, rigsstatistiker

Henrik Bang, kontorchef

Indholdsfortegnelse

Sammenfatning	7
1. Befolkning	11
1.1. Herkomst.....	11
1.2. Indvandrernes alder og oprindelsesland	13
1.3. Efterkommernes alder og oprindelsesland.....	15
1.4. Indvandringstidspunkt	16
1.5. Hvor bor indvandrerne og efterkommerne?.....	18
1.6. Fertilitet	22
1.7. Opholdsgrundlag.....	23
1.8. Familier	26
1.9. Befolkningsfremskrivning	30
2. Arbejdsmarked	33
2.1. Beskæftigelsesudvikling 1985-2015.....	33
2.2. Beskæftigelse – alder og køn.....	35
2.3. Indeks og underbeskæftigelse	37
2.4. Beskæftigelse og oprindelsesland for indvandrere.....	40
2.5. Beskæftigelse og oprindelsesland for efterkommere	42
2.6. Selvstændige	43
2.7. Branche.....	45
3. Uddannelse	47
3.1. Højeste fuldførte uddannelse	47
3.2. Under uddannelse.....	53
3.3. Hverken under uddannelse eller i beskæftigelse.....	56
3.4. Karakterer i grundskolen	59
4. Indkomst, ulighed og formue	67
4.1. Indkomst før skat efter herkomst.....	67
4.2. Indkomst før skat efter oprindelsesland	69
4.3. Indkomst før skat efter opholdsgrundlag og opholdstid.....	71
4.4. Indkomstfordeling.....	72
4.5. Indkomstspredning blandt 30-39-årige ikke-vestlige efterkommere	75
4.6. Formue og gæld.....	77
5. Offentlig forsørgelse	85
5.1. Offentligt forsørgede	85
5.2. Aldersopdeling	91
5.3. Udvikling.....	93
5.4. Opdeling på forskellige oprindelseslande.....	94
6. Kriminalitet	97
6.1. Kriminalitet opdelt på lovområder.....	97
6.2. Kriminalitetsindeks	103
6.3. Fødselsårgange	112
7. Børn af efterkommere	117
7.1. Definition	117
7.2. 0-29-årige børn af efterkommere	120
7.3. Børnenes forhold.....	122
7.4. Forældrenes forhold.....	125

Sammenfatning

- 13 pct. af befolkningen er indvandrere eller efterkommere* 1. januar 2017 udgør indvandrere og efterkommere 13 pct. af befolkningen i Danmark. Andelen af indvandrere er 10 pct., og blandt dem er 58 pct. fra ikke-vestlige lande. I løbet af de seneste 30 år er antallet af ikke-vestlige indvandrere blevet femdoblet.
- I Ishøj kommune er andelen 38,4 pct.* I Ishøj er 38,4 pct. af befolkningen indvandrere eller efterkommere, hvilket gør det til den kommune med den største andel. Rebild har den laveste andel – her er andelen 5,4 pct. Mere overordnet set udgør indvandrere og efterkommere 18,9 pct. af befolkningen i Region Hovedstaden.
- I 2016 udgjorde asyl og familiesammenføring 22 pct. af de indvandrede opholdsgrundlag* Blandt de indvandrede i 2016, som er født i udlandet og har ikke-nordisk statsborgerskab, har 22 pct. familiesammenføring og asyl som opholdsgrundlag. Fra 1997 til 2001 lå den tilsvarende andel på omkring 50 pct. Indvandringen af ikke-nordiske statsborgere er siden årtusindeskiftet blevet mere end fordoblet og udgjorde i 2016 ca. 66.000.
- Ikke-vestlige indvandrere har lavere beskæftigelsesfrekvenser* Der var en stor stigning i ikke-vestlige indvanderes beskæftigelse fra 1995 til 2008, hvorefter den igen er faldet. Med beskæftigelsesfrekvenser blandt 16-64-årige ikke-vestlige mænd og kvinder på hhv. 53 pct. og 45 pct. i 2015 er niveauerne fortsat klart under niveauerne for personer med dansk oprindelse.
- Kvindelige ikke-vestlige indvandrere er 41 pct. mindre beskæftiget end kvinder med dansk oprindelse* Et indeks der standardiserer efter alder viser, at underbeskæftigelsen er markant højere blandt kvindelige ikke-vestlige indvandrere end blandt mandlige ikke-vestlige indvandrere. For kvinderne ligger beskæftigelsen 41 pct. lavere end hvis de havde haft samme aldersfordelte beskæftigelsesfrekvenser som kvinder med dansk oprindelse. For mændene svarer underbeskæftigelsen til 34 pct.
- Underbeskæftigelse i antal personer* Underbeskæftigelsen blandt indvandrere kan også udtrykkes i antal personer. I 2015 var underbeskæftigelsen for mandlige ikke-vestlige indvandrere 35.395 personer. Tilsvarende havde kvindelige ikke-vestlige indvandrere en underbeskæftigelse på 43.542 personer.
- Lav beskæftigelse blandt indvandrere fra Somalia, Libanon, Irak og Syrien* Der er store forskelle mellem indvandrere fra forskellige oprindelseslande. Blandt 30-64-årige er beskæftigelsen meget lav blandt indvandrere fra Irak, Libanon, Somalia, og Syrien. Indvandrere fra Nederlandene, Tyskland og Litauen har derimod de højeste beskæftigelsesfrekvenser blandt de 35 største indvandrergrupper.
- Færre får en uddannelse blandt 30-årige ikke-vestlige efterkommere* Blandt 30-årige ikke-vestlige efterkommere har 49 pct. af mændene og 70 pct. af kvinderne afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse. De tilsvarende andele for 30-årige med dansk oprindelse er 73 og 81 pct.
- Andel under uddannelse på niveau med dansk oprindelse blandt 22-årige* I 2017 er andelen af 22-årige under uddannelse 52 pct. blandt de mandlige ikke-vestlige efterkommere og 65 pct. blandt de kvindelige ikke-vestlige efterkommere. Der er tale om andele, der ligger på niveau med personer med dansk oprindelse.
- Marokkanske og libanesiske efterkommere er ofte hverken i uddannelse eller beskæftigelse* For de 20-29-årige mandlige efterkommere med marokkansk oprindelse er 34 pct. hverken i beskæftigelse eller under uddannelse i 2015. Det er den højeste andel blandt de undersøgte efterkommergrupper. Mandlige efterkommere med oprindelse i Sri Lanka har den laveste andel med 13 pct. Blandt kvinder er det de vietnamesiske efterkommere med 12 pct., der har den laveste andel, mens de libanesiske efterkommere har den højeste andel med 34 pct.
- Ikke-vestlige efterkommere får lavere karakterer* Drengene og pigerne med dansk oprindelse får højere karakterer ved de bundne prøver ved folkeskolens afgangsprøver end indvandrere og efterkommere. Baseret på karakterer i de seneste fem skoleår (2012-2016), er karaktergennemsnittet for drenge

og piger med dansk oprindelse 6,7 og 7,4. De tilsvarende niveauer for de ikke-vestlige efterkommere er 5,3 og 5,9.

<i>Især store forskelle i matematik</i>	Blandt de forskellige prøvfag er det i matematik og dansk læsning, at de største karakterforskelle mellem drenge og piger med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere findes.
<i>Laveste karakterer blandt tyrkiske og libanesiske efterkommere. De vietnamesiske ligger højest</i>	Der er store forskelle mellem oprindelseslandene inden for gruppen af ikke-vestlige efterkommere. Blandt både drengene og pigerne er det de vietnamesiske efterkommere, som klarer sig bedst, med karaktergennemsnit på 6,7 og 7,6, mens det er de tyrkiske og libanesiske efterkommere, som har de laveste karaktergennemsnit. Blandt drengene ligger de på 4,7 både for de tyrkiske og for de libanesiske efterkommere, mens niveauerne er lidt højere blandt pigerne med 5,2 for de tyrkiske og 5,1 for de libanesiske efterkommere.
<i>Mandlige indvandrere fra Storbritannien havde den største indkomst i 2016</i>	Opdelt på oprindelsesland havde 20-59-årige mandlige indvandrere fra Storbritannien den største indkomst før skat i Danmark i 2016. Deres samlede gennemsnitlige indkomst var på 446.200 kr. før skat. Det er mere end mænd med dansk oprindelse, der havde en gennemsnitlig indkomst på 417.200 kr. før skat.
<i>Offentlig forsørgelse er en stor del af indkomsten for ikke-vestlige indvandrere</i>	Mandlige indvandrere fra Afghanistan, Irak, Libanon, Somalia og Syrien havde i 2016 en årlig indkomst før skat, der var mindre end 255.000 kr. før skat. Heraf kom mellem 30 og 65 pct. af indkomsten fra offentlig forsørgelse.
<i>Kvindelige indvandrere fra en række oprindelseslande har relativt høje indkomster</i>	Kvinder har generelt lavere indkomster end mænd. Det er da også kun kvinder med dansk oprindelse samt kvindelige indvandrere fra Sverige, der i 2016 havde en gennemsnitlig årlig indkomst på mere end 300.000 kr. før skat. Sammenlignet med kvinder med dansk oprindelse var indkomsten relativt høj blandt kvindelige ikke-vestlige indvandrere fra Bosnien-Hercegovina, Iran, Jugoslavien, Rusland, Sri Lanka og Vietnam. Kvinder fra disse oprindelseslande havde i 2016 en gennemsnitlig årlig indkomst før skat mellem 247.000 kr. og 270.000 kr.
<i>Opdeling af de 25-64-årige i fem indkomstgrupper</i>	Indkomstfordelingen er en indikator for, hvor lige eller ulige et samfund er. Indkomstfordelingen kan belyses ved at inddele den 25-64-årige befolkning i fem lige store grupper efter størrelsen på deres indkomst (kvintiler). Personer med dansk oprindelse har højere indkomster end ikke-vestlige indvandrere. Mens kun 16 pct. af de 25-64-årige med dansk oprindelse er placeret i den laveste af fem indkomstgrupper, gælder det 49 pct. af de ikke-vestlige indvandrere.
<i>Vestlige indvandrere er mere jævnt fordelt end ikke-vestlige indvandrere i indkomstfordelingen</i>	Vestlige indvandrere er mere jævnt fordelt i alle fem kvintiler end de ikke-vestlige indvandrere. Blandt andet var der lidt over 18.000 vestlige indvandrere i øverste indkomstkvin til. Det svarer til 14 pct. af alle de 25-64-årige vestlige indvandrere. Modsat var der kun 6 pct. af de ikke-vestlige indvandrere, der var placeret i øverste indkomstkvin til.
<i>Lavere indkomster hænger især sammen med lavere beskæftigelse</i>	Ikke-vestlige indvandrere har klart lavere beskæftigelsesfrekvenser end personer med dansk oprindelse, og det er ikke mindst på den baggrund, at deres lavere indkomster skal ses. Blandt de 16-64-årige kvinder er kun 45 pct. af de ikke-vestlige indvandrere beskæftigede mod 73 pct. af kvinderne med dansk oprindelse i 2015.
<i>Indvandrere har lille pensionsformue</i>	Parfamilier med dansk oprindelse havde i 2015 en gennemsnitlig pensionsformue på lidt over 2,7 mio. kr. Det var markant mere end vestlige og ikke-vestlige indvandrere, der havde en gennemsnitlig pensionsformue på 0,95 mio. kr. og 0,4 mio. kr. i 2015. Indvandreres lave pensionsformue skal i høj grad ses i relation til deres opholdstid i landet.

<i>Ikke-vestlige indvandrere udgør 21 pct. af kontanthjælpsmodtagerne</i>	Mens de ikke-vestlige indvandrere udgør 8 pct. af hele den 16-64-årige befolkning, er deres andel af de 16-64-årige på offentlig forsørgelse 11 pct. Deres overrepræsentation er særligt stor blandt kontanthjælpsmodtagere, hvoraf 21 pct. er ikke-vestlige indvandrere.
<i>Høje andele med offentlig forsørgelse blandt ikke-vestlige indvandrere i 50'erne</i>	For de ikke-vestlige indvandrere stiger andelen med offentlig forsørgelse kraftigt med alderen. For de 30-34-årige er andelen 34 pct., mens det blandt 55-59-årige er 61 pct. af de ikke-vestlige indvandrere, som er på offentlig forsørgelse. For personer med dansk oprindelse er de tilsvarende andele for de to grupper henholdsvis 27 pct. for de 30-34-årige og 24 pct. for de 55-59-årige.
<i>Mange offentlig forsørgede blandt indvandrere fra bestemte oprindelseslande</i>	Både blandt mænd og kvinder er det indvandrere fra Syrien, Somalia, Libanon og Irak, som har de højeste andele med offentlig forsørgelse. For kvindernes vedkommende er syv ud af ti fra Syrien, Somalia, Libanon og Irak på offentlig forsørgelse.
<i>Højere kriminalitet blandt ikke-vestlige indvandrere og efterkommere</i>	Et indeks, der standardiserer efter alder viser, at kriminaliteten i 2016 er 35 pct. højere blandt mandlige indvandrere og 145 pct. højere blandt mandlige efterkommere med ikke-vestlig baggrund end blandt hele den mandlige befolkning. Når der yderligere standardiseres for socioøkonomisk status reduceres kriminaliteten til at være henholdsvis 13 pct. og 140 pct. højere.
<i>Højest kriminalitet blandt mænd med oprindelse i Libanon</i>	Mandlige libanesiske efterkommere, hvoraf en stor del er statsløse palæstinensere, har med 397 det højeste kriminalitetsindeks blandt de undersøgte lande. Indekset er standardiseret efter alder. Mandlige efterkommere med oprindelse Somalia, Irak, Pakistan, Marokko og Syrien har også alle indeks, der ligger over 250.
<i>22.082 børn af efterkommere i Danmark</i>	Børn af efterkommere har mindst én forælder, der er efterkommer og ingen forælder med dansk oprindelse. Der er 22.082 børn af efterkommere 1. januar 2017 – heraf har 88 pct. ikke-vestlig oprindelse.
<i>Karakterer for børn af efterkommere i grundskolen ligger på niveau med efterkommernes</i>	Ved de bundne prøver ved folkeskolens afgangsprøve i 2016 er karaktergennemsnittet for de ikke-vestlige børn af efterkommere ikke bedre end de ikke-vestlige efterkommeres. For drengene er gennemsnittene for både børn af efterkommere og efterkommere på 5,6. For pigerne er de 6,3 for både børn af efterkommere og efterkommere. De tilsvarende gennemsnit for drenge og piger med dansk oprindelse er markant højere med 6,9 og 7,7.

1. Befolkning

Sammenfatning

Indvandrere og efterkommere udgør 13 pct. af befolkningen i Danmark. Indvandrernes andel er 10 pct., og af dem kommer 58 pct. fra ikke-vestlige lande.

Med en andel på 18,9 pct. af befolkningen bor der relativt flest indvandrere og efterkommere i Region Hovedstaden. I Region Nordjylland bor der færrest med 8,3 pct. Blandt kommunerne har Ishøj Kommune den højeste andel indvandrere og efterkommere med 38,4 pct., mens Rebild Kommune har den laveste med 5,4 pct.

Siden 1996 er den samlede fertilitet for ikke-vestlige indvandrere faldet fra 3.144 til 2.110 i 2016. For personer med dansk oprindelse har den samlede fertilitet i samme periode været stort set uændret, nemlig 1.807 i 1996 til 1.685 i 2016.

Blandt de indvandrede i 2016, som er født i udlandet og har ikke-nordisk statsborgerskab, har 22 pct. asyl og familiesammenføring som opholdsgrundlag. Fra 1997 til 2001 lå den tilsvarende andel på omkring 50 pct.

I Danmark er der 1.366.415 parfamilier i alt i 2017. Heraf er parfamilier, hvor begge personer har dansk oprindelse, den største gruppe. 1.158.172 par eller 85 pct. befinder sig i denne kategori. Der er 97.444 par, hvor begge personer i parret er indvandrere, mens 7.860 par består af en indvandrer og en efterkommer. I de par, hvor ingen af parterne har dansk oprindelse, er begge personer oftest af ikke-vestlig oprindelse.

Antallet af indvandrere og efterkommere forventes at vokse kraftigere end personer med dansk oprindelse. Ifølge Danmarks Statistiks befolkningsfremskrivning vil indvandrere og efterkommere udgøre 16 pct. af befolkningen i 2030 og 20 pct. i 2060 mod 13 pct. i dag.

1.1 Herkomst

Indvandrere udgør
10 pct. af befolkningen

Danmarks befolkning består 1. januar 2017 af 5.748.769 personer. Heraf har 87 pct. dansk oprindelse, mens 10 pct. og 3 pct. er henholdsvis indvandrere og efterkommere. Blandt indvandrerne i Danmark kommer 58 pct. fra et ikke-vestligt land. For efterkommerne er andelen med ikke-vestlig oprindelse 84 pct.

Tabel 1.1 Befolkningen efter herkomst

	1. januar 2016	1. januar 2017
I alt	5 707 251	5 748 769
Indvandrere	540 503	570 581
Vestlige lande	226 019	237 707
Ikke-vestlige lande	314 484	332 874
Efterkommere	163 370	170 991
Vestlige lande	25 306	27 138
Ikke-vestlige lande	138 064	143 853
Dansk oprindelse	5 003 378	5 007 197

Indvandrere og
efterkommere

Indvandrere er født i udlandet. Ingen af forældrene er både danske statsborgere og født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er født i udlandet, opfattes personen også som indvandrer.

Efterkommere er født i Danmark. Ingen af forældrene er både danske statsborgere og født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er udenlandsk statsborger, opfattes personen også som efterkommer. Når en eller begge forældre, der er født i Danmark, opnår dansk statsborgerskab, vil deres børn ikke blive klassificeret som efterkommere, men som personer med dansk oprindelse. Fastholder danskfødte forældre imidlertid begge et udenlandsk statsborgerskab, vil deres børn blive klassificeret som efterkommere.

Personer med dansk oprindelse er personer – uanset fødested – der har mindst én forælder, der både er dansk statsborger og født i Danmark.

Oprindelsesland

Oprindelsesland er dannet ud fra følgende regler:

- Når ingen af forældrene kendes, er oprindelseslandet defineret ud fra personens egne oplysninger. Er personen indvandrer, antages det, at oprindelseslandet er lig med fødelandet. Er personen efterkommer, antages det, at oprindelseslandet er lig med statsborgerskabslandet.
- Når kun én forælder kendes, defineres oprindelseslandet ud fra dennes fødeland. Hvis dette er Danmark, bruges statsborgerskabslandet.
- Når begge forældre kendes, defineres oprindelsesland ud fra moderens fødeland. Hvis dette er Danmark, bruges statsborgerskabslandet.

Vestlige og ikke-vestlige lande

Vestlige lande: EU28 plus Andorra, Island, Liechtenstein, Monaco, Norge, San Marino, Schweiz, Vatikanstaten, Canada, USA, Australien og New Zealand.

Ikke-vestlige lande: Alle øvrige lande.

I tidsserier anvendes samme opdeling på vestlige og ikke-vestlige lande for alle år i tidsserien uanset hvornår landene reelt er blevet medlem af EU.

Forkortelser

Indv. og *Eftk.* i figurerne er forkortelser for henholdsvis *Indvandrere* og *Efterkommere*.

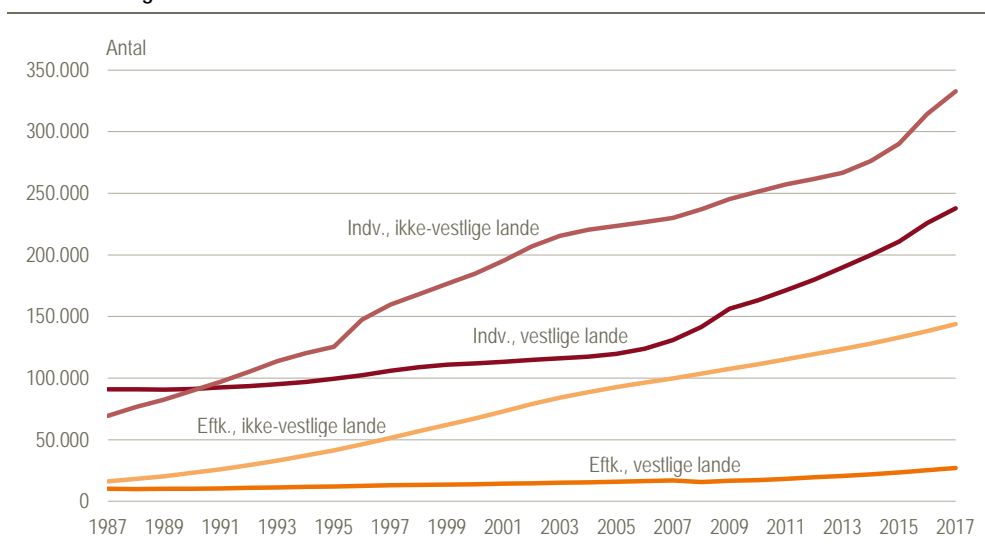
Antallet af ikke-vestlige indvandrere er 4,8 gange højere end i 1987

I de seneste 30 år har antallet af indvandrere og efterkommere i Danmark været stigende. Særligt antallet af ikke-vestlige indvandrere er i perioden steget kraftigt. De 332.874 ikke-vestlige indvandrere i befolkningen 1. januar 2017 er således 4,8 gange højere end antallet af ikke-vestlige indvandrere i 1987.

Siden 1991 har der været flere ikke-vestlige indvandrere end vestlige

I samme periode er antallet af indvandrere fra vestlige lande også steget. Samlet er der 146.732 flere vestlige indvandrere i Danmark i 2017 end i 1987. Det svarer til en stigning på 161 pct. Fra 1987 til og med 1990 var der flere vestlige indvandrere end ikke-vestlige indvandrere. Siden da har der været flest ikke-vestlige indvandrere, og i 2017 overstiger antallet af ikke-vestlige indvandrere de vestlige med 95.167 personer.

Figur 1.1 Indvandrere og efterkommere

Ni gange flere ikke-vestlige efterkommere siden 1987

Efterkommere fra ikke-vestlige lande er den gruppe, som relativt set er vokset mest siden 1987. Den store stigning i antallet af ikke-vestlige efterkommere hænger naturligvis tæt sammen med det stigende antal ikke-vestlige indvandrere. Fra 1987 til 2017 er antallet af ikke-vestlige efterkommere steget fra 16.080 til 143.853. Der er ca. ni gange så mange ikke-vestlige efterkommere i 2017 som i 1987. I samme periode er antallet af vestlige efterkommere kun steget 1,7 gang.

1.2 Indvandrernes alder og oprindelsesland

Indvandrerne kommer fra mere end 200 forskellige lande

Indvandrerne i Danmark kommer fra mere end 200 forskellige oprindelseslande, og der er derfor tale om en sammensat gruppe. I tabel 1.2 fremgår aldersfordelingen for de ti lande, Danmark har flest indvandrere fra. Tilsammen udgør indvandrere fra de ti lande 43 pct. af alle indvandrere.

Flest polske indvandrere

Indvandrere med oprindelse i Polen udgør 39.070 personer i 2017, hvilket gør Polen til det oprindelsesland, som har den største indvandrerbefolkning i Danmark. Syrien har med 33.616 indvandrere den næststørste indvandrergruppe i Danmark, mens indvandrere med oprindelse i Tyrkiet er tredjestørst med 32.606 indvandrere.

Ikke-vestlige indvandrere er yngre end vestlige

Indvandrere fra ikke-vestlige lande er yngre end indvandrere fra vestlige lande. Blandt alle indvandrere fra ikke-vestlige lande er der således kun 11 pct., som er fyldt 60 år. Den tilsvarende andel er 17 pct. for indvandrere fra vestlige lande. For indvandrere med tysk oprindelse er hele 32 pct. fyldt 60 år.

Tabel 1.2 Indvandrere efter alder og oprindelsesland. 2017

	0-9 år	10-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60 år og derover	I alt
	pct.							antal
I alt	4	5	22	24	18	13	13	570 581
Vestlige lande	3	5	28	23	15	11	17	237 707
Heraf:								
Polen	4	6	20	32	18	11	10	39 070
Tyskland	1	4	19	14	14	15	32	29 578
Rumænien	4	5	41	31	12	4	2	24 312
Norge	1	2	29	14	12	11	30	15 776
Storbritannien	2	2	14	14	20	20	27	14 094
Ikke-vestlige lande	5	6	18	25	20	15	11	332 874
Heraf:								
Syrien	22	19	21	22	11	4	2	33 616
Tyrkiet	1	2	6	23	31	21	15	32 606
Irak	1	6	23	18	22	19	11	21 383
Bosnien-Hercegovina	0	1	15	21	19	23	21	17 104
Iran	2	3	11	28	16	27	13	15 970

Anm.: Tabellen viser de ti lande, der er flest indvandrere fra.

Indvandrere fra Polen og Rumænien er yngre end andre vestlige indvandrere

Det er i øvrigt værd at bemærke, at indvandrere med polsk og rumænsk oprindelse i deres alderssammensætning skiller sig ud fra de andre vestlige lande Norge, Tyskland og Storbritannien, som er vist i tabel 1.2. Der er således kun 10 pct. af indvandrerne med polsk oprindelse og 2 pct. af indvandrerne med rumænsk oprindelse, som er fyldt 60 år. Disse lave andele hænger i høj grad sammen med, at de fleste indvandrere fra Polen og Rumænien først er kommet til Danmark efter landene er blevet medlem af EU.

Befolkningspyramider

Befolkningspyramiderne i figur 1.2 er en grafisk illustration af forskellene i alderssammensætning mellem vestlige og ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Det er tydeligt, at alle grupperne af indvandrere og efterkommere på hver deres måde adskiller sig fra gruppen af personer med dansk oprindelse.

Stort set ingen ikke-vestlige efterkommere over 45 år

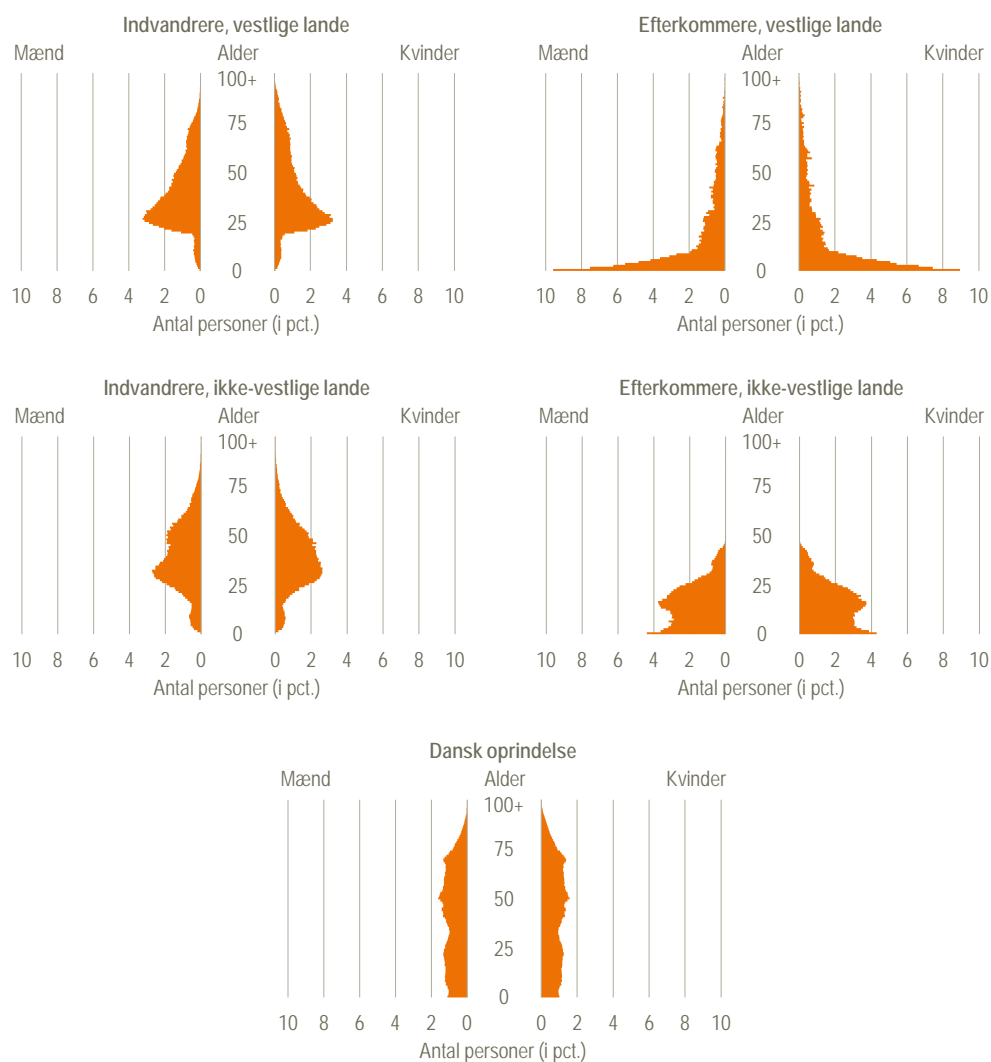
Mens vestlige efterkommere er repræsenteret i et vist omfang på alle alderstrin, er der stort set ingen ikke-vestlige efterkommere over 45 år. Derimod udgør aldersgruppen mellem 0 og 25 år 84 pct. af alle ikke-vestlige efterkommere.

Få indvandrere under 20 år

Der er desuden meget få indvandrere under 20 år. Det gælder både vestlige og ikke-vestlige indvandrere. En relativ stor andel af de vestlige indvandrere tilhører al-

dersgrupperne fra midt i 20'erne til midt i 30'erne, og det fremgår tydeligt af befolkningspyramiderne. De ikke-vestlige indvandrere er mere jævnt fordelt end de vestlige, og der er stort set lige så mange ikke-vestlige indvandrere på 50 år som på 25 år.

Figur 1.2 Befolkningen efter herkomst, køn og alder. 2017

En fjerdedel af de 24-36-årige er indvandrere eller efterkommere

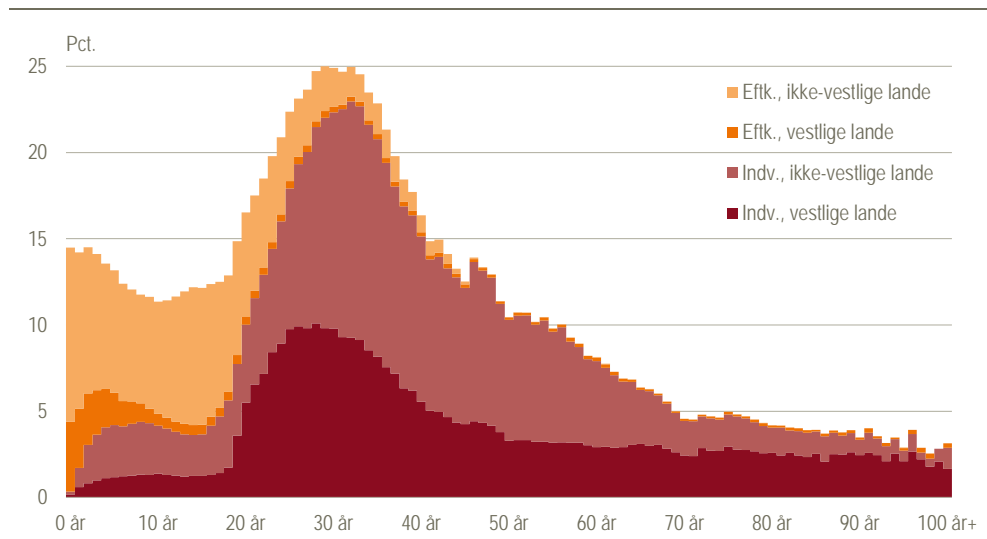
Der er stor forskel i gruppernes alderssammensætning. Det sætter også sit præg på, hvordan enkelte alderstrin i befolkningen er sammensat med hensyn til indvandrere og efterkommere. Blandt personer mellem 24 og 36 år er andelen af indvandrere og efterkommere højest. Blandt disse alderstrin udgør de ca. 21-25 pct. af befolkningen. Indvandrere fylder samtidig klart mest på disse alderstrin. Det er kun 2-5 pct. af befolkningen, der er efterkommere blandt personer mellem 24 og 36 år.

Få indvandrere blandt børnene

Efterkommerne er til gengæld i overtal blandt de helt unge. Det hænger sammen med, at det er relativt få indvandrere, der kommer til Danmark som børn. Andelen af indvandrere og efterkommere falder kraftigt fra med alderen. Blandt 70-årige udgør indvandrere og efterkommere 5 pct. af befolkningen. Det er under det halve af niveauet i befolkningen som helhed.

Figur 1.3 Indvandrere og efterkommeres andel af hele befolkningen. 2017

1.3 Efterkommernes alder og oprindelsesland

Polen er eneste vestlige land blandt de ti største oprindelseslande

De fleste efterkommere har oprindelse i et ikke-vestligt land. I tabel 1.3 hvor de ti oprindelseslande med flest efterkommere er nævnt, er Polen det eneste vestlige land, der er repræsenteret.

18 pct. af efterkommerne har tyrkisk oprindelse

Efterkommere med tyrkisk oprindelse udgør 18 pct. af alle efterkommere og er klart den største gruppe. Efterkommere med Libanon og Pakistan som oprindelsesland følger på de næste to pladser med henholdsvis 8 pct. og 6 pct.

Kun hver niende efterkommer er fyldt 30 år

Efterkommere er aldersmæssigt en meget ung gruppe. Ud af de 170.991 efterkommere er 36 pct. under 10 år gamle. Kun 13 pct. af efterkommerne er fyldt 30 år.

Tabel 1.3 Efterkommere efter alder og oprindelsesland. 2017

	0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60 år	I alt
	år	år	år	år	år	år	og derover	
	pct.							antal
I alt	36	31	21	8	3	1	1	170 991
Vestlige lande	49	14	11	7	6	5	7	27 138
Heraf:								
Polen	60	10	15	8	5	1	1	5 856
Ikke-vestlige lande ...	33	34	23	8	2	0	0	143 853
Heraf:								
Tyrkiet	18	30	34	16	2	0	0	30 101
Libanon ¹	22	41	36	1	0	-	-	13 736
Pakistan	21	25	26	19	8	0	-	10 775
Irak	40	49	11	0	0	0	-	10 519
Somalia	42	49	8	0	0	-	-	9 130
Jugoslavien ²	15	30	27	17	10	0	0	5 937
Vietnam	27	40	26	7	0	0	0	5 868
Bosnien-Hercegovina ..	39	43	17	0	0	-	-	5 853
Marokko	23	34	26	14	4	0	-	5 490

Anm.: Tabellen viser de ti lande, hvorfra der er flest personer.

¹ En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

² Jugoslavien før opsplitningen.

Vestlige efterkommere klart ældre end ikke-vestlige

Hvad aldersfordeling angår, er efterkommere fra vestlige og ikke-vestlige lande imidlertid meget forskellige. Andelen af efterkommere, som er 30 år eller mere, er

således 25 pct. blandt vestlige efterkommere og kun 10 pct. blandt ikke-vestlige efterkommere. Dette forhold afspejler, at der i længere tid har været en befolkning af vestlige indvandrere i Danmark. Derimod var der relativt få ikke-vestlige indvandrere i Danmark, hvis man går længere end 30 år tilbage. Den lille gruppe af ikke-vestlige indvandrere, som fandtes for mere end 30 år siden, fik derfor også kun få efterkommere, og gruppen af ikke-vestlige efterkommere over 30 år er derfor forholdsvis lille i dag.

Flest ikke-vestlige efterkommere over 30 år har tyrkisk eller pakistansk oprindelse

De få ikke-vestlige efterkommere, som er fyldt 30 år, har især Tyrkiet, Pakistan, Jugoslavien eller Marokko som oprindelsesland. Efterkommere med et af disse fire oprindelseslande udgør tilsammen 77 pct. af alle ikke-vestlige efterkommere, som er fyldt 30 år. Dette forhold skal naturligvis ses i lyset af, at indvandrere fra netop Tyrkiet, Pakistan, Jugoslavien og Marokko var med i de første større ikke-vestlige indvandring til Danmark, som fandt sted i 1960'erne.

1.4 Indvandringstidspunkt

Indvandringstidspunkt for de 12 oprindelseslande med flest indvandrere

De 12 oprindelseslande, hvorfra der i Danmark er flest indvandrere, er i figur 1.4 repræsenteret med en kurve hver, der illustrerer sammenhængen mellem indvandringsår og den samlede indvandrerbefolkning for det pågældende land i dag. Indvandringsåret er det år, hvor indvandrerens bliver registreret i folkeregisteret første gang. Asylansøgere regnes ikke for indvandrere i perioden, hvor deres asylsag behandles, men først når opholdstilladelse er givet, og de er registreret i folke-registeret.

Oplysninger om tidspunkt for indvandring fra 1986 og frem

Ved konstruktionen af figurerne er alle indvandrere fra det pågældende land først blevet opdelt på deres første indvandringsår. Derefter er det udregnet, hvor stor en andel indvandrere fra de enkelte indvandringsår udgør af den samlede gruppe af indvandrere fra landet. For indvandring før 1986 har vi ikke eksakte oplysninger, og alle med indvandringsår før 1986 er derfor slået sammen.

Mange indvandrere fra vestlige lande kom til Danmark før 1986

Figurerne for de vestlige lande Tyskland, Norge, Storbritannien og Sverige ligner hinanden meget. I alle fire tilfælde er en relativt stor andel af indvandrerbefolkningen i dag indvandret før 1986. Fra 1986 og frem til omkring år 2005 viser kurverne et jævnt forløb på et lavt niveau for alle fire lande. Herefter stiger kurverne igen. Der er generelt forholdsvis mange indvandrere fra disse lande, som opholder sig kort tid i Danmark. Derfor vil indvandrere med kort opholdstid altid udgøre en relativt stor andel af alle indvandrere fra disse lande.

Indvandringsaktivitet fra Tyrkiet og Pakistan i alle år

Indvandrere fra Tyrkiet og Pakistan er i de fleste tilfælde kommet til Danmark for at arbejde eller som resultat af familiesammenføringer. Der er derfor ikke enkelte år, der skiller sig voldsomt ud for de to lande. Til gengæld er der gennem hele perioden en vis indvandringsaktivitet.

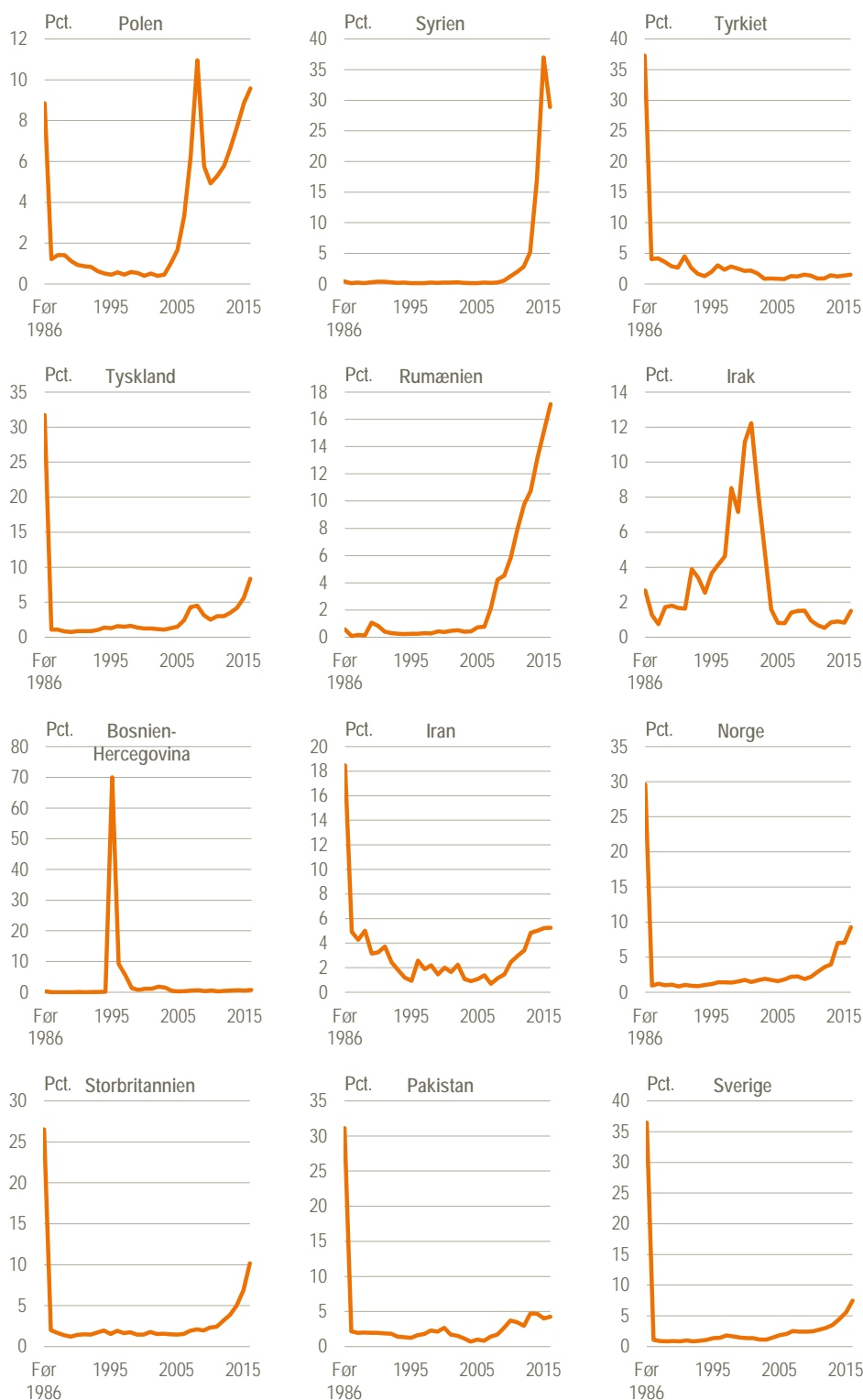
Stor indvandring fra Polen og Rumænien efter medlemskab af EU

Indvandrere fra Polen og Rumænien er først og fremmest begyndt at komme til Danmark i stor stil efter de blev medlem af EU. Polakker og rumænere kommer i dag hovedsageligt til Danmark for at arbejde.

Indvandrere fra Bosnien kom hovedsageligt i 1995

For de fire øvrige lande er udsvingene på figurerne ofte et resultat af uroligheder i de pågældende lande, som har fundet sted lige før eller omkring årene med stor indvandring. Især for Syrien og Bosnien-Hercegovina ses det sig særligt tydeligt. 66 pct. af syrerne indvandrede i 2015-2016 og 70 pct. af personerne fra Bosnien-Hercegovina indvandrede i 1995.

Figur 1.4. Indvandrere fra de 12 lande med størst repræsentation i Danmark efter første indvandringsår. 2017

Anm.: Bemærk at skalaen på y-aksen er forskellig fra figur til figur.

*Stor indvandring
fra Irak mellem
1998 og 2002*

De største indvandringer fra Iran til Danmark fandt sted indtil starten af 1990'erne, mens indvandring fra Irak for alvor begyndte efter afslutningen af den første Golfkrig i 1991. Indvandringen fra Irak var på sit højeste i perioden 1998-2002, hvorefter den er faldet kraftigt.

1.5 Hvor bor indvandrere og efterkommerne?

Indvandrere og efterkommere bor ofte i nærheden af større byer ...

De 741.572 indvandrere og efterkommere, som 1. januar 2017 bor i Danmark, udgør samlet set 12,9 pct. af befolkningen. Indvandrere og efterkommere er imidlertid ikke ligeligt fordelt på kommuner og regioner. Der er en tendens til, at de i højere grad bor i nærheden af større byer.

... og udgør 18,9 pct. i Region Hovedstaden

Af de fem regioner er det i Region Hovedstaden, at indvandrere og efterkommere udgør den klart største andel af befolkningen. Her er andelen 18,9 pct. I de fire øvrige regioner ligger andelen af indvandrere og efterkommere under lands gennemsnittet på 12,9 pct. For alle regioner er der dog store forskelle mellem de enkelte kommuner.

I Ishøj udgør indvandrere og efterkommere 38,4 pct. af befolkningen

I Region Hovedstaden er der 30 kommuner. Her finder vi også Københavns Kommune, hvor andelen af indvandrere og efterkommere i 2017 er 24,4 pct. I Ishøj Kommune er andelen 38,4 pct. Det er den højeste andel indvandrere og efterkommere for en enkelt kommune både for Region Hovedstaden og for hele landet. Bortset fra Christiansø, er Bornholm den kommune i Region Hovedstaden, som med 6,3 pct. har den laveste andel indvandrere og efterkommere.

Andelen er 9,3 pct. i Region Sjælland

I Region Sjælland er den samlede andel indvandrere og efterkommere 9,3 pct. Greve er kommunen i Region Sjælland, som med en andel på 14,5 pct. har den største andel, mens den laveste andel indvandrere og efterkommere blandt kommunerne i Region Sjælland findes i Sorø, som har en andel på 6,4 pct.

Tabel 1.4 Indvandrere og efterkommere efter regioner. 2017

	Indvandrere			Efterkommere			I pct. af hele befolkningen
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	I alt	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	I alt	
	antal						pct.
Hele landet	237 707	332 874	570 581	27 138	143 853	170 991	12,9
Region Hovedstaden	104 179	151 541	255 720	12 603	73 480	86 083	18,9
Region Sjælland	22 594	37 120	59 714	2 628	14 935	17 563	9,3
Region Syddanmark	46 013	59 409	105 422	5 286	23 363	28 649	11,0
Region Midtjylland	46 692	62 444	109 136	4 885	25 473	30 358	10,7
Region Nordjylland	18 229	22 360	40 589	1 736	6 602	8 338	8,3

11,0 pct. i Region Syddanmark

I Region Syddanmark udgør andelen af indvandrere og efterkommere 11,0 pct. for hele regionen. Blandt de enkelte kommuner skiller Odense sig klart ud med en andel på 15,8 pct., mens den laveste andel i regionen findes i Faaborg-Midtfyn Kommune, hvor indvandrere og efterkommere udgør 6,6 pct. af befolkningen.

10,7 pct. i Region Midtjylland

I Region Midtjylland er den samlede andel 10,7 pct. Blandt de enkelte kommuner i regionen er andelen højest i Aarhus med 16,3 pct. og lavest i Skive med 6,4 pct. Aarhus Kommune er dermed den kommune uden for Region Hovedstaden, som har den største andel indvandrere og efterkommere. Der er dog hele 13 kommuner i Region Hovedstaden, som har en højere andel indvandrere og efterkommere end de 16,3 pct., som findes i Aarhus.

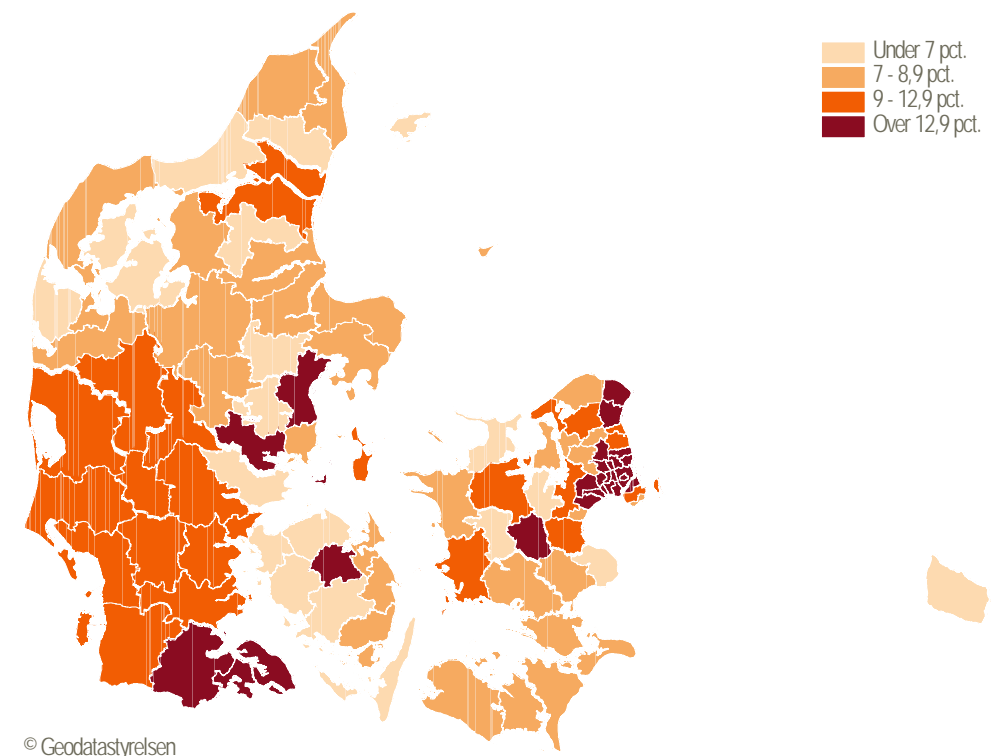
8,3 pct. i Region Nordjylland

I Region Nordjylland udgør indvandrere og efterkommere 8,3 pct. af befolkningen. Dermed er Region Nordjylland den region, som har den laveste andel. Den største andel i regionen findes i Aalborg Kommune med 10,6 pct. og den laveste andel i Rebild Kommune med 5,4 pct. Rebild Kommune er dermed også den kommune i hele Danmark, som har den laveste andel indvandrere og efterkommere.

Kun syv kommuner uden for Region Hovedstaden har flere indvandrere og efterkommere end landsgennemsnittet

I figur 1.5 er alle kommuner farvet efter deres andel indvandrere og efterkommere. Den mørkerøde farve markerer kommuner med en større andel end landsgennemsnittet på 12,9 pct. Uden for Region Hovedstaden er der kun syv kommuner, hvor det er tilfældet. Det drejer sig om Aarhus, Odense, Greve, Horsens, Aabenraa, Ringsted og Sønderborg. De store andele i Aabenraa og Sønderborg kommuner skal i høj grad ses i lyset af kommunernes placering i nærheden af den tyske grænse. Det er således indvandrere og efterkommere med tysk oprindelse, som trækker Aabenraa og Sønderborg over landsgennemsnittet.

Figur 1.5 Indvandrere og efterkommeres andel af hele befolkningen. 2017

Mange ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i tre vestegnskommuner

I hele landet udgør ikke-vestlige indvandrere og efterkommere 64 pct. af alle indvandrere og efterkommere. I Albertslund, Brøndby og Ishøj kommuner er de ikke-vestliges andel særligt høj, idet mere end 80 pct. af alle indvandrere og efterkommere i disse kommuner er af ikke-vestlig oprindelse.

Tønder og Aabenraa har mange indvandrere med tysk oprindelse

I Tønder og Aabenraa udgør vestlige indvandrere og efterkommere henholdsvis 58 pct. og 56 pct. af alle indvandrere og efterkommere. Med deres beliggenhed tæt på den tyske grænse er det indlysende, at det hovedsageligt er indvandrere og efterkommere med tysk oprindelse, som er årsagen til de relativt mange vestlige.

Relativt få ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i ø-kommunerne

Morsø, Læsø, Samsø, Ærø, Fanø, Langeland og Bornholm kommuner har tilfælles, at de alle er kommuner, hvis administrative område svarer til øen af samme navn som kommunen. Læsø, Samsø, Ærø og Fanø har yderligere det tilfælles, at de også har en større andel vestlige end ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Alle syv kommuner har dog samlet klart lavere andel indvandrere og efterkommere end hele Danmarks 12,9 pct., og med undtagelse af Bornholm hører de også til landets mindst befolkede kommuner.

Tabel 1.5 Indvandrere og efterkommere efter kommuner. 2017

	Indvandrere		Efterkommere		I pct. af hele befolkningen		
	Vestlige lande	Ikke- vestlige lande	Vestlige lande	Ikke- vestlige lande	Personer fra vestlige lande	Personer fra ikke- vestlige lande	Samtlige indv. og eftk.
	antal				pct.		
Hele landet	237 707	332 874	27 138	143 853	4,6	8,3	12,9
Albertslund	1 017	3 836	182	2 783	4,3	23,7	28,0
Allerød	694	1 090	94	330	3,2	5,7	8,9
Ballerup	1 361	3 590	280	2 115	3,4	11,8	15,2
Bornholm	1 125	1 109	88	194	3,1	3,3	6,3
Brøndby	1 508	5 715	308	3 932	5,1	27,1	32,2
Christiansø	1	1	-	1	1,3	2,6	3,8
Dragør	551	500	61	117	4,3	4,3	8,6
Egedal	1 069	1 870	167	696	2,9	6,0	8,8
Fredensborg	2 044	3 014	278	1 511	5,7	11,2	16,9
Frederiksberg	8 435	7 902	862	2 806	8,9	10,2	19,0
Frederikssund	940	1 759	104	662	2,3	5,4	7,7
Furesø	1 755	2 690	221	1 213	4,9	9,6	14,5
Gentofte	5 426	5 361	556	1 006	7,9	8,4	16,3
Gladsaxe	3 454	6 674	539	3 144	5,8	14,3	20,1
Glostrup	825	2 127	115	1 181	4,2	14,7	18,9
Gribskov	1 355	1 398	142	328	3,6	4,2	7,8
Halsnæs	1 162	1 456	139	494	4,2	6,3	10,4
Helsingør	2 296	3 660	327	1 891	4,2	8,9	13,1
Herlev	864	2 546	183	1 565	3,7	14,5	18,2
Hillerød	1 834	2 736	249	1 182	4,2	7,8	12,0
Hvidovre	2 030	4 866	289	2 865	4,4	14,6	19,0
Høje-Taastrup	2 496	6 579	426	4 328	5,8	21,7	27,5
Hørsholm	1 118	1 259	122	297	5,0	6,2	11,2
Ishøj	1 269	3 980	226	3 240	6,6	31,8	38,4
København	50 645	61 214	5 513	29 351	9,3	15,0	24,4
Lyngby-Taarbæk	2 985	3 544	292	998	5,9	8,2	14,2
Rudersdal	2 475	3 067	329	895	5,0	7,1	12,1
Rødovre	1 296	3 582	193	2 078	3,9	14,7	18,6
Tårnby	1 464	2 713	233	1 107	3,9	8,9	12,8
Vallensbæk	685	1 703	85	1 170	4,9	18,3	23,2
Faxe	1 141	1 180	119	254	3,5	4,0	7,5
Greve	1 919	3 321	305	1 717	4,5	10,1	14,5
Guldborgsund	1 650	2 343	179	701	3,0	5,0	8,0
Holbæk	1 674	3 263	167	1 458	2,6	6,7	9,2
Kalundborg	894	1 854	92	634	2,0	5,1	7,1
Køge	1 860	3 196	231	1 670	3,5	8,1	11,6
Lejre	674	888	110	195	2,9	4,0	6,8
Lolland	1 040	1 654	102	601	2,7	5,3	8,0
Næstved	1 845	3 826	245	1 220	2,5	6,1	8,6
Odsherred	792	1 070	88	217	2,7	3,9	6,6
Ringsted	1 309	1 896	136	1 110	4,2	8,8	13,0
Roskilde	2 893	4 163	298	1 771	3,7	6,8	10,5
Slagelse	1 719	4 367	243	2 407	2,5	8,6	11,1
Solrød	619	881	74	275	3,1	5,2	8,3
Sorø	606	996	55	232	2,2	4,1	6,4
Stevns	679	673	68	139	3,3	3,6	6,9
Vordingborg	1 280	1 549	116	334	3,0	4,1	7,1

Tabel 1.5 (fortsat) Indvandrere og efterkommere efter kommuner. 2017

	Indvandrere		Efterkommere		I pct. af hele befolkningen		
	Vestlige lande	Ikke- vestlige lande	Vestlige lande	Ikke- vestlige lande	Personer fra vestlige lande	Personer fra ikke- vestlige lande	Samtlige indv. og eftk.
	antal				pct.		
Assens	1 276	1 148	135	181	3,4	3,2	6,6
Billund	1 275	1 186	135	323	5,3	5,7	11,0
Esbjerg	3 895	5 619	505	2 114	3,8	6,7	10,5
Fanø	148	134	9	17	4,7	4,5	9,2
Fredericia	1 253	2 786	152	1 259	2,8	8,0	10,7
Faaborg-Midtfyn	1 342	1 540	116	401	2,8	3,8	6,6
Haderslev	2 206	2 279	277	807	4,4	5,5	9,9
Kerteminde	695	847	77	230	3,2	4,5	7,8
Kolding	3 515	5 128	375	2 044	4,2	7,8	12,0
Langeland	365	381	26	65	3,1	3,5	6,7
Middelfart	874	1 319	95	324	2,5	4,3	6,9
Nordfyns	856	936	86	132	3,2	3,6	6,8
Nyborg	671	1 464	62	497	2,3	6,1	8,4
Odense	7 978	14 728	848	8 156	4,4	11,4	15,8
Svendborg	1 226	2 371	131	893	2,3	5,6	7,9
Sønderborg	3 835	3 871	479	1 468	5,8	7,1	12,9
Tønder	1 999	1 333	250	271	5,9	4,2	10,2
Varde	2 099	1 783	316	451	4,8	4,4	9,2
Vejen	1 863	1 695	221	416	4,9	4,9	9,8
Vejle	4 517	6 134	519	2 448	4,4	7,6	12,0
Ærø	228	145	18	20	4,0	2,7	6,7
Aabenraa	3 897	2 582	454	846	7,4	5,8	13,2
Favrskov	1 346	1 457	157	334	3,1	3,7	6,9
Hedensted	1 431	1 323	157	317	3,4	3,5	6,9
Herning	3 256	4 162	327	1 588	4,1	6,5	10,6
Holstebro	1 569	2 227	199	871	3,0	5,3	8,4
Horsens	5 071	4 860	378	1 841	6,1	7,5	13,6
Ikast-Brande	1 430	2 045	165	792	3,9	6,9	10,8
Lemvig	607	584	92	79	3,4	3,3	6,7
Norddjurs	1 233	1 245	102	275	3,5	4,0	7,5
Odder	645	858	69	217	3,2	4,8	8,0
Randers	2 496	4 213	261	1 434	2,8	5,8	8,6
Ringkøbing-Skjern	2 431	2 104	313	469	4,8	4,5	9,3
Samsø	209	92	30	5	6,4	2,6	9,0
Silkeborg	2 487	3 341	312	1 000	3,1	4,8	7,8
Skanderborg	1 309	2 078	164	506	2,4	4,3	6,7
Skive	904	1 552	113	393	2,2	4,2	6,4
Struer	646	911	87	261	3,4	5,5	8,9
Syddjurs	1 291	1 400	125	292	3,4	4,0	7,4
Viborg	2 958	3 815	383	978	3,5	5,0	8,4
Aarhus	15 373	24 177	1 451	13 821	5,0	11,3	16,3
Brønderslev	707	1 299	75	271	2,2	4,3	6,5
Frederikshavn	1 901	1 987	162	412	3,4	4,0	7,4
Hjørring	1 763	2 436	160	711	2,9	4,8	7,8
Jammerbugt	820	1 178	83	163	2,3	3,5	5,8
Læsø	77	20	7	1	4,7	1,2	5,9
Mariagerfjord	1 095	1 418	133	367	2,9	4,2	7,2
Morsø	391	633	47	109	2,1	3,6	5,7
Rebild	565	832	66	123	2,1	3,2	5,4
Thisted	1 441	1 511	153	309	3,6	4,2	7,8
Vesthimmerlands	1 327	1 291	212	242	4,1	4,1	8,2
Aalborg	8 142	9 755	638	3 894	4,1	6,4	10,6

1.6 Fertilitet

Samlet fertilitet for perioden 2012-2016

I perioden 2012 til 2016 er den gennemsnitlige samlede fertilitet 1.718. En samlet fertilitet på 1.718 svarer til, at en kvinde i gennemsnit får 1,718 børn i løbet af sit liv, baseret på fertilitetsmønsteret for de seneste fem år.

Samlet fertilitet

Den samlede fertilitet angiver hvor mange levendefødte, som 1.000 kvinder vil føde i løbet af den fertile periode (15-49 år), hvis alle lever til de bliver 50 år, og hvis de i hver aldersklasse føder netop så mange børn som angivet ved årets aldersbetingede fertilitetskvotienter. Divideres den samlede fertilitet med 1.000, får man det antal børn, som en kvinde vil føde i løbet af sin fertile periode.

Aldersbetingede fertilitetskvotienter

De aldersbetingede fertilitetskvotienter viser gennemsnittet for hvert enkelt alderstrin inden for aldersgruppen. Det vil sige for at få hele den pågældende aldersgruppes fertilitetskvotient skal tallet ganges med antallet af alderstrin i aldersgruppen. Det vil i dette tilfælde betyde, at man skal gange med fem. Fx kan man af tabel 1.6 udlede, at 1.000 kvinder med dansk oprindelse, som gennemlever alle alderstrin fra 30 til 34 år, i gennemsnit får 669 (5*133,9) levendefødte børn, når de er mellem 30 og 34 år givet de aldersbetingede fertilitetskvotienter, som gjaldt i perioden 2012 til 2016.

I tabel 1.6 findes tal for både aldersbetingede fertilitetskvotienter og samlet fertilitet efter moderens oprindelsesland for perioden 2012-2016. Vi har valgt at benytte gennemsnit for femårsperioden fra 2012 til 2016 for at få et bedre talgrundlag til at beregne fertiliteten for indvandrere og efterkommere.

Ikke-vestlige indvandrere har højere fertilitet

Indvandrere har en lavere samlet fertilitet end kvinder med dansk oprindelse. For indvandrere er den samlede fertilitet 1.667, mens den for efterkommere er 1.866. Den samlede fertilitet for kvinder med dansk oprindelse er 1.740. Fertiliteten for indvandrere trækker altså den samlede fertilitet ned. Det er dog kun indvandrere med vestlig oprindelse, som har en lavere samlet fertilitet end kvinder med dansk oprindelse, idet ikke-vestlige indvanderes samlede fertilitet er 1.918, mens den for vestlige indvandrere kun er 1.435.

Tabel 1.6 Fertilitetskvotienter efter moderens alder og oprindelsesland. Gennemsnit for 2012-2016

	Levende-fødte gnsn. 2012-2016	De aldersbetingede fertilitetskvotienter							Samlet fertilitet
		15-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45-49 år	
I alt	58 096	2,6	30,0	103,3	129,1	64,0	13,6	0,8	1 718
Indvandrere	9 826	8,0	34,5	86,2	111,3	71,2	20,2	2,0	1 667
Vestlige lande	3 349	4,3	16,4	60,8	107,5	77,1	19,4	1,4	1 435
Heraf:									
Polen	664	6,7	41,7	90,7	103,7	58,7	13,6	1,4	1 582
Rumænien	412	14,1	31,3	89,6	111,0	61,1	13,0	1,1	1 606
Tyskland	323	1,3	12,5	44,8	111,2	93,9	23,3	0,5	1 437
Ikke-vestlige lande	6 477	10,5	57,9	110,2	114,0	68,3	20,6	2,2	1 918
Heraf:									
Afghanistan	297	4,7	46,9	147,3	135,3	94,6	32,3	8,4	2 348
Irak	423	9,5	66,7	125,4	111,8	66,7	26,6	2,5	2 047
Libanon ¹	274	13,4	110,3	162,9	115,3	62,7	18,3	1,0	2 419
Pakistan	333	8,4	126,4	203,7	154,5	71,7	18,9	1,1	2 924
Somalia	391	7,0	88,6	160,1	188,8	121,5	61,0	19,3	3 231
Syrien	420	53,7	240,1	236,5	163,9	90,2	25,8	0,9	4 055
Tyrkiet	518	2,9	71,6	143,6	110,6	57,3	12,2	0,7	1 994
Efterkommere	1 578	2,6	43,7	115,7	122,5	68,2	19,5	1,0	1 866
Dansk oprindelse	46 692	2,3	28,7	107,2	133,9	62,7	12,6	0,6	1 740

Anm.: Tabellen viser fertilitetskvotienter og samlet fertilitet for indvandrere fra de ti lande, som i perioden 2012-2016 fødte flest børn i Danmark.

¹ En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

Store forskelle mellem de enkelte lande

I tabel 1.6 er også vist fertilitetskvoienter og samlet fertilitet for indvandrere fra de ti lande, som i perioden 2012-2016 fødte flest børn i Danmark. Det fremgår, at der er store forskelle fra land til land. Blandt de viste lande har kvinder med syrisk oprindelse den højeste samlede fertilitet med 4.055, mens kvinder med oprindelse i Tyrkiet ligger lavest blandt de ikke-vestlige lande med 1.994.

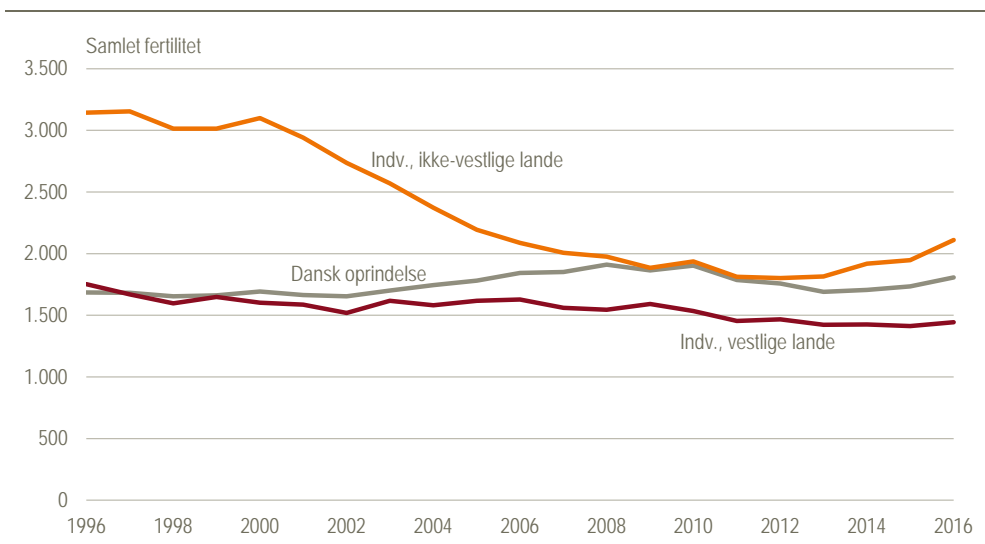
Forskelle særlig tydelige i alderen 20-24 år

Det er især i aldersgruppen 20-24 år, at forskellen mellem kvinder med dansk oprindelse og kvindelige indvandrere fra ikke-vestlige lande er stor. I perioden 2012-2016 fik 1.000 kvinder med dansk oprindelse i alderen 20-24 år i gennemsnit 28,7 levendefødte børn på hvert af de fem alderstrin fra 20-24 år. Det tilsvarende tal for ikke-vestlige indvandrere er 57,9. Blandt 20-24-årige har ikke-vestlige indvandrere altså en fertilitet, som er mere end dobbelt så høj som for kvinder med dansk oprindelse.

Kvinder fra Syrien får i flest børn blandt de 20-24-årige

Der er også stor forskel mellem de enkelte ikke-vestlige oprindelseslande, og det bemærkes, at fertilitetskvoienten for 20-24-årige kvinder med oprindelse i Syrien er særligt høj, idet 1.000 kvinder i denne gruppe i gennemsnit får 240,1 levendefødte børn på hvert af de fem alderstrin fra 20-24 år.

Figur 1.6 Samlet fertilitet efter herkomst

Stort fald i ikke-vestlige indvandreres fertilitet

De ikke-vestlige indvandreres samlede fertilitet er faldet kraftigt i løbet af de seneste 20 år. I 1996 var den samlede fertilitet for ikke-vestlige indvandrere således 3.144 mod 2.110 i 2016. Det svarer til et fald på 33 pct. Til sammenligning er den samlede fertilitet for personer med dansk oprindelse på samme niveau i 2016 og for 20 år, nemlig 1.807 i 2016 og 1.685 i 1996. Det store fald i ikke-vestlige indvandreres fertilitet kan hænge sammen med stramningerne på udlændingeområdet, som betyder, at langt færre ikke-vestlige kvindelige indvandrere kommer til Danmark på grund af familiesammenføring.

1.7 Opholdsgrundlag

Opholdstilladelse og EU/EØS-registreringsbevis

Udenlandske statsborgere som ikke har et nordisk eller EU/EØS-statsborgerskab, skal have en opholdstilladelse for at kunne indvandre til Danmark. EU/EØS-borgere som forventer, at opholdet i Danmark vil vare mere end tre måneder, skal søge om et registreringsbevis. Et registreringsbevis er et bevis på de rettigheder, som EU/EØS-statsborgeren allerede har efter EU-reglerne om fri bevægelighed. Opholdstilladelse og EU-registreringsbevis bliver herefter samlet betegnet som opholdstilladelse, som en samlet betegnelse for forskellige legale muligheder for ophold i Danmark.

Ændret indvandringsmønster

Fordelingen af opholdstilladelser til indvandrede udlændinge har ændret sig markant siden årtusindskiftet til i dag, med et fald i andelen med tilladelse til familiesammenføring og asyl og en stigning i andelen med tilladelse til arbejde og studier. I 1997 udgjorde personer med tilladelse til asyl og familiesammenføring halvdelen af de 21.273 indvandrede som var udenlandsk født med ikke-nordisk statsborgerskab, mens 32 pct. indvandrede med tilladelse til arbejde eller uddannelse. I 2016 var vægten skiftet til, at 60 pct. indvandrede for at arbejde eller studere, mens 22 pct. af de 65.826 indvandrede enten fik asyl eller blev familiesammenført.

Typer af opholdsgrundlag

Denne publikation opererer med følgende opholdsgrundlag:

- Asyl mv. (personer, der fx får opholdstilladelse som flygtning)
- Familiesammenføring (opholdstilladelse til familiesammenføring kan ske til en herboende dansk/nordisk statsborger, en udenlandsk statsborger eller en person med flygtningestatus)
- Uddannelse (Studie mv., Uddannelse og EU/EØS, Studerende)
- Arbejde (Erhverv og EU/EØS, Lønarbejde)
- Andet (Øvrige opholdstilladelser for både EU/EØS-borgere og andre statsborgere, herunder adoptioner, au-pair, praktikanter mv.)

Nogle data er imputerede

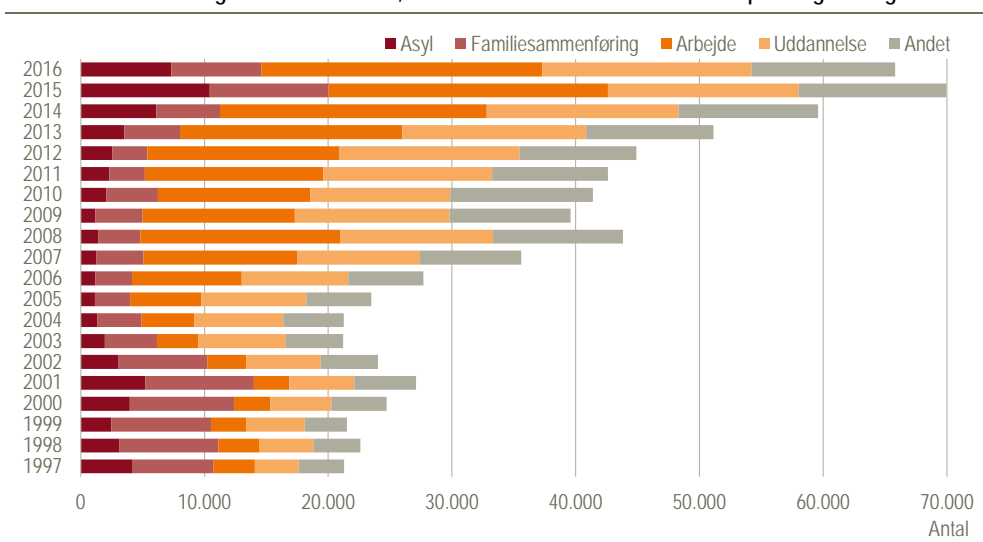
Data om opholdstilladelser på individniveau findes for udenlandskfødte, der er indvandret fra 1997 og frem. Nogle af oplysningerne er imputerede, på grund af manglende data, og nærmere beskrivelse af dannelsen af data om opholdstilladelser på individniveau kan findes på www.dst.dk. Det er kun personer, der er indvandret med ikke-nordisk statsborgerskab, der skal have opholdstilladelse for at få bopæl i Danmark. Data om opholdsgrundlag for indvandrede findes kun for personer, der er indvandret siden 1997, og data er offentliggjort første gang i november 2014.

Stigning i indvandring fra EU-lande

Ændringen i indvandringsmønsteret efter opholdstilladelse kan først og fremmest forklares ved, at der har været en markant stigning i antallet af indvandrere fra EU-landene, særligt i forbindelse med optagelsen de nye EU-lande fra 2004 af. Antallet af indvandrede med EU/EØS-tilladelser til lønarbejde er mere end seksdoblet fra 2.400 i 1997 til 15.487 i 2016, og der er sket en syvfoldning i antallet af EU-borgere, der indvandrer for at studere.

Figur 1.7

Udenlandske statsborgere født i udlandet, der er indvandret til Danmark efter opholdsgrundlag

7.312 indvandrede med opholdstilladelse til asyl i 2016

I perioden fra 1997 og frem, hvor det er muligt at opgøre, hvilken opholdstilladelse udenlandske statsborgere indvandrer med, svinger antallet af indvandrede med tilladelse til asyl. I 2001 indvandrede 5.221 personer med tilladelse til asyl. Herefter faldt antallet til 1.135 i 2005 og forbliver på dette niveau frem til 2010, hvor antallet begynder at stige igen. I 2016 indvandrede 7.312 med tilladelse til asyl, hvilket er det næsthøjeste antal siden 1997. Udviklingen i verdens konflikter i kombination med udlændingelovgivningen afspejles i statsborgerskabet blandt de personer, der får tilladelse til asyl i Danmark. Samlet set udgør indvandrede med statsborgerskab

i Syrien, Irak, Afghanistan, Somalia, Iran, Eritrea og Bosnien-Hercegovina 75 pct. af alle dem, der er indvandret med opholdstilladelse til asyl i perioden fra 1997 og frem. I begyndelsen af perioden var det primært personer med bosnisk, somalisk og irakisk statsborgerskab, mens statsborgere i Syrien og Eritrea udgør hovedparten i 2016.

Oplysninger om
indvandreres
opholdsgrundlag

Det er muligt at opgøre opholdsgrundlag for de indvandrere, der er indvandret siden 1997, og som har eller har haft et ikke-nordisk statsborgerskab. Der er henholdsvis 35 pct. og 36 pct. af de vestlige og ikke-vestlige indvandrere, der ikke kan få tilknyttet en opholdsgrund på grund af indvandringstidspunkt eller statsborgerskab. For de vestlige indvandrere uden opholdsgrund, gælder det for 65 pct., at de er indvandret før 1997. Dette gælder for 94 pct. af de ikke-vestlige indvandrere med uoplyst opholdsgrund.

Vestlige indvandrere har
oftest arbejdstilladelser

47 pct. af de vestlige indvandrere, som var i Danmark 1. januar 2017 med et kendt opholdsgrundlag, har en opholdstilladelse til arbejde og 22 pct. er her for at studere. Blandt de ikke-vestlige indvandrere med et kendt opholdsgrundlag gælder det, at 29 pct. har fået asyl og 40 pct. er blevet familiesammenført.

En tredjedel af
indvandrerne fra USA er
i Danmark for at arbejde

USA er det eneste land uden for EU blandt de ti vestlige lande med flest indvandret efter 1996. En tredjedel af indvandrerne fra USA har tilladelse til at arbejde, mens de øvrige hovedsageligt er indvandret for at studere eller blive familiesammenført. Over halvdelen af indvandrerne fra Polen, Rumænien og Bulgarien er i Danmark for at arbejde, og blandt indvandrerne fra Litauen, Storbritannien og Italien har næsten halvdelen en arbejdstilladelse. Indvandrere fra Spanien adskiller sig fra de andre vestlige indvandrere, ved at flere kommer for at studere end for at arbejde.

Tabel 1.7 Indvandrere fra vestlige lande efter oprindelsesland og opholdsgrundlag, 2017

	Opholdsgrundlag						I alt
	Asyl	Familie-sammen-føring	Arbejde	Uddan-nelse	Andet	Uoplyst	
Indvandrere, vestlige lande	114	6 142	73 003	33 628	42 722	82 098	237 707
	pct.						antal
Indvandret efter 1996							
Heraf:							
Polen	0	3	60	9	26	1	32 234
Rumænien	0	2	55	17	25	0	23 340
Tyskland	0	2	34	22	37	4	17 750
Litauen	0	3	50	22	25	0	11 174
Storbritannien	0	3	46	13	35	3	8 575
Bulgarien	-	2	51	23	23	0	8 356
Italien	0	1	47	27	24	1	6 730
USA	0	23	32	27	12	5	6 551
Spanien	-	1	30	39	28	2	5 048
Frankrig	0	1	37	29	30	3	4 806

Anm. 1: Tabellen indeholder de ti lande med flest indvandret efter 1996.

Anm. 2: Uoplyst opholdsgrundlag er til personer, der er indvandret før 1997 eller har dansk/nordisk statsborgerskab.

59 pct. af syrerne har fået
asyl, mens resten af
syrerne er blevet
familiesammenført

Indvandrerne fra de ti ikke-vestlige lande med flest indvandret efter 1996 fordeler sig på forskellige grupper. Størstedelen af indvandrerne fra Syrien, Irak, Afghanistan, Iran og Somalia har opholdstilladelse til enten asyl eller familiesammenføring. 59 pct. af syrerne har fået asyl, mens de øvrige syrerer hovedsageligt er blevet familiesammenført. Blandt indvandrerne fra Tyrkiet og Thailand er henholdsvis 74 pct. og 87 pct. blevet familiesammenført. En tredjedel af de kinesiske indvandrere har fået studietilladelse. Inderne og ukrainerne adskiller sig fra de øvrige indvandrere, ved at have en høj andel med andre typer opholdstilladelser. Blandt inderne får størstedelen tilladelser til arbejde, mens det for ukrainerne gælder praktikophold.

Tabel 1.8 Indvandrere fra ikke-vestlige lande efter oprindelsesland og opholdsgrundlag, 2017

	Opholdsgrundlag						I alt
	Asyl	Familie-sammen-føring	Arbejde	Uddan-nelse	Andet	Uoplyst	
Indvandrere, ikke-vestlige lande	61 761	85 100	28 920	13 640	23 763	119 690	332 874
	pct.						antal
Indvandret efter 1996							
Heraf:							
Syrien	59	39	0	0	1	0	32 787
Irak	49	45	2	0	2	3	15 923
Afghanistan	55	41	1	0	2	1	11 874
Tyrkiet	1	74	7	4	8	7	11 166
Kina	1	20	34	35	10	1	9 965
Iran	46	25	20	3	3	4	8 864
Thailand	0	87	2	4	5	2	8 685
Somalia	50	45	0	0	1	3	8 600
Indien	1	7	76	9	6	2	8 477
Ukraine	1	14	31	2	52	0	8 440

Anm. 1: Tabellen indeholder de ti lande med flest indvandret efter 1996.

Anm. 2: Uoplyst opholdsgrundlag er til personer, der er indvandret før 1997 eller har dansk/nordisk statsborgerskab.

1.8 Familier

Tre familietyper Befolkningen på 5.748.769 personer fordeler sig på 3.011.290 familier i 2017. Der er 1.366.415 parfamilier, 1.629.293 enlige og 15.582 ikke-hjemmeboende børn under 18 år.

Hjemmeboende børn under 25 år i 43 pct. af alle parfamilier I 43 pct. af parfamilierne er der hjemmeboende børn under 25 år. Det samme gælder 11 pct. af de enlige. De parfamilier, som har børn, har i gennemsnit også flere børn end de enlige med børn. En parfamilie med børn har i gennemsnit 1,85 børn, mens det tilsvarende tal for en enlig med børn kun er 1,50 børn.

De fleste par består af to med dansk oprindelse I tabel 1.9 er parfamilierne og de enlige opdelt på herkomst. Der er i alt defineret 14 forskellige typer herkomst for parfamilierne, og de er opdelt i fem hovedgrupper. Af disse fem hovedgrupper er den gruppe, hvor begge personer i parret er med dansk oprindelse, klart den største. Af alle parfamilier er der således 1.158.172 par eller 85 pct., som befinder sig i denne kategori.

Kun få par består af to efterkommere Den næststørste hovedgruppe består af par, hvor den ene har dansk oprindelse og den anden er indvandrer eller efterkommer. I alt 99.744 par er af denne type. Der er 97.444 par, hvor begge personer i parret er indvandrere, mens 7.860 par består af en indvandrer og en efterkommer. Den mindste af de fem hovedgrupper består af par, hvor begge personer er efterkommere. Kun 3.195 par er i denne kategori.

Ikke-vestlige dominerer i par uden dansk oprindelse I de tre hovedgrupper af par, som ikke indeholder nogen personer med dansk oprindelse, består den største gruppe af par, hvor begge personer er af ikke-vestlig oprindelse. Blandt de parfamilier, som består af to indvandrere, er begge af ikke-vestlig oprindelse i 68 pct. af tilfældene. I 26 pct. af parrene er begge personer i parret indvandrere af vestlig oprindelse, mens kun 6 pct. af parrene består af en vestlig indvandrer og en ikke-vestlig indvandrer.

I 96 pct. af parrene med to efterkommere er begge fra ikke-vestlige lande I de par, hvor begge personer er efterkommere, er begge personer i parret af ikke-vestlig oprindelse i 96 pct. af tilfældene. I de par, der består af en indvandrer og en efterkommer, er begge af ikke-vestlig oprindelse i 84 pct. af tilfældene.

I par, der består af en person med dansk oprindelse og en indvandrer eller efterkommer, er vestlig oprindelse til gengæld mere dominerende. Af de 99.744 par er den anden person i parret en indvandrer eller efterkommer af vestlig oprindelse i 60 pct. af tilfældene.

Tabel 1.9 Familier efter de voksnes herkomst. 2017

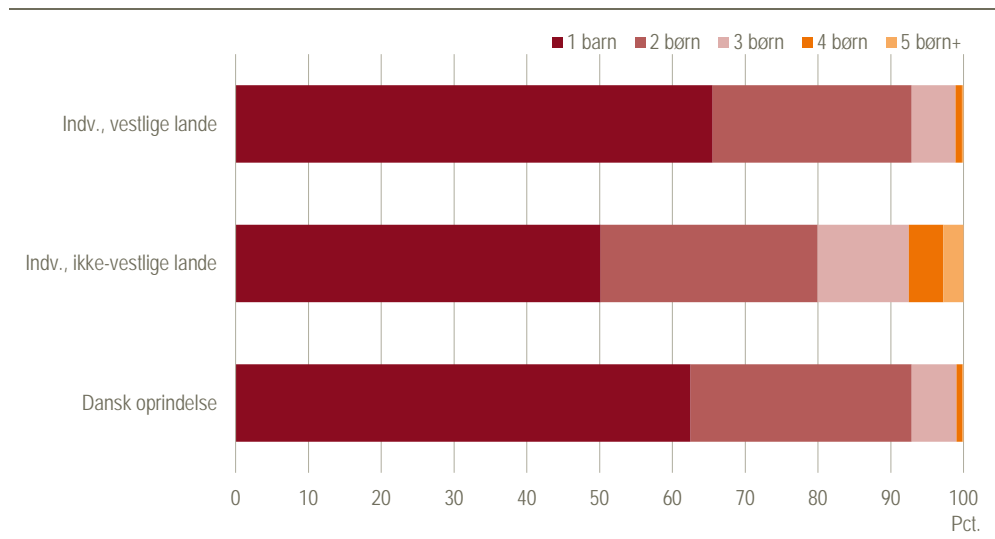
	Familier			Hjemmeboende børn	Gnsnt. antal børn pr. børnefamilie
	Uden børn	Med børn	I alt		
I alt	2 233 743	777 547	3 011 290	1 371 064	1,76
Par	775 112	591 303	1 366 415	1 092 328	1,85
Begge personer med dansk oprindelse	682 551	475 621	1 158 172	871 505	1,83
Begge indvandrere	36 327	61 117	97 444	123 459	2,02
- fra vestligt land	12 356	12 771	25 127	20 922	1,64
- fra ikke-vestligt land	21 051	45 561	66 612	97 856	2,15
- fra forskellige landegrupper	2 920	2 785	5 705	4 681	1,68
Begge efterkommere	1 231	1 964	3 195	3 418	1,74
- fra vestligt land	20	14	34	28	2,00
- fra ikke-vestligt land	1 176	1 896	3 072	3 291	1,74
- fra forskellige landegrupper	35	54	89	99	1,83
Én indvandrer og én efterkommer	1 724	6 136	7 860	13 022	2,12
- begge fra vestligt land	289	274	563	457	1,67
- begge fra ikke-vestligt land	1 177	5 402	6 579	11 677	2,16
- fra forskellige landegrupper	258	460	718	888	1,93
Én person med dansk oprindelse og	53 279	46 465	99 744	80 924	1,74
- én indvandrer fra vestligt land	32 165	23 349	55 514	41 686	1,79
- én indvandrer fra ikke-vestligt land	17 084	19 372	36 456	32 532	1,68
- én efterkommer fra vestligt land	2 146	1 906	4 052	3 472	1,82
- én efterkommer fra ikke-vestligt land	1 884	1 838	3 722	3 234	1,76
Enlige	1 443 049	186 244	1 629 293	278 736	1,50
- person med dansk oprindelse	1 217 174	158 180	1 375 354	230 673	1,46
- indvandrer fra vestligt land	103 577	6 252	109 829	8 943	1,43
- indvandrer fra ikke-vestligt land	95 714	19 133	114 847	34 754	1,82
- efterkommer fra vestligt land	4 005	420	4 425	594	1,41
- efterkommer fra ikke-vestligt land	22 579	2 259	24 838	3 772	1,67
Ikke-hjemmeboende børn under 18 år	15 582	•	15 582	•	•

Enlige ikke-vestlige indvandrere har flere børn

Blandt de enlige, som har børn, skiller indvandrere fra ikke-vestlige lande sig ud. De har i gennemsnit 1,82 børn. Enlige med dansk oprindelse og enlige indvandrere fra vestlige lande, som har børn, har til sammenligning i gennemsnit kun henholdsvis 1,46 børn og 1,43 børn.

Denne forskel skyldes, at en større andel af de enlige indvandrere fra ikke-vestlige lande, som har børn, har tre eller flere børn. Andelen er således 20 pct. for ikke-vestlige indvandrere, mens kun henholdsvis 7 pct. af enlige med dansk oprindelse og 7 pct. af indvandrere med vestlig oprindelse har tre eller flere børn.

Figur 1.8 Enlige med børn efter herkomst og antal børn i familien. 2017

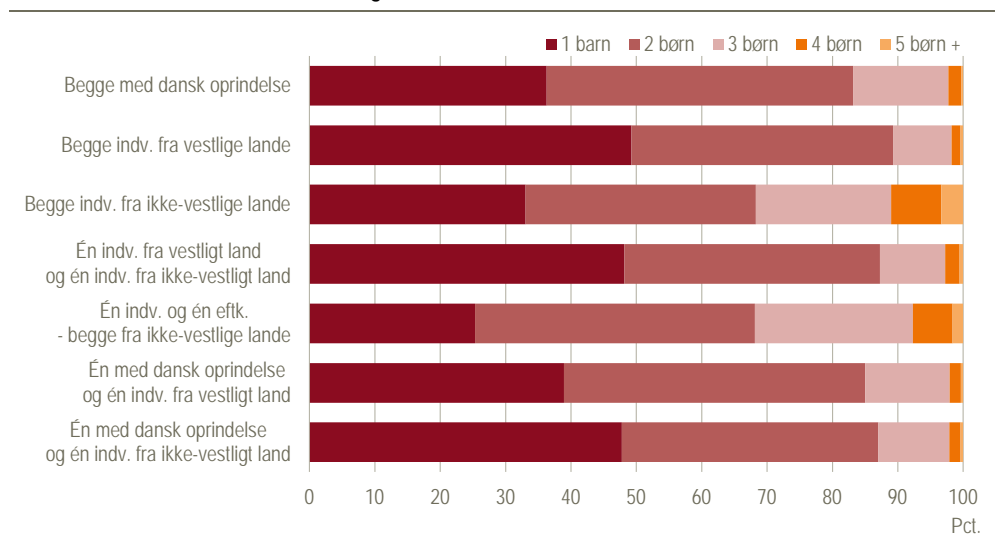
Par med dansk oprindelse og vestlige par får færre børn end ikke-vestlige par

Parfamilier med børn har generelt flere børn end enlige med børn. Par med børn, hvor begge personer har dansk oprindelse, har i gennemsnit 1,83 børn. For par med børn, hvor begge personer er indvandrere med vestlig oprindelse, er det gennemsnitlige antal børn 1,64. Par med børn, der består af to indvandrere med ikke-vestlig oprindelse, ligger klart højere med 2,15 børn i gennemsnit.

Hver tredje ikke-vestlige indvandrerpar har mindst tre børn

Det højere gennemsnitlige antal børn for par, der består af to ikke-vestlige indvandrere afspejler, at en klart større andel af disse par har tre eller flere børn. Blandt de par, som har hjemmeboende børn, og som består af to ikke-vestlige indvandrere, er der 32 pct., der har tre eller flere børn. Den tilsvarende andel er kun 17 pct. for par med to personer med dansk oprindelse og 11 pct. for par, hvor begge er vestlige indvandrere.

Figur 1.9 Parfamilier med børn efter herkomst og antal børn i familien. 2017

Tabel 1.10 Børnefamilier efter antal hjemmeboende børn under 25 år og de voksnes herkomst, 2017

	Antal hjemmeboende børn under 25 år					I alt
	1 barn	2 børn	3 børn	4 børn	5 børn og derover	
I alt	331 522	325 174	100 058	16 621	4 172	777 547
Par	217 598	268 729	87 316	14 296	3 364	591 303
Begge personer med dansk oprindelse	172 523	223 070	69 185	9 357	1 486	475 621
Begge indvandrere	22 689	22 252	10 850	3 734	1 592	61 117
- fra vestligt land	6 292	5 111	1 144	175	49	12 771
- fra ikke-vestligt land	15 055	16 053	9 428	3 497	1 528	45 561
- fra forskellige landegrupper	1 342	1 088	278	62	15	2 785
Begge efterkommere	867	796	255	37	9	1 964
- fra vestligt land	4	6	4	-	-	14
- fra ikke-vestligt land	838	770	247	33	8	1 896
- fra forskellige landegrupper	25	20	4	4	1	54
Én indvandrer og én efterkommer	1 655	2 631	1 407	350	93	6 136
- begge fra vestligt land	129	115	24	4	2	274
- begge fra ikke-vestligt land	1 369	2 312	1 304	329	88	5 402
- fra forskellige landegrupper	157	204	79	17	3	460
Én person med dansk oprindelse og	19 864	19 980	5 619	818	184	46 465
- én indvandrer fra vestligt land	9 094	10 755	3 021	398	81	23 349
- én indvandrer fra ikke-vestligt land	9 252	7 601	2 106	330	83	19 372
- én efterkommer fra vestligt land	703	895	260	42	6	1 906
- én efterkommer fra ikke-vestligt land	815	729	232	48	14	1 838
Enlige	113 924	56 445	12 742	2 325	808	186 244
- person med dansk oprindelse	98 818	48 101	9 713	1 299	249	158 180
- indvandrer fra vestligt land	4 097	1 709	376	55	15	6 252
- indvandrer fra ikke-vestligt land	9 593	5 700	2 401	909	530	19 133
- efterkommer fra vestligt land	274	124	19	2	1	420
- efterkommer fra ikke-vestligt land	1 142	811	233	60	13	2 259

Indvandrere ofte i par med partner fra samme land

Når to indvandrere udgør et par, er der meget ofte tale om indvandrere fra samme oprindelsesland. Af de 97.444 parfamilier med to indvandrere bestod 83 pct. af to personer med oprindelse i samme land. Andelen er lidt lavere blandt de 7.860 par med én indvandrer og én efterkommer. Her havde 71 pct. oprindelse i samme land. I de tilfælde, hvor både indvandrer og efterkommeren var fra et ikke-vestligt land, var andelen dog 79 pct. Blandt de 3.072 par med to ikke-vestlige efterkommere var der i 85 pct. af tilfældene tale om to personer med oprindelse i samme land.

Tabel 1.11 Parfamilier, hvor begge er enten indvandrere eller efterkommere, 2017

	Par fra samme land	Par fra forskellige lande	I alt	Par fra samme land i pct. af alle
	antal			pct.
I alt	88 908	19 591	108 499	82
Begge indvandrere	80 730	16 714	97 444	83
- fra vestlige lande	21 251	3 876	25 127	85
- fra ikke-vestlige lande	59 479	7 133	66 612	89
- fra forskellige landegrupper	•	5 705	5 705	•
Begge efterkommere	2 636	559	3 195	83
- fra vestlige lande	28	6	34	82
- fra ikke-vestlige lande	2 608	464	3 072	85
- fra forskellige landegrupper	•	89	89	•
Én indvandrer og én efterkommer	5 542	2 318	7 860	71
- fra vestlige lande	340	223	563	60
- fra ikke-vestlige lande	5 202	1 377	6 579	79
- fra forskellige landegrupper	•	718	718	•

1.9 Befolkningsfremskrivning

Antallet af ikke-vestlige indvandrere stiger med 49 pct. fra 2017 til 2060

Ifølge Danmarks Statistiks seneste befolkningsfremskrivning vil antallet af ikke-vestlige indvandrere i befolkningen stige med 49 pct. fra 2017 til 2060, så der i 2060 vil være 495.085 ikke-vestlige indvandrere i Danmark mod 332.874 i dag. Den tilsvarende stigningstakt for vestlige indvandrere forventes også at være 49 pct.

Antallet af vestlige efterkommere forventes at stige kraftigt

Det er imidlertid de to grupper af efterkommere, som vil vokse kraftigst. Antallet af vestlige efterkommere forventes at vokse fra 27.138 til 129.278 i 2060, hvilket er 4,8 gange højere end i 2017. Antallet af ikke-vestlige efterkommere vil stige fra 143.853 til 353.016 personer i 2060, hvilket vil være 2,5 gange højere end i dag. Trods den større stigningstakt for de vestlige efterkommere forventes der i 2060 at være knap tre gange så mange ikke-vestlige efterkommere som vestlige, da antallet af vestlige efterkommere i dag er væsentligt lavere.

Tabel 1.12 Befolkningsfremskrivning efter herkomst

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
2017	237 707	332 874	27 138	143 853	5 007 197	5 748 769
2020	261 941	364 564	32 654	161 049	5 024 488	5 844 696
2030	297 933	414 692	56 104	212 307	5 112 206	6 093 242
2040	321 729	451 871	79 788	260 122	5 144 347	6 257 857
2050	339 440	479 629	104 222	307 784	5 137 079	6 368 154
2060	353 353	495 085	129 278	353 016	5 180 058	6 510 790
	indeks, 2017 = 100					
2017	100	100	100	100	100	100
2020	110	110	120	112	100	102
2030	125	125	207	148	102	106
2040	135	136	294	181	103	109
2050	143	144	384	214	103	111
2060	149	149	476	245	103	113

Personer med dansk oprindelse udgør en mindre og mindre del af befolkningen

Samlet set forventes personer med dansk oprindelse at udgøre en mindre andel af den danske befolkning i fremtiden. Ved begyndelsen af 2017 har 87 pct. af hele befolkningen dansk oprindelse. Denne andel forventes at falde gradvist til 80 pct. i 2060.

Mange flere ikke-vestlige indvandrere over 65 år

Mens det i dag er 95 pct. af befolkningen, der er fyldt 65 år, som har dansk oprindelse, forventes den tilsvarende andel at være 83 pct. i 2060. Det er især de ikke-vestlige indvandrere, som vil udgøre en større og større andel af den ældre befolkning.

Indvandrere og efterkommere vil udgøre 25 pct. af de 40-64-årige i 2060

Det er også værd at bemærke, at personer med dansk oprindelse i 2060 kun forventes at udgøre 75 pct. af den meget erhvervsaktive aldersgruppe 40-64 år mod 89 pct. i dag. Hvis det nuværende beskæftigelsesniveau for aldersgruppen skal opretholdes, vil det derfor være nødvendigt, at der i de kommende år sker en stigning i indvandreres og efterkommeres beskæftigelsesfrekvenser.

Tabel 1.13 Befolkningsfremskrivning efter alder og herkomst

	2017	2020	2030	2040	2050	2060
	pct.					
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Indvandrere, vestlige lande	4,1	4,5	4,9	5,1	5,3	5,4
Indvandrere, ikke-vestlige lande	5,8	6,2	6,8	7,2	7,5	7,6
Efterkommere, vestlige lande	0,5	0,6	0,9	1,3	1,6	2,0
Efterkommere, ikke-vestlige lande ..	2,5	2,8	3,5	4,2	4,8	5,4
Dansk oprindelse	87,1	86,0	83,9	82,2	80,7	79,6
Under 18 år	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Indvandrere, vestlige lande	1,1	1,2	1,2	1,0	1,1	1,0
Indvandrere, ikke-vestlige lande	2,5	3,0	2,2	1,7	1,7	1,7
Efterkommere, vestlige lande	1,4	1,8	3,2	3,5	3,7	3,8
Efterkommere, ikke-vestlige lande ..	7,5	7,6	7,7	6,9	7,0	6,8
Dansk oprindelse	87,4	86,3	85,7	86,8	86,5	86,6
18-39 år	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Indvandrere, vestlige lande	7,8	8,4	8,0	8,1	7,8	7,4
Indvandrere, ikke-vestlige lande	9,4	9,5	8,3	8,2	7,7	7,1
Efterkommere, vestlige lande	0,4	0,4	0,6	1,5	2,6	3,0
Efterkommere, ikke-vestlige lande ..	3,4	4,1	5,8	6,7	6,6	6,2
Dansk oprindelse	79,1	77,6	77,3	75,4	75,3	76,3
40-64 år	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Indvandrere, vestlige lande	3,7	4,2	6,1	7,1	7,1	7,2
Indvandrere, ikke-vestlige lande	7,0	7,8	10,4	11,0	10,3	9,9
Efterkommere, vestlige lande	0,2	0,2	0,2	0,4	0,5	1,2
Efterkommere, ikke-vestlige lande ..	0,2	0,3	1,1	3,3	5,2	6,5
Dansk oprindelse	89,0	87,5	82,2	78,2	76,8	75,1
65 år og derover	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Indvandrere, vestlige lande	2,7	2,7	2,8	3,1	4,0	4,8
Indvandrere, ikke-vestlige lande	2,0	2,4	4,3	6,4	8,8	10,2
Efterkommere, vestlige lande	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,3
Efterkommere, ikke-vestlige lande ..	0,0	0,0	0,0	0,1	0,6	2,1
Dansk oprindelse	95,2	94,7	92,7	90,2	86,4	82,6

2. Arbejdsmarked

Sammenfatning

Ikke-vestlige indvandrere i aldersgruppen 16-64-årige oplevede en stor stigning i deres beskæftigelsesfrekvens fra 1995 til 2008, hvorefter den igen er faldet. Faldet fra 2008 til 2015 viser, at ikke-vestlige indvandrere er blevet hårdere ramt af den økonomiske krise end vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse. Med beskæftigelsesfrekvenser på henholdsvis 53 pct. for mændene og 45 pct. for kvinderne i 2015 er niveauerne fortsat klart under niveauerne for personer med dansk oprindelse.

Den samlede beskæftigelsesfrekvens for 16-64-årige er ikke altid en god indikator for beskæftigelsesforskelle mellem personer med dansk oprindelse sammenlignet over for indvandrere og efterkommere. Dette skyldes, at grupperne er meget forskelligt sammensat med hensyn til alder. Problemet er især relevant, når det gælder de ikke-vestlige efterkommere, der er meget unge.

Et indeks der standardiserer efter alder viser, at beskæftigelsen er markant lavere blandt kvindelige ikke-vestlige indvandrere end blandt mandlige ikke-vestlige indvandrere. For kvinderne ligger beskæftigelsesindekset på 59 pct., mens de mandlige ikke-vestlige indvandrere har et indeks på 66 pct.

Beskæftigelsesindekset blandt mandlige ikke-vestlige efterkommere var i 2015 85 pct. sammenlignet med mænd med dansk oprindelse. Blandt kvinderne var beskæftigelsesindekset 83 pct. sammenlignet med kvinder med dansk oprindelse. Ikke-vestlige efterkommere er dermed i højere grad i beskæftigelse end ikke-vestlige indvandrere.

Der er store forskelle mellem indvandrere fra forskellige oprindelseslande. Blandt 30-64-årige er beskæftigelsen meget lav både blandt mandlige og kvindelige indvandrere fra Syrien, Somalia, Libanon og Irak. Indvandrere fra Nederlandene, Litauen og Tyskland ligger derimod i toppen med nogle af de højeste beskæftigelsesfrekvenser.

Hos de mandlige efterkommere mellem 20 og 40 år, har personer med oprindelse i Marokko det laveste beskæftigelsesindeks med 76 pct. sammenlignet med beskæftigelsesniveauet for mænd med dansk oprindelse. Blandt mændene er det for efterkommere med oprindelse i Tyrkiet og Pakistan, at de højeste beskæftigelsesindeks findes med niveauer på 90 pct. og 88 pct.

Blandt kvinderne er det efterkommere med oprindelse i Libanon, som har det laveste beskæftigelsesindeks på 65 pct. i forhold til kvinder med dansk oprindelse. I den modsatte ende finder vi efterkommere med oprindelse i Polen, Vietnam, Iran og Jugoslavien, hvis beskæftigelsesindeks i alle tilfælde ligger over 90 pct.

2.1. Beskæftigelsesudvikling 1985-2015

Nyt arbejdsmarkedsregnskab

Danmarks Statistik har udviklet et nyt arbejdsmarkedsregnskab, som pr. 26. april 2015 er datagrundlaget for den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS). Den hidtidige opgørelse er revideret tilbage til november 2008. Endvidere er referencetidspunktet ændret til ultimo november, hvor det tidligere var ultimo december. Det betyder, at den seneste opgørelse dateres ultimo november 2015, hvor den efter tidligere referencetidspunkt ville have heddet 2016. Arbejdsmarkedsstatistikken for årene 1980-2007 er ikke redigeret efter det nye arbejdsmarkedsregnskab og er derfor opgjort ultimo december det pågældende år.

Fald i beskæftigelsen fra 2008

Fra 1995 til 2008 steg beskæftigelsesfrekvensen for 16-64-årige ikke-vestlige indvandrere kraftigt. For mændene var der tale om en stigning fra 40 pct. til 61 pct. Den relative stigning var endnu større for kvinder, som i 2008 havde en beskæftigelsesfrekvens på 52 pct. mod 26 pct. i 1995. Siden 2008 er beskæftigelsen gået tilbage, hvilket kan tilskrives den økonomiske krise. Tilbagegangen er størst blandt mændene, hvilket skyldes, at mænd i højere grad end kvinder arbejder i konjunkturfølsomme brancher.

Små ændringer det seneste år

Hovedparten af tilbagegangen siden 2008 har fundet sted fra 2008 til 2010. I de seneste fem år har beskæftigelsen ligget på stort set samme niveau.

Lav beskæftigelse blandt ikke-vestlige indvandrere

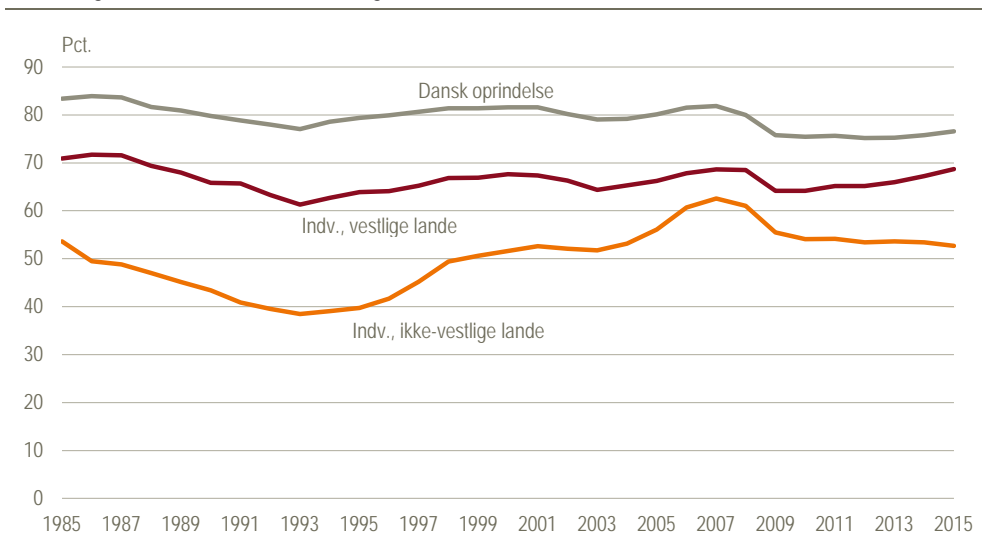
Selv om forskellen mellem ikke-vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse er blevet indsnævret i løbet af de seneste 20 år, er beskæftigelsen fortsat klart lavere blandt de ikke-vestlige indvandrere. Forskellen i beskæftigelsesfrekvens

mellem ikke-vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse er på 24 procentpoint blandt mændene i 2015 og 28 procentpoint blandt kvinderne.

Seneste tal er fra ultimo november 2015

Kilden til beskæftigelsestallene er den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS), som opgør den socio-økonomiske status for hele befolkningen ultimo november året før. De senest tilgængelige tal vedrørende befolkningens socioøkonomiske status er opgjort ultimo november 2015.

Figur 2.1 Beskæftigelsesfrekvenser for 16-64-årige mænd

Udvikling i beskæftigelse siden 1983

Beskæftigelsesfrekvensen for 16-64-årige mænd med dansk oprindelse har ikke ændret sig dramatisk siden starten af 1980'erne. Udsvingene i løbet af perioden kan i høj grad forklares ud fra konjunkturelle forhold.

Vestlige indvandrere følger kurve for personer med dansk oprindelse

Beskæftigelsesfrekvensen for mandlige vestlige indvandrere ligger gennem hele perioden 10-15 procentpoint lavere end for mænd med dansk oprindelse. Kurven følger det samme bevægelsesmønster som mænd med dansk oprindelse.

Sammensætningen af ikke-vestlige indvandrere har ændret sig meget siden 1985 ...

Når man betragter kurven for ikke-vestlige indvandreres beskæftigelsesfrekvenser i perioden fra 1985 til 2015, er det vigtigt at være opmærksom på, at der er tale om en befolkningsgruppe, som har ændret sig meget i løbet af perioden. Ikke mindst antalmæssigt er ikke-vestlige indvandrere i Danmark af større betydning i dag. Der er således ca. seks gange så mange ikke-vestlige indvandrere i 2015 som i 1985.

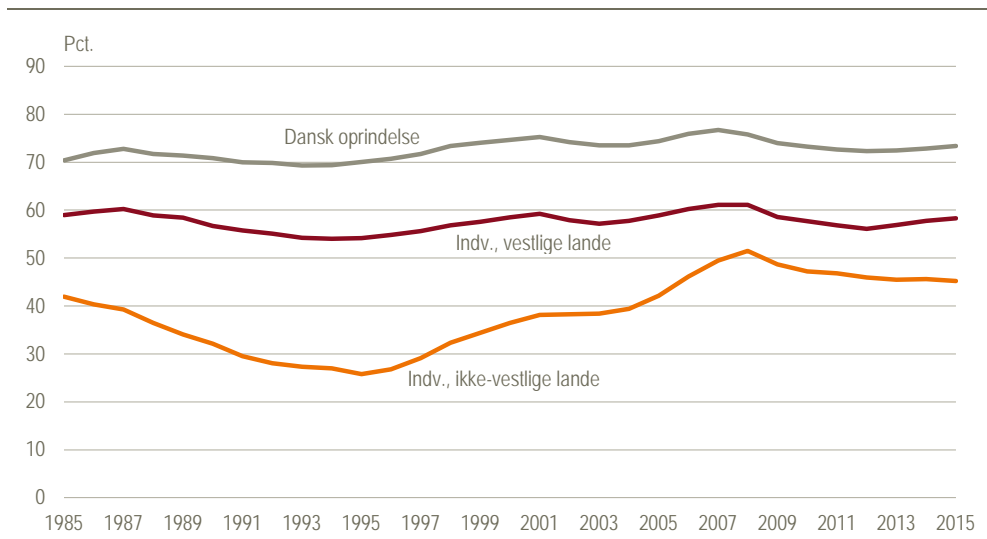
... både i antal og i sammensætning på oprindelseslande og opholdsgrundlag

De ikke-vestlige indvandreres sammensætning med hensyn til oprindelseslande har også været under konstant forandring gennem hele perioden. I begyndelsen af perioden var Tyrkiet, Pakistan og Jugoslavien de tre store ikke-vestlige oprindelseslande for indvandrere i Danmark. Siden er der også kommet mange indvandrere fra Libanon og Iran i 1980'erne, fra Somalia i 1990'erne, fra Bosnien-Hercegovina i 1995 og fra Afghanistan og Irak i det nye årtusinde. Indvandring fra lande som Tyrkiet og Pakistan er også fortsat gennem perioden, og ofte har der været tale om familiesammenføringer.

Forklarer stort fald i beskæftigelse fra 1985 til 1995

Det påvirker de ikke-vestlige indvandreres samlede beskæftigelsesfrekvens: Hvor de kommer fra, hvor længe de har været i Danmark og på hvilket opholdsgrundlag, de er her. Udviklingen fra 1985 og frem til 1995, hvor 16-64-årige ikke-vestlige indvandreres beskæftigelsesfrekvens faldt dramatisk, kan i høj grad forklares ud fra disse tre forhold. Gruppen af ikke-vestlige indvandrere voksede kraftigt i denne periode som følge af ny indvandring, hvilket betød, at den gennemsnitlige opholdstid for en indvandrer faldt. Desuden var de nye indvandrere ofte flygtninge fra lande, der kulturelt og erhvervsmæssigt var meget anderledes end Danmark.

Figur 2.2 Beskæftigelsesfrekvenser for 16-64-årige kvinder

Stor stigning i ikke-vestlige indvandreres beskæftigelse siden 1995

I 1985 var der en forskel på 30 procentpoint i beskæftigelsesfrekvensen mellem mænd med dansk oprindelse og mandlige ikke-vestlige indvandrere. Frem til 1995 steg denne forskel til 40 procentpoint. Fra 1996 og frem til 2008 steg ikke-vestlige indvandreres beskæftigelse kraftigt, og forskellen blev indsnævret til 19 procentpoint. I de seneste år er forskellen blevet forøget igen og udgør nu 24 procentpoint.

Halvdelen af de kvindelige ikke-vestlige indvandrere er i beskæftigelse

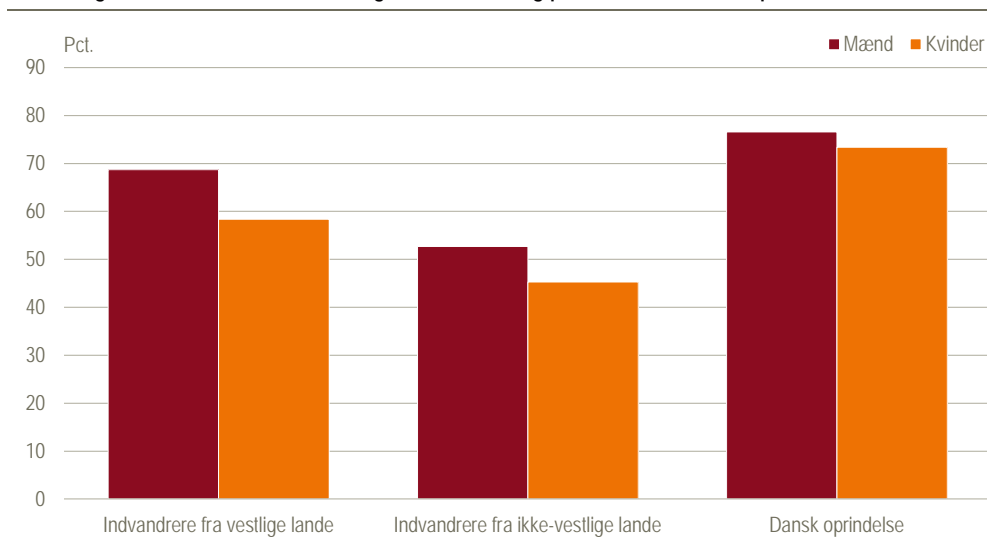
Udviklingen for de kvindelige ikke-vestlige indvandrere minder meget om udviklingen for de mandlige ikke-vestlige indvandrere. Beskæftigelsesfrekvensen for kvinderne har efter et fald fra 1985 til 1995 været stigende fra 1996 til 2008. I 1995 havde de kvindelige ikke-vestlige indvandrere en beskæftigelsesfrekvens, som var 44 procentpoint lavere end for kvinder med dansk oprindelse. I 2015 er forskellen reduceret til 28 procentpoint.

2.2. Beskæftigelse – alder og køn

Lav beskæftigelse blandt ikke-vestlige indvandrere

Blandt 16-64-årige med dansk oprindelse var henholdsvis 77 pct. af mændene og 73 pct. af kvinderne i beskæftigelse i 2015. Blandt vestlige indvandrere var de tilsvarende tal 69 pct. for mænd og 58 pct. for kvinder. Det er blandt de ikke-vestlige indvandrere, at den laveste beskæftigelse findes. For ikke-vestlige indvandrere var 53 pct. af mændene i beskæftigelse og 45 pct. af kvinderne.

Figur 2.3 Beskæftigelsesfrekvenser for 16-64-årige indvandrere og personer med dansk oprindelse. 2015

Sammenhæng mellem
alder og beskæftigelse

Uanset herkomst er der en naturlig sammenhæng mellem beskæftigelse og alder. Beskæftigelsen er lavere i de yngre og ældre aldersgrupper henholdsvis på grund af uddannelse og tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet.

Tabel 2.1 Beskæftigelsesfrekvenser for mænd. 2015

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
	pct.				
16-64-år	69	53	..	..	77
16-24-år	45	38	45	46	56
25-29-år	64	54	64	65	75
30-34-år	76	61	73	71	84
35-39 år	79	62	78	72	87
40-44 år	80	60	82	71	88
45-49 år	80	56	83	..	86
50-54 år	77	51	81	..	85
55-59-år	72	45	78	..	82
60-64-år	56	32	63	..	62

Anm.: Efterkommere har en skæv aldersmæssig fordeling. Derfor er beskæftigelsesfrekvensen for 16-64-årige efterkommere udeladt samt i tilfælde, hvor der er under 200 personer i aldersgruppen.

Lav beskæftigelse
hos 55-59-årige
ikke-vestlige indvandrere

Det er dog værd at bemærke, at forskellen i beskæftigelsesfrekvens mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere viser en stigende tendens med alderen. For både mænd og kvinder er den størst for aldersgruppen 55-59 år, hvor mænd med dansk oprindelse har en beskæftigelsesfrekvens, som er 37 procentpoint højere end mandlige ikke-vestlige indvandreres. Hos kvinderne er forskellen 42 procentpoint.

Tabel 2.2 Beskæftigelsesfrekvenser for kvinder. 2015

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
	pct.				
16-64-år	58	45	..	..	73
16-24-år	35	38	55	49	60
25-29-år	56	45	68	60	70
30-34-år	65	48	68	66	78
35-39 år	70	52	77	67	83
40-44 år	73	51	81	66	85
45-49 år	73	49	79	..	84
50-54 år	71	44	76	..	82
55-59-år	65	36	75	..	78
60-64-år	47	24	55	..	48

Anm.: Efterkommere har en skæv aldersmæssig fordeling. Derfor er beskæftigelsesfrekvensen for 16-64-årige efterkommere udeladt samt i tilfælde, hvor der er under 200 personer i aldersgruppen.

De fleste efterkommere
er under 40 år

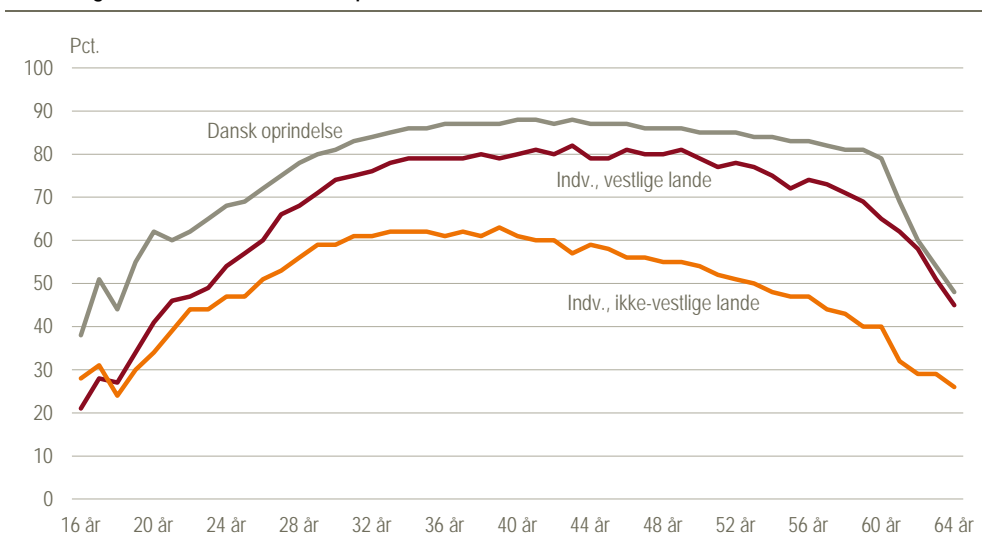
Sammenlignet med de øvrige herkomstgrupper er ikke-vestlige efterkommere meget unge. Langt hovedparten af de 16-64-årige er således under 40 år. Derfor er den samlede beskæftigelsesfrekvens for alle 16-64-årige ikke umiddelbart sammenlignelig med de andre grupper. Det skyldes, at der er store forskelle i beskæftigelsen mellem personer på de forskellige aldersstrin blandt de 16-64-årige. Af den grund er den samlede beskæftigelsesfrekvens for 16-64-årige efterkommere ikke opgivet i tabel 2.1 og 2.2.

2.3 Indeks og underbeskæftigelse

16-64-åriges
beskæftigelsesfrekvens
set under ét givet et
forsimplet billede

Beskæftigelsesfrekvensen for 16-64-årige er ikke altid en god indikator for beskæftigelsesforskelle mellem personer med dansk oprindelse over for indvandrere og efterkommere. Det skyldes, at grupperne er meget forskelligt sammensat med hensyn til alder. Det kan være et problem, når man ser på hele gruppen af 16-64-årige, da der er store forskelle i beskæftigelsesfrekvens mellem de enkelte alderstrin i aldersgruppen 16-64-årige. De yngste og ældste har lavere beskæftigelse, mens beskæftigelsen er højest blandt de 30-50-årige.

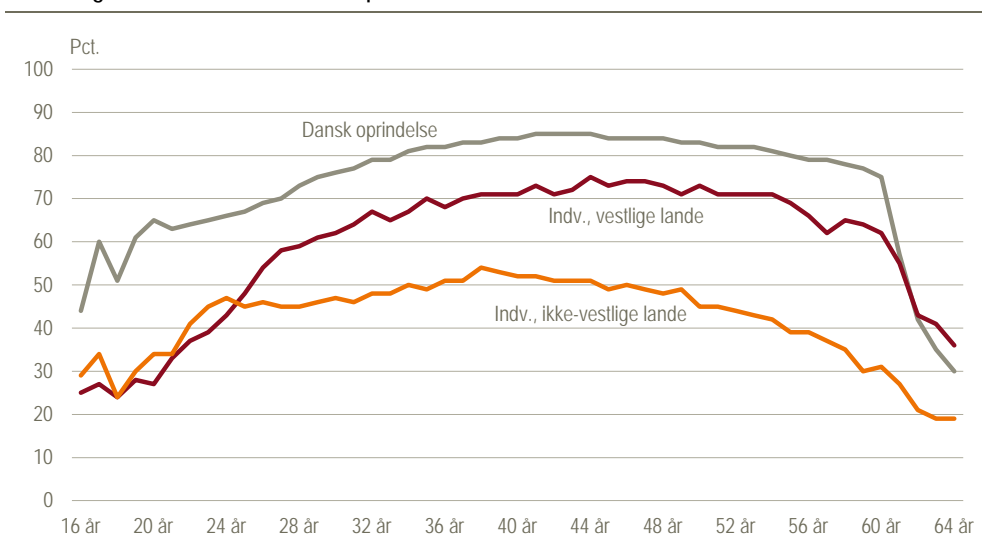
Figur 2.4 Beskæftigelsesfrekvenser for mænd på de enkelte alderstrin. 2015

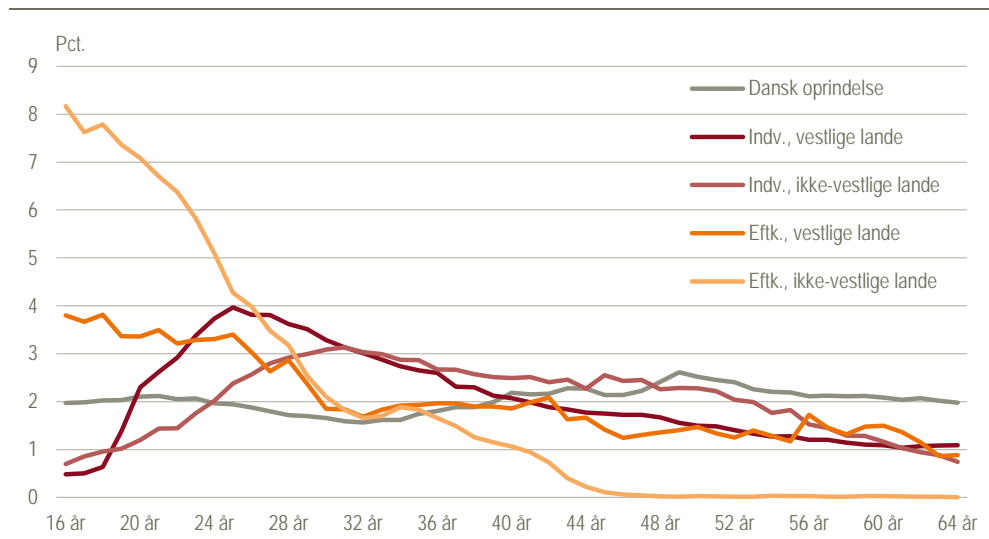
79 pct. af de 16-64-årige
ikke-vestlige efterkommere
er under 30 år

Problemet er især relevant, når det gælder de ikke-vestlige efterkommere. Her er det decideret misvisende at se på 16-64-åriges beskæftigelsesfrekvens, da gruppen er meget ung. Blandt de 16-64-årige ikke-vestlige efterkommere er 79 pct. under 30 år i 2015, hvor den tilsvarende andel blandt personer med dansk oprindelse kun er 27 pct. De ikke-vestlige efterkommere er altså klart overrepræsenterede på alderstrin, som har relativt lav beskæftigelse. Derfor vil en simpel angivelse af deres beskæftigelsesfrekvens for alle 16-64-årige være misvisende og klart undervurdere deres egentlige beskæftigelse.

Figur 2.5 Beskæftigelsesfrekvenser for kvinder på de enkelte alderstrin. 2015

Figur 2.6 Alderstrins andel af alle 16-64-årige. 2016

Afvigende aldersfordelinger inden for gruppen af 16-64-årige

Også de andre herkomstgrupper har en aldersfordeling inden for de 16-64-årige, som afviger fra personer med dansk oprindelse. Fx fremgår det, at de ikke-vestlige indvandrere er underrepræsenterede på alderstrinene fra 48 år og opefter samt alderstrinene fra 16 år til 23 år. De har altså relativt færre personer i befolkningen end personer med dansk oprindelse på alderstrin, hvor beskæftigelsen er lav. Deres beskæftigelsesfrekvens for 16-64-årige kan derfor i modsætning til efterkommernes overvurdere deres egentlige beskæftigelse.

Aldersstandardisering fjerner påvirkning fra forskelle i alderssammensætning

Hvis man ønsker et mere retvisende mål for beskæftigelsen, må man korrigere for, hvordan grupperne er sammensat aldersmæssigt. Det gøres ved at standardisere beskæftigelsestallene for 16-64-årige, så forskellene mellem gruppernes alderssammensætning ikke påvirker tallene. Korrektionen kaldes et aldersstandardiseret beskæftigelsesindeks. Metoden der er anvendt til udarbejdelse af følgende aldersstandardiserede beskæftigelsesindeks, er illustreret i 2014-udgivelsen af denne publikation.

Tabel 2.3 Beskæftigelsesindeks for 16-64-årige indvandrere efter køn. 2015

	Faktisk beskæftigelse	Beregnet beskæftigelse	Underbeskæftigelse	Indeks (dansk oprindelse = 100)	Underbeskæftigelse
	antal			indeks	pct.
Mænd					
Indvandrere, vestlige lande	65 811	74 881	9 070	88	12
Indvandrere, ikke-vestlige lande	69 381	104 776	35 395	66	34
Kvinder					
Indvandrere, vestlige lande	51 879	65 620	13 741	79	21
Indvandrere, ikke-vestlige lande	62 432	105 974	43 542	59	41

Forskel i indekstal kan udtrykkes som den procentvise underbeskæftigelse

Når der korrigeres for alderssammensætningen fremgår det, at mandlige ikke-vestlige indvandrere har et beskæftigelsesindeks på 66. Det betyder, at forskellen mellem indekset for mænd med dansk oprindelse og mandlige ikke-vestlige indvandrere er 34. Dette tal kan tolkes som den procentvise underbeskæftigelse blandt mandlige ikke-vestlige indvandrere. Antallet af beskæftigede mandlige ikke-vestlige indvandrere ligger altså 34 pct. lavere end det ville gøre, hvis de havde haft helt samme beskæftigelsesfrekvenser som mænd med dansk oprindelse på alle alderstrin.

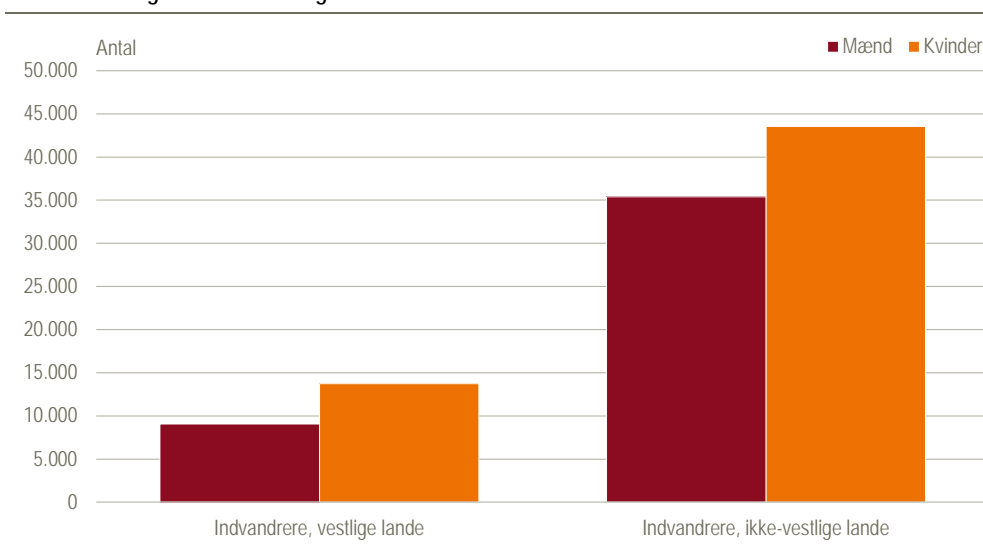
Kvindelige ikke-vestlige indvandrere har lavest beskæftigelsesindeks

De kvindelige ikke-vestlige indvandreres beskæftigelsesindeks ligger på 59, når der korrigeres for forskelle i alderssammensætning. De kvindelige ikke-vestlige indvandreres beskæftigelse er derfor 41 pct. lavere end den ville have været, hvis de havde haft samme beskæftigelsesfrekvenser som kvinder med dansk oprindelse. Det er den klart største underbeskæftigelse blandt de fire indvandrergrupper.

Underbeskæftigelse i antal personer

På baggrund af indeksberegningerne kan forskellen i beskæftigelse mellem indvandrere og personer med dansk oprindelse også udtrykkes som underbeskæftigelse i antal personer. Det gøres ved at angive forskellen mellem den faktiske beskæftigelse med den beregnede beskæftigelse. Underbeskæftigelsen angiver det antal personer, som beskæftigelsen blandt indvandrere skal øges med, hvis de skal opnå samme beskæftigelse som mænd og kvinder med dansk oprindelse.

Figur 2.7 Underbeskæftigelse for 16-64-årige indvandrere. 2015

Underbeskæftigelse blandt ikke-vestlige indvandrere på næsten 79.000 personer

Når underbeskæftigelsen udregnes for mandlige ikke-vestlige indvandrere, har gruppen en underbeskæftigelse på 35.395 personer. Tilsvarende har kvindelige ikke-vestlige indvandrere en underbeskæftigelse på 43.542 personer. Vestlige indvandrere er også underbeskæftigede sammenlignet med personer med dansk oprindelse – dog i mindre grad. I 2015 var underbeskæftigelsen 9.070 personer blandt mandlige vestlige indvandrere og 13.741 personer blandt kvindelige vestlige indvandrere.

Meget lav underbeskæftigelse blandt vestlige efterkommere

På samme måde som med indvandrerne er der lavet beregninger for gruppen af efterkommere. Resultaterne fremgår af tabel 2.4. I alle tilfælde er der tale om underbeskæftigelse, men ikke i samme omfang som blandt indvandrerne. De vestlige efterkommere har den laveste underbeskæftigelse – henholdsvis 11 pct. blandt mændene og 6 pct. blandt kvinderne.

Tabel 2.4 Beskæftigelsesindeks for 16-64-årige efterkommere efter køn. 2015

	Faktisk beskæftigelse	Beregnet beskæftigelse	Underbeskæftigelse	Indeks (dansk oprindelse = 100)	Underbeskæftigelse
	antal	antal	antal	indeks	pct.
Mænd					
Efterkommere, vestlige lande	3 295	3 693	398	89	11
Efterkommere, ikke-vestlige lande	17 127	20 175	3 048	85	15
Kvinder					
Efterkommere, vestlige lande	3 116	3 329	213	94	6
Efterkommere, ikke-vestlige lande	16 195	19 411	3 216	83	17

Underbeskæftigelse er klart lavere blandt ikke-vestlige efterkommere end indvandrere

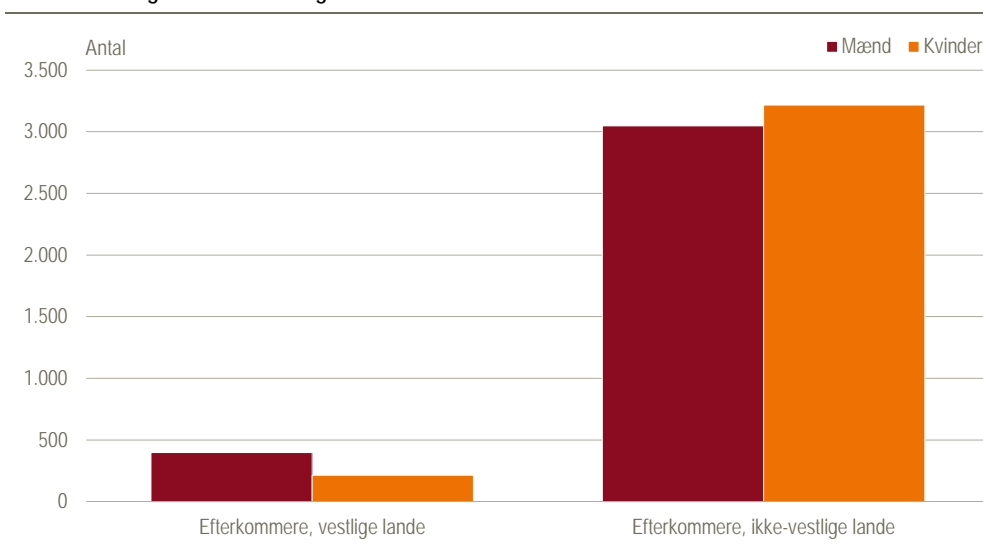
Sammenligner man de ikke-vestlige indvandrere og ikke-vestlige efterkommere fremgår det, at underbeskæftigelsen er klart lavere blandt efterkommerne. De mandlige ikke-vestlige efterkommere har en underbeskæftigelse på 15 pct. mod de mandlige ikke-vestlige indvandrere, der har en underbeskæftigelse på 34 pct. For kvinderne er tallene 17 pct. blandt efterkommerne og 41 pct. blandt indvandrerne. Underbeskæftigelsen er altså over dobbelt så høj blandt de ikke-vestlige indvandrere.

Så man blot på samlet beskæftigelse for 16-64-årige, ville man få misvisende resultat

At man kan sammenligne indvandrere og efterkommeres beskæftigelse er en af de største kvaliteter ved de aldersstandardiserede beregninger. Her er det misvisende blot at anvende den samlede beskæftigelsesfrekvens for hele gruppen af 16-64-årige. Gør man det, får man en beskæftigelsesfrekvens på 53 pct. for alle 16-64-årige mandlige ikke-vestlige indvandrere og 55 pct. for de mandlige ikke-vestlige efterkommere. En ukritisk anvendelse af disse tal viser altså, at beskæftigelsen er nogenlunde ens de to grupper imellem. Det mere nuancerede billede som de aldersstandardiserede beregninger giver, viser derimod, at beskæftigelsen er klart højere blandt efterkommerne.

Når underbeskæftigelsen udregnes for mandlige ikke-vestlige efterkommere, har gruppen en underbeskæftigelse på 3.048 personer, mens kvinderne har en underbeskæftigelse på 3.216 personer. For de vestlige efterkommere ligger den samlede underbeskæftigelse på 611 personer for mænd og kvinder tilsammen.

Figur 2.8 Underbeskæftigelse for 16-64-årige efterkommere. 2015

2.4 Beskæftigelse og oprindelsesland for indvandrere

Oprindelseslande og beskæftigelse

Dette afsnit belyser indvandreres beskæftigelse med fokus på deres oprindelsesland. Vestlige og ikke-vestlige indvandrere er i virkeligheden meget sammensatte grupper, som dækker over indvandrere fra mange forskellige oprindelseslande. Oprindelseslandet har stor betydning for indvandreres beskæftigelse i Danmark.

Fokus på 30-64-årige i stedet for 16-64-årige

Til forskel fra tidligere afsnit, er det valgt at indsnævre gruppen til kun at omfatte 30-64-årige. Det skyldes først og fremmest et ønske om at sortere de store grupper af unge studerende med midlertidigt ophold i Danmark fra. De fylder meget for nogle oprindelseslande og lidt for andre. De fleste udenlandske studerende har ikke beskæftigelse under deres studieophold i Danmark. Ved at se på alle 16-64-årige vil man derfor komme til at undervurdere beskæftigelsen for indvandrere fra de lande, hvor de unge studerende fylder meget.

De 35 oprindelseslande, der er flest indvandrere fra

Tabel 2.5 viser beskæftigelsesfrekvenser for både mænd og kvinder for de 35 oprindelseslande, som flest indvandrere har oprindelse i ultimo november 2015. Tabellen er rangordnet efter den samlede beskæftigelsesfrekvens.

Højest beskæftigelse blandt indvandrere fra Nederlandene

Indvandrere fra Nederlandene topper listen med en samlet beskæftigelsesfrekvens for 30-64-årige på 81 pct. Det er faktisk lidt højere end for personer med dansk oprindelse. Litauen og Tyskland følger efter med samlede beskæftigelsesfrekvenser på 76 og 74 pct. Ud over Nederlandene, Litauen og Tyskland har indvandrere fra Polen, Rumænien, Frankrig, Ungarn, Storbritannien, Letland, Sverige og Italien også beskæftigelsesfrekvenser for 30-64-årige, som ligger over 70 pct.

Tabel 2.5 Beskæftigelsesfrekvenser for 30-64-årige. 2015

	Antal personer			Beskæftigelsesfrekvens		
	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt
	antal			pct.		
Indvandrere						
Heraf:						
Nederlandene	2 357	1 442	3 799	86	73	81
Litauen	2 329	2 430	4 759	79	73	76
Tyskland	7 116	6 977	14 093	77	71	74
Polen	12 566	10 580	23 146	80	66	74
Rumænien	5 511	4 151	9 662	78	67	73
Frankrig	1 768	1 173	2 941	77	67	73
Ungarn	985	1 046	2 031	79	68	73
Storbritannien	5 944	2 570	8 514	75	65	72
Letland	821	1 251	2 072	81	66	72
Sverige	2 844	4 281	7 125	72	71	71
Italien	2 718	1 183	3 901	75	61	71
Thailand	563	7 670	8 233	68	70	70
Ukraine	1 524	2 186	3 710	81	62	70
Norge	2 653	4 278	6 931	71	68	69
Bulgarien	1 951	1 629	3 580	72	63	68
Island	1 947	2 095	4 042	70	65	67
Filippinerne	755	5 128	5 883	75	65	66
USA	2 308	1 939	4 247	70	60	66
Indien	3 118	1 919	5 037	75	49	65
Kina	2 403	3 749	6 152	69	63	65
Spanien	1 402	1 246	2 648	69	59	64
Vietnam	3 363	4 000	7 363	68	61	64
Sri Lanka	2 816	2 830	5 646	65	56	61
Rusland	862	2 879	3 741	55	58	57
Pakistan	5 090	4 430	9 520	70	36	54
Tyrkiet	13 636	12 569	26 205	64	41	53
Marokko	2 081	2 199	4 280	62	41	51
Bosnien-Hercegovina	6 002	6 012	12 014	52	47	49
Jugoslavien ¹	3 355	3 387	6 742	55	43	49
Iran	6 938	4 926	11 864	50	45	48
Afghanistan	3 078	2 782	5 860	52	29	41
Irak	7 341	5 986	13 327	41	28	35
Libanon ²	5 560	4 617	10 177	43	23	34
Somalia	3 468	3 178	6 646	34	21	28
Syrien	5 964	3 408	9 372	15	8	12
Dansk oprindelse	1 122 044	1 111 907	2 233 951	82	77	80

Anm.: Landene i tabellen omfatter de 35 lande, som der ultimo 2015 er flest indvandrere fra i Danmark.

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

² En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

Indvandrere fra Syrien, Somalia, Libanon og Irak har lav beskæftigelse

I den modsatte ende af tabellen er der fire oprindelseslande, som skiller sig ud med meget lave beskæftigelsesfrekvenser. Det drejer sig om Syrien, Somalia, Libanon, og Irak. I alle fire tilfælde ligger beskæftigelsesfrekvenserne under 40 pct. Indvandrere fra Syrien ligger allerlavest med en samlet beskæftigelsesfrekvens på 12 pct. De syriske indvandrere er i næsten alle tilfælde kommet til Danmark inden for de

seneste år som flygtninge, og det er på den baggrund, at deres meget lave beskæftigelse skal ses.

*For to lande har kvinder
højest beskæftigelse*

I de fleste tilfælde er beskæftigelsesfrekvensen højere blandt mændene end kvinderne. Det gælder også for personer med dansk oprindelse. Der er dog to lande blandt de 35, hvor det forholder sig omvendt. Det drejer sig om Thailand og Rusland. Blandt indvandrere fra disse lande har kvinderne en højere beskæftigelse end mændene.

*I fem tilfælde er
mænds beskæftigelse
20 procentpoint højere*

I nogle tilfælde er kønsforskellene i beskæftigelse meget store. Blandt indvandrere med oprindelse i Pakistan, Indien, Afghanistan, Tyrkiet og Marokko er mænds beskæftigelsesfrekvenser mere end 20 procentpoint højere end kvindernes.

2.5 Beskæftigelse og oprindelsesland for efterkommere

*Efterkommere kan også
opdeles på oprindelsesland*

Dette afsnit belyser efterkommernes beskæftigelse med fokus på deres oprindelsesland. Efterkommere er pr. definition født i Danmark. De har ingen forældre, som selv er født i Danmark og er danske statsborgere. Efterkommere kan opdeles efter oprindelsesland, som sættes til moderens fødeland/statsborgerskab eller faderens, hvis moderen ikke kendes.

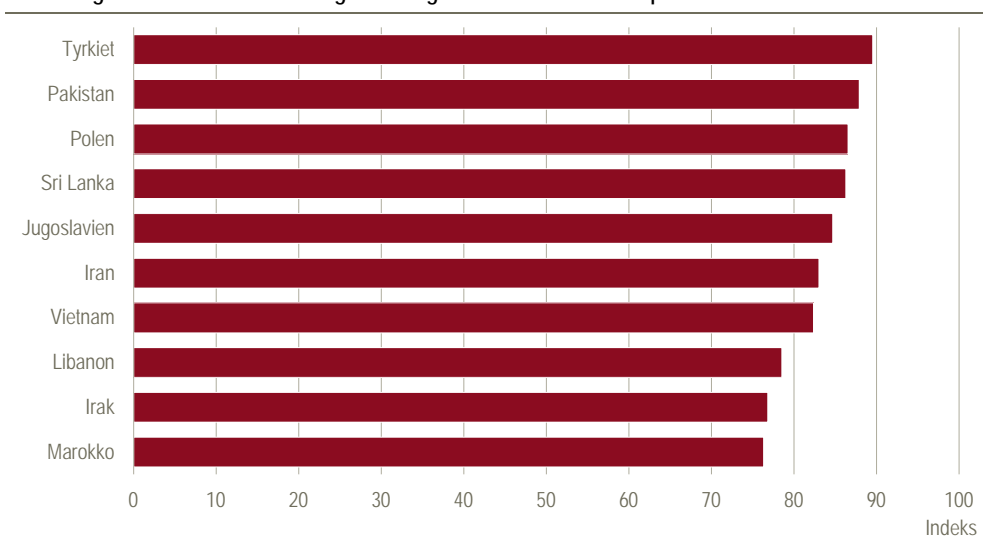
*Anderledes
aldersfordeling*

Som tidligere nævnt har efterkommerne en meget anderledes alderssammensætning end personer med dansk oprindelse, idet der er en kraftig overrepræsentation af unge. I dette afsnit om efterkommernes beskæftigelse anvendes der derfor også aldersstandardiserede beregninger som mål for beskæftigelsen i forhold til personer med dansk oprindelse.

*Fokus på de ti største
efterkommergrupper
blandt de 20-40-årige*

Fokus er på gruppen af 20-40-årige efterkommere opdelt på oprindelsesland. Fokuseringen på de 20-40-årige skyldes netop alderssammensætningen, idet efterkommere er kraftigt overrepræsenteret blandt de unge. Desuden er efterkommere fra Tyrkiet og Pakistan de to klart største grupper og udgør tilsammen næsten halvdelen af alle 20-40-årige efterkommere. Grundet den ujævne fordeling imellem grupperne af efterkommere, vil der udelukkende blive fokuseret på de ti oprindelseslande som flest efterkommere mellem 20-40-årige har oprindelse i 1. januar 2016.

Figur 2.9 Beskæftigelsesindeks for 20-40-årige mandlige efterkommere efter oprindelsesland. 2015

Anm. 1: Indeks, mænd med dansk oprindelse = 100.

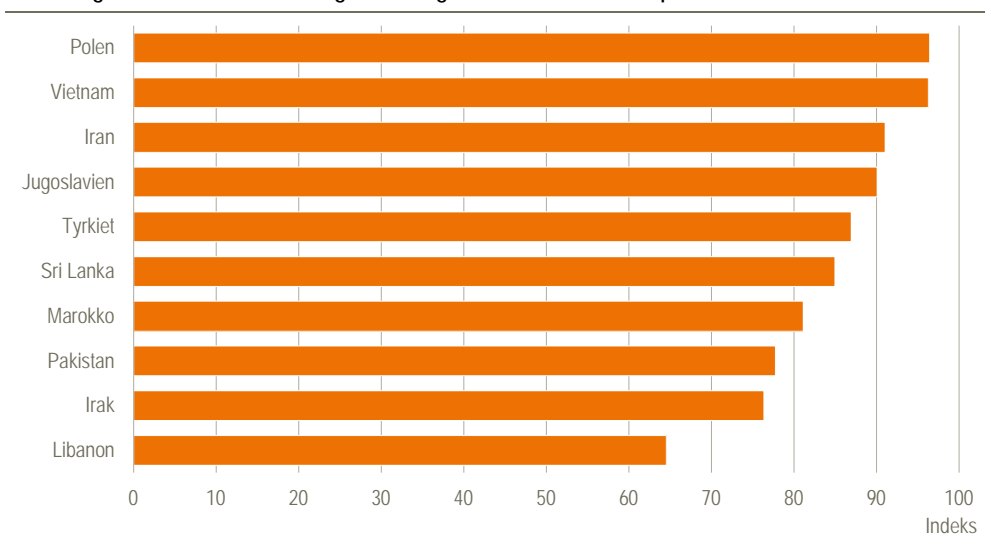
Anm. 2: Jugoslavien i figuren er Jugoslavien før opsplitningen.

Anm. 3: En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

<i>Laveste indeks blandt efterkommere fra Marokko</i>	Blandt de mandlige efterkommere findes de laveste beskæftigelsesindeks blandt efterkommere med oprindelse i Marokko, der har et indeks på 76 pct. Mandlige efterkommere fra Marokko har dermed en beskæftigelse, der ligger 24 pct. lavere, end den ville have gjort, hvis de havde haft samme beskæftigelse som mænd med dansk oprindelse.
<i>Højeste indeks blandt efterkommere fra Tyrkiet og Pakistan</i>	Det højeste beskæftigelsesindeks blandt mænd findes hos efterkommere med oprindelse i Tyrkiet, der har et indeks på 90 pct. Herefter følger efterkommere fra Pakistan, der har et beskæftigelsesindeks på 88 pct.
<i>Meget lav beskæftigelse for kvindelige efterkommere fra Libanon</i>	Blandt kvinderne skiller efterkommere med oprindelse i Libanon sig ud. Deres beskæftigelsesindeks ligger på 65 pct. og er dermed klart lavere end de øvrige grupper. Beskæftigelsesindekset ligger derimod over 90 pct. blandt efterkommere med oprindelse i Polen, Vietnam, Iran og Jugoslavien.
<i>Tyrkiske efterkommere placeret i midten</i>	De tyrkiske efterkommere er den klart største enkelte gruppe. Blandt kvinderne er de tyrkiske efterkommere placeret i midten med et beskæftigelsesindeks på 87 pct., hvilket svarer til en underbeskæftigelse på 13 pct. sammenlignet med kvinder med dansk oprindelse. Kvindelige tyrkiske efterkommeres underbeskæftigelse er altså lidt højere end mandlige tyrkiske efterkommeres underbeskæftigelse.
<i>Forskelle mellem oprindelseslande er bemærkelsesværdige</i>	De store forskelle i beskæftigelse blandt efterkommere er på flere måder mere bemærkelsesværdige end forskellene blandt indvandrere. Dette skyldes netop, at efterkommere uanset oprindelsesland er født og opvokset i Danmark.

Figur 2.10

Beskæftigelsesindeks for 20-40-årige kvindelige efterkommere efter oprindelsesland. 2015

Anm. 1: Indeks, kvinder med dansk oprindelse = 100.

Anm. 2: Jugoslavien i figuren er Jugoslavien før opsplitningen.

Anm. 3: En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

2.6 Selvstændige

<i>Beskæftigede indvandrere arbejder i højere grad som selvstændige</i>	Beskæftigede indvandrere arbejder i højere grad som selvstændige end personer med dansk oprindelse. Blandt alle beskæftigede med dansk oprindelse er det således kun 5,8 pct., der er selvstændige. For indvandrere med vestlig og ikke-vestlig oprindelse er de tilsvarende andele henholdsvis 5,9 og 8,7 pct.
<i>Beskæftigelse som selvstændig er mest udbredt blandt mænd</i>	For alle typer af herkomst gælder det, at mænd i højere grad er selvstændige end kvinder. Selv om medarbejdende ægtefæller er talt med som selvstændige, udgør de selvstændiges andel kun 5,7 pct. af alle beskæftigede blandt kvindelige ikke-vestlige

indvandrere. For de mandlige ikke-vestlige indvandrere er den tilsvarende andel 11,4 pct.

Tabel 2.6 Selvstændiges andel af beskæftigede for 16-64-årige. 2015

	Selvstændige	Lønmodtagere	Alle beskæftigede	Andel selvstændige
	antal			pct.
Indvandrere, vestlige lande	6 998	110 692	117 690	5,9
Mænd	4 090	61 721	65 811	6,2
Kvinder	2 908	48 971	51 879	5,6
Indvandrere, ikke-vestlige lande	11 471	120 342	131 813	8,7
Mænd	7 913	61 468	69 381	11,4
Kvinder	3 558	58 874	62 432	5,7
Dansk oprindelse	134 180	2 170 621	2 304 801	5,8
Mænd	89 620	1 098 692	1 188 312	7,5
Kvinder	44 560	1 071 929	1 116 489	4,0

Anm.: Selvstændige inkluderer medarbejdende ægtefæller.

Gælder også for personer med dansk oprindelse

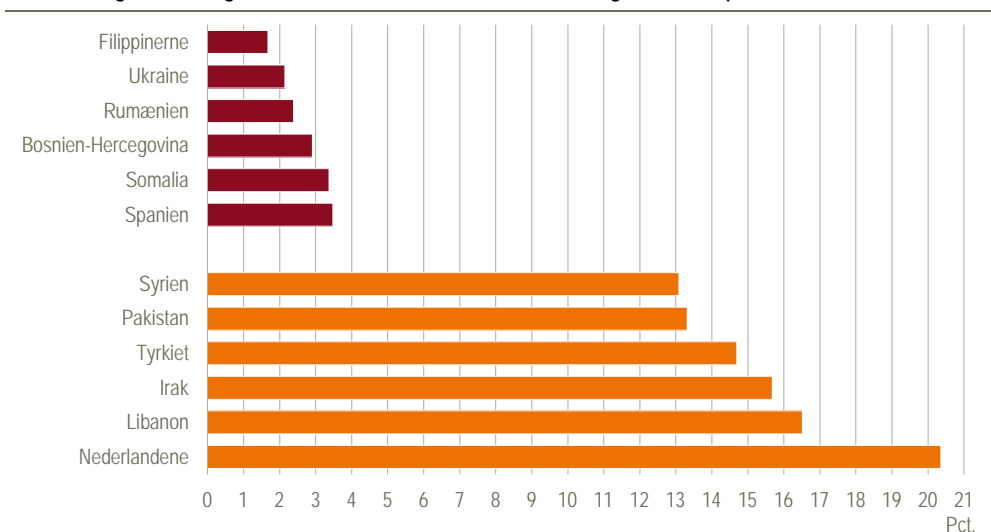
Også for beskæftigede med dansk oprindelse er andelen af selvstændige næsten dobbelt så høj for mænd som for kvinder. Kønsforskellen er noget mindre for indvandrere fra vestlige lande, idet andelen af selvstændige er 6,2 pct. blandt mændene og 5,6 pct. blandt kvinderne.

Især mange selvstændige blandt indvandrere fra Nederlandene, Libanon og Irak

Andelen af selvstændige afhænger også af indvandrernes oprindelsesland. Blandt indvandrere fra Filippinerne er kun 1,7 pct. af alle beskæftigede selvstændige. Selvstændige udgør derimod over 15 pct. af de beskæftigede indvandrere fra Nederlandene, Libanon og Irak.

Figur 2.11

Selvstændige 16-64-årige indvandreres andel af samlet beskæftigelse efter oprindelsesland. 2015

Anm. 1: Figuren indeholder de seks lande med henholdsvis højeste og laveste andel selvstændige blandt indvandrere fra de 30 lande, hvorfra der 1. januar 2016 er flest 16-64-årige indvandrere.

Anm. 2: En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

Indvandrere fra Nederlandene har den højeste andel selvstændige

Indvandrere fra Nederlandene er klart den gruppe, som har den højeste andel selvstændige. Blandt beskæftigede indvandrere fra Nederlandene er 20 pct. selvstændige. De nederlandske indvandrere, der arbejder som selvstændige, er næsten alle beskæftiget inden for landbrug.

2.7 Branche

36 hovedgrupper I brancheopdelingen DB07 er 726 enkelte brancher blevet opdelt på 36 hovedgrupper. I sagens natur er mange af disse hovedgrupper meget sammensatte. Alligevel kan man få et indtryk af nogle basale forskelle mellem personer med dansk oprindelse og indvandreres beskæftigelse ved at bruge grupperingen.

Tabel 2.7 16-64-årige beskæftigede mænd efter branche. 2015

	Indvandrere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
Alle beskæftigede	65 811	69 381	1 188 312
	pct.		
Alle beskæftigede	100,0	100,0	100,0
Landbrug, skovbrug og fiskeri	8,0	3,6	3,0
Råstofindvinding	0,5	0,2	0,2
Føde-, drikke- og tobaksvareindustri	4,1	3,3	2,2
Tekstil- og læderindustri	0,1	0,2	0,2
Træ- og papirindustri, trykkerier	0,9	0,6	1,1
Olieraffinaderier mv.	0,0	0,0	0,1
Kemisk industri	0,5	0,5	0,5
Medicinalindustri	0,8	0,7	0,7
Plast-, glas- og betonindustri	1,1	1,2	1,4
Metalindustri	2,6	1,7	2,3
Elektronikindustri	0,7	0,6	0,7
Fremst. af elektrisk udstyr	0,4	0,5	0,5
Maskinindustri	2,5	2,0	3,2
Transportmiddelindustri	0,5	0,4	0,3
Møbel og anden industri mv.	1,5	0,9	1,6
Energiforsyning	0,4	0,2	0,6
Vandforsyning og renovation	0,4	0,3	0,7
Bygge og anlæg	9,2	3,1	10,8
Handel	10,7	13,7	17,3
Transport	6,5	12,2	6,6
Hoteller og restauranter	8,0	15,5	2,4
Forlag, tv og radio	1,6	0,7	1,4
Telekommunikation	0,3	0,4	0,7
It- og informationstjenester	3,5	2,9	3,0
Finansiering og forsikring	1,5	1,1	3,1
Ejendomshandel og udlejning	0,9	0,7	1,7
Rådgivning mv.	3,6	2,2	4,5
Forskning og udvikling	1,4	0,7	0,6
Reklame og øvrig erhvervsservice	1,3	1,0	1,2
Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service	10,5	11,2	5,0
Offentlig administration, forsvar og politi	0,9	1,4	5,3
Undervisning	6,7	4,9	6,5
Sundhedsvæsen	2,6	2,9	2,2
Sociale institutioner	2,2	4,7	4,4
Kultur og fritid	1,8	1,2	1,8
Andre serviceydelser mv.	1,4	2,4	1,8
Uoplyst aktivitet	0,2	0,2	0,2

Få mandlige indvandrere arbejder inden for Bygge og anlæg

Bygge og anlæg er en af de branchegrupper, hvor mænd med dansk oprindelse tydeligt er overrepræsenteret. Mens 11 pct. af mænd med dansk oprindelse arbejder inden for denne branchegruppe, er andelen blandt vestlige indvandrere 9 pct. og blandt ikke-vestlige indvandrere 3 pct. *Handel* er en anden branchegruppe, som har højere koncentration af mænd med dansk oprindelse end af indvandrere.

Mens mange arbejder inden for Hoteller og restauranter samt Transport

Til gengæld er mandlige ikke-vestlige indvandrere i højere grad end personer med dansk oprindelse beskæftiget inden for de tre branchegrupper *Hoteller og restauranter*, *Transport* samt *Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service*. Fx arbejder 16 pct. af de mandlige ikke-vestlige indvandrere i branchegruppen *Ho-*

teller og restauranter, mens det kun gælder for 2 pct. af mændene med dansk oprindelse.

Tabel 2.8 16-64-årige beskæftigede kvinder efter branche. 2015

	Indvandrere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
Alle beskæftigede	51 879	62 432	1 116 489
	pct.		
Alle beskæftigede	100,0	100,0	100,0
Landbrug, skovbrug og fiskeri	3,7	1,8	0,8
Råstofindvinding	0,2	0,1	0,1
Føde-, drikke- og tobaksvarerindustri	2,2	2,0	1,5
Tekstil- og læderindustri	0,2	0,2	0,2
Træ- og papirindustri, trykkerier	0,3	0,2	0,4
Olieraffinaderier mv.	0,0	0,0	0,0
Kemisk industri	0,5	0,3	0,3
Medicinalindustri	1,4	0,9	1,0
Plast-, glas- og betonindustri	0,5	0,5	0,4
Metalindustri	0,4	0,3	0,5
Elektronikindustri	0,5	0,6	0,4
Fremst. af elektrisk udstyr	0,2	0,3	0,2
Maskinindustri	1,1	0,8	0,8
Transportmiddelindustri	0,1	0,1	0,1
Møbel og anden industri mv.	1,0	0,4	0,7
Energiforsyning	0,2	0,1	0,2
Vandforsyning og renovation	0,1	0,1	0,2
Bygge og anlæg	0,9	0,4	1,2
Handel	10,6	9,3	14,3
Transport	3,0	1,9	2,0
Hoteller og restauranter	8,3	8,1	3,8
Forlag, tv og radio	1,2	0,4	1,1
Telekommunikation	0,2	0,1	0,3
It- og informationstjenester	2,1	1,1	1,0
Finansiering og forsikring	1,6	1,2	3,0
Ejendomshandel og udlejning	1,0	0,8	1,1
Rådgivning mv.	3,7	1,9	3,4
Forskning og udvikling	1,2	0,7	0,5
Reklame og øvrig erhvervs-service	1,9	1,3	1,3
Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service	14,9	14,9	4,3
Offentlig administration, forsvar og politi	1,8	2,3	5,7
Undervisning	10,2	6,7	11,1
Sundhedsvæsen	8,6	8,6	11,9
Sociale institutioner	11,1	22,6	21,1
Kultur og fritid	2,1	0,9	2,0
Andre serviceydelser mv.	2,9	7,6	3,1
Uoplyst aktivitet	0,2	0,1	0,1

Mange kvindelige indvandrere arbejder i rengøringsbranchen

15 pct. af de kvindelige indvandrere fra ikke-vestlige lande, som er i beskæftigelse, arbejder inden for branchegruppen *Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service*. De tilsvarende andele er også 15 pct. for kvindelige vestlige indvandrere og kun 4 pct. for kvinder med dansk oprindelse. Hovedårsagen til den store overrepræsentation af indvandrere i denne branchegruppe er, at rengøringsvirksomheder placeres her.

De kvindelige indvandrere arbejder også i højere grad inden for *Hoteller og restauranter* end kvinder med dansk oprindelse, mens de er underrepræsenteret i blandt andet *Handel* og *Undervisning*. *Sociale institutioner* fylder mere blandt kvinderne end mændene i alle tre grupper. Det er dog værd at bemærke den relativt lave andel på 11 pct. for kvindelige vestlige indvandrere. For kvindelige ikke-vestlige indvandrere og kvinder med dansk oprindelse er de tilsvarende andele 23 og 21 pct.

3. Uddannelse

Sammenfatning

Blandt 30-årige ikke-vestlige efterkommere i 2017 er der 49 pct. af mændene og 70 pct. af kvinderne, som har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse. De tilsvarende andele for 30-årige med dansk oprindelse er 73 og 81 pct. For de kvindelige ikke-vestlige efterkommere er der dog tale om en stor stigning siden 2007, hvor andelen kun var 52 pct.

Kvindelige ikke-vestlige efterkommere har samme andel med erhvervskompetencegivende uddannelse som kvinder med dansk oprindelse, når de er i starten af 20'erne. Fra omkring 25-års alderen sker der imidlertid en kraftig stigning i uddannelsesniveaet for kvinder med dansk oprindelse, mens det stagnerer for de kvindelige ikke-vestlige efterkommere.

I 2017 er andelen af 22-årige under uddannelse 52 pct. blandt de mandlige ikke-vestlige efterkommere og 65 pct. blandt de kvindelige ikke-vestlige efterkommere. Det er samme niveau som mænd og kvinder med dansk oprindelse.

For de 20-29-årige mandlige efterkommere med marokkansk oprindelse er 34 pct. hverken i beskæftigelse eller under uddannelse i 2015. Det er den højeste andel blandt de ti største efterkommergrupper. Mandlige efterkommere med oprindelse i Sri Lanka har den laveste andel med 13 pct. Efterkommere med oprindelse i Vietnam har den laveste andel blandt kvinderne med 12 pct., mens de libanesiske efterkommere har den højeste andel blandt de kvindelige efterkommere med 34 pct.

Drenge og piger med dansk oprindelse får højere karakterer ved de bundne prøver ved folkeskolens afgangsprøver end indvandrere og efterkommere. Baseret på karakterer i de seneste fem skoleår, er karaktergennemsnittet for drenge og piger med dansk oprindelse henholdsvis 6,7 og 7,4. De tilsvarende niveauer for de ikke-vestlige efterkommere, som antalmæssigt er den næststørste gruppe, er henholdsvis 5,3 og 5,9.

Blandt de forskellige prøvfag er det i matematik og dansk læsning, at de største karakterforskelle mellem drenge og piger med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere findes.

3.1 Højeste fuldførte uddannelse

De fleste indvandrere har ikke afsluttet en uddannelse i Danmark

De fleste indvandrere har ikke afsluttet en uddannelse i Danmark. Det er derfor meget vanskeligt at lave sammenligninger af uddannelsesniveau mellem indvandrere og personer med dansk oprindelse. For at styrke oplysningerne om indvandrernes uddannelsesmæssige baggrund har Danmarks Statistik gennemført spørgeskemaundersøgelser af indvandrernes medbragte uddannelse. På baggrund af data om indvandrernes medbragte uddannelse og den traditionelle uddannelsesstatistik bliver det muligt at foretage en mere meningsfuld sammenligning af uddannelsesniveaet blandt indvandrere og personer med dansk oprindelse. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at oplysninger om uddannelsesniveau blandt indvandrere og personer med dansk oprindelse i mange tilfælde kan stamme fra forskellige datakilder.

Uddannelsesstatistik

Fundamentet for uddannelsesstatistik i Danmark er indberetninger med cpr-nummer fra alle danske uddannelsesinstitutioner. Indvandrere har i de fleste tilfælde ikke afsluttet en uddannelse i Danmark, og de er derfor dårligt dækket af den almindelige uddannelsesstatistik.

Danmarks Statistik har gennemført spørgeskemaundersøgelser for at skabe et mere fuldstændigt billede af indvandrernes uddannelsesniveau. Hensigten har været at indsamle data for indvandrernes medbragte uddannelse for herigennem at styrke oplysningerne om de uddannelsesmæssige baggrunde i Danmark med fokus på formel uddannelse.

En tredjedel af 25-64-årige ikke-vestlige indvandrere har kun en grundskoleuddannelse

Der er forskel på uddannelsesniveaet mellem indvandrere fra vestlige og ikke-vestlige lande. Blandt andet har 32 af de mandlige og 31 pct. af de kvindelige ikke-vestlige indvandrere alene en grundskoleuddannelse. Det gør sig kun gældende for 6 pct. af de vestlige indvandrere både blandt mænd og kvinder.

Mange vestlige indvandrere har en lang videregående uddannelse

24 pct. af de mandlige vestlige indvandrere og 28 pct. af kvinderne har en lang videregående uddannelse. Det gør sig kun gældende for 15 og 12 pct. af mænd og kvinder fra ikke-vestlige lande. Det er ca. det samme som blandt personer med dansk oprindelse, hvor 12 pct. har en lang videregående uddannelse, både blandt mænd og kvinder. Sammenlignet med de resterende herkomstgrupper, er der dermed en større andel blandt de vestlige indvandrere, der har en lang videregående uddannelse.

Tabel 3.1 Højeste fuldførte uddannelse for 25-64-årige mænd. 2017

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
I alt	86 604	122 461	3 608	13 605	1 259 725
	pct.				
I alt	100	100	100	100	100
Grundskole	6	32	16	37	20
Gymnasial	8	9	12	13	6
Erhvervsfaglig	25	19	21	20	41
Kort videregående	8	5	6	5	6
Mellemlang videregående	16	10	11	9	11
Bachelor	1	2	5	4	2
Lang videregående	24	15	16	9	12
Uoplyst	12	8	12	3	1

12 pct. af de mandlige vestlige efterkommere har uoplyst uddannelse

Efterkommere er født i Danmark. Alligevel er der blandt mændene 12 pct. af de vestlige efterkommere og 3 pct. af de ikke-vestlige efterkommere i alderen 25-64 år, som har en uoplyst uddannelse. Blandt kvinderne er de tilsvarende andele 7 pct. for vestlige efterkommere og 3 pct. for ikke-vestlige efterkommere. Den forholdsvis høje andel med uoplyst uddannelse blandt vestlige efterkommere kan skyldes, at de i højere grad end de ikke-vestlige tager en uddannelse i forældrenes oprindelsesland.

Tabel 3.2 Højeste fuldførte uddannelse for 25-64-årige kvinder. 2017

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
I alt	75 741	130 574	3 247	12 847	1 242 945
	pct.				
I alt	100	100	100	100	100
Grundskole	6	31	13	21	17
Gymnasial	7	9	10	11	6
Erhvervsfaglig	18	21	19	24	33
Kort videregående	6	5	4	5	5
Mellemlang videregående	21	14	20	19	24
Bachelor	3	2	6	5	3
Lang videregående	28	12	20	12	12
Uoplyst	10	7	7	3	1

30-årige ikke-vestlige efterkommere

Fokus på 30-årige ikke-vestlige efterkommere

I dette afsnit fokuseres der på de 30-årige ikke-vestlige efterkommere. 30-årige har en alder, hvor langt hovedparten har afsluttet deres uddannelse. Samtidig er det af hensyn til efterkommernes skæve aldersfordeling hensigtsmæssigt kun at betragte et enkelt alderstrin, når man ønsker at sammenligne dem med personer med dansk oprindelse.

39 pct. af de mandlige ikke-vestlige efterkommere har kun grundskoleuddannelse

Alle efterkommere er pr. definition født i Danmark. Alligevel er der forholdsvis store forskelle mellem 30-årige ikke-vestlige efterkommere og 30-årige med dansk oprindelse, hvad angår sammensætningen på uddannelsesniveau. Blandt de ikke-vestlige mandlige efterkommere er der således 39 pct., som ikke har afsluttet nogen uddannelse ud over grundskolen. Den tilsvarende andel blandt 30-årige mænd med dansk oprindelse er 18 pct.

Andelen er 20 pct. blandt kvindelige ikke-vestlige efterkommere

Der er også stor forskel mellem kvindelige ikke-vestlige efterkommere og kvinder med dansk oprindelse, idet 20 pct. af ikke-vestlige efterkommere kun har afsluttet en grundskoleuddannelse mod 13 pct. for kvinder med dansk oprindelse.

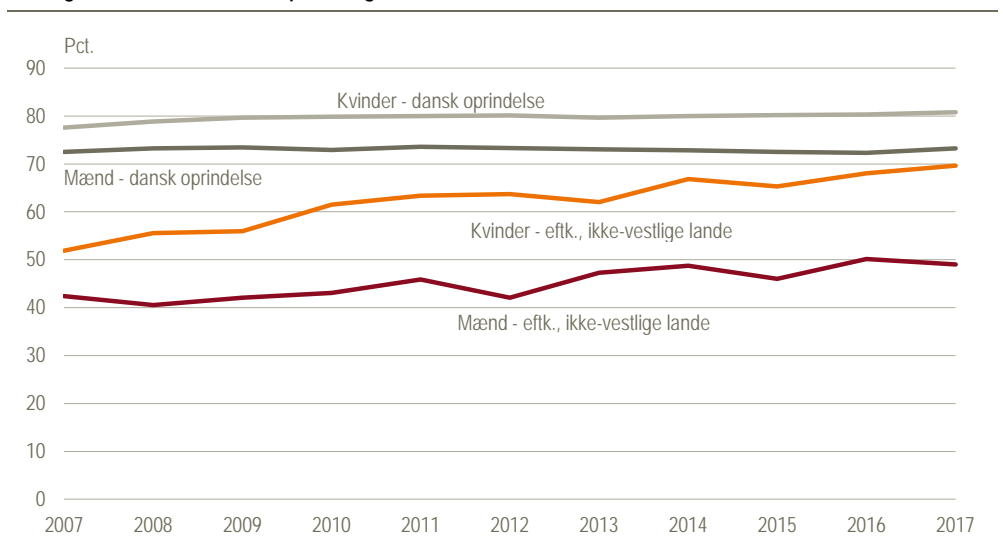
Tabel 3.2 30-årige efter højeste fuldførte uddannelse. 2017

	Efterkommere, ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
I alt	785	781	26 599	25 456
	pct.			
I alt	100	100	100	100
Grundskole	39	20	18	13
Gymnasial	10	8	7	6
Erhvervsfaglig	22	24	36	26
Kort videregående	6	7	6	5
Mellemlang videregående	7	21	12	25
Bachelor	3	3	4	4
Lang videregående	11	15	16	21
Uoplyst	3	3	1	1

Kønsskabel i uddannelse er større blandt ikke-vestlige efterkommere

Det mest bemærkelsesværdige resultat er dog imidlertid den store forskel mellem mandlige og kvindelige efterkommere. I alt har 70 pct. af de 30-årige kvindelige ikke-vestlige efterkommere afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse. For mændene er det kun 49 pct. Også blandt personer med dansk oprindelse har flere kvinder end mænd uddannet sig, men her er forskellen betydeligt mindre. Med erhvervskompetencegivende uddannelser forstås uddannelser udover grundskole- og gymnasieniveauet.

Figur 3.1 30-årige med en erhvervskompetencegivende uddannelse

Stigning i 30-årige kvinders uddannelsesniveau siden 2007

Siden 2007 er andelen af 30-årige kvindelige ikke-vestlige efterkommere med en erhvervskompetencegivende uddannelse steget fra 52 pct. til 70 pct. For de mandlige ikke-vestlige efterkommere er stigningen noget mindre, idet 2017-niveauet på

49 pct. kun ligger 7 procentpoint højere end i 2007. Stigningen i ikke-vestlige efterkommeres uddannelsesniveau er altså størst blandt kvinderne.

Forskel mellem efterkommere og personer med dansk oprindelse

Med de nuværende niveauer er andelen med en erhvervskompetencegivende uddannelse 24 procentpoint højere for mænd med dansk oprindelse end for mandlige ikke-vestlige efterkommere. Blandt kvinder er forskellen 11 procentpoint.

Markant flere 30-årige efterkommere i 2017 end i 2007

Inden for de seneste ti år er antallet af 30-årige ikke-vestlige efterkommere fordoblet, men det er stadigvæk en lille gruppe. Fx var der i 2007 kun 711 ikke-vestlige efterkommere på 30 år. I 2017 er antallet 1.566. I løbet af de kommende ti år vil gruppen af 30-årige ikke-vestlige efterkommere blive næsten tredoblet.

Tabel 3.4 30-årige med en erhvervskompetencegivende uddannelse efter uddannelsesniveau. 2017

	Efterkommere, ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
	pct.			
I alt	100	100	100	100
Erhvervsfaglig	45	34	49	32
Kort videregående	13	10	8	6
Mellemlang videregående	15	30	16	31
Bachelor	5	5	5	5
Lang videregående	22	21	22	25

Flere kvindelige efterkommere har taget en erhvervsfaglig uddannelse

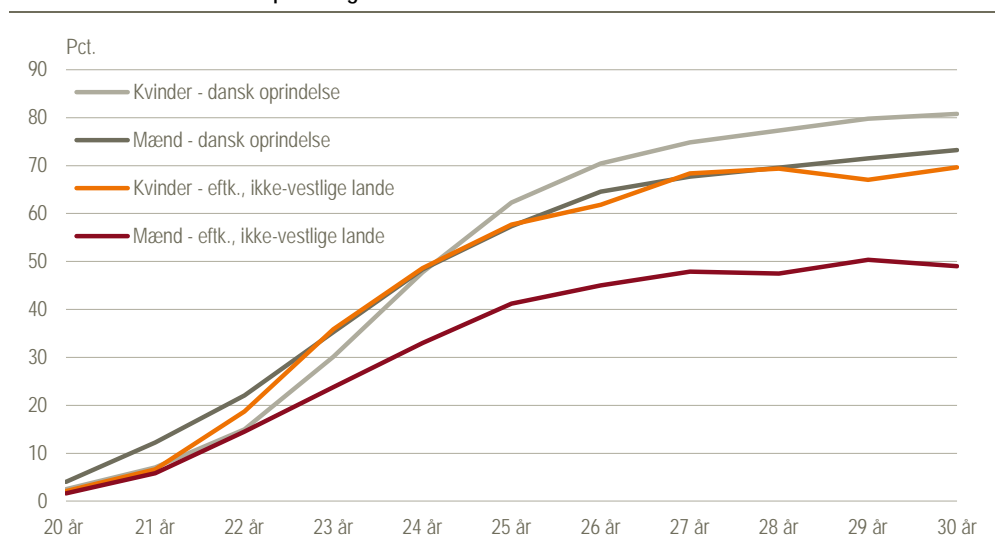
Blandt de 30-årige, som har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse, har en større andel af mændene med dansk oprindelse end mandlige ikke-vestlige efterkommere en erhvervsfaglig uddannelse. Blandt kvinderne har flere med dansk oprindelse taget en lang videregående uddannelse sammenlignet med kvindelige ikke-vestlige efterkommere. De har derimod højere andele med erhvervsfaglige uddannelser.

Højeste fuldførte uddannelse for 20-30-årige

Forskel på alder, hvor man afslutter erhvervskompetencegivende uddannelse

Der er naturligvis mange, som afslutter en erhvervskompetencegivende uddannelse længe før, de bliver 30 år. I figur 3.2 vises andelen med en afsluttet erhvervskompetencegivende uddannelse for alle enkelte trin fra 20 til 30 år for personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere.

Figur 3.2 Personer med erhvervskompetencegivende uddannelse. 2017

Mandlige ikke-vestlige efterkommere har laveste andele på samtlige alderstrin

Det er usædvanligt, at personer i begyndelsen af 20'erne har afsluttet en erhvervs-kompetencegivende uddannelse, men kurven stiger for alle grupperne fra alders-trin til alderstrin. Det fremgår, at de mandlige ikke-vestlige efterkommere hurtigt skiller sig ud som gruppen med de laveste andele på samtlige alderstrin. Mænd med dansk oprindelse har den højeste andel med en erhvervskompetencegivende uddannelse for alle alderstrin fra 20 til 22 år.

Fra 25 år stiger uddannelsesniveaet kraftigt blandt kvinder med dansk oprindelse

Blandt kvinderne følges ikke-vestlige efterkommere og kvinder med dansk oprindelse ad fra 20 til 24 år. Herefter sker der et tydeligt skift, og kvinder med dansk oprindelse bliver den gruppe, som har den højeste andel med en afsluttet erhvervs-kompetencegivende uddannelse for alle alderstrin fra 25 til 30 år. Samtidig øges afstanden til de kvindelige ikke-vestlige efterkommere. For de 23-årige kvinder er andelen med en erhvervskompetencegivende uddannelse 30 pct. blandt kvinder med dansk oprindelse og 36 pct. blandt ikke-vestlige efterkommere. Blandt de 30-årige er de tilsvarende andele 81 pct. for kvinder med dansk oprindelse og 70 pct. for kvindelige ikke-vestlige efterkommere – en forskel på 11 procentpoint.

Alderstrin repræsenterer forskellige generationer

Man skal være opmærksom på, at det er forskellige generationer, man ser på, når man betragter aldersopdelte tal for 2017. Det behøver ikke være sådan, at de 23-årige ikke-vestlige efterkommere i dag har lige så stor afstand til kvinder med dansk oprindelse, som 30-årige har i dag, når de selv er 30 år. Om det bliver tilfældet, vil tiden vise.

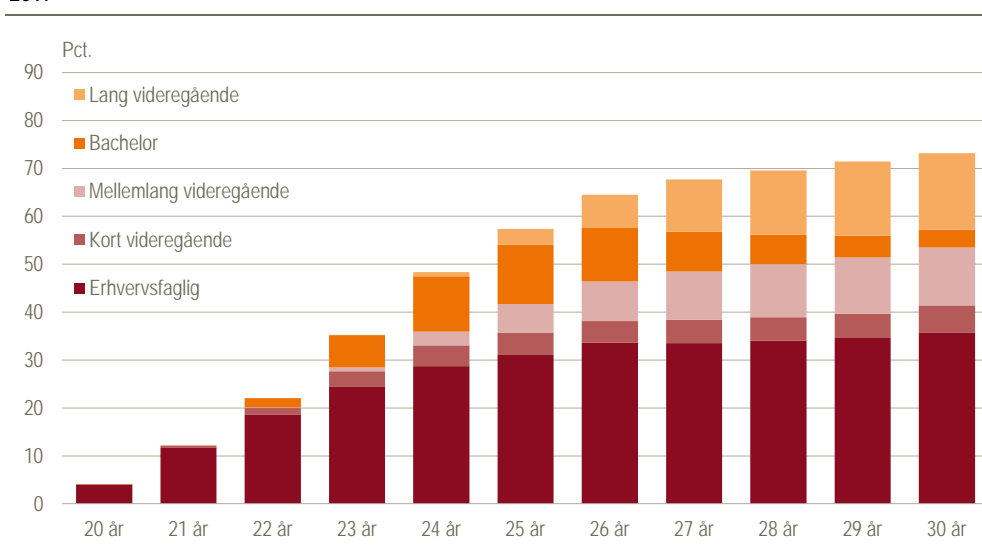
Sammensætning på uddannelsesniveau

Figur 3.3 til 3.6 viser sammensætningen på uddannelsesniveau for personer med erhvervskompetencegivende uddannelser. For de yngste alderstrin er erhvervsfaglige uddannelser dominerende for alle grupper. Det er der ikke noget overraskende i, da det reelt er den eneste type uddannelse, man kan nå at afslutte som 20-21-årig.

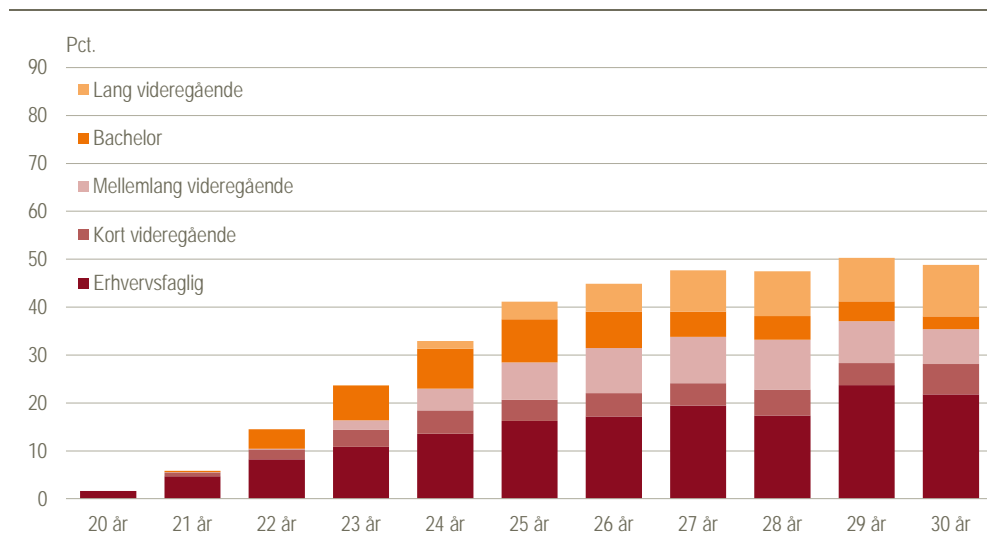
Færre mandlige ikke-vestlige efterkommere får erhvervsfaglige uddannelser

Hovedforklaringen på den store samlede forskel mellem omfanget af uddannelse blandt mænd med dansk oprindelse og mandlige ikke-vestlige efterkommere er, at mandlige ikke-vestlige efterkommere i langt mindre grad afslutter erhvervsfaglige uddannelser. Allerede blandt 22-årige er der 19 pct. af mændene med dansk oprindelse, som har afsluttet en erhvervsfaglig uddannelse, mens den tilsvarende andel kun er 8 pct. blandt mandlige ikke-vestlige efterkommere. Blandt de 28-30-årige optræder der desuden en forskel i andelen, der har afsluttet en lang videregående uddannelse.

Figur 3.3 Mænd med dansk oprindelse med erhvervskompetencegivende uddannelse efter uddannelsesniveau. 2017

Figur 3.4 Mandlige ikke-vestlige efterkommere med erhvervskompetencegivende uddannelse efter uddannelsesniveau. 2017

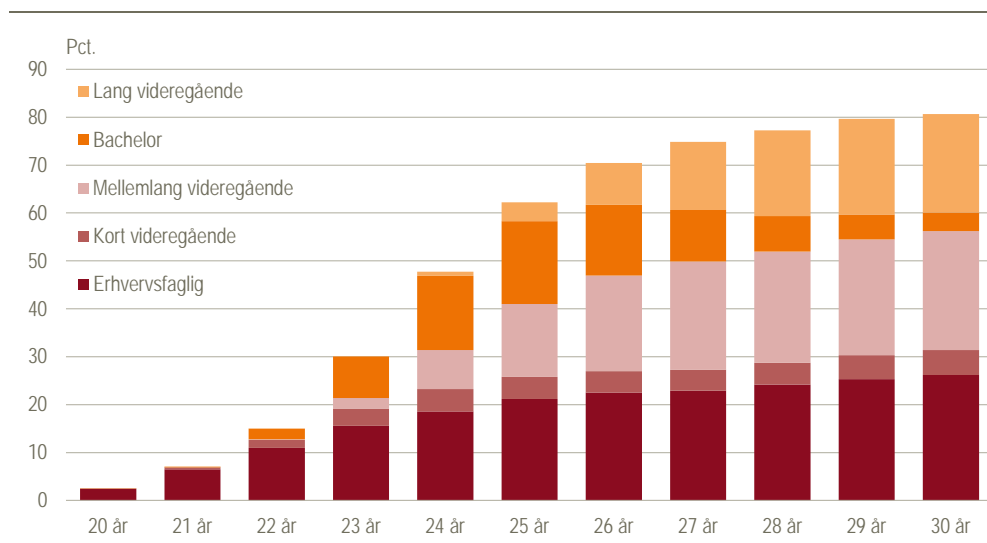
Lille forskel på de korte- og mellemlange videregående uddannelser

Hvis man sammenligner de korte- og mellemlange videregående uddannelser, er forskellen på samtlige alderstrin dog lille. Blandt de 26-årige har 8 pct. af mænd med dansk oprindelse afsluttet en mellemlang videregående uddannelse. Den tilsvarende andel for ikke-vestlige efterkommere er 9 pct. Blandt de 30-årige har 6 pct. af mænd med dansk oprindelse og 6 pct. af mandlige ikke-vestlige efterkommere afsluttet en kort videregående uddannelse.

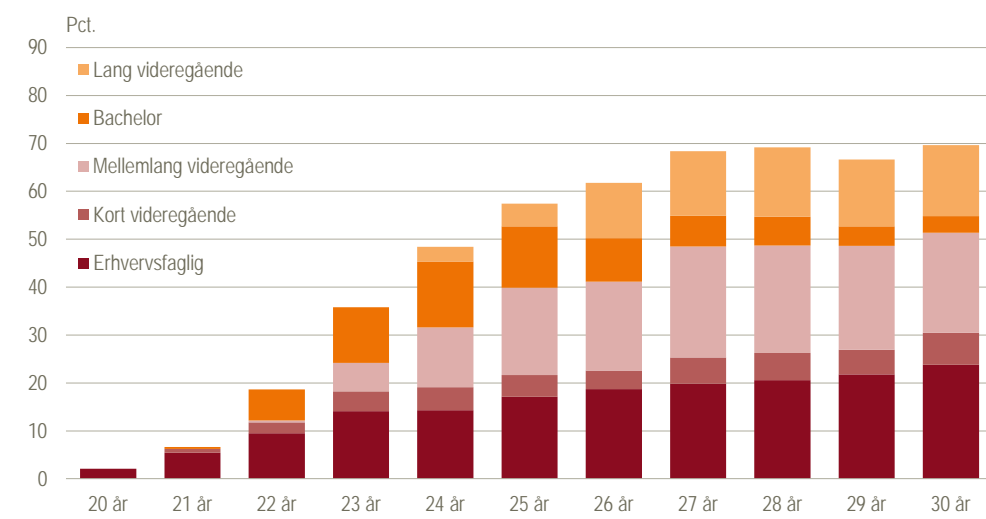
For kvinderne er der stor lighed i andelen med erhvervsfaglige uddannelser

Blandt kvinderne er forskellen mellem kvinder med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere betydeligt mindre end hos mændene. Der er dog fortsat klare forskelle, som stiger med alderen. Mens hovedforklaringen til den store forskel blandt mændene er lavere andele med erhvervsfaglige uddannelser blandt ikke-vestlige efterkommere, er det lige omvendt hos kvinderne. Her er andelen med afsluttede erhvervsfaglige uddannelser forholdsvis tæt på hinanden for alle alderstrin. Blandt de 28-årige er andelen 24 pct. blandt kvinder med dansk oprindelse og 21 pct. blandt kvindelige ikke-vestlige efterkommere. Blandt de 20-24-årige har kvindelige ikke-vestlige efterkommere højere andele med videregående uddannelser, men fra 25-års alderen er andelen højest blandt kvinder med dansk oprindelse.

Figur 3.5 Kvinder med dansk oprindelse med erhvervskompetencegivende uddannelse efter uddannelsesniveau. 2017

Figur 3.6 Kvindelige ikke-vestlige efterkommere med erhvervskompetencegivende uddannelse efter uddannelsesniveau. 2017

Færre ikke-vestlige efterkommere tager videregående uddannelser

For kvinder med dansk oprindelse stiger andelen, som har afsluttet en mellemlang, en bachelor eller lang videregående uddannelse, kraftigt fra 25-års alderen, mens der ikke sker en videre stigning blandt de ikke-vestlige efterkommere. Blandt 25-årige har 36 pct. af kvinderne afsluttet en mellemlang, en bachelor eller lang videregående uddannelse – både blandt kvinder med dansk oprindelse og kvindelige ikke-vestlige efterkommere. Blandt de 30-årige er andelen steget til 49 pct. blandt kvinder med dansk oprindelse, mens den er 39 pct. blandt de kvindelige ikke-vestlige efterkommere.

Forskelle manifesterer sig først sidst i 20'erne

Frem til og med 24-års alderen ser det ud som om, at ikke-vestlige efterkommere tager uddannelser i samme omfang som kvinder med dansk oprindelse. Det skyldes, at de først og fremmest afslutter erhvervsfaglige uddannelser, som de begynder tidligt på og afslutter hurtigt. Kvinder med dansk oprindelse tager derimod i højere grad videregående uddannelser, som de både begynder på og afslutter senere. Det manifesterer sig på alderstrinene sidst i 20'erne, hvor forskellen i uddannelsesniveau mellem kvinder med dansk oprindelse og kvindelige ikke-vestlige efterkommere forøges.

3.2 Under uddannelse

Flere unge med dansk oprindelse end indvandrere i gang med uddannelse

Flere unge med dansk oprindelse går i gang med en uddannelse end unge indvandrere. Blandt 20-29-årige mænd med dansk oprindelse er 38 pct. under uddannelse, mens den tilsvarende andel er 25 pct. for vestlige indvandrere og 20 pct. for ikke-vestlige indvandrere. Der er en meget større andel efterkommere end indvandrere, som er i gang med en uddannelse. Blandt de 20-29-årige vestlige efterkommere er andelen endda højere end blandt 20-29-årige med dansk oprindelse. Vestlige efterkommere er dog en relativt lille gruppe, som kun udgør 9 pct. af alle efterkommere i aldersgruppen 20-29 år.

Halvdelen af de 22-årige mandlige ikke-vestlige efterkommere er under uddannelse

Der er stor forskel på, hvor stor en andel der er under uddannelse på de enkelte alderstrin i aldersgruppen 20-29 år, og generelt er andelen faldende med alderen. For mænd med dansk oprindelse er andelen højest blandt 22-årige og lavest blandt 29-årige. Der er 51 pct. af de 22-årige mænd med dansk oprindelse, som er under uddannelse, mens andelen kun er 16 pct. blandt de 29-årige. Blandt mandlige ikke-vestlige efterkommere er andelen også højest blandt 22-årige og lavest blandt 29-årige, idet 52 pct. af de 22-årige er under uddannelse mod kun 14 pct. af de 29-årige.

Mange 20-22-årige kvindelige ikke-vestlige efterkommere er under uddannelse

Blandt 20-22-årige kvinder er der en højere andel under uddannelse af de ikke-vestlige efterkommere end kvinder med dansk oprindelse. Det kan afspejle, at det er mere almindeligt for efterkommere at begynde med en erhvervskompetencegivende uddannelse lige efter afslutningen af ungdomsuddannelsen, mens mange med dansk oprindelse venter 1-2 år. For alle alderstrin over 22 år er andelen under uddannelse højere for kvinder med dansk oprindelse end ikke-vestlige efterkommere.

Tabel 3.5 20-29-årige mænd samt andel under uddannelse. 2017

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
Mænd					
20-29 år	32 978	30 414	1 573	16 979	309 172
20 år	1 962	1 740	160	2 293	32 084
21 år	2 472	2 073	169	2 239	33 326
22 år	2 825	2 327	166	2 134	33 257
23 år	3 241	2 432	153	2 006	32 229
24 år	3 502	2 882	157	1 892	32 413
25 år	3 793	3 141	170	1 637	30 654
26 år	3 923	3 576	168	1 382	30 562
27 år	3 833	3 781	164	1 277	29 371
28 år	3 774	4 156	121	1 124	28 290
29 år	3 653	4 306	145	995	26 986
Under uddannelse	pct.				
20-29 år	25	20	41	38	38
20 år	33	34	41	48	47
21 år	36	30	50	48	49
22 år	36	30	55	52	51
23 år	31	28	50	45	50
24 år	30	26	49	39	45
25 år	26	22	44	32	39
26 år	22	17	39	26	31
27 år	17	14	24	19	25
28 år	15	12	29	17	19
29 år	11	11	19	14	16

Mere end to gange så mange 20-årige som 29-årige ikke-vestlige efterkommere

I en sammenligning af uddannelsesniveauer for de uddannelser, som henholdsvis 20-29-årige med dansk oprindelse, 20-29-årige indvandrere og 20-29-årige efterkommere er i gang med, er det relevant at være opmærksom på gruppernes forskellige fordeling på de enkelte alderstrin. Ikke-vestlige efterkommere er fx kendetegnet ved at være unge, og her er antallet på de enkelte alderstrin faldende med alderen. Der er mere end to gange så mange 20-årige ikke-vestlige efterkommere som 29-årige.

For kvindelige ikke-vestlige indvandrere er forholdet omvendt

Antallet af kvindelige ikke-vestlige indvandrere er derimod stigende fra alderstrin til alderstrin. Der er i alt 4.273 kvindelige ikke-vestlige indvandrere, som er 29 år, mens der til sammenligning kun er 1.629 20-årige. De mandlige ikke-vestlige indvandrere er lidt mere lige fordelt over de enkelte alderstrin, men der er stadig klart flest på de ældste alderstrin af gruppen af 20-29-årige.

Tabel 3.6 20-29-årige kvinder samt andel under uddannelse. 2017

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
Kvinder					
20-29 år	32 689	30 065	1 512	15 759	294 298
20 år	2 141	1 629	174	2 227	30 162
21 år	2 676	1 862	156	2 105	31 489
22 år	2 895	2 261	176	1 988	31 871
23 år	3 357	2 262	165	1 895	30 659
24 år	3 627	2 779	158	1 686	30 788
25 år	3 771	3 180	151	1 492	29 502
26 år	3 773	3 714	161	1 239	29 039
27 år	3 566	3 926	124	1 160	28 227
28 år	3 634	4 179	125	1 009	26 922
29 år	3 249	4 273	122	958	25 639
Under uddannelse	pct.				
20-29 år	28	20	44	46	43
20 år	34	35	50	59	40
21 år	36	32	58	64	55
22 år	37	34	62	65	64
23 år	36	30	61	58	63
24 år	35	27	51	48	56
25 år	31	20	47	38	45
26 år	25	16	32	25	35
27 år	19	13	30	22	27
28 år	17	12	21	17	21
29 år	13	11	15	13	16

Fokus på 22-åriges igangværende uddannelser

I det følgende er fokus rettet mod de 22-årige. Som følge af efterkommernes skæve aldersfordeling med flere yngre er det hensigtsmæssigt at se på personer, der er præcis lige gamle, når man ønsker at sammenligne de forskellige gruppers fordeling på uddannelsesniveauer. De 22-årige er valgt som alderstrin, da langt de fleste 22-årige er færdige med grundskolen og en eventuel gymnasial uddannelse. Samtidig er det de færreste 22-årige, som har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse.

Mange efterkommere i gang med en mellemlang videregående uddannelse

Blandt de 22-årige, som er i gang med en uddannelse, er personer med dansk oprindelse i højere grad end ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i gang med en bacheloruddannelse. Til gengæld er der en større andel af ikke-vestlige efterkommere, der er i gang med en mellemlang videregående uddannelse.

Tabel 3.7 22-årige mænd, der er i gang med en uddannelse efter uddannelsesniveau. 2017

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
I alt under uddannelse	1 015	700	91	1 103	17 041
I alt under uddannelse	pct.				
I alt under uddannelse	100	100	100	100	100
Grundskole	0	8	2	2	2
Gymnasial	1	7	4	3	3
Erhvervsfaglig	6	22	18	18	25
Kort videregående	16	11	11	11	9
Mellemlang videregående	39	21	20	25	19
Bachelor	24	25	38	34	38
Lang videregående	13	6	7	7	3

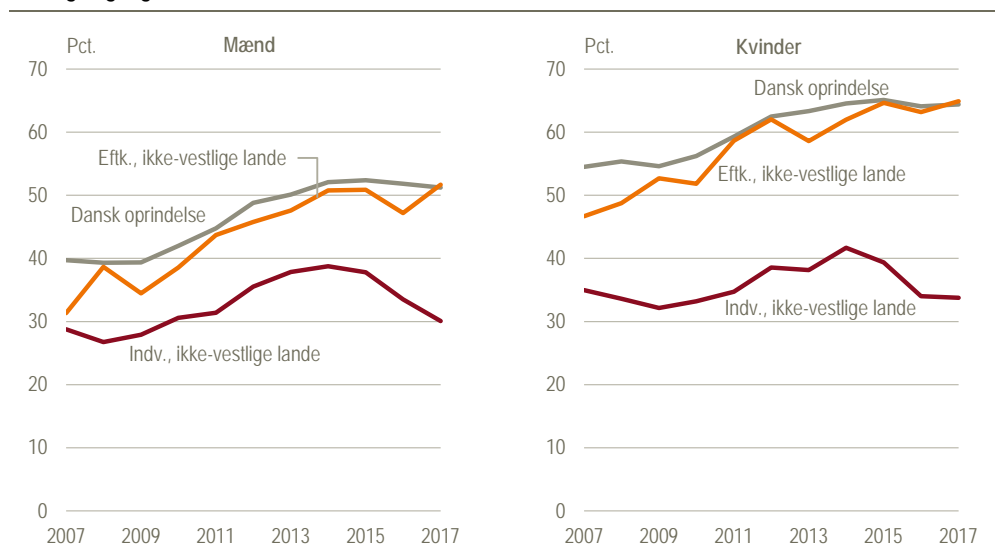
Tabel 3.8 22-årige kvinder, der er i gang med en uddannelse efter uddannelsesniveau. 2017

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
I alt under uddannelse	1 080	763	109	1 290	20 530
	pct.				
I alt under uddannelse	100	100	100	100	100
Grundskole	0	6	0	1	1
Gymnasial	1	4	1	2	2
Erhvervsfaglig	4	16	12	11	15
Kort videregående	12	8	6	8	7
Mellemlang videregående	37	27	29	37	33
Bachelor	31	30	44	32	39
Lang videregående	16	10	8	9	3

Stor stigning i andelen under uddannelse siden 2007

Siden 2007 er der sket en kraftig stigning i andelen af 22-årige kvindelige ikke-vestlige efterkommere, som er under uddannelse. I 2007 var det således kun 47 pct. af de ikke-vestlige kvindelige efterkommere, som var under uddannelse, mens andelen er 65 pct. i 2017.

Figur 3.7 22-årige i gang med en uddannelse efter herkomst

Niveauet blandt 22-årige efterkommere er på linje med personer med dansk oprindelse

Andelen af 22-årige under uddannelse ligger på 51 pct. både for mænd med dansk oprindelse og mandlige ikke-vestlige efterkommere. Blandt kvinderne er niveauet blandt de ikke-vestlige efterkommere 65 pct., hvilket er stort set det samme som for kvinder med dansk oprindelse, hvor 64 pct. er under uddannelse.

3.3 Hverken under uddannelse eller i beskæftigelse

En samlet indikator for andel i beskæftigelse eller under uddannelse

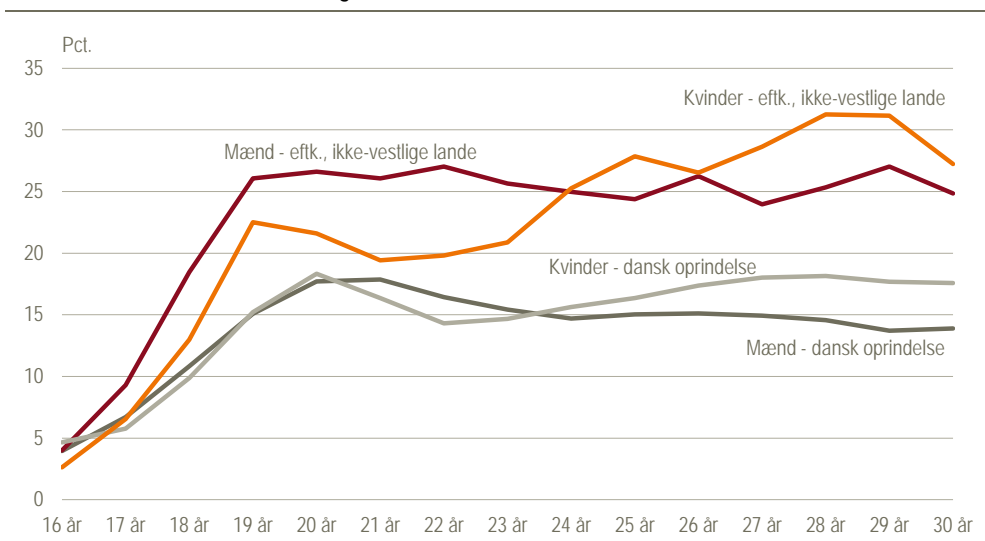
I stedet for at måle uddannelse og beskæftigelse hver for sig kan man integrere dem i en samlet indikator. Her er det valgt at vende indikatoren om, så der ses på andelen, der hverken er under uddannelse eller i beskæftigelse. Fra et integrationsmæssigt synspunkt kan en høj værdi altså anses for at være dårlig, mens en lav andel, der hverken er under uddannelse eller i beskæftigelse, kan anses for at være godt.

Uddannelses- og beskæftigelsesstatistik er for 2015

For at få beskæftigelsesoplysningerne tilknyttet er der i dette afsnit anvendt uddannelsesoplysninger, der er opgjort ultimo december 2015. Det er for at sikre den tidsmæssige konsistens med den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik, der er

opgjort ultimo november 2015. Der er altså brugt tal, der er ét år ældre end tallene anvendt i de foregående afsnit i dette kapitel.

Figur 3.8 Personer, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse. 2015

Flere ikke-vestlige efterkommere hverken i beskæftigelse eller under uddannelse

Andelen, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse, er lav for 16-årige. Herefter stiger den for hvert alderstrin frem til 19-års alderen. Dette mønster gør sig både gældende for personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere. Blandt 20-årige er andelen 18 pct. både for mænd og kvinder med dansk oprindelse. Ikke-vestlige efterkommere ligger på et højere niveau, idet 27 pct. af mændene og 22 pct. af kvinderne hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse.

Stigende tendens fra 20 til 30-års alderen for de ikke-vestlige efterkommere

For personer med dansk oprindelse ligger andelen ret stabilt på alderstrinnene fra 20 til 30 år, hvorimod efterkommerne har et mere ujævnt forløb. Dog er der tale om en stigende tendens. Især bemærker man udviklingen for kvinderne, hvor andelen stiger kraftigt fra 20-års alderen fra et niveau på 18 pct. til 27 pct. blandt de 30-årige. Niveauet for de mandlige ikke-vestlige efterkommere ligger omkring 25 pct. både blandt de 20-årige og de 30-årige. Forskellen mellem de ikke-vestlige efterkommere og personer med dansk oprindelse er blandt de 30-årige henholdsvis 11 procentpoint for mænd og 10 procentpoint for kvinder.

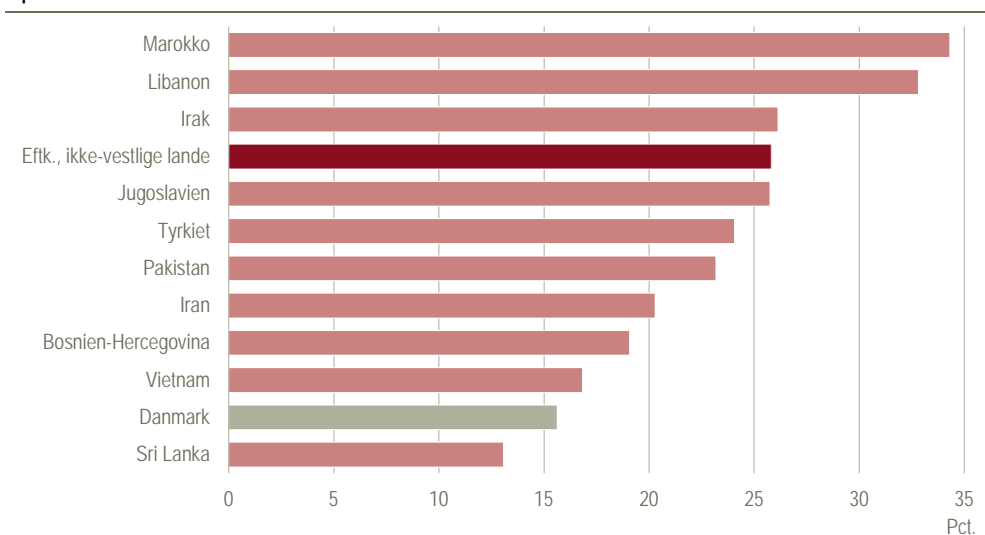
Tyrkiske efterkommere udgør 46 pct. af alle 30-årige ikke-vestlige efterkommere

Det samlede resultat for ikke-vestlige efterkommere er meget afhængigt af, hvordan de tyrkiske efterkommere klarer sig, da det på alle alderstrin er klart den største gruppe af efterkommere. De tyrkiske efterkommeres dominans er størst på de højeste alderstrin. Deres andel af alle ikke-vestlige efterkommere udgør 46 pct. blandt de 30-årige og 21 pct. blandt de 16-årige.

Små udsving for personer med dansk oprindelse fra 20 til 30 år

Blandt personer med dansk oprindelse er der kun små forskelle i andelen, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse på alderstrinnene fra 20 til 29 år. På den baggrund er det valgt at slå de 20-29-årige sammen til en aldersgruppe for at kunne belyse forskellene på de enkelte oprindelseslande blandt efterkommerne nærmere. De fleste grupper er for små til at kunne opdeles på enkelte alderstrin, så det er nødvendigt med en større aldersgruppe. Helt konkret er der set på efterkommere med oprindelse i de ti lande, som flest 20-29-årige efterkommere har oprindelse i 1. januar 2016. De ti oprindelseslande omfatter 84 pct. af alle efterkommere mellem 20 og 29 år.

Figur 3.9 Mænd, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse blandt 20-29-årige efterkommere efter oprindelsesland. 2015

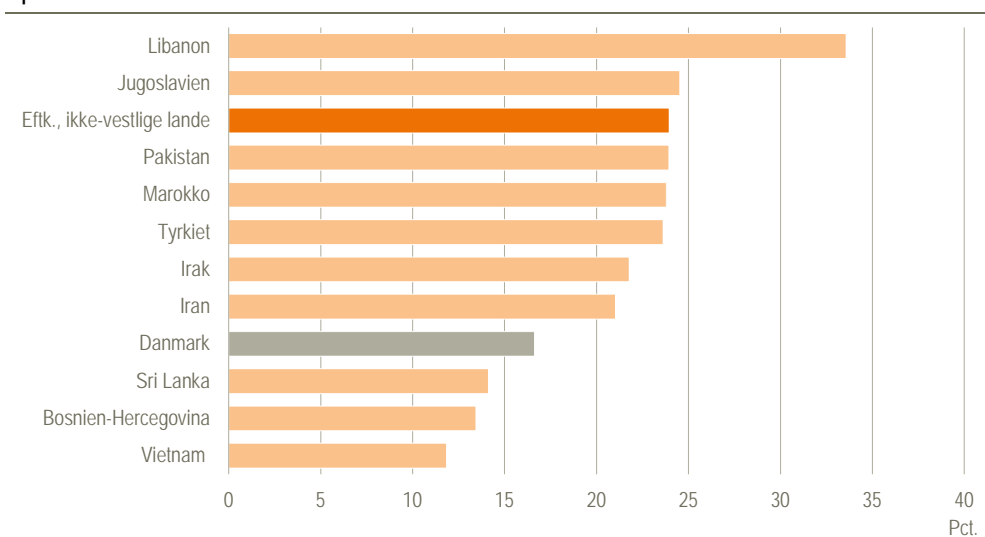
Anm. 1: En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

Anm. 2: Jugoslavien i figuren er Jugoslavien før opsplitningen.

Mange marokkanske efterkommere er hverken i beskæftigelse eller uddannelse

Blandt mændene er det de marokkanske efterkommere, som med 34 pct. har den største andel, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse. Herefter følger efterkommere med oprindelse i Libanon. Det samlede tal for alle ikke-vestlige efterkommere er 26 pct., hvilket ikke overraskende er meget tæt på andelen blandt de tyrkiske efterkommere, da de er den største gruppe af efterkommere. Det er efterkommere med oprindelse i Sri Lanka, som med 13 pct. har den laveste andel, der hverken er i uddannelse eller i beskæftigelse. Andelen ligger faktisk lidt lavere end andelen for mænd med dansk oprindelse. Også efterkommere med oprindelse i Vietnam har en relativt lav andel med 17 pct.

Figur 3.10 Kvinder, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse blandt 20-29-årige efterkommere efter oprindelsesland. 2015

Anm. 1: En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

Anm. 2: Jugoslavien i figuren er Jugoslavien før opsplitningen.

Lave andele blandt efterkommere med srilankansk oprindelse

Blandt kvinderne er det efterkommere med oprindelse i Libanon, som ligger klart højest med 34 pct. Jugoslaviske efterkommere ligger næsthøjest med 25 pct. Også blandt kvinderne fremgår det, at de tyrkiske efterkommeres andel stort set svarer til hele gruppen af ikke-vestlige efterkommere. Begge grupper har en andel, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse, på omkring 25 pct. Igen afspejler det, hvor stor en andel de tyrkiske efterkommere udgør af hele gruppen af ikke-

vestlige efterkommere. Blandt kvinderne er det efterkommere med oprindelse i Vietnam, der har den laveste andel blandt kvinderne med 12 pct.

3.4 Karakterer i grundskolen

Fokus på forskelle i karakterer

I dette afsnit ser vi på karakterer i grundskolen. Fokus er naturligvis rettet mod forskelle mellem indvandrere og efterkommere og personer med dansk oprindelse.

Karakterer i fokus

Der ses på karakterer i de såkaldt bundne prøvfag ved folkeskolens afgangsprøve. Det drejer sig om:

Dansk, mundtlig
 Dansk, læsning
 Dansk, retskrivning
 Dansk, skriftlig
 Matematik, matematiske færdigheder
 Matematik, matematisk problemløsning
 Engelsk, mundtlig
 Fysik/kemi, praktisk/mundtlig

Karakterer i alle de ovenstående fag er lagt sammen ved udregningen af de samlede gennemsnit for alle bundne prøvfag.

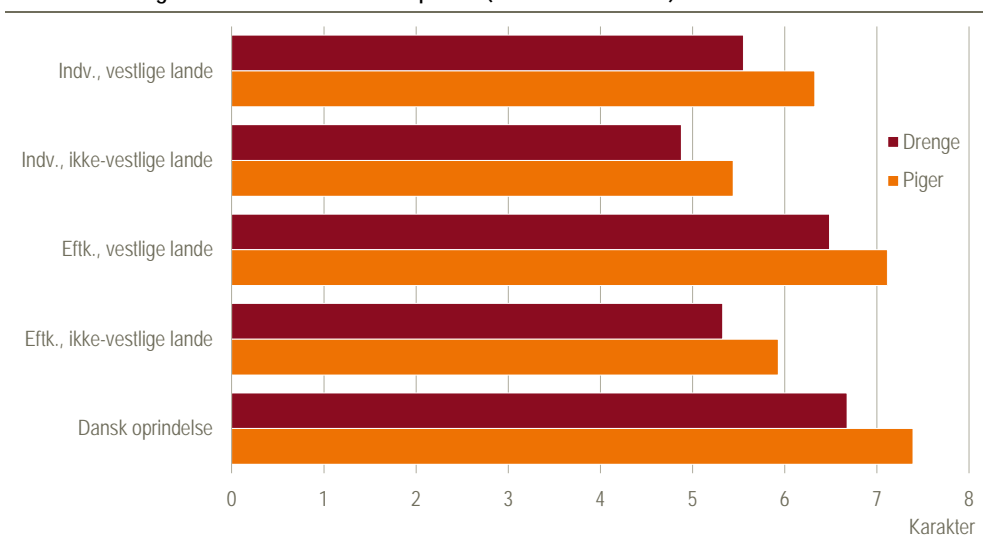
I de fleste tilfælde er de seneste fem skoleår lagt sammen, så det er muligt at se på alle herkomstgrupper og underopdele nogle af grupperne på enkelte oprindelseslande. *Dansk, orden* har i nogle af årene også været et bundet prøvfag, men det er ekskluderet i alle beregninger. Elever i specialklasser og privatister (elever som ikke har mulighed for at aflægge prøve på en skole fx på grund af hjemmeundervisning) er heller ikke medtaget.

Vestlige efterkommere ligger tæt på drenge og piger med dansk oprindelse

For drenge og piger med dansk oprindelse ligger gennemsnitskarakteren på 6,7 og 7,4, når man ser på samtlige karakterer til alle bundne prøver i de seneste fem skoleår. De vestlige efterkommere har næsten lige så høje gennemsnit med 6,5 blandt drengene og 7,1 blandt pigerne.

Figur 3.11

Samlet karaktergennemsnit for alle bundne prøver (ekskl. dansk orden). 2012-2016

Ikke-vestlige indvandrere og efterkommere har laveste karaktergennemsnit

Herefter er der et forholdsvis stort spring ned til de vestlige indvandrere på tredjepladsen. For de vestlige indvandrere er gennemsnittet 5,5 blandt drengene og 6,3 blandt pigerne. De ikke-vestlige efterkommere ligger med niveauer på 5,3 og 5,9 yderligere en halv karakter lavere, mens de ikke-vestlige indvandrere har de laveste gennemsnit med 4,9 blandt drengene og 5,4 blandt pigerne. I alle fem herkomstgrupper ligger pigernes gennemsnit omkring en halv karakter højere end drengenes.

7-trinsskalalen, der blev indført i 2007, indeholder karaktererne:

12 – gives for den fremragende præstation, der demonstrerer udtømmende opfyldelse af fagets mål, med ingen eller få uvæsentlige mangler.

10 – gives for den fortrinlige præstation, der demonstrerer omfattende opfyldelse af fagets mål, med nogle mindre væsentlige mangler.

7 – gives for den gode præstation, der demonstrerer opfyldelse af fagets mål, med en del mangler.

4 – gives for den jævne præstation, der demonstrerer en mindre grad af opfyldelse af fagets mål, med adskillige væsentlige mangler.

02 – gives for den tilstrækkelige præstation, der demonstrerer den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.

00 – gives for den utilstrækkelige præstation, der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.

-3 – gives for den ringe præstation, som er helt uacceptabel.

Karakterer i de bundne prøvafag

I tabel 3.9 og 3.10 fremgår gruppernes karaktergennemsnit i alle de bundne prøvafag. Det er også angivet, hvor stort datagrundlaget er for de forskellige grupper. Vestlige indvandrere og efterkommere er de to mindste grupper. Blandt de drenge og piger, som har fået karakterer i de bundne prøvafag i de seneste fem skoleår, udgør de vestlige indvandrere og efterkommere tilsammen kun omkring 1 pct. De tilsvarende andele ligger omkring 2 pct. for de ikke-vestlige indvandrere og omkring 7 pct. for de ikke-vestlige efterkommere. De ikke-vestlige efterkommere er altså klart den antalmæssigt vigtigste gruppe efter personer med dansk oprindelse. De vil derfor naturligt være i fokus i dette afsnit. Da efterkommerne alle er født i Danmark, udgør de også en mere homogen gruppe, som er mere sammenlignelig med personer med dansk oprindelse. Indvandrere er derimod en langt mere sammensat gruppe med hensyn til opholdstid i Danmark.

Tabel 3.9 Drenges karaktergennemsnit ved folkeskolens afgangsprøve. 2012-2016

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
	— karaktergennemsnit —				
Alle bundne prøver (ekskl. dansk orden)	5,5	4,9	6,5	5,3	6,7
Dansk, mundtlig	5,4	5,7	6,8	5,9	7,0
Dansk, læsning	4,8	4,2	5,9	4,7	6,2
Dansk, retskrivning	4,5	4,1	6,0	5,2	6,2
Dansk, skriftlig	4,0	4,0	5,4	4,7	5,8
Matematiske færdigheder	6,6	5,4	7,2	5,8	7,5
Matematisk problemløsning	5,7	4,5	6,5	4,8	6,7
Engelsk, mundtlig	7,3	6,3	8,2	6,5	7,5
Fysik/kemi, praktisk/mundtlig	5,6	4,8	6,4	5,1	6,5
	— antal —				
Dansk, mundtlig	1 069	3 303	778	10 318	138 054
Dansk, læsning	1 100	3 367	784	10 491	138 929
Dansk, retskrivning	1 096	3 355	785	10 481	138 580
Dansk, skriftlig	1 094	3 336	781	10 456	138 453
Matematiske færdigheder	1 171	3 526	788	10 489	139 237
Matematisk problemløsning	1 157	3 471	786	10 454	138 699
Engelsk, mundtlig	1 096	3 278	769	10 054	136 008
Fysik/kemi, praktisk/mundtlig	1 013	3 126	755	9 795	132 797

Anm.: Personer i specialklasser og privatister er sorteret fra. Tabellen viser antal med en gyldig karakter i det pågældende fag. Det er kun dem, der indgår ved udregning af karaktergennemsnit.

Ikke-vestlige efterkommere opnår lavere karakterer end personer med dansk oprindelse – både blandt drenge og piger

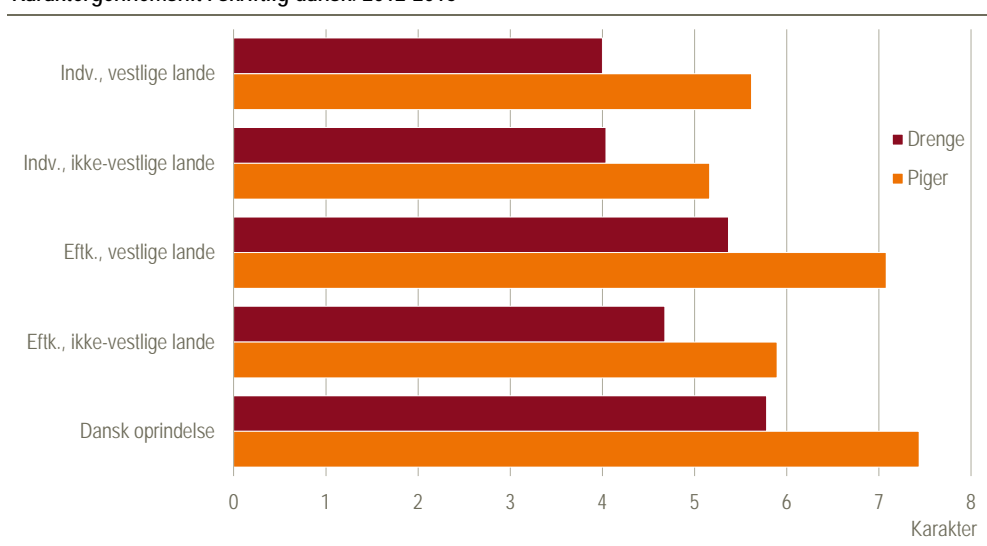
De ikke-vestlige efterkommere får lavere karakterer end drenge og piger med dansk oprindelse. Blandt drengene er deres samlede gennemsnit 5,3 mod 6,7 for drenge med dansk oprindelse. For pigerne er det samlede gennemsnit 5,9 mod 7,4 for piger med dansk oprindelse. Selv om de ikke-vestlige efterkommerpiger ligger lidt højere end de ikke-vestlige efterkommerdrengene, ligger de relativt set lige så meget under piger med dansk oprindelse som drengene ligger under niveauet for drenge med dansk oprindelse. Forskellen er 1,4 for drengene og 1,5 for pigerne. Sammenlignet med personer med dansk oprindelse klarer de ikke-vestlige efterkommerpiger sig altså ikke bedre end de ikke-vestlige efterkommerdrengene.

Tabel 3.10 Pigers karaktergennemsnit ved folkeskolens afgangsprøve. 2012-2016

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
	— karaktergennemsnit —				
Alle bundne prøver (ekskl. dansk orden)	6,3	5,4	7,1	5,9	7,4
Dansk, mundtlig	7,3	7,1	8,2	7,5	8,7
Dansk, læsning	5,8	4,8	6,6	5,3	7,2
Dansk, retskrivning	5,7	4,8	7,1	6,0	7,5
Dansk, skriftlig	5,6	5,2	7,1	5,9	7,4
Matematiske færdigheder	6,2	4,8	6,5	5,2	6,9
Matematisk problemløsning	5,8	4,4	6,3	4,8	6,6
Engelsk, mundtlig	7,7	7,1	8,7	7,2	7,9
Fysik/kemi, praktisk/mundtlig	6,0	5,3	6,7	5,7	6,9
	— antal —				
Dansk, mundtlig	1 131	3 436	770	10 825	137 368
Dansk, læsning	1 158	3 507	780	10 936	138 193
Dansk, retskrivning	1 156	3 496	779	10 931	138 059
Dansk, skriftlig	1 153	3 488	779	10 900	137 997
Matematiske færdigheder	1 214	3 586	775	10 871	138 055
Matematisk problemløsning	1 216	3 548	773	10 851	137 622
Engelsk, mundtlig	1 160	3 385	760	10 528	135 468
Fysik/kemi, praktisk/mundtlig	1 090	3 248	742	10 401	132 453

Anm.: Personer i specialklasser og privatister er sorteret fra. Tabellen viser antal med en gyldig karakter i det pågældende fag. Det er kun dem, der indgår ved udregning af karaktergennemsnit.

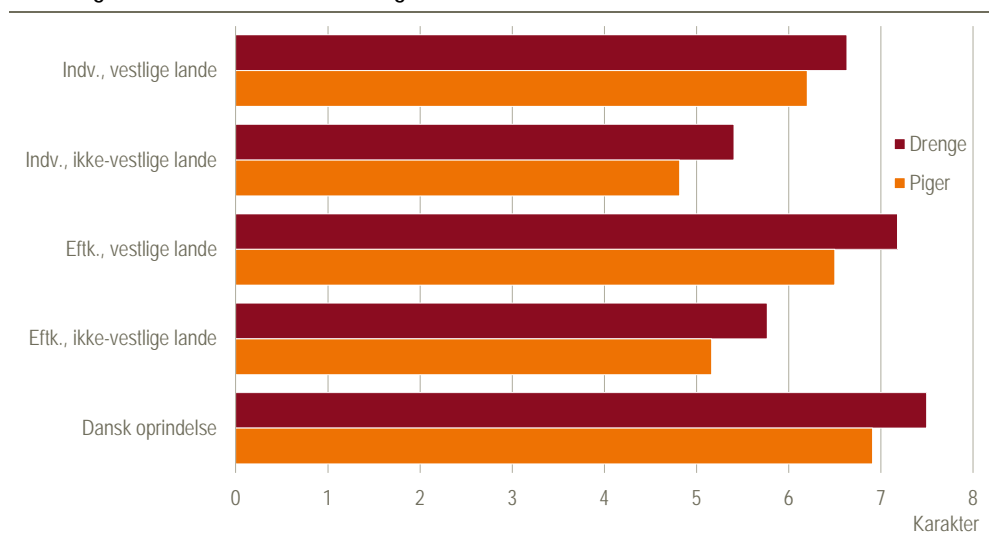
Figur 3.12 Karaktergennemsnit i skriftlig dansk. 2012-2016

Indvandrere klarer sig relativt dårligt i dansk

De relative forskelle mellem grupperne varierer fra fag til fag. I dansk ligger både vestlige og ikke-vestlige indvandrere markant lavere end personer med dansk oprindelse. At indvandrere typisk er en gruppe, som har et andet modersmål end dansk, er naturligvis en vigtig forklaring på forskellene.

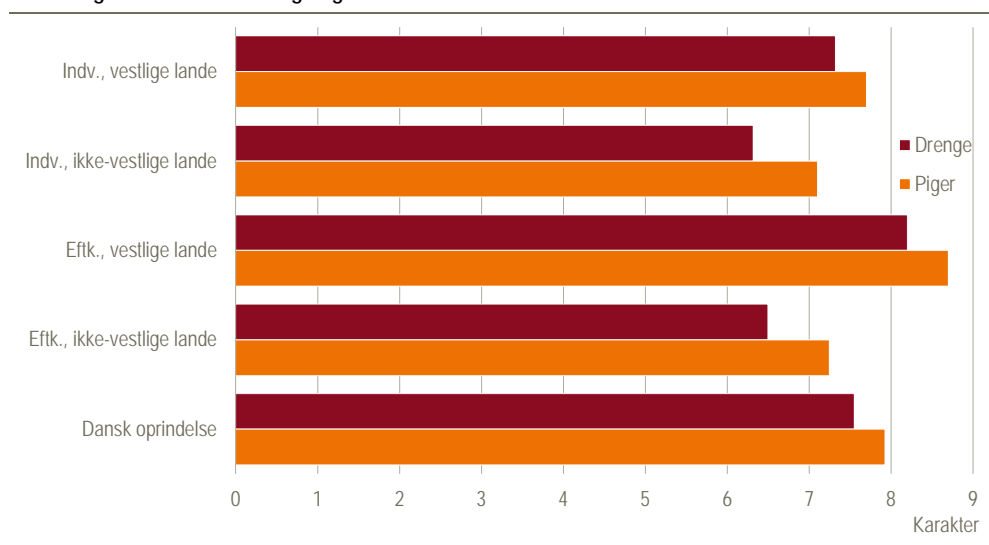
Figur 3.13 Karaktergennemsnit i matematiske færdigheder. 2012-2016

I matematik har drenge højere karakterer end piger

Matematiske færdigheder er kendetegnet ved, at drengene har højere karaktergennemsnit end pigerne for alle fem herkomstgrupper. Dette er også tilfældet for matematisk problemløsning, på nær blandt vestlige indvandrere. For de øvrige fag er det omvendte tilfældet. Forskellen mellem drenge og piger med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere er relativt stor i matematiske færdigheder.

Figur 3.14 Karaktergennemsnit i mundtlig engelsk. 2012-2016

Vestlige efterkommere og indvandrere har høje karakterer i engelsk

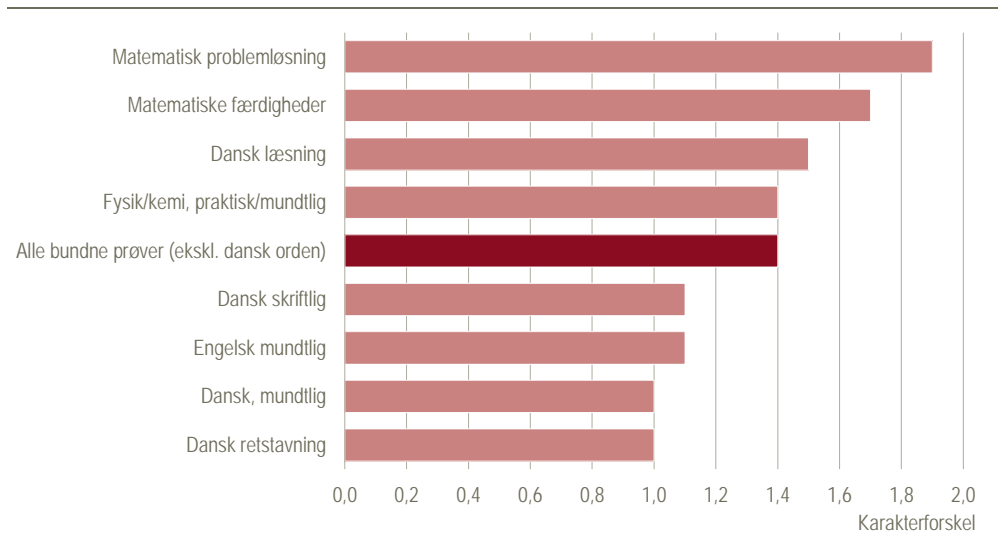
Engelsk er det eneste fag, hvor drenge og piger med danske oprindelse ikke har det højeste karaktergennemsnit. For begge køn er det de vestlige efterkommere, som ligger højest med gennemsnit på 8,2 og 8,7. Det er i begge tilfælde mere end 0,7 karakter mere end drenge og piger med dansk oprindelse. De vestlige indvandrere klarer sig også godt i engelsk og ligger på samme niveau som personer med dansk oprindelse. Man kan forestille sig, at vestlige indvandrere og efterkommere i en del tilfælde har forældre, som behersker og anvender engelsk meget, hvilket har en positiv virkning på deres børns kundskaber.

Efter dansk oprindelse er ikke-vestlige efterkommere den største gruppe

Bortset fra personer med dansk oprindelse er de ikke-vestlige efterkommere som nævnt den klart største gruppe. I figur 3.15 og 3.16 er der set på forskellen i karaktergennemsnit mellem de to grupper i alle de bundne prøvfag. Fagene er rangordnet efter forskellens størrelse.

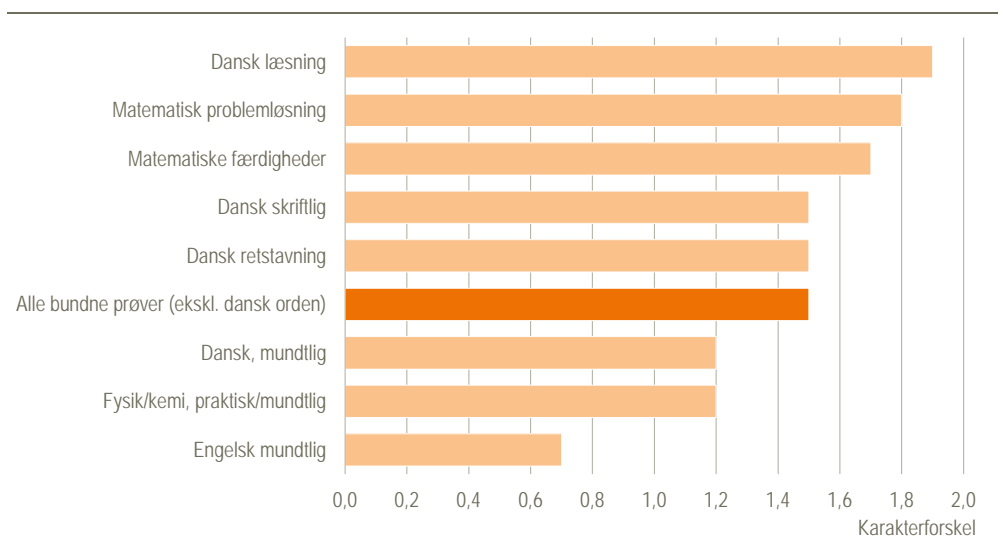
Figur 3.15 Forskel i drenges karaktergennemsnit mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere. 2012-2016

Ikke-vestlige efterkommere klarer sig relativt dårligst i matematik og dansk læsning

For drengene er det de to matematiske fag, som de ikke-vestlige efterkommere klarer sig relativt dårligst i. Størst er forskellen i matematisk problemløsning, hvor karaktergennemsnittet ligger 1,9 lavere for de ikke-vestlige efterkommere. For matematiske færdigheder er forskellen 1,7. Næsten samme forskel findes også i dansk læsning. Det er i mundtlig dansk og dansk retskrivning, at de laveste forskelle findes.

Figur 3.16 Forskel i pigers karaktergennemsnit mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere. 2012-2016

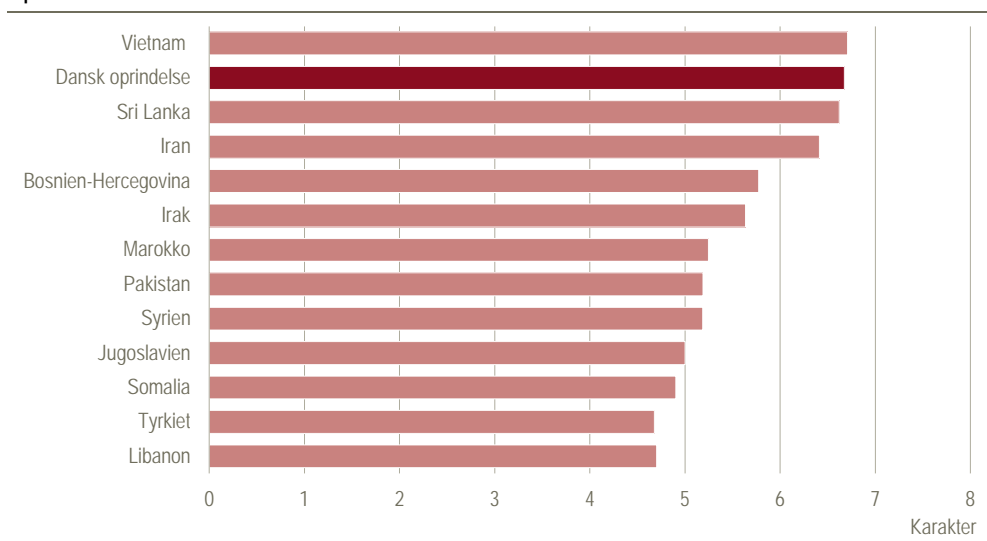
Lavest karakterforskel findes i engelsk

For pigerne er der også store forskelle i de matematiske fag. Det er dog i dansk læsning, at den største forskel findes. Forskellen er dog næsten på samme niveau for matematisk problemløsning. I begge tilfælde har piger med dansk oprindelse et karaktergennemsnit, som ligger mindst 1,8 højere end de ikke-vestlige efterkommeres. Matematiske færdigheder er faget med tredjestørst forskel med en karakterforskel på 1,7. For pigerne er det i engelsk, at den laveste forskel findes med 0,7.

Store forskelle mellem landegrupper inden for de ikke-vestlige efterkommere

De ikke-vestlige efterkommere omfatter personer med oprindelse i mange forskellige lande, og der kommer store forskelle frem, når man opdeler gruppen på enkelte oprindelseslande. I figur 3.21 og 3.22 fremgår det samlede karaktergennemsnit for ikke-vestlige efterkommere med oprindelse i de 12 lande, som har flest 16-årige efterkommere i perioden 2012-2016.

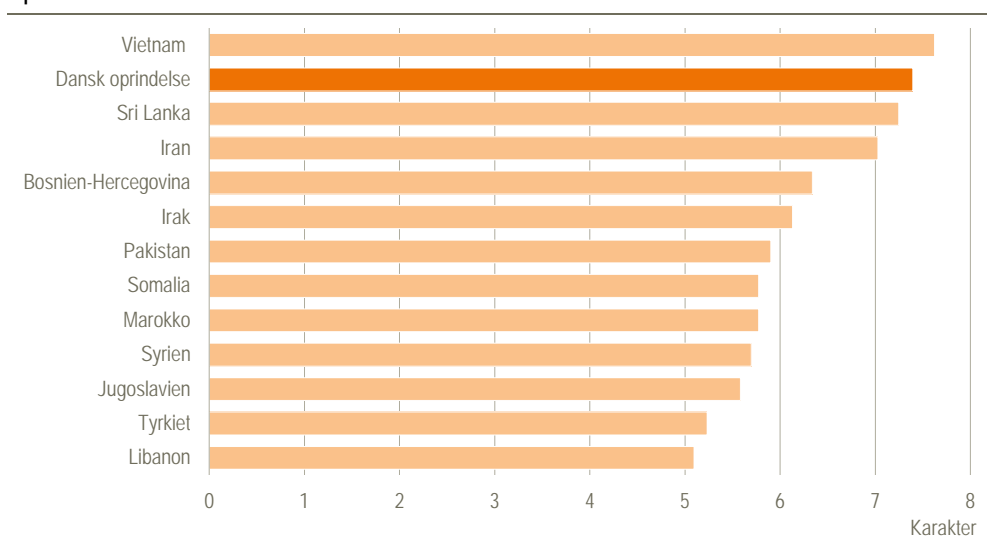
Figur 3.17 Drenges karaktergennemsnit for alle bundne prøver (ekskl. dansk orden) for efterkommere efter oprindelsesland. 2012-2016

Vietnamesiske efterkommere har højeste gennemsnit

Efterkommere med oprindelse i Vietnam skiller sig ud blandt både drenge og piger, som gruppen med det højeste karaktergennemsnit. For begge køn ligger de vietnamesiske efterkommere endda en smule højere end drenge og piger med dansk oprindelse. På de følgende pladser finder vi efterkommere med oprindelse i Sri Lanka, Iran og Bosnien-Hercegovina.

Figur 3.18 Pigers karaktergennemsnit for alle bundne prøver (ekskl. dansk orden) for efterkommere efter oprindelsesland. 2012-2016

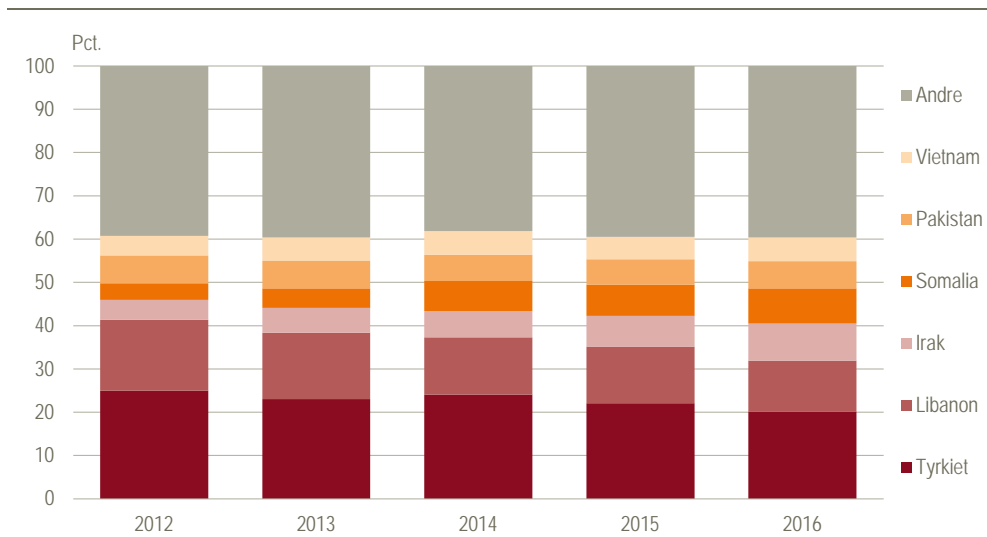
Mens efterkommere med oprindelse i Tyrkiet og Libanon ligger lavest

Efterkommere med oprindelse i Tyrkiet og Libanon ligger lavest for både drenge og piger. De libanesiske efterkommeres karaktergennemsnit ligger 2,0 lavere end de vietnamesiskes blandt drengene. For pigerne er der en forskel på 2,5 mellem de vietnamesiske efterkommere i toppen og de libanesiske efterkommere i bunden.

Tyrkiske og libanesiske efterkommere er samtidig de klart største grupper

Ud over at være de to grupper med de laveste karaktergennemsnit, så er de tyrkiske og libanesiske efterkommere også de to klart største landegrupper blandt de ikke-vestlige efterkommere. I 2012 udgjorde de henholdsvis 25 og 16 pct. af alle 16-årige ikke-vestlige efterkommere. Andelen er frem til 2016 faldet noget og ligger i 2016 på 20 og 11 pct.

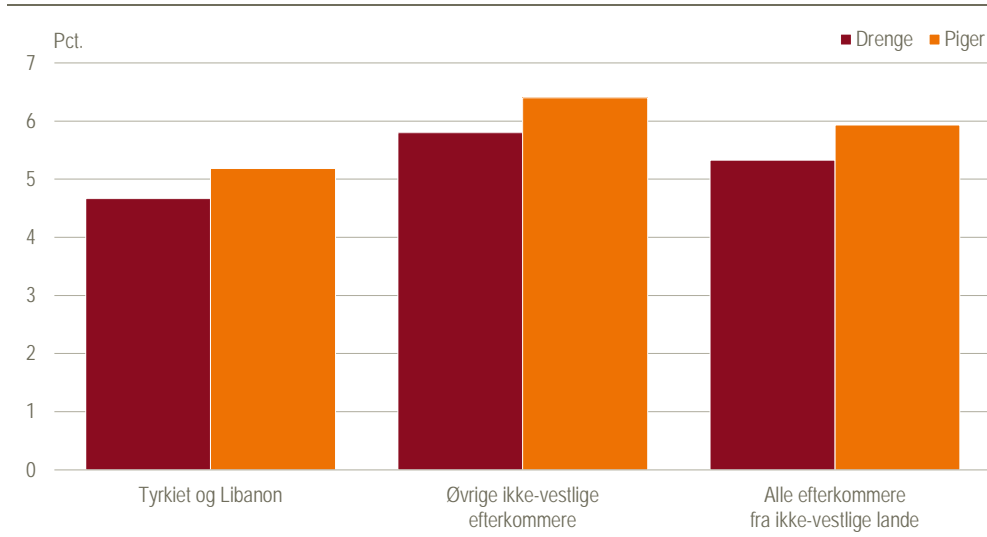
Figur 3.19 16-årige ikke-vestlige efterkommere efter oprindelsesland

Uden Tyrkiet og Libanon vil ikke-vestlige efterkommeres gennemsnit stige

De tyrkiske og libanesiske efterkommeres præstationer har derfor meget stor indflydelse på, hvordan de ikke-vestlige efterkommere samlet set klarer sig. Det bliver også tydeligt, når gruppen af ikke-vestlige efterkommere splittes op. De øvrige ikke-vestlige efterkommere har samlet set karaktergennemsnit, der sammenlignet med de tyrkiske og libanesiske efterkommeres, er 1,1 højere for drengene og 1,2 højere for pigerne. Var Tyrkiet og Libanon ikke inkluderet i de ikke-vestlige efterkommere, ville karaktergennemsnittene ligge på 5,8 og 6,4 blandt drengene og pigerne i stedet for 5,3 og 5,9, som de kommer ned på, når Tyrkiet og Libanon er med.

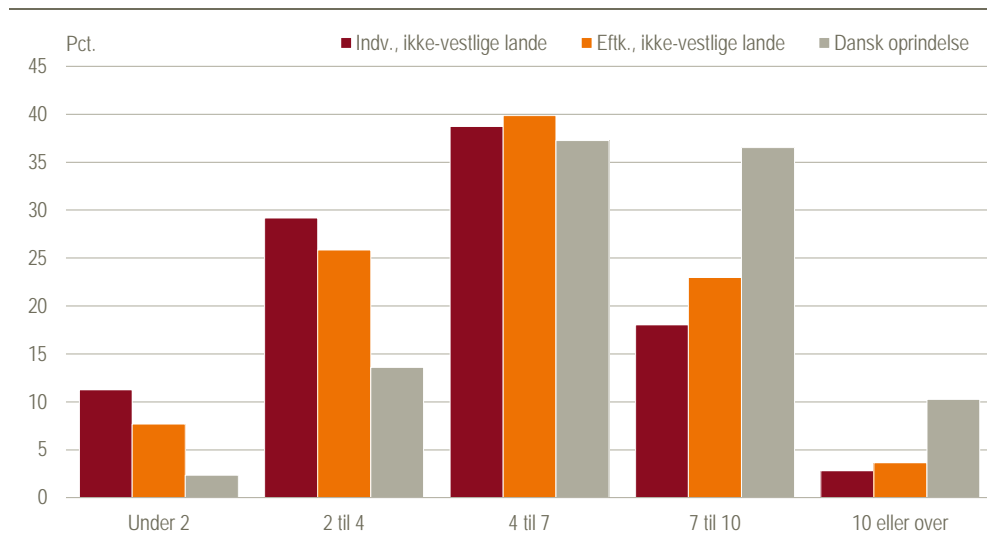
Figur 3.20 Karaktergennemsnit for alle bundne prøver (ekskl. dansk orden) for efterkommere efter oprindelsesland, 2012-2016

Karaktergennemsnit dækker over en stor spredning

Fokus har her været på karaktergennemsnit. Et sådan simpelt gennemsnit dækker naturligvis over en stor spredning i alle grupper. Figur 3.21 og 3.22 med karakterernes spredning tegner dog et billede af en spredning, der er som man kan forvente. Andelene med lave karakterer er høj blandt de ikke-vestlige indvandrere og efterkommere og lav blandt drenge og piger med dansk oprindelse. Omvendt er der relativt få ikke-vestlige indvandrere og efterkommere, som har høje karaktergennemsnit.

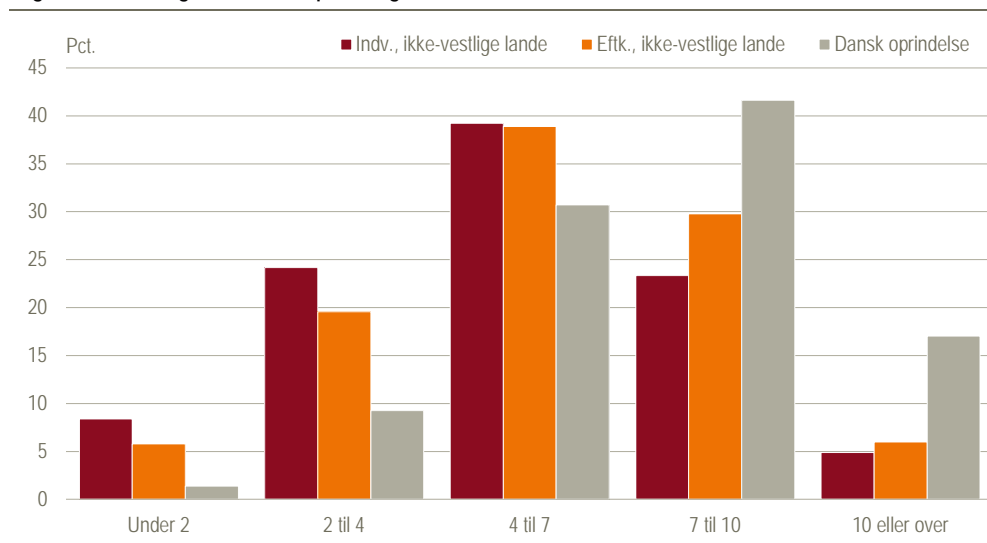
Figur 3.21 Drenges karaktergennemsnits spredning. 2012-2016

Sammenlignet med dansk oprindelse har næsten fire gange så mange under 2 i gennemsnit blandt ikke-vestlige efterkommere

Et karaktergennemsnit under 2 svarer til at man ligger under niveauet for den minimalt acceptable præstation. Blandt drengene er det tilfældet for 11 pct. af de ikke-vestlige indvandrere og 8 pct. af de ikke-vestlige efterkommere, mens andelen er 2 pct. blandt drenge med dansk oprindelse. Blandt pigerne er de tilsvarende andele 8 pct. for de ikke-vestlige indvandrere, 6 pct. for de ikke-vestlige efterkommere og 1 pct. for piger med dansk oprindelse.

Figur 3.22 Pigerne karaktergennemsnits spredning. 2012-2016

Mens tre gange så mange med dansk oprindelse har over 10 i gennemsnit

For drenge og piger med dansk oprindelse er der henholdsvis 10 og 17 pct., som har karaktergennemsnit på 10 eller derover. Andelen er til sammenligning 3 og 5 pct. for de ikke-vestlige indvandrere og 4 og 6 pct. for de ikke-vestlige efterkommere.

4. Indkomst, ulighed og formue

Sammenfatning Opdelt på oprindelsesland havde 20-59-årige mandelige indvandrere fra Storbritannien den største indkomst før skat i Danmark i 2016. Deres samlede gennemsnitlige indkomst var på 446.200 kr. før skat. Det er mere end mænd med dansk oprindelse, der havde en gennemsnitlig indkomst på 417.200 kr. før skat.

Mandlige indvandrere fra Afghanistan, Irak, Libanon, Somalia og Syrien havde i 2016 en årlig indkomst før skat, der var mindre end 255.000 kr. før skat. Heraf kom mellem 30 og 65 pct. af indkomsten fra offentlig forsørgelse.

Kvinder har generelt lavere indkomster end mænd. Det er da også kun kvinder med dansk oprindelse samt kvindelige indvandrere fra Sverige, der i 2016 havde en gennemsnitlig årlig indkomst på mere end 300.000 kr. før skat.

Sammenlignet med kvinder med dansk oprindelse var indkomsten relativt høj blandt kvindelige ikke-vestlige indvandrere fra Bosnien-Hercegovina, Iran, Jugoslavien, Rusland, Sri Lanka og Vietnam i 2016. Kvinder fra disse oprindelseslande havde i 2016 en gennemsnitlig årlig indkomst før skat mellem 247.000 kr. og 270.000 kr.

Indkomstfordelingen er en indikator for, hvor lige eller ulige et samfund er. Indkomstfordelingen kan belyses ved at inddele den 25-64-årige befolkning i fem lige store grupper efter størrelsen på deres indkomst (kvintiler). 48.900 vestlige indvandrere og 107.620 ikke-vestlige indvandrere befandt sig i nederste indkomstkvinil i 2015. Det svarer til 38 pct. af de vestlige indvandrere og 49 pct. af de ikke-vestlige indvandrere.

Vestlige indvandrere er generelt mere jævnt fordelt i alle fem kvintiler end de ikke-vestlige indvandrere. Blandt andet var der lidt over 18.000 vestlige indvandrere i øverste indkomstkvinil. Det svarer til 14 pct. af alle de 25-64-årige vestlige indvandrere. Modsat var der kun 6 pct. af de ikke-vestlige indvandrere, der var placeret i øverste indkomstkvinil.

Parfamilier mellem 60 og 64 år havde i 2015 en samlet pensionsformue på knap 2,7 mio. kr. i gennemsnit. Parfamilier med dansk oprindelse havde i 2015 en gennemsnitlig pensionsformue på lidt over 2,7 mio. kr. Vestlige indvandrere havde en gennemsnitlig pensionsformue på 0,95 mio. i 2015. Forskellen er endnu større i forhold til ikke-vestlige indvandrere, der i 2015 havde en gennemsnitlig pensionsformue på lidt over 0,4 mio. kr.

4.1 Indkomst før skat efter herkomst

Faktorer der påvirker indkomsten

Sammensætningen af indkomsten for en befolkningsgruppe giver en væsentlig indikation af, i hvilket omfang gruppen er selvforsørgende, og i hvilket omfang personer har modtaget økonomisk hjælp fra samfundet. For eksempel er det klart, at pensionistens og den arbejdsløses indkomstsammensætning hovedsageligt består af overførselsindkomst. Derimod består indkomstsammensætningen for beskæftigede hovedsageligt af erhvervsindkomst.

Sammenligning af forskellige herkomstgrupper

Når indkomstforskelle mellem forskellige herkomstgrupper skal fortolkes, er der derfor flere faktorer, der spiller ind. Eksempelvis er indkomstsammensætningen blandt ikke-vestlige indvandrere i høj grad påvirket af, at gruppen generelt har en lav tilknytning til arbejdsmarkedet. Desuden påvirker deres relativt lave uddannelsesniveau også deres indkomst, ligesom det har betydning, hvor længe de har været i Danmark, og hvilket oprindelsesland de kommer fra.

Efterkommeres indkomst er påvirket af deres alderssammensætning

Alder spiller også en stor rolle, idet der ofte er en positiv sammenhæng mellem alder og en række faktorer som beskæftigelsesfrekvens, anciennitet på arbejdsmarkedet og derved lønniveau, som påvirker den samlede erhvervsindkomst. Størstedelen af efterkommerne i Danmark er under 40 år, hvilket betyder at deres alderssammensætning er væsentligt anderledes, end det er tilfældet for de andre herkomstgrupper. Efterkommerens indkomstforhold belyses derfor særskilt i delafsnit 4.5.

SU udgør en stor del af indkomsten for 15-24-årige

Personer med dansk oprindelse mellem 15-24 år havde en gennemsnitlig indkomst før skat på 96.300 kr. i 2016. Heraf kom 23.800 kr. fra offentlig forsørgelse, hvilket svarer til 25 pct. af deres samlede indkomst. Den lave personindkomst blandt 15-

24-årige og den relativt høje andel offentlig forsørgelse, skal ses i sammenhæng med, at mange unge ikke er i beskæftigelse, idet de er studerende og modtager SU.

For personer med dansk oprindelse topper indkomsten for 45-54-årige

For personer med dansk oprindelse topper indkomsten mellem 45 og 54 år. De havde en gennemsnitlig indkomst før skat på 457.600 kr. i 2016. Heraf kom 399.400 kr. fra erhvervsindkomst, hvilket svarer til 87 pct. af den samlede indkomst.

45-54-årige vestlige indvandrere har en høj andel erhvervsindkomst

45-54-årige vestlige indvandrere havde en gennemsnitlig indkomst før skat på ca. 398.100 kr. i 2016, hvilket er 59.500 kr. lavere end personer med dansk oprindelse. Heraf udgjorde erhvervsindkomsten 90 pct., hvilket stort set er samme andel som for personer med dansk oprindelse.

Tabel 4.1 Gennemsnitlig indkomst før skat efter indkomsttype, herkomst og alder. 2016

	Erhvervsindkomst	Offentlige overførelser	Private pensioner	Formueindkomst	Indkomst før skat i alt	Antal personer
	1.000 kr.					antal
Indvandrere, vestlige lande						
I alt	214,6	42,9	13,2	8,5	282,7	188 311
15-24 år	65,6	22,7	0,0	0,1	89,5	21 106
25-34 år	200,6	29,8	0,1	0,4	231,6	53 251
35-44 år	316,6	31,8	0,5	4,5	354,5	37 158
45-54 år	358,7	27,9	1,9	7,7	398,1	27 294
55-64 år	271,6	47,7	9,5	12,5	344,6	20 333
65 år og derover	43,3	106,2	76,2	32,2	272,8	29 169
Indvandrere, ikke-vestlige lande						
I alt	140,4	77,9	2,9	1,5	224,0	282 756
15-24 år	44,0	35,9	0,0	0,0	81,9	26 170
25-34 år	150,3	57,1	0,1	0,3	208,9	69 553
35-44 år	188,8	75,7	0,6	1,1	267,5	68 559
45-54 år	170,4	88,0	2,4	1,8	264,1	61 072
55-64 år	121,4	106,7	4,4	2,1	236,2	35 430
65 år og derover	20,3	125,7	20,7	6,2	173,7	21 972
Dansk oprindelse						
I alt	222,2	61,7	23,3	14,0	323,0	4 152 560
15-24 år	67,5	23,8	0,6	1,1	96,3	618 100
25-34 år	246,0	48,8	0,2	3,1	299,4	530 533
35-44 år	374,5	41,7	1,2	11,4	430,2	603 395
45-54 år	399,4	35,8	3,6	17,1	457,6	716 878
55-64 år	313,2	55,0	15,7	19,1	405,4	642 297
65 år og derover	35,5	124,5	79,4	23,4	263,9	1 041 357

Ikke-vestlige indvandrere har markant lavere erhvervsindkomst

Sammenlignet med de øvrige herkomstgrupper skiller ikke-vestlige indvandrere sig negativt ud. 45-54-årige ikke-vestlige indvandrere havde i 2016 en gennemsnitlig indkomst før skat på 264.100 kr. Det er ca. 193.500 kr. mindre end 45-54-årige med dansk oprindelse. Samtidig udgjorde erhvervsindkomsten kun 65 pct. af deres samlede indkomst. Modsat kom i gennemsnit 88.000 kr. af deres samlede indkomst fra offentlig forsørgelse. Det svarer til 33 pct. af deres samlede indkomst. Fordelingen skyldes primært lav tilknytning til arbejdsmarkedet blandt ikke-vestlige indvandrere.

Indkomstsammensætningen varierer med alderen

Indkomstsammensætningen varierer ganske betragteligt med alderen for alle herkomstgrupperne. For eksempel udgjorde erhvervsindkomsten kun mellem 12 og 16 pct. af den samlede indkomst blandt personer, som var fyldt 65 år, for såvel personer med dansk oprindelse samt vestlige og ikke-vestlige indvandrere.

Private pensioner og formueafkast er markant lavere blandt ikke-vestlige indvandrere

I absolutte tal modtog såvel personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere over 65 år ca. 125.000 kr. via offentlig forsørgelse i 2016 – primært i form af folkepension. Offentlig forsørgelse udgjorde dog 72 pct. af den samlede indkomst blandt ikke-vestlige indvandrere. Til sammenligning udgjorde den tilsva-

rende andel for personer med dansk oprindelse kun 47 pct. Forskellen skyldes, at ikke-vestlige indvandrere i langt mindre grad havde indkomst via private pensionsudbetalinger og indkomst i kraft af formueafkast.

Personafgrænsning

I personopgørelserne er de gennemsnitlige indkomster beregnet for alle personer, der:

- 31. december i indkomståret var fyldt mindst 15 år
- hele året har haft bopæl i landet, inklusiv personer som har opholdt sig på et dansk skib eller har været udsendt i tjeneste uden for riget af den danske stat.

4.2 Indkomst før skat efter oprindelsesland

Vestlige og ikke-vestlige indvandrere er sammensatte grupper

Vestlige og ikke-vestlige indvandrere er meget sammensatte grupper, der dækker over indvandrere fra mange forskellige oprindelseslande. Som det blev vist i kapitlet om arbejdsmarkedstilknytning, har oprindelseslandet også stor betydning for indvandreres beskæftigelse i Danmark og dermed deres indkomstsammensætning.

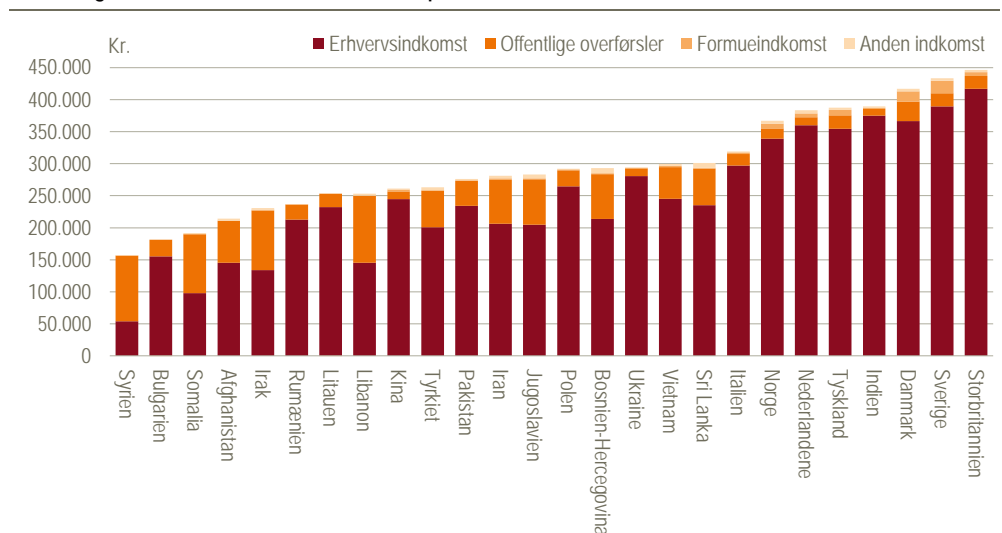
Høj indkomst blandt indvandrere fra Storbritannien

Opdelt på oprindelsesland havde 20-59-årige mandelige indvandrere fra Storbritannien den største indkomst i Danmark i 2016. Deres samlede gennemsnitlige indkomst var på 446.200 kr. før skat. Indvandrere fra Sverige følger lige efter med en samlet indkomst på 433.300 kr. Begge grupper tjente dermed mere end mænd med dansk oprindelse, der havde en gennemsnitlig indkomst på 417.200 kr. før skat. Indkomsten var også høj blandt vestlige indvandrere fra Nederlandene, Norge og Tyskland. De havde i 2016 alle en gennemsnitlig indkomst på over 365.000 kr. før skat.

Også høj indkomst blandt indvandrere fra Indien

Indvandrere fra Indien skiller sig ud som den gruppe af ikke-vestlige indvandrere, der med afstand har den største indkomst. I 2016 var deres indkomst før skat 389.300 kr. Det er markant mere end indvandrere fra Sri Lanka, der er den gruppe af ikke-vestlige indvandrere, der har den næsthøjeste indkomst. De havde i 2016 gennemsnitligt en indkomst på 300.000 kr.

Figur 4.1 20-59-årige mænds indkomst før skat efter oprindelsesland, 2016

Anm.: Figuren illustrerer de 25 oprindelseslande, hvorfra flest mandlige indvandrere har haft bopæl i Danmark i indkomståret 2016.

Store forskelle i indkomstsammensætning blandt indvandrere fra forskellige oprindelseslande

Mandlige indvandrere fra Afghanistan, Bulgarien, Irak, Libanon, Litauen, Rumænien, Somalia og Syrien havde alle i 2016 en årlig indkomst, der var mindre end 255.000 kr. før skat. Der er dog forskel på, hvordan indkomsten er sammensat mellem indvandrere fra de forskellige oprindelseslande. Blandt indvandrere fra Bulgarien, Litauen og Rumænien udgjorde erhvervsindkomsten mindst 85 pct. af den samlede indkomst. Omvendt kom mellem 30 og 65 pct. af indkomsten blandt

indvandrere fra Afghanistan, Irak, Libanon, Somalia og Syrien fra offentlig forsørgelse. I denne gruppe havde indvandrere fra Afghanistan med 67 pct. den højeste andel af indkomsten, der kom fra erhvervsindkomst.

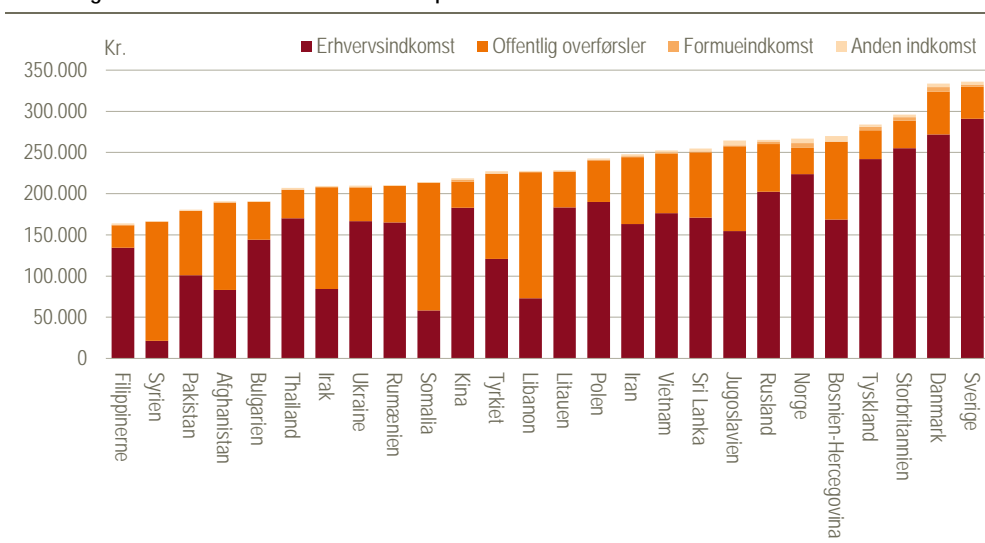
Kvinder har ikke ligeså høje indkomster mænd

Kvinder har generelt lavere indkomster end mænd. Det er da også kun kvinder med dansk oprindelse samt kvindelige indvandrere fra Sverige, der i 2016 havde en gennemsnitlig årlig indkomst på mere end 300.000 kr. før skat.

Relativt høje indkomster blandt kvinder fra en række ikke-vestlige lande

Sammenlignet med kvinder med dansk oprindelse var indkomsten relativt høj blandt kvindelige ikke-vestlige indvandrere fra Bosnien-Hercegovina, Iran, Jugoslavien, Rusland, Sri Lanka og Vietnam. Kvinder fra disse oprindelseslande havde i 2016 en gennemsnitlig årlig indkomst før skat mellem 247.000 kr. og 270.000 kr. Det svarer til 74 og 80 pct. af indkomsten for kvinder med dansk oprindelse. Det hører dog med til historien, at offentlig forsørgelse udgjorde mellem 21 og 39 pct. af indkomsten for disse oprindelseslande, mens det kun gjorde sig gældende for 16 pct. af indkomsten for kvinder med dansk oprindelse.

Figur 4.2 20-59-årige kvinders indkomst før skat efter oprindelsesland. 2016

Anm.: Figuren illustrerer de 25 oprindelseslande, hvorfra flest kvindelige indvandrere har haft bopæl i Danmark i indkomståret 2016.

Store forskelle i indkomstsammensætning

Blandt de kvindelige indvandrere er der også stor forskel på, hvordan indkomsterne er sammensat på tværs af de enkelte oprindelseslande. Blandt indvandrere fra Thailand, Rumænien, Ukraine og Kina udgjorde erhvervsindkomst minimum 78 pct. af den samlede indkomst, mens offentlig forsørgelse kun udgjorde mellem 15 og 21 pct. af den samlede indkomst.

Offentlige overførelser fylder mere blandt specifikke oprindelseslande

Modsat udgør erhvervsindkomsten en mindre andel blandt kvindelige indvandrere fra Afghanistan, Irak, Libanon, Pakistan, Somalia og Tyrkiet. I denne gruppe udgjorde erhvervsindkomsten kun mellem 27 og 56 pct. af den samlede indkomst, mens offentlig forsørgelse fylder mere. Særligt kvindelige indvandrere fra Somalia skiller sig ud med en årlig indkomst på 214.000 kr., hvoraf 155.200 stammer fra offentlig forsørgelse. Det svarer til 73 pct. af den samlede indkomst før skat i 2016.

Indvandrere fra Syrien er primært flygtninge, der lige er kommet til landet

For såvel mænd som kvinder er de syriske indvandrere i de fleste tilfælde kommet til Danmark som flygtninge inden for de seneste år. Deres meget høje andel af offentlig forsørgelse skal ses på den baggrund, og det bør man have med i tankerne, når indkomsten mellem forskellige oprindelseslande sammenlignes.

4.3 Indkomst før skat efter opholdsgrundlag og opholdstid

Indkomst efter opholdsgrundlag

Forrige afsnit viste, at der er stor forskel på indvandreres indkomst, når de opdeles efter oprindelsesland. Men indkomsten er også påvirket af, om indvandrere opholder sig i landet for at arbejde, eller om de befinder sig i landet som flygtninge. I det følgende belyses indkomsten for indvandrere mellem 20 og 59 år ud fra den opholdstilladelse, som den enkelte indvandrer har modtaget, for at opholde sig lovligt i Danmark.

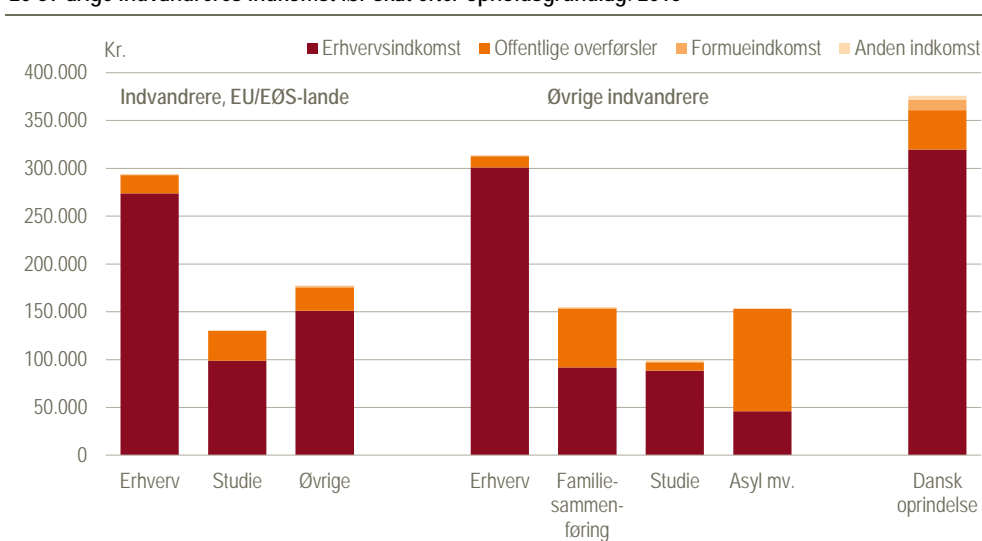
Opholdsgrundlag

Når indvandrere fordeles efter opholdsgrundlag, opdeles de efter to overordnede kategorier: Indvandrere fra EU/EØS og Øvrige indvandrere. Kategorien EU/EØS dækker over personer fra EU-lande samt Norge, Schweiz og Island, som har fået ophold via aftalerne inden for det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

Arbejdstagere har en høj erhvervsindkomst

Opgørelsen viser, at personer mellem 20 og 59 år, som er kommet til Danmark for at arbejde, opnår næsten samme erhvervsindkomst som personer med dansk oprindelse, uanset om de er fra et EU/EØS-land eller ej. Desuden modtager de færre overførsler end personer med dansk oprindelse. I 2016 udgjorde erhvervsindkomsten minimum 92 pct. af den samlede indkomst for indvandrere, der er kommet til Danmark for at arbejde. For personer med dansk oprindelse udgjorde erhvervsindkomsten 85 pct. af den samlede indkomst. Den danske befolkning mellem 20 og 59 år havde i alt en samlet indkomst på ca. 376.000 kr. før skat, mens indkomsten for udenlandske arbejdstagere lå omkring 300.000 kr.

Figur 4.3 20-59-årige indvandreres indkomst før skat efter opholdsgrundlag, 2016

Anm.: Figuren angiver indvandrere efter opholdsgrundlag, der er indvandret i perioden 2011-2015.

Studerende

Studerendes indkomstniveau er generelt meget ensartet, uanset om de er indvandret fra EU/EØS-landene eller fra resten af verden. Studerende fra EU/EØS-landene havde et indkomstniveau på 130.000 kr. før skat i 2016, mens studerende fra de øvrige lande havde en indkomst på ca. 100.000 kr.

Familiesammenførte

Familiesammenførte fra lande udenfor EU/EØS havde en indkomst før skat på 155.000 kr. i 2016. Heraf udgjorde erhvervsindkomsten 92.000 kr., mens de offentlige overførsler udgjorde 61.000 kr. Det svarer til, at 40 pct. af den samlede indkomst før skat kom fra offentlig forsørgelse.

Indvandrere der har asyl som opholdsgrundlag har høj andel med offentlig forsørgelse

Indvandrere, der har opnået ophold på baggrund af en ansøgning om asyl, var den gruppe, hvor offentlig forsørgelse udgjorde den største andel af den samlede indkomst. De havde en gennemsnitlig indkomst før skat på ca. 154.000 kr. i 2016. Heraf kom 46.000 kr. fra erhvervsindkomst, mens 107.000 kr. kom fra offentlig

forsørgelse. Det svarer til, at 70 pct. af den samlede indkomst stammede fra offentlige overførsler.

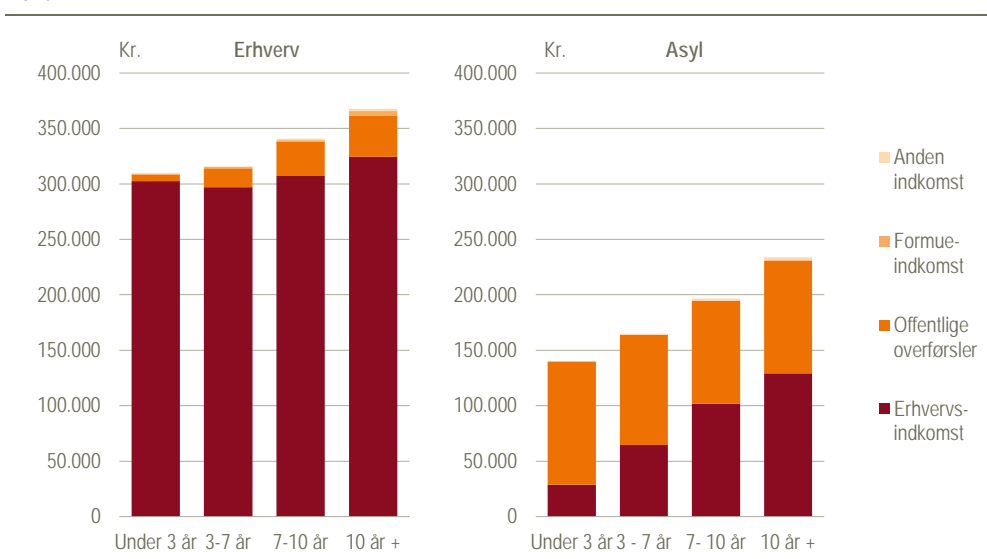
Opholdstid påvirker indkomsten for indvandrere, der har asyl som opholdsgrundlag

Blandt indvandrere med asyl som opholdsgrundlag er indkomsten meget påvirket af opholdstiden i landet. Figur 4.4 illustrerer sammenhængen mellem opholdstid og indkomst for indvandrere uden for EU/EØS-området med hhv. erhverv og asyl som opholdsgrundlag. Og det er tydeligt, at indkomstsammensætningen for indvandrere med asyl som opholdsgrundlag, ændrer sig med opholdstiden i Danmark.

Erhvervsindkomst stiger med opholdstiden

Under tre års ophold har indvandrere med asyl som opholdsgrundlag en samlet indkomst på 140.000 kr. før skat, hvoraf offentlig forsørgelse udgjorde 79 pct. af den samlede indkomst. Efter tre års ophold stiger erhvervsindkomsten til at udgøre minimum udgøre 39 pct. af den samlede indkomst og efter ti års ophold udgør erhvervsindkomsten 55 pct. Opholdstiden har således ganske stor betydning for indkomstsammensætningen blandt indvandrere med asyl som opholdsgrundlag.

Figur 4.4 Indkomst før skat blandt 20-59-årige indvandrere uden for EU/EØS efter opholdstid og opholdsgrundlag, 2016

Indvandrere udenfor EU/EØS, der har erhverv som opholdsgrundlag, har fra starten en ganske høj erhvervsindkomst på 303.000 kr., som stiger til 324.000 kr. efter ti års ophold. Den høje erhvervsindkomst skal naturligvis ses i sammenhæng med, at denne gruppe af indvandrere er kommet til Danmark for at arbejde. Det hører dog med til historien, at udlændinge, som er tilbudt arbejde med høj løn i Danmark, har særlig let adgang til det danske arbejdsmarked.

4.4 Indkomstfordeling

Indkomstfordeling har stor informationsværdi

Indkomstfordelingen er en indikator for, hvor lige eller ulige et samfund er. Indkomstfordelingen afspejler dog ikke kun sociale forskelle, men også at folk befinder sig på forskellige stadier i deres livsforløb. Unge under uddannelse har fx typisk en lav indkomst, som stiger når deres uddannelse færdiggøres, og de får mere erhvervs erfaring.

Indkomstfordelingen kan belyses ved at inddele den 25-64-årige befolkning i fem lige store grupper efter størrelsen på deres indkomst (kvintiler), med lige mange personer i hver. For eksempel er de 20 pct. med den laveste indkomst placeret i 1. kvartil, mens de 20 pct. med den højeste indkomst er placeret i 5. kvartil.

Indkomstbegreb

Det anvendte indkomstbegreb er disponibel indkomst fratrukket børnefamilieydelse. Den disponible indkomst er indkomsten efter skat men før boligudgifter.

På www.dst.dk/ext/1872554511/0/velfaerd/Disponibel-indkomst-pdf kan man læse mere om, hvilke indkomsttyper, der er inkluderet i den disponible indkomst.

I resten af dette afsnit betegnes personlig disponibel indkomst fratrukket børnefamilieydelse, blot som "indkomst".

Disponibel indkomst

For beregningen af disponibel indkomst fratrukket børnefamilieydelse for 25-64-årige vedrørende indkomståret 2015 er kvintilgrænserne følgende:

1. kvintil: Under 152.000 kr.
2. kvintil: 152.000 kr. - 206.000 kr.
3. kvintil: 206.000 kr. - 256.000 kr.
4. kvintil: 256.000 kr. - 326.000 kr.
5. kvintil: Over 326.000 kr.

Alle med en indkomst under 152.000 kr. tilhører 1. kvintil, mens alle med en indkomst mellem 152.000 kr. og 206.000 kr. er placeret i 2. kvintil. Alle med en indkomst over 326.000 kr. er blandt de 20 pct. med højest indkomst og er derfor placeret i 5. og øverste kvintil.

Personer med dansk oprindelse udgør 87 pct. af de 25-64-årige

De 25-64-årige med dansk oprindelse udgør 87 pct. af alle 25-64-årige. Andelen af personer med dansk oprindelse i de enkelte kvintiler ligger derfor i nærheden af 20 pct. Der er dog en underrepræsentation i det laveste kvintil samt en svag overrepræsentation i de tre øverste kvintiler. Det afspejler, at de 13 pct. af befolkningen, som ikke har dansk oprindelse, overordnet set har lavere indkomster end personer med dansk oprindelse.

Ca. 155.000 indvandrere var placeret i 1. kvintil i 2015

48.900 vestlige indvandrere og 107.620 ikke-vestlige indvandrere befandt sig i det laveste kvintil i 2015. Det svarer til, at 38 pct. af de vestlige indvandrere og 49 pct. af de ikke-vestlige indvandrere befandt sig i nederste indkomstkventil. Samlet set var der således ca. 155.000 indvandrere, der havde en årlig disponibel indkomst under 152.000 kr. i 2015.

Tabel 4.2

25-64-årige efter indkomstkventil og herkomst. 2015

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
	----- antal -----					
I alt	129 462	220 355	6 513	23 002	2 500 902	2 880 234
1. kvintil	48 900	107 620	1 693	9 161	408 673	576 047
2. kvintil	25 938	53 598	1 228	5 200	490 083	576 047
3. kvintil	19 655	27 878	1 115	3 901	523 498	576 047
4. kvintil	16 668	18 498	1 110	2 820	536 951	576 047
5. kvintil	18 301	12 761	1 367	1 920	541 697	576 046
	----- pct. -----					
I alt	100	100	100	100	100	100
1. kvintil	38	49	26	40	16	20
2. kvintil	20	24	19	23	20	20
3. kvintil	15	13	17	17	21	20
4. kvintil	13	8	17	12	21	20
5. kvintil	14	6	21	8	22	20

73 pct. af de ikke-vestlige indvandrere befinder sig i 1. eller 2. kvintil

I modsætning til de vestlige indvandrere har de ikke-vestlige indvandrere støt faldende andele, når man går fra laveste mod højeste kvintil. Eksempelvis befandt 24 pct. af de ikke-vestlige indvandrere sig i 2. kvintil, mens det kun gjorde sig gældende for 20 pct. af de vestlige indvandrere. Samlet set befandt 73 pct. af de ikke-

vestlige indvandrere sig enten i 1. eller 2. kvintil i 2015, mens det kun gjorde sig gældende for 58 pct. af de vestlige indvandrere.

Mere jævn fordeling blandt vestlige indvandrere

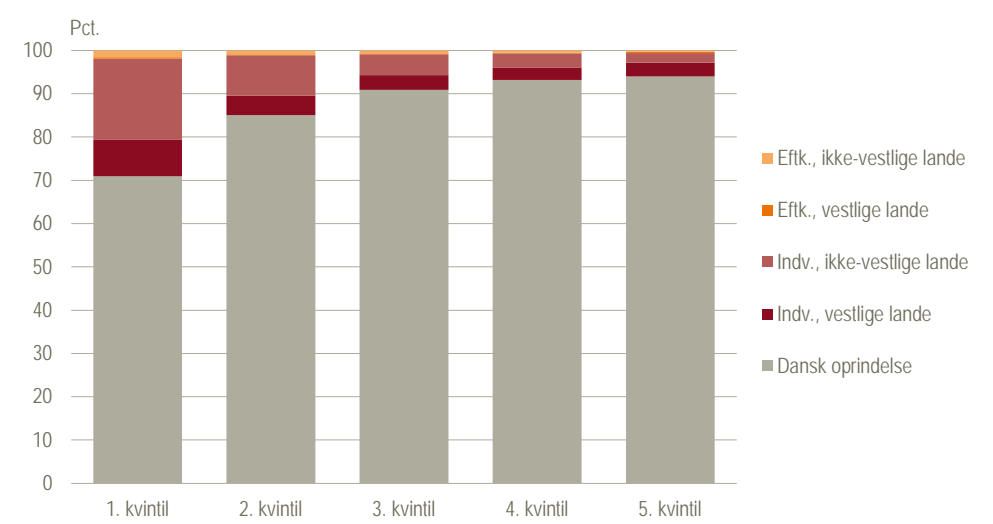
De vestlige indvandrere er generelt mere jævnt fordelt i alle fem kvintiler end de ikke-vestlige indvandrere. Blandt andet var der lidt over 18.000 vestlige indvandrere i øverste indkomstkventil. Det svarer til 14 pct. af alle de 25-64-årige vestlige indvandrere. Modsat var der kun 6 pct. af de ikke-vestlige indvandrere, der var placeret i øverste indkomstkventil.

Ikke-vestlige efterkommere er meget unge

De ikke-vestlige efterkommere er ligesom de ikke-vestlige indvandrere overrepræsenteret i det laveste indkomstkventil. Men det hører med til historien, at ikke-vestlige efterkommere er meget unge sammenlignet med de øvrige grupper. Da yngre mennesker i aldersgruppen 25-64-årige generelt har lavere indkomster, vil en gruppe med mange unge derfor blive trukket mod de lavere kvintiler.

Indkomstfordelingen kan også illustreres ved at belyse, hvordan de enkelte indkomstkventiler er sammensat. Dette gøres ved at belyse, hvor stor en andel de enkelte herkomstgrupper udgør af de enkelte kvintiler.

Figur 4.5 25-64-årige efter indkomstkventil og herkomst. 2015

Personer med dansk oprindelse er underrepræsenteret i 1. kvintil

Når sammensætningen af kvintilerne undersøges bliver det klart, at personer med dansk oprindelse er underrepræsenteret i 1. indkomstkventil i forhold til deres andel af befolkningen. Selvom personer med dansk oprindelse udgør 87 pct. af befolkningen, udgør de kun 71 pct. i 1. kvintil. Personer med dansk oprindelse er omvendt overrepræsenteret fra 3. til 5. kvintil, hvor de udgør 91 til 94 pct. af de enkelte kvintiler.

19 pct. i 1. kvintil er ikke-vestlige indvandrere

Ikke-vestlige indvandrere er klart overrepræsenteret i 1. indkomstkventil. Ikke-vestlige indvandrere udgør 7,6 pct. af den samlede 25-64-årige befolkning, men deres andel af 1. indkomstkventil er hele 19 pct. Modsat er ikke-vestlige indvandrere underrepræsenteret i 5. indkomstkventil, hvor de kun udgør 2 pct.

Vestlige indvandrere er repræsenteret mere lige

Vestlige indvandrere er også overrepræsenteret i 1. indkomstkventil, hvor de udgør 8 pct., mens de tilsvarende kun udgør 4,5 pct. af den 25-64-årige befolkning. I de øvrige kvintiler er vestlige indvandrere dog ikke nær så skævt fordelt. Vestlige indvandrere udgør eksempelvis 5 pct. af 2. kvintil og 3 pct. af 5. kvintil, hvilket ikke afviger markant fra deres samlede andel af befolkningen.

4.5 Indkomstspredning blandt 30-39-årige ikke-vestlige efterkommere

Indkomst- og aldersforskelle blandt ikke-vestlige efterkommere

De ikke-vestlige efterkommere er en ung gruppe, og blandt de 25-64-årige er 46 pct. under 30 år, og kun 8 pct. er over 40 år. Gruppen er derfor meget skævt fordelt rent aldersmæssigt, idet der er flere 25-årige end 30-årige, flere 30-årige end 40-årige osv. Gruppen er derfor overrepræsenteret på alderstrin, hvor indkomsten er lav og samtidig underrepræsenteret på alderstrin, hvor indkomsten er høj. En simpel sammenligning af indkomstforholdene blandt 25-64-årige ikke-vestlige efterkommere med 25-64-årige personer med dansk oprindelse, vil derfor være misvisende, idet der ikke tages højde for den skæve aldersfordeling.

Særlig fokus på 30-39-årige efterkommere

Hovedformålet med dette afsnit er derfor at belyse indkomstforskelle blandt 30-39-årige, med særlig fokus på de ikke-vestlige efterkommere. Langt hovedparten af alle 30-39-årige har afsluttet deres uddannelse og er indtrådt på arbejdsmarkedet. For alle herkomstgrupperne udgør studerende i denne aldersgruppe derfor kun en relativt beskedne andel. Desuden vil vi betragte nogle karakteristika for de efterkommere, der ligger i toppen og i bunden af indkomstfordelingen – for eksempel deres højeste fuldførte uddannelse og socioøkonomisk status.

30-39-årige ikke-vestlige indvandrere er overrepræsenteret i laveste kvintil

Blandt de 30-39-årige er ikke-vestlige indvandrere overrepræsenteret i de laveste indkomstkventiler. Det gælder både mænd og kvinder. 43 pct. af mændene er repræsenteret i 1. indkomstkventil, mens det gør sig gældende for 52 pct. af kvinderne. Det er markant mere end 30-39-årige med dansk oprindelse, hvor kun 15 pct. af mændene og 17 pct. af kvinderne, er repræsenteret i de laveste kvintiler.

Tabel 4.3 30-39-årige efter indkomstkventil. 2015

	Indkomstkventiler					I alt
	1	2	3	4	5	
	pct.					
Mænd, i alt	18	16	18	21	27	100
Indvandrere fra vestlige lande	31	22	18	15	14	100
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	43	20	15	12	9	100
Efterkommere fra vestlige lande	28	16	15	19	22	100
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	31	18	18	17	16	100
Dansk oprindelse	15	15	22	25	23	100
Kvinder, i alt	22	24	22	19	13	100
Indvandrere fra vestlige lande	42	23	14	12	10	100
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	52	26	11	7	4	100
Efterkommere fra vestlige lande	28	21	22	18	12	100
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	29	27	21	15	7	100
Dansk oprindelse	17	26	27	21	10	100

Anm.: Tabellen illustrerer indkomstfordelingen blandt 30-39-årige efter kvintilerne for den 25-64-årige befolkning.

30-39-årige ikke-vestlige efterkommere er mere jævnt fordelt end ikke-vestlige indvandrere

Ikke-vestlige efterkommere er også overrepræsenteret i de laveste indkomstkventiler – men ikke i samme grad som ikke-vestlige indvandrere. Henholdsvis 31 pct. af mændene og 29 pct. af kvinderne har et indkomstniveau, der placerer dem i laveste indkomstkventil. Samtidig er 16 pct. af mændene og 7 pct. af kvinderne placeret i højeste indkomstkventil. Blandt de ikke-vestlige indvandrere er det kun tilfældet blandt 9 pct. af mændene og 4 pct. af kvinderne.

37 pct. af de ikke-vestlige efterkommere med en lang videregående uddannelse befinder sig i højeste kvintil

Uddannelsesniveau har en stor indflydelse på indkomsten på tværs af alle herkomstgrupperne. Det illustreres klart, når laveste og højeste indkomstkventil opdeles på baggrund af uddannelse. Det er tydeligt, at uddannelsesniveaet er højere både blandt ikke-vestlige efterkommere og personer med dansk oprindelse i højeste indkomstkventil sammenlignet med laveste kvintil. Blandt de ikke-vestlige efterkommere, som befinder sig i 5. kvintil, er der 37 pct., som har en lang videregående uddannelse. Det er stort set den samme andel som for personer med dansk oprindelse, hvor 40 pct. har en lang videregående uddannelse.

Tabel 4.4 30-39-årige i udvalgte kvintiler efter herkomst og højeste fuldførte uddannelse. 2015

	Efterkommere, ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	
	1. kvartil	5. kvartil	1. kvartil	5. kvartil
	pct.			
I alt	100	100	100	100
Grundskole	52	10	34	4
Gymnasial	11	7	11	5
Erhvervsfaglig	20	17	29	23
Kort videregående	3	10	4	9
Mellemlang videregående	6	16	9	16
Bachelor	4	3	6	3
Lang videregående	5	37	7	40

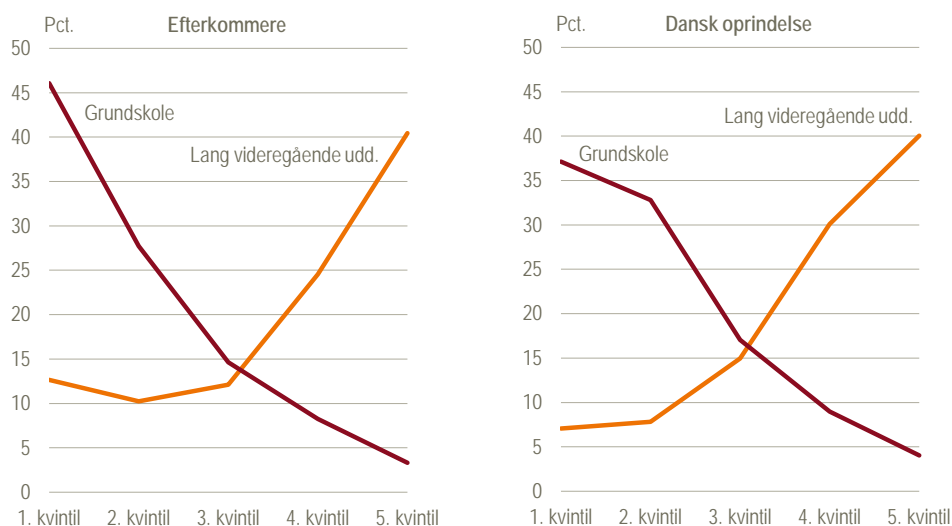
Grundskoleuddannede dominerer i 1. kvartil

52. pct. af de ikke-vestlige efterkommere, der befinder sig i laveste kvartil, har kun grundskole som højeste fuldførte uddannelse. Andelen er også stor blandt personer med dansk oprindelse, hvor der er 34 pct., der kun har en grundskoleuddannelse. Der er dermed en klar tendens til, at indkomst hænger sammen med uddannelse uanset herkomst.

Meget få personer med grundskole som højeste uddannelse er i 5. kvartil

10 pct. af de ikke-vestlige efterkommere der befinder sig i 5. kvartil, har kun en grundskoleuddannelse. De har trods et lavt uddannelsesniveau formået at klare sig godt indkomstmæssigt. Det hører dog til undtagelserne, at personer, som kun har afsluttet en grundskoleuddannelse, har høje indkomster. De ikke-vestlige efterkommere, som ligger i 5. kvartil og samtidig har en grundskoleuddannelse som højeste fuldførte, udgør også kun omkring 3 pct. af alle de ikke-vestlige efterkommere, der kun har en grundskole som højeste uddannelsesniveau.

Figur 4.6 30-39-årige ikke-vestlige efterkommere og personer med dansk oprindelse efter indkomstkvarter og udvalgte uddannelsesniveauer. 2015

40 pct. af ikke-vestlige efterkommere med lange videregående uddannelser i 5. kvartil

Der vil altid være undtagelser, der bryder den generelle sammenhæng mellem uddannelsesniveau og indkomst. Sammenhængen er dog meget klar, og både blandt de ikke-vestlige efterkommere og personer med dansk oprindelse, der har en lang videregående uddannelse, befinder 40 pct. sig i højeste kvartil. Modsat er der kun 13 pct. af efterkommerne og 7 pct. med dansk oprindelse med en lang videregående uddannelse i laveste kvartil. Indkomstfordelingen for dem med lange videregående uddannelser er altså nærmest et spejlvendt billede af indkomstfordelingen for dem, der kun har en grundskoleuddannelse. Som det fremgår af figur 4.6, findes denne tendens på tværs af herkomstgrupper.

Grundskoleuddannelse udgør en større andel blandt 30-39-årige ikke-vestlige efterkommere

Med til historien hører dog, at der er i gruppen af 30-39-årige ikke-vestlige efterkommere er dobbelt så mange med grundskole som højeste fuldførte uddannelse, som det er tilfældet i gruppen af personer med dansk oprindelse. Blandt de 30-39-årige efterkommere er det 31 pct., der kun har en grundskoleuddannelse som højeste uddannelse. Blandt personer med dansk oprindelse udgør gruppen kun 15 pct. af alle 30-39-årige personer med dansk oprindelse.

Kun en fjerdedel beskæftigede blandt personer i laveste kvintil

Der er ikke overraskende en meget klar sammenhæng mellem socioøkonomisk status og indkomstkventil. I laveste indkomstkventil er der således kun 26 pct. af de ikke-vestlige efterkommere, som er enten lønmodtagere eller selvstændige. Den tilsvarende andel er 99 pct. i 5. kvintil.

Tabel 4.5 30-39-årige i udvalgte indkomstkventiler efter herkomst og socioøkonomisk status. 2015

	Efterkommere, ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	
	1. kvintil	5. kvintil	1. kvintil	5. kvintil
	pct.			
I alt	100	100	100	100
Selvstændige	7	5	8	5
Lønmodtagere på højt niveau	1	48	2	50
Lønmodtagere på mellemniveau	1	21	2	21
Lønmodtagere på grundniveau	7	17	9	14
Øvrige lønmodtagere	9	9	7	10
Arbejdsløse	10	0	7	0
Sygedagpenge, orlov mv.	8	0	7	0
Under uddannelse	10	-	18	0
Førtidspensionister	4	-	6	0
Kontanthjælpsmodtagere	26	0	25	0
Andre	16	0	10	0

Anm.: Socioøkonomisk status i året er taget fra indkomststatistikken.

Stort set ingen personer uden arbejde i de højeste kvintiler

Både blandt personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere, er der stort set ingen personer, der enten er arbejdsløse, på sygedagpenge, førtidspensionister, kontanthjælpsmodtagere eller under uddannelse, som også befinder sig i højeste kvintil. Modsat udgør disse grupper i 1. kvintil tilsammen 58 pct. for ikke-vestlige efterkommere og 63 pct. blandt personer med dansk oprindelse.

4.6 Formue og gæld

Fokus på formue og gæld

I forrige afsnit blev indvandrere og efterkommeres indkomstforhold belyst. I dette afsnit rettes fokus mod indvandrernes formue og gæld. Formue og indkomst hænger nøje sammen, idet det normalt kræver en god indkomst at spare op til en større formue. Det er ikke nødvendigvis nogen ulykke at have en lav indkomst, hvis man allerede har en stor formue eller at have en stor gæld, hvis man samtidig har en høj indkomst. Sammenhængen mellem indkomst og formue er naturligvis ikke total. Man bør dog så vidt muligt tage højde for både indkomst og formue, når man skal beskrive en families levestandard.

Sammenhæng mellem formue og alder

I modsætning til indkomststatistikken, der belyser den indkomst, man har haft i det pågældende kalenderår, er situationen anderledes for formuestatistikken. Her skal man tage i betragtning, at formuen ved udgangen af et kalenderår kan være optjent adskillige år tidligere. Det betyder, at der er en sammenhæng mellem formue og alder, idet yngre mennesker normalt ikke har optjent nogen større formue. Helt generelt har de fleste den største formue lige før pensionsalderen.

Efterkommeres formue- og gældsforhold belyses ikke

Da de fleste efterkommere er forholdsvis unge og derfor ikke har haft samme forudsætninger som andre herkomstgrupper for at optjene formue og gæld, vil dette afsnit udelukkende sammenligne indvandrere med personer med dansk oprindelse.

Desuden vil delafsnittet om pensionsformuer kun se på familier, hvor hovedindkomstmottageren er mellem 60-64 år gammel, hvilket også udelukker de fleste efterkommere fra sammenligningen.

Population

Statistikken belyser på person/familieniveau data om alle former for formue og gæld, som der findes tilgængelige individoplysninger om. Derfor er der visse mangler. Bl.a. findes der ikke data om kontantbeholdning, smykker og indbo og heller ikke om aktier, der ikke ligger i depot. Det betyder også, at værdien af nogle helt store familieejede aktieselskaber ikke er med. Endvidere indgår værdien af selvstændigt erhvervsdrivendes butik og lager mv. ikke, hvilket kan give noget skævhed i analyserne, idet der blandt indvandrere fra ikke-vestlige lande er relativt mange selvstændige.

Det må desuden antages, at der netop blandt indvandrere kan være tale om formuer, der stadig befinder sig i oprindelseslandet, og som ikke har skullet indberettes til skattemyndighederne. Specielt gælder det for pensionsformuerne, at selve formuen ikke er skattepligtig, mens udbetalingen fra ordningen skal beskattes. Indvandrere kan derfor legalt have pensionsformuer i oprindelseslandet, uden det indgår i statistikken.

I delafsnittet vises kun tabeller på familieniveau. Årsagen er, at det kan være ret tilfældigt, om en formuepost formelt er registreret hos den ene eller den anden part i et parforhold. Hertil kommer, at der blandt gifte uden ægtepagt er et juridisk formuefællesskab for al formue og gæld bortset fra pensionsformuerne. For såvel de enlige som parfamilierne indgår familiens samlede formue – dvs. også inkl. de hjemmeboende børns formue, der dog normalt er af begrænset størrelse.

I tabellerne om parfamilier indgår kun familier, hvor begge voksne er fra samme oprindelsesland, idet familier, hvor hver voksen kommer fra forskellige oprindelseslande, ville give uoverskueligt mange kombinationsmuligheder og svært fortolkelige tal. Endvidere indgår kun familier og personer i familier, hvor mindst en voksen har været fuldt skattepligtig hele året. Derfor vil der indgå færre personer og familier end i de foranstående kapitler.

Pensionsopsparing

Pensionsopsparing

En stor del af befolkningens formue består i værdien af de opsparede pensionsbidrag. Pensionsopsparingen består især af opsparing i pensionskasser mv. knyttet til ens arbejde, i ATP og i privattegnede ordninger. Et specielt kendetegn ved mange af de livsvarige pensionsordninger – især arbejdsmarkedspensionerne – er, at hvis man dør inden pensionsalderen, kan en eventuel ægtefælle eller samlever oftest få en del af den opsparede pension udbetalt. Hvis man omvendt lever til man bliver 100 år, får man samlet udbetalt en hel del mere, end ens egen opsparing har berettiget til.

Værdien af folke- og førtidspension er ikke inkluderet

Værdien af retten til folke- og førtidspension er ikke inkluderet i tallene. Det betyder ikke så meget for vurderingen af formuefordelingen i Danmark, men det kan være afgørende, hvis man vil sammenligne danske forhold med andre lande. Opsparing til efterløn indgår heller ikke i tallene. Det skal hertil tilføjes, at Danmarks Statistik ikke har oplysninger om pensionsformuer, der er optjent i indvandrernes oprindelseslande, men det antages, at det er af yderst begrænset omfang – især når det gælder indvandrere fra ikke-vestlige lande.

Fokus på familier tæt på pensionsalderen

For arbejdsmarkedspensionerne, hvor der sker en løbende opsparing under arbejdslivet, er beløbet størst lige inden pensioneringen, hvorefter man begynder at forbruge det opsparede beløb. Hvis man vil belyse forskelle i pensionsformuer, giver det derfor mest mening, at belyse pensionsforhold for parfamilier, der er tæt på pensionsalderen.

Ikke-vestlige indvandrere har en pensionsformue, der er 2,3 mio. mindre end personer med dansk oprindelse

Parfamilier mellem 60 og 64 år havde i 2015 en samlet pensionsformue på knap 2,7 mio. kr. i gennemsnit. Men der er meget stor forskel mellem indvandrere og personer med dansk oprindelse. Parfamilier med dansk oprindelse havde i 2015 en gennemsnitlig pensionsformue på lidt over 2,7 mio. kr. Vestlige indvandrere havde en gennemsnitlig pensionsformue på 0,95 mio. i 2015. Og forskellen er endnu større i forhold til ikke-vestlige indvandrere, der i 2015 havde en gennemsnitlig pensionsformue på lidt over 0,4 mio. kr.

Tabel 4.6 Gennemsnitlig pensionsformue for 60-64-årige parfamilier efter herkomst. 2015

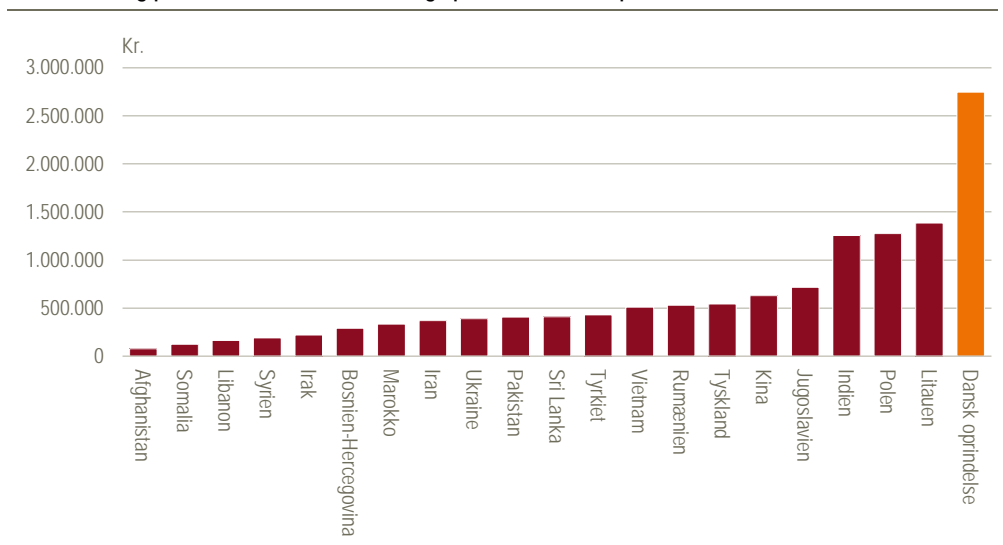
	Pensionsformue		Antal parfamilier
	kr.		
I alt	2 681 614		224 827
Indvandrere, vestlige lande	946 547		1 109
Indvandrere, ikke-vestlige lande	429 261		5 597
Dansk oprindelse	2 746 123		218 121

Anm.: Kun parfamilier, hvor begge parter har samme oprindelsesland.

Store forskelle mellem indvandrere fra forskellige oprindelseslande

Når indvandrerene opdeles på oprindelsesland, er det indvandrere fra Litauen og Polen, der topper listen, med en gennemsnitlig pensionsformue på omkring 1,3 mio. kr. Blandt indvandrere fra ikke-vestlige lande er der stor forskel på størrelsen af pensionsformuen. Blandt de undersøgte ikke-vestlige oprindelseslande findes den højeste gennemsnitlige pensionsformue blandt indvandrere med oprindelse i Indien, der i 2015 havde en pensionsformue på 1,2 mio. kr. Det er mere end 1,1 mio. kr. mere end indvandrere fra Somalia og Afghanistan, der i 2015 havde en pensionsformue, der var mindre end 125.000 kr.

Figur 4.7 Gennemsnitlig pensionsformue for 60-64-årige parfamilier efter oprindelsesland. 2015

Anm.: Kun parfamilier, hvor begge parter har samme oprindelsesland.

Sammen mønster blandt enlige

Den gennemsnitlige pensionsformue er naturligvis mindre blandt enlige end blandt parfamilier, men det er mere eller mindre samme mønster, der går igen her. Enlige med dansk oprindelse havde en gennemsnitlig pensionsformue på ca. 1 mio. kr. i 2015. Det er ca. det dobbelte af indvandrere fra vestlige lande og mere end fire gange så meget som indvandrere fra ikke-vestlige lande, der havde en samlet gennemsnitlig pensionsformue på ca. 230.000 kr. i 2015.

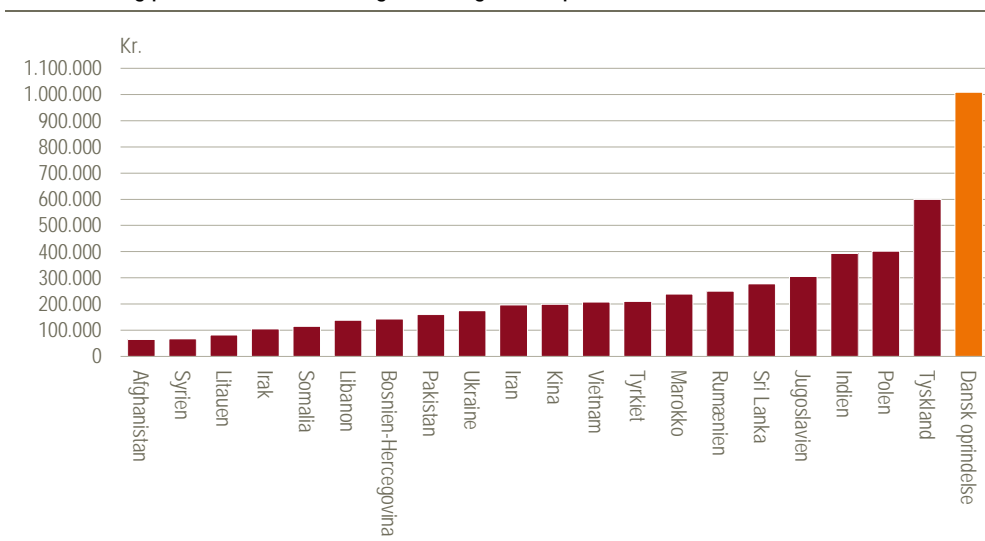
Tabel 4.7 Gennemsnitlig pensionsformue for 60-64-årige enlige efter herkomst. 2015

	Pensionsformue		Antal enlige
	kr.		
I alt	957 407		100 111
Indvandrere, vestlige lande	561 014		3 764
Indvandrere, ikke-vestlige lande	231 797		4 553
Dansk oprindelse	1 007 944		91 794

Når enlige opdeles efter oprindelsesland findes der også store forskelle mellem enlige fra ikke-vestlige lande. Enlige med oprindelse i Indien havde således en pensionsformue på knap 400.000 kr. i 2015. Det er markant mere end indvandrere fra

Afghanistan og Syrien, der i 2015 havde en gennemsnitlig pensionsopsparing på mindre end 70.000 kr.

Figur 4.8 Gennemsnitlig pensionsformue for enlig 60-64-årige efter oprindelsesland. 2015

Ikke-vestlige indvandrere er en sammensat gruppe

De store forskelle mellem ikke-vestlige indvandrere fra forskellige oprindelseslande skal ses i sammenhæng med, at ikke-vestlige indvandrere er en meget sammensat gruppe, der har ophold i Danmark af forskellige årsager. Eksempelvis har nogle indvandrergrupper primært asyl og familiesammenføring som opholdsgrundlag, mens andre primært er i Danmark for at arbejde, jf. tabel 1.7 og 1.8. Derfor er der også en stor forskel i arbejdsmarkedstilknytningen blandt indvandrere fra forskellige oprindelseslande, hvilket giver forskellige forudsætninger for optjening af pensionsformuen. Det skyldes at pensionsformuen hovedsageligt består af en opsparing, der er knyttet til løn på arbejdsmarkedet.

Opholdstid i Danmark spiller en stor rolle

Desuden spiller opholdstiden i Danmark også en stor rolle. Det skyldes, at man som ny indvandrer i Danmark af gode grunde ikke kan have sparet meget op. Denne faktor er værd at holde sig for øje, idet den gennemsnitlige opholdstid for indvandrere fra forskellige oprindelseslande er ganske varierende. De tre indvandrergrupper med oprindelse i Pakistan, Tyrkiet og det daværende Jugoslavien kom allerede til Danmark i 1960'erne og 1970'erne. Mange indvandrere fra Polen kom derimod først til Danmark efter Polens optagelse i EU i 2004. Desuden er mange syrere først kommet til Danmark indenfor de seneste år som flygtninge, hvilket naturligvis påvirker mulighederne for opsparing.

Nettoformue

Nettoformue

Tabel 4.8 angiver nettoformuen for familier bestående af to voksne plus eventuelle hjemmeboende børn. Den gennemsnitlige formue udgør for alle familier knap 3 mio. kr. Sammenlignet med personer med dansk oprindelse er formuen mindre blandt indvandrere. Men i modsætning til pensionsformuerne har ikke-vestlige indvandrere en større formue end vestlige indvandrere.

Opholdstid forklarer en del af forskellen

Forskellen skyldes bl.a., at der er en del indvandrere fra de nye EU-medlemslande, som ikke har boet i Danmark i ret mange år, og som derfor ikke har optjent nogen større formue. De knap 9.000 med rumænsk baggrund der indgår i undersøgelsen har fx i gennemsnit kun boet i landet i fire år.

Tabel 4.8 Gennemsnitlig nettoformue for parfamilier (inkl. hjemmeboende børn) efter herkomst. 2015

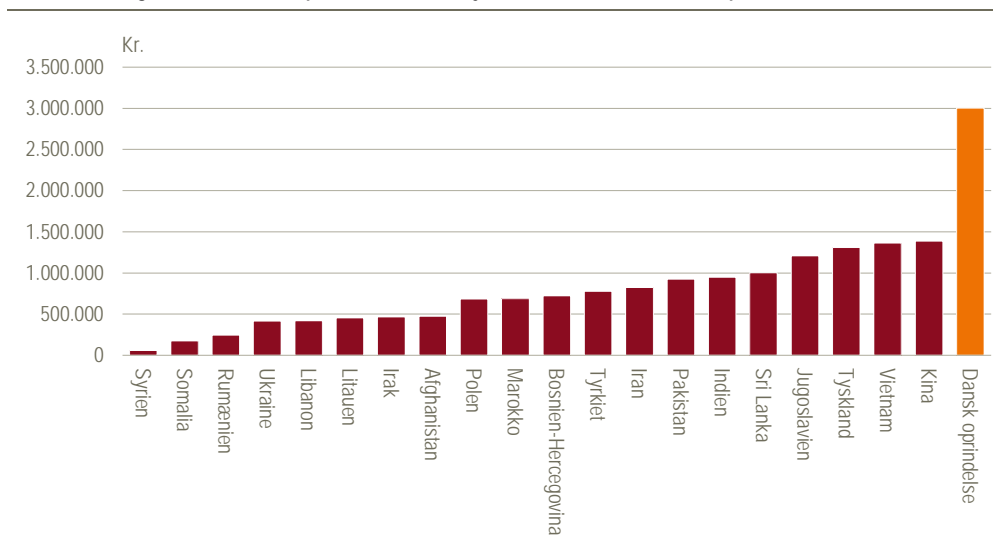
	Nettoformue	Antal parfamilier
	kr.	antal
I alt	2 869 484	3 425 165
Indvandrere, vestlige lande	682 558	51 517
Indvandrere, ikke-vestlige lande	707 539	186 279
Dansk oprindelse	3 003 443	3 187 369

Anm.: Kun parfamilier, hvor begge parter har samme oprindelsesland.

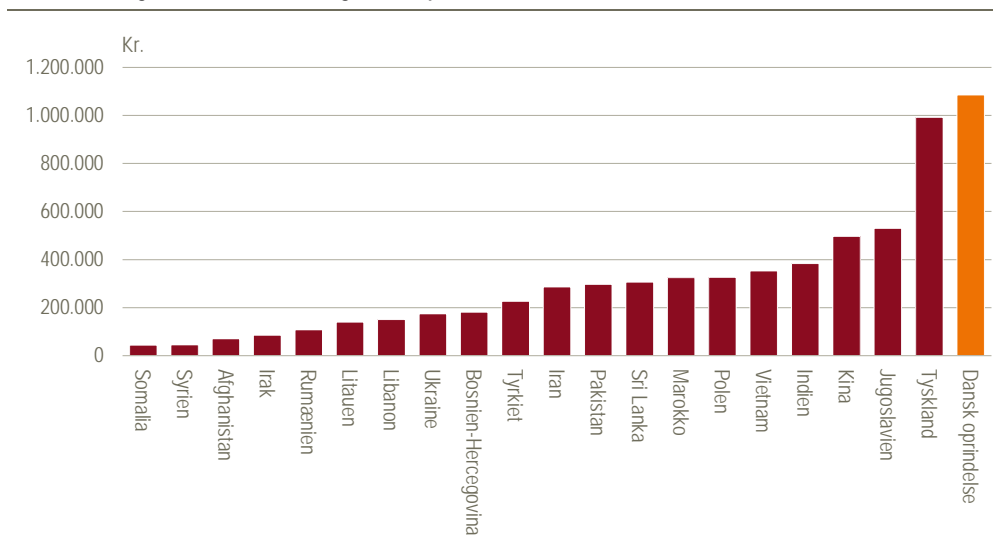
Indvandrere fra Jugoslavien og Tyrkiet har opholdt sig længst i Danmark

Der er også store forskelle på nettoformuerne blandt indvandrere fra forskellige oprindelseslande. Forskellen kan være ganske markant og i nogle tilfælde kan det skyldes, at nogle grupper har været i Danmark længere end andre. Men det er ikke en generel forklaring. Fx har indvandrere med oprindelse i det tidligere Jugoslavien og Tyrkiet overordnet set opholdt sig længst i Danmark – nemlig i 25-26 år i gennemsnit. Men selv om indvandrere fra Jugoslavien og Tyrkiet har opholdt sig stort set lige længe i Danmark, er der stor forskel på gruppernes nettoformuer. Familierne med jugoslavisk baggrund havde i 2015 en nettoformue på ca. 1,21 mio. kr., mens indvandrere fra Tyrkiet havde en nettoformue på ca. 0,78 mio. kr.

Figur 4.9 Gennemsnitlig nettoformue for parfamilier (inkl. hjemmeboende børn) efter oprindelsesland. 2015

Figur 4.10 Gennemsnitlig nettoformue for enlige efter oprindelsesland. 2015

Samme billede gør sig stort set gældende blandt de enlige. Det er i den sammenhæng værd at bemærke tallene for indvandrere med oprindelse i Tyskland. Blandt

de enlige er nettoformuen næsten lige så stor som blandt personer med dansk oprindelse. For tyske par er formuen derimod væsentligt lavere end blandt danske par. Dette lidt særprægede fænomen hænger måske sammen med opholdstiden i Danmark, hvor de tyske enlige i gennemsnit har boet i Danmark i 21 år, mens de tyske par kun har boet her i 11 år.

Familiernes nettoformue

Under begrebet "familiernes nettoformue" indgår:

1. Reale aktiver, dvs. værdien af ejerboliger mv., og bil
2. Finansiell formue, dvs. bankindestående samt værdipapirer (aktier, obligationer mv.)
3. Pensionsformuer
4. Indestående under virksomhedsordningen – en særlig ordning, hvor selvstændigt erhvervsdrivende kan indsætte overskud fra gode år under gunstige skatteforhold
5. Prioritetsgæld, dvs. gæld med pant i ejerbolig, fritidsbolig mv.
6. Andre lån i pengeinstitutter, studielån, kontokortlån mv.

Nettoformuen er summen af punkt 1-4 fratrukket punkterne 5-6.

Indvandrere har i langt mindre omfang reale aktiver

Der er stor forskel på familier med dansk oprindelse og indvandrerfamilier, når man belyser, hvordan nettoformuen er fordelt på de enkelte formue- og gældskomponenter. Indvandrerne har i langt mindre omfang formue i form af reale aktiver, såsom ejerbolig og sommerhus. Det slår omvendt igennem på gældssiden, idet indvandrerne har meget mindre gæld i form af lån i den faste ejendom. Også for andre lånetyper har indvandrerne i gennemsnit væsentligt mindre gæld, men de har til gengæld også mindre formue i form af bankindestående, aktiebeholdning mv. Igen er det bl.a. opholdstiden i Danmark, der spiller ind. De vestlige indvandrere har i gennemsnit kun har været i landet i syv år og de ikke-vestlige i 16 år. Blandt de vestlige indvandrere er der desuden en del studerende, der har en lav indkomst og derfor ikke har haft mulighed for at spare noget særligt op.

Tabel 4.9 Gennemsnitlig nettoformue for parfamilier (inkl. hjemmeboende børn). 2015

	Indvandrere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
Nettoformue	682 558	707 539	3 003 443
Reale aktiver	1 067 201	682 908	2 418 385
Finansielle formuekomponenter	192 237	126 213	587 501
Pensionsformuer	277 871	312 764	1 469 771
Indestående under virksomhedsordningen ...	11 881	4 038	56 235
Prioritetsgæld	605 609	303 728	1 180 799
Andre lån	261 024	114 654	347 650

Anm.: Kun familier, hvor begge parter har herkomst i samme oprindelsesland.

Tabel 4.10 Gennemsnitlig nettoformue for enlige (inkl. hjemmeboende børn). 2015

	Indvandrere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
Nettoformue	626 933	249 899	1 084 593
Reale aktiver	428 940	189 399	724 893
Finansielle formuekomponenter	201 797	74 766	295 516
Pensionsformuer	179 329	107 636	428 233
Indestående under virksomhedsordningen ...	3 831	1 256	10 829
Prioritetsgæld	129 103	59 454	252 892
Andre lån	57 860	63 705	121 986

Blandt de enlige indvandrere en mønstret det samme. Dog er nettoformuen størst blandt indvandrere fra vestlige lande, mens det omvendte gør sig gældende for parfamilierne. Igen spiller opholdstiden i Danmark sandsynligvis en afgørende rolle. Mens parfamilier fra vestlige og ikke-vestlige lande har en stor forskel i den

gennemsnitlige opholdstid, henholdsvis 7 og 16 år, så har de enlige i gennemsnit været her stort set lige længe, henholdsvis i 14 og 16 år.

5. Offentlig forsørgelse

Sammenfatning Blandt alle ikke-vestlige indvandrere med offentlig forsørgelse er 25 pct. på førtidspension og 14 pct. på kontanthjælp. De to ydelser udgør til sammenligning henholdsvis 19 og 7 pct. for personer med dansk oprindelse. Blandt de offentligt forsørgede med dansk oprindelse er SU-modtagere den største gruppe med en andel på 31 pct.

Mens de ikke-vestlige indvandrere udgør 8 pct. af hele den 16-64-årige befolkning, er deres andel af 16-64-årige på offentlig forsørgelse 11 pct. Deres overrepræsentation er særligt stor blandt kontanthjælpsmodtagere, hvoraf 21 pct. er ikke-vestlige indvandrere.

Blandt alle 16-64-årige ikke-vestlige indvandrere er 44 pct. på offentlig forsørgelse. De tilsvarende andele er 29 pct. blandt personer med dansk oprindelse og 18 pct. blandt vestlige indvandrere. Andelene omfatter også SU-modtagere.

For de ikke-vestlige indvandrere stiger andelen med offentlig forsørgelse kraftigt med alderen. For de 30-34-årige er andelen 34 pct., mens det blandt 55-59-årige er 61 pct. af de ikke-vestlige indvandrere, som er på offentlig forsørgelse. For personer med dansk oprindelse er de tilsvarende andele for de to grupper henholdsvis 27 pct. for de 30-34-årige og 24 pct. for de 55-59-årige.

For de 30-59-årige ligger andelen med offentlig forsørgelse lavere i 2016 end i 2010 for alle grupper. For de ikke-vestlige indvandrere er andelen med offentlig forsørgelse i 2016 henholdsvis 41 pct. for mænd og 45 pct. for kvinder. Det er niveauer, som ligger henholdsvis 24 og 20 procentpoint højere end de tilsvarende andele for mænd og kvinder med dansk oprindelse.

Både blandt 30-59-årige mænd og kvinder er det indvandrere med oprindelse i Syrien, Somalia, Libanon og Irak, som har de højeste andele med offentlig forsørgelse. For kvindernes vedkommende er syv ud af ti på offentlig forsørgelse blandt de 30-59-årige indvandrere fra Syrien, Somalia, Libanon og Irak.

5.1 Offentligt forsørgede

Modtagere af offentlige forsørgelsesydelse Dette kapitel handler om personer i den erhvervsaktive alder, som modtager offentlige forsørgelsesydelse. I 2014-publikationen blev SU-modtagere for første gang inddraget i statistikken om offentlig forsørgelse. Dette vil også være tilfældet i 2017-publikationen, med mindre andet er angivet.

27 forskellige ydelser Offentligt forsørgede fordeler sig på i alt 27 forskellige typer af ydelser. For at få en lidt mere overordnet opdeling er de 27 ydelser lagt sammen til otte hovedgrupper. For hele befolkningen er Tilbagetrækning og SU-modtagere de to største hovedgrupper. Tilsammen omfatter de 57 pct. af alle 16-64-årige med offentlig forsørgelse.

Fuldtidsmodtagere *Fuldtidsmodtagere* er beregnet ud fra det samlede antal deltagere på ydelserne og den varighed, som de hver især har været på ydelsen. To personer, der begge har været ledige i et halvt år i 2016, giver fx én fuldtidsledig.

Statistik om de 16-64-årige offentligt forsørgede offentliggøres løbende af Danmarks Statistik. I de normale offentliggørelser opdeles der dog ikke på herkomst. I tabel 5.1 for fuldtidsmodtagere i 2016 er det samlede antal personer med offentlig forsørgelse 1.069.560. Det er 1.152 færre sammenlignet med de tal, der findes i statistikbanken. Forskellen skyldes, at der er en lille gruppe personer, som der ikke kan tilknyttes oplysning om herkomst, og de findes derfor ikke i tabellerne i dette kapitel.

Tabel 5.1 16-64-årige fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse efter herkomst og ydelse, 2016

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
1.-8. I alt	34 382	122 063	3 152	26 975	882 988	1 069 560
2.-8. I alt uden SU-modtagere	23 463	104 357	1 664	9 850	606 896	746 230
1. SU-modtagere	10 919	17 706	1 488	17 125	276 092	323 330
2. Nettoledige i alt	6 529	12 188	291	2 332	70 165	91 505
Ledige dagpengemodtagere	5 276	6 632	220	1 759	55 060	68 947
Ledige kontanthjælpsmodtagere	1 254	5 556	71	573	15 105	22 559
3. Feriedagpenge	255	368	11	84	3 214	3 932
4. Vejledning og opkvalificering i alt	1 238	13 819	99	797	23 465	39 418
Vejlednings- og opkvalificering i alt (dp)	543	493	12	69	2 389	3 506
Vejlednings- og opkvalificering i alt (kh)	639	13 213	85	711	20 068	34 716
6 ugers selvvalgt uddannelse (dp)	57	113	2	18	1 008	1 198
5. Støttet beskæftigelse i alt	2 271	9 000	161	662	81 831	93 925
Virksomhedspraktik (dp)	298	312	12	85	2 885	3 592
Virksomhedspraktik (kh)	480	3 959	33	253	13 319	18 044
Nytteindsats (kh)	87	230	7	46	1 277	1 647
Ansættelse med løntilskud (dp)	212	245	9	53	2 430	2 949
Ansættelse med løntilskud (kh)	145	1 257	10	59	2 118	3 589
Jobrotation (dp)	29	52	1	12	620	714
Jobrotation (kh)	11	33	-	2	143	189
Fleksjob	978	2 764	81	137	55 145	59 105
Skånejob	30	150	9	13	3 894	4 096
6. Barseldagpenge mv. i alt	2 813	3 394	151	1 253	40 429	48 040
7. Tilbagetrækning i alt	5 373	31 412	486	1 083	244 631	282 985
Førtidspension	3 976	30 268	408	1 078	172 180	207 910
Efterløn	1 318	1 073	72	5	67 758	70 226
Fleksydelse	79	70	6	-	4 693	4 848
8. Øvrige ydelsesmodtagere i alt	4 982	34 177	464	3 639	143 161	186 423
Kontanthjælp (ikke jobparate/aktiverede)	2 067	17 264	267	2 486	61 072	83 156
Kontanthjælp til udlændinge	99	7 731	6	114	280	8 230
Revalideringsydelse i øvrigt	28	68	5	16	1 323	1 440
Ledighedsydelse	286	1 027	20	55	11 173	12 561
Sygedagpenge mv.	1 787	3 551	117	598	47 332	53 385
Ressourceforløb	290	2 797	27	188	11 183	14 485
Jobafklaringsforløb	426	1 739	21	181	10 798	13 165

Anm.: Bemærkningen (dp) betyder dagpengeberettigede. Bemærkningen (kh) betyder kontanthjælpsberettigede.

83 pct. af fuldtidsmodtagerne af offentlig forsørgelse har dansk oprindelse

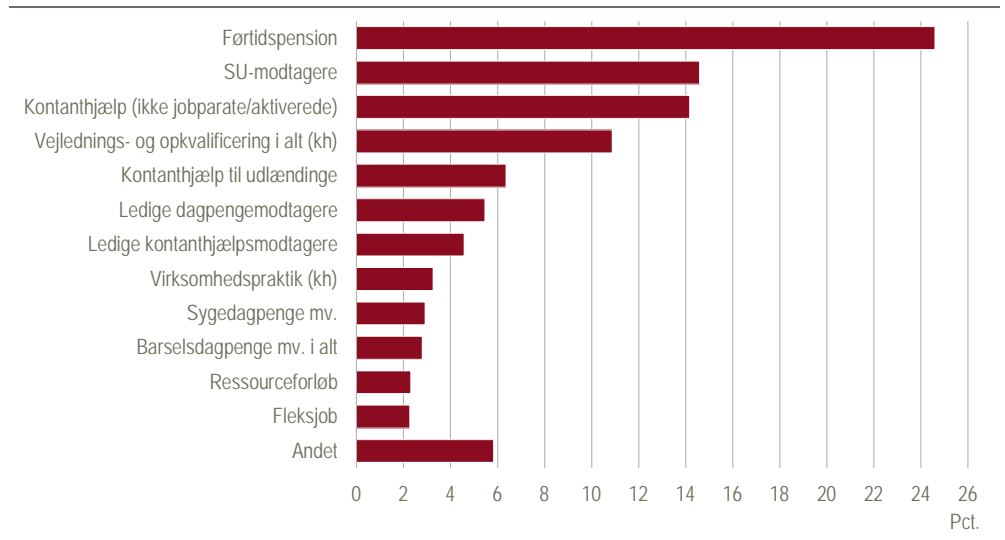
I alt er der 882.988 fuldtidsmodtagere af offentlig forsørgelse blandt personer med dansk oprindelse i 2016. Personer med dansk oprindelse udgør dermed 83 pct. af alle fuldtidsmodtagere af offentlig forsørgelse. De ikke-vestlige indvandrere er den næststørste gruppe med en andel på 11 pct. Der er store forskelle mellem ikke-vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse, når man ser på hvordan den samlede gruppe af fuldtidsmodtagere fordeler sig på de enkelte ydelsestyper.

25 pct. af de ikke-vestlige indvandrere med offentlig forsørgelse er på førtidspension

For de ikke-vestlige indvandrere er førtidspension den klart største enkelte ydelse med en andel på 25 pct. af alle offentligt forsørgede, mens kontanthjælp til personer, der hverken er arbejdsmarkedsparete eller aktiverede ligger på 14 pct. Til sammenligning omfatter førtidspension og kontanthjælp til personer, der hverken er arbejdsmarkedsparete eller aktiverede, henholdsvis 19 og 7 pct. for personer med dansk oprindelse. Her er SU-modtagere den største enkelte ydelse med en andel på 31 pct. SU-modtagerne udgør 15 pct. af de ikke-vestlige indvandrere med offentlig forsørgelse.

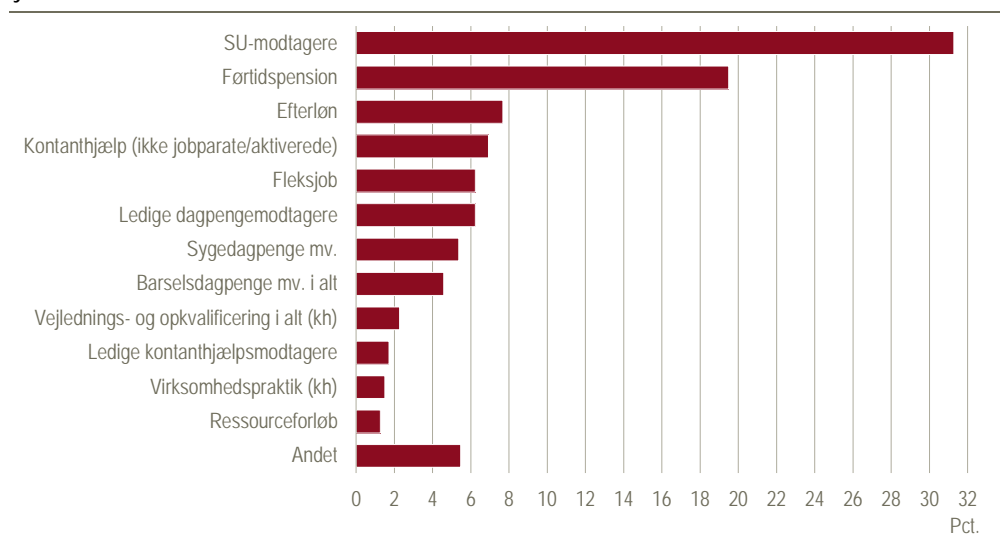
Figur 5.1 16-64-årige fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse blandt ikke-vestlige indvandrere efter ydelse. 2016

Efterløn fylder ni gange så meget blandt personer med dansk oprindelse

Efterlønsmodtagere er en meget lille gruppe blandt de ikke-vestlige indvandrere og relativt stor blandt personer med dansk oprindelse. Efterlønsmodtageres andel af alle offentligt forsørgede er kun 1 pct. blandt de ikke-vestlige indvandrere og 8 pct. blandt personer med dansk oprindelse. Mange ikke-vestlige indvandrere opfylder ikke anciennitetskravene for at få efterløn, og det er især på den baggrund, at deres lave antal af efterlønsmodtagere skal ses.

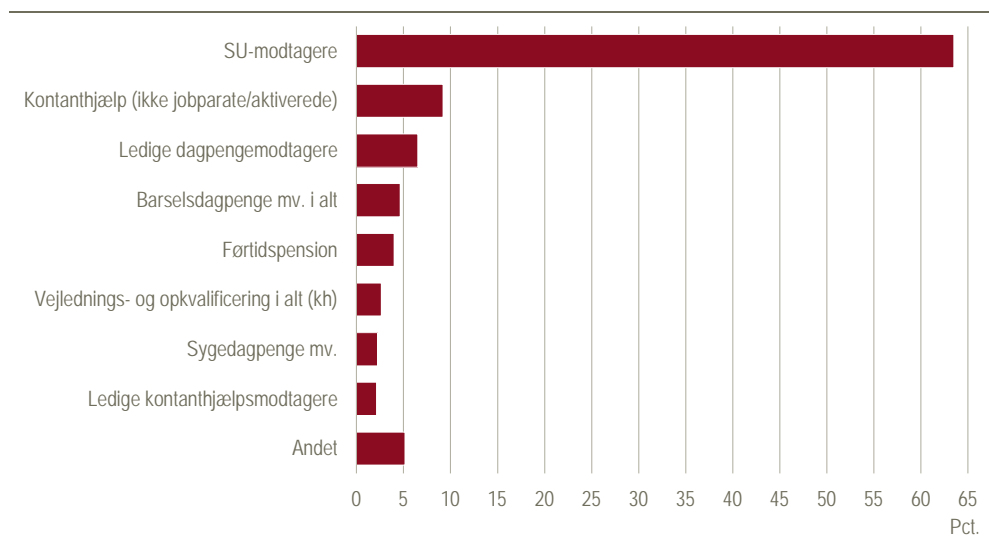
Figur 5.2 16-64-årige fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse blandt personer med dansk oprindelse efter ydelse. 2016

Ikke-vestlige efterkommere er meget unge og kan ikke sammenlignes med de øvrige grupper

Ikke-vestlige efterkommere er meget unge og kan ikke umiddelbart sammenlignes med de øvrige grupper, når man ser på alle 16-64-årige under ét. Deres store overrepræsentation i de unge aldersgrupper illustreres også af, at SU-modtagere udgør hele 63 pct. af alle ikke-vestlige efterkommere med offentlig forsørgelse.

Figur 5.3 16-64-årige fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse blandt ikke-vestlige efterkommere efter ydelse, 2016

21 pct. af modtagerne af kontanthjælp er ikke-vestlige indvandrere

De ikke-vestlige indvandrere udgør 8 pct. af alle 16-64-årige, mens deres andel af alle fuldtidsmodtagere af offentlig forsørgelse er 11 pct. Samlet set er de ikke-vestlige indvandrere altså overrepræsenterede blandt modtagere af offentlig forsørgelse. Der er dog tydelige forskelle mellem ordningerne. En af de ydelser, hvor ikke-vestlige indvandrere er meget overrepræsenteret er blandt andet kontanthjælp til personer, der hverken er arbejdsmarkedsparate eller aktiverede. Her er 21 pct. ikke-vestlige indvandrere.

Nettoledige

De ikke-vestlige indvandrere er også overrepræsenterede blandt de ledige, idet de udgør 13 pct. af alle nettoledige. Deres overrepræsentation er størst blandt ledige kontanthjælpsmodtagere, hvor de udgør 25 pct., mens andelen kun er 10 pct. blandt de ledige dagpengemodtagere.

Vejledning og opkvalificering

Også blandt personer på vejledning og opkvalificering er der flere ikke-vestlige indvandrere end deres andel af befolkningen tilsiger. Blandt alle fuldtidsmodtagere af vejledning og opkvalificering er 35 pct. ikke-vestlige indvandrere.

Støttet beskæftigelse

Blandt modtagere af støttet beskæftigelse er 10 pct. ikke-vestlige indvandrere, hvilket svarer nogenlunde til de 16-64-årige ikke-vestlige indvandreres andel af hele befolkningen. Det dækker over, at de er underrepræsenterede i ordningen fleksjob og skånejob, som for hele befolkningen udgør 67 pct. af personer i støttet beskæftigelse, mens de er overrepræsenteret blandt personer i virksomhedspraktik, nytteindsats og ansatte med løntilskud.

Førtidspension og efterløn

Med en andel på 15 pct. af alle førtidspensionister er der næsten dobbelt så mange ikke-vestlige indvandrere på førtidspension sammenlignet med deres andel af hele den 16-64-årige befolkning. Derimod udgør de ikke-vestlige indvandrere kun 2 pct. af efterlønsmodtagerne.

Vestlige indvandrere er underrepræsenterede

De vestlige indvandrere er overordnet set underrepræsenterede, da de udgør 5 pct. af befolkningen mellem 16 og 64 år, men kun 3 pct. af det samlede antal offentligt forsørgede.

Tabel 5.2 16-64-årige fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse i procent efter herkomst og ydelse. 2016

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
	pct.					
1.-8. I alt	3	11	0	3	83	100
2.-8. I alt uden SU-modtagere	3	14	0	1	81	100
1. SU-modtagere	3	5	0	5	85	100
2. Nettoledige i alt	7	13	0	3	77	100
Ledige dagpengemodtagere	8	10	0	3	80	100
Ledige kontanthjælpsmodtagere	6	25	0	3	67	100
3. Feriebetaling	6	9	0	2	82	100
4. Vejledning og opkvalificering i alt	3	35	0	2	60	100
Vejlednings- og opkvalificering i alt (dp)	15	14	0	2	68	100
Vejlednings- og opkvalificering i alt (kh)	2	38	0	2	58	100
6 ugers selvvalgt uddannelse (dp)	5	9	0	2	84	100
5. Støttet beskæftigelse i alt	2	10	0	1	87	100
Virksomhedspraktik (dp)	8	9	0	2	80	100
Virksomhedspraktik (kh)	3	22	0	1	74	100
Nytteindsats (kh)	5	14	0	3	78	100
Ansættelse med løntilskud (dp)	7	8	0	2	82	100
Ansættelse med løntilskud (kh)	4	35	0	2	59	100
Jobrotation (dp)	4	7	0	2	87	100
Jobrotation (kh)	6	17	-	1	76	100
Fleksjob	2	5	0	0	93	100
Skånejob	1	4	0	0	95	100
6. Barseldagpenge mv. i alt	6	7	0	3	84	100
7. Tilbagetrækning i alt	2	11	0	0	86	100
Førtidspension	2	15	0	1	83	100
Efterløn	2	2	0	0	96	100
Fleksydelse	2	1	0	-	97	100
8. Øvrige ydelsesmodtagere i alt	3	18	0	2	77	100
Kontanthjælp (ikke jobparate/aktiverede)	2	21	0	3	73	100
Kontanthjælp til udlændinge	1	94	0	1	3	100
Revalideringsydelse i øvrigt	2	5	0	1	92	100
Ledighedsydelse	2	8	0	0	89	100
Sygedagpenge mv.	3	7	0	1	89	100
Ressourceforløb	2	19	0	1	77	100
Jobafklaringsforløb	3	13	0	1	82	100

Anm.: Bemærkningen (dp) betyder dagpengeberettigede. Bemærkningen (kh) betyder kontanthjælpsberettigede.

Tabel 5.3 16-64-årige efter herkomst. 2016

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
Alle personer	1 916 111	2 788 881	9 845	64 184	3 069 432	3 613 951
Fuldtidsmodtagere inkl. SU	34 382	122 063	3 152	26 975	882 988	1 069 560
Fuldtidsmodtagere ekskl. SU	23 463	104 357	1 664	9 850	606 896	746 230
	pct.					
Alle personer	5	8	0	2	85	100
Fuldtidsmodtagere inkl. SU	3	11	0	3	83	100
Fuldtidsmodtagere ekskl. SU	3	14	0	1	81	100

30 pct. af alle 16-64-årige på offentlig forsørgelse

Det samlede antal fuldtidsmodtagere af offentlig forsørgelse i 2016 svarer til 30 pct. af hele den 16-64-årige befolkning. Her indgår SU-modtagerne også.

Andelen er 44 pct. blandt ikke-vestlige indvandrere

Blandt personer med dansk oprindelse er 29 pct. af aldersgruppen offentligt forsørgede, mens andelen er 18 pct. blandt vestlige indvandrere og 44 pct. blandt ikke-vestlige indvandrere.

6 pct. af ikke-vestlige indvandrere er på kontanthjælp

Andelene på de enkelte ydelser målt i forhold til hele befolkningen fremgår også af tabel 5.4. Fx ses det, at de ikke-vestlige indvandrere på kontanthjælp udgør 6 pct. af alle 16-64-årige ikke-vestlige indvandrere. Blandt personer med dansk oprindelse er den tilsvarende andel kun 2 pct.

Efterkommere er meget unge og kan ikke sammenlignes med andre grupper

Andelene for efterkommere kan ikke umiddelbart sammenlignes med indvandrere og personer med dansk oprindelse, da efterkommere og især de ikke-vestlige efterkommere er meget unge. De har derfor uforholdsmæssigt mange SU-modtagere og til gengæld meget få på tilbagetrækningsordninger. Offentlig forsørgelse for efterkommere kan kun belyses ved at se nærmere på mere detaljerede aldersgrupper end 16-64-årige under ét. Det er gjort i næste afsnit.

Tabel 5.4 16-64-årige fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse i procent af alle 16-64-årige. 2016

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
	pct.					
1.-8. I alt	17,9	43,8	32,0	42,0	28,8	29,6
2.-8. I alt uden SU-modtagere	12,2	37,4	16,9	15,3	19,8	20,6
1. SU-modtagere	5,7	6,3	15,1	26,7	9,0	8,9
2. Nettoledige i alt	3,4	4,4	3,0	3,6	2,3	2,5
Ledige dagpengemodtagere	2,8	2,4	2,2	2,7	1,8	1,9
Ledige kontanthjælpsmodtagere	0,7	2,0	0,7	0,9	0,5	0,6
3. Feriedagpenge	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
4. Vejledning og opkvalificering i alt	0,6	5,0	1,0	1,2	0,8	1,1
Vejlednings- og opkvalificering i alt (dp)	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
Vejlednings- og opkvalificering i alt (kh)	0,3	4,7	0,9	1,1	0,7	1,0
6 ugers selvvalgt uddannelse (dp)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5. Støttet beskæftigelse i alt	1,2	3,2	1,6	1,0	2,7	2,6
Virksomhedspraktik (dp)	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Virksomhedspraktik (kh)	0,3	1,4	0,3	0,4	0,4	0,5
Nytteindsats (kh)	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
Ansættelse med løntilskud (dp)	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Ansættelse med løntilskud (kh)	0,1	0,5	0,1	0,1	0,1	0,1
Jobrotation (dp)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Jobrotation (kh)	0,0	0,0	-	0,0	0,0	0,0
Fleksjob	0,5	1,0	0,8	0,2	1,8	1,6
Skånejob	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1
6. Barselsdagpenge mv. i alt	1,5	1,2	1,5	2,0	1,3	1,3
7. Tilbagetrækning i alt	2,8	11,3	4,9	1,7	8,0	7,8
Førtidspension	2,1	10,9	4,1	1,7	5,6	5,8
Efterløn	0,7	0,4	0,7	0,0	2,2	1,9
Fleksydelse	0,0	0,0	0,1	-	0,2	0,1
8. Øvrige ydelsesmodtagere i alt	2,6	12,3	4,7	5,7	4,7	5,2
Kontanthjælp (ikke jobparate/aktiverede)	1,1	6,2	2,7	3,9	2,0	2,3
Kontanthjælp til udlændinge	0,1	2,8	0,1	0,2	0,0	0,2
Revalideringsydelse i øvrigt	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Ledighedsydelse	0,1	0,4	0,2	0,1	0,4	0,3
Sygedagpenge mv.	0,9	1,3	1,2	0,9	1,5	1,5
Ressourceforløb	0,2	1,0	0,3	0,3	0,4	0,4
Jobafklaringsforløb	0,2	0,6	0,2	0,3	0,4	0,4

Anm.: Bemærkningen (dp) betyder dagpengeberettigede. Bemærkningen (kh) betyder kontanthjælpsberettigede.

5.2 Aldersopdeling

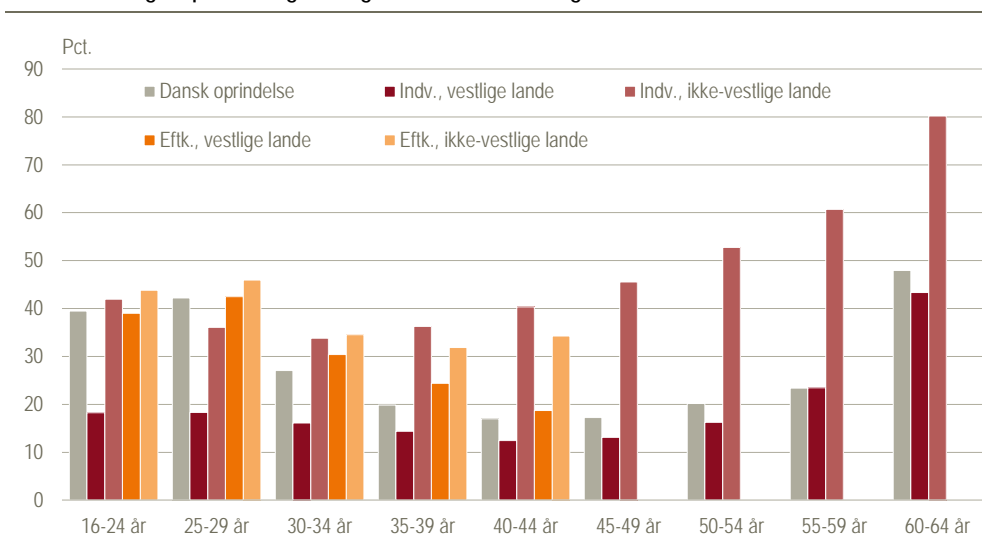
SU fylder meget for personer under 30 år – dog ikke blandt indvandrere

På grund af SU er andelen med offentlig forsørgelse høj blandt efterkommere og personer med dansk oprindelse under 30 år. Indvandrere, der er udenlandske statsborgere, har i mange tilfælde ikke ret til dansk SU. Det er hovedårsagen til, at de vestlige indvandrere har så lave andele med offentlig forsørgelse i aldersgrupperne 16-24-årige og 25-29-årige.

Store forskelle mellem ikke-vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse blandt 55-59-årige

For de ikke-vestlige indvandrere er der en meget klar tendens til, at andelen med offentlig forsørgelse stiger med alderen. Det er for de 30-34-årige, at de ikke-vestlige indvandrere har den laveste andel med offentlig forsørgelse med 34 pct. Det ligger ikke meget højere end for personer med dansk oprindelse, hvor 27 pct. af de 30-34-årige modtager offentlig forsørgelse. Herefter stiger andelen kraftigt fra aldersgruppe til aldersgruppe for de ikke-vestlige indvandrere, mens udviklingen er svagt faldende for personer med dansk oprindelse. For de 55-59-årige er andelen med offentlig forsørgelse 61 pct. for de ikke-vestlige indvandrere og 24 pct. for personer med dansk oprindelse. Forskellen mellem de to grupper stiger altså fra 7 procentpoint blandt de 30-34-årige til 37 procentpoint blandt de 55-59-årige.

Figur 5.4 Fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse efter herkomst og alder. 2016

På grund af efterløn er forskel mindre blandt de 60-64-årige

For personer med dansk oprindelse sker der en stor stigning i andelen med offentlig forsørgelse fra 55-59-årige til 60-64-årige på grund af efterlønsordningen. Dermed indsnævres forskellen mellem ikke-vestlige indvandrere og personer dansk oprindelse. Også for de 60-64-årige er der dog klart flere ikke-vestlige indvandrere med offentlig forsørgelse, idet deres andel er 80 pct. mod 48 pct. for personer med dansk oprindelse.

Kun efterkommere under 45 år er med

For efterkommerne er kun vist andelen for aldersgrupperne op til 45 år, da der er for få over 45 år, til at andelen kan beregnes med et tilstrækkeligt datagrundlag. For de fem aldersgrupper under 45 år kan man se, at de vestlige efterkommere stort set ligger på samme niveau som for personer med dansk oprindelse i alle grupper.

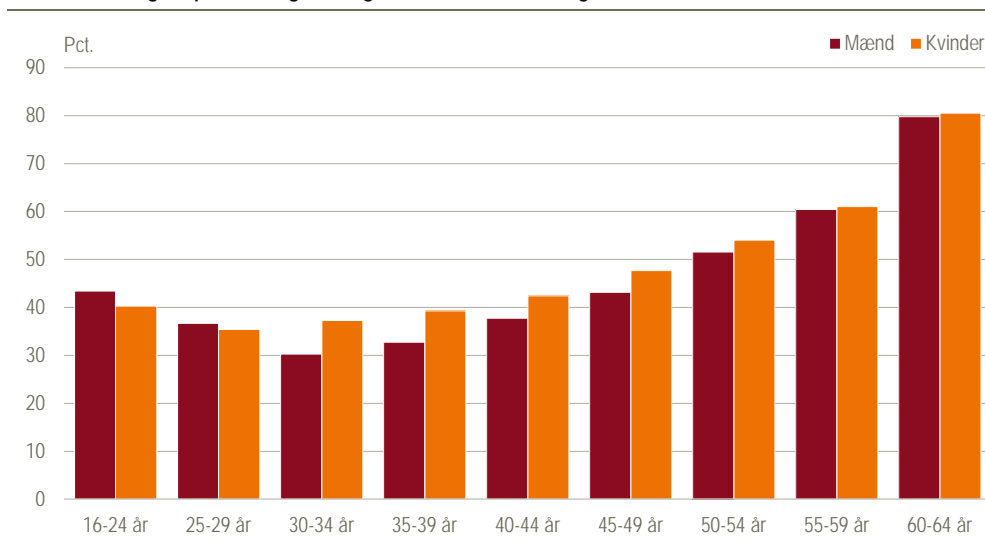
Høj andel med offentlig forsørgelse blandt 40-44-årige ikke-vestlige efterkommere

De ikke-vestlige efterkommere er gruppen med den højeste andel på offentlig forsørgelse blandt 16-34-årige. Blandt de 35-39-årige ligger deres andel en smule under ikke-vestlige indvandreres. De 40-44-årige er dog den mest bemærkelsesværdige aldersgruppe, idet det er her, der er størst forskel mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere. Mens 17 pct. af de 40-44-årige med dansk oprindelse har offentlig forsørgelse, er andelen 34 pct. blandt de 40-44-årige ikke-vestlige efterkommere.

40-44-årige indvandrere og efterkommere er forskellige med hensyn til oprindelsesland

De 40-44-årige ikke-vestlige indvandreres andel med offentlig forsørgelse er 40 pct., hvilket er 6 procentpoint højere end de ikke-vestlige efterkommeres andel. Her skal man være opmærksom på, at 40-44-årige ikke-vestlige indvandrere og efterkommere er forskelligt sammensat med hensyn til oprindelsesland. De ikke-vestlige efterkommere domineres af få oprindelseslande, hvor især Jugoslavien, Tyrkiet og Pakistan fylder meget. Tilsammen udgør efterkommere med oprindelse i Jugoslavien, Tyrkiet eller Pakistan 72 pct. af alle 40-44-årige ikke-vestlige efterkommere. Indvandrere fra Jugoslavien, Tyrkiet eller Pakistan udgør til sammenligning kun 22 pct. af de 40-44-årige ikke-vestlige indvandrere.

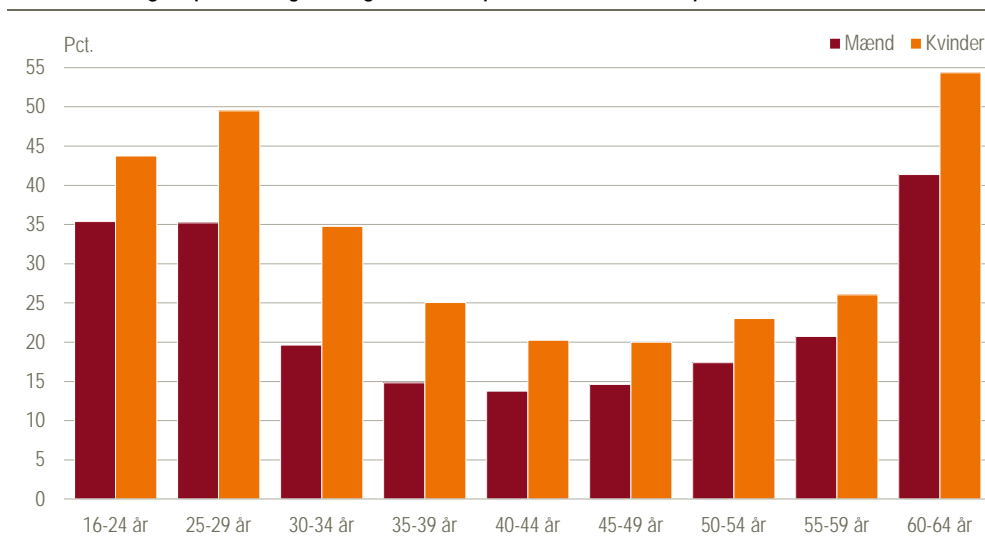
Figur 5.5 Fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse blandt ikke-vestlige indvandrere. 2016

Små kønsforskelle blandt ikke-vestlige indvandrere

Opdelers man andelen med offentlig forsørgelse på køn for de ikke-vestlige indvandrere fremgår det, at der er ret små forskelle. For aldersgrupperne i 30'erne er andelen af kvinder med offentlig forsørgelse tydeligt højest, men herefter bliver forskellene mindre og for de 55-59-årige ligger andelen på helt samme niveau.

Figur 5.6 Fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse blandt personer med dansk oprindelse. 2016

Større kønsforskelle blandt personer med dansk oprindelse

For personer med dansk oprindelse er der større forskelle mellem kønnene. De største forskelle findes i de yngste fire aldersgrupper og blandt 60-64-årige. For de yngre spiller det en rolle, at kvinder i højere grad end mænd modtager barselsdagpenge. Fra starten af 20'erne er der også flere kvinder end mænd, der er under uddannelse. Derfor har de yngre kvinder en større andel, der modtager SU. For de

60-64-årige er det kvindernes større brug af efterlønsordningen, som skaber den relativt store forskel.

5.3 Udvikling

Tidsserie med SU mulig fra 2008

Den sammenhængende statistik for personer på offentlig forsørgelse findes fra 2007 og frem. Det er dog kun fra 2008, at SU også indgår. Desuden er der som i forrige års udgave af denne publikation valgt at indsnævre gruppen til 30-59-årige fremfor at fokusere på andelen af 16-64-årige med offentlig forsørgelse.

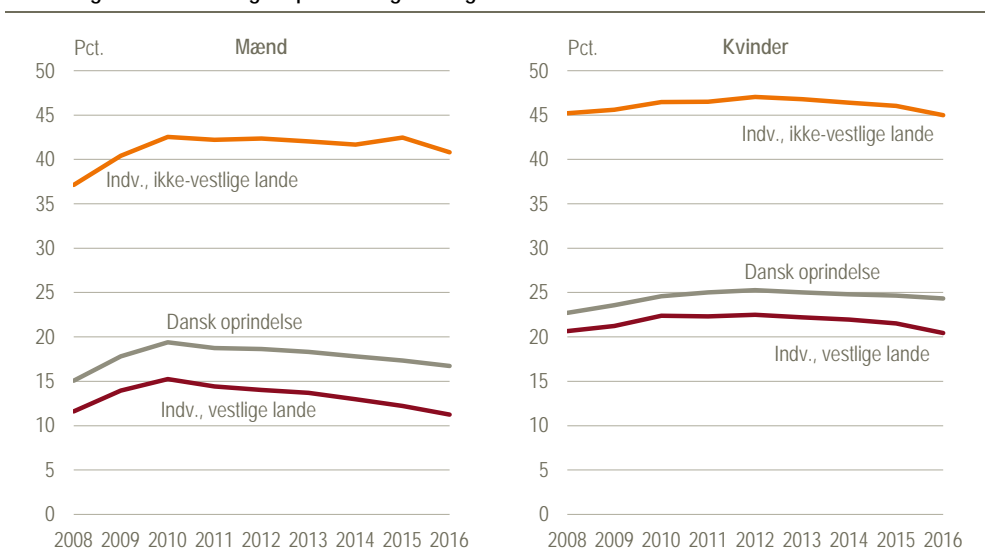
30-59-årige i stedet for 16-64-årige på grund af SU og efterløn

De 30-59-årige er en langt mere homogen gruppe end de 16-64-årige. Ved at lave denne afgrænsning får man langt de fleste studerende sorteret fra, og samtidig påvirker efterlønsordningen ikke tallene. Muligheden for at få efterløn er i stor udstrækning forbeholdt personer med dansk oprindelse på grund af anciennitetskravene, hvilket taler for at ekskludere de 60-64-årige, når der sammenlignes.

Forskelle i alderssammensætning også mindre relevante, når der ses på 30-59-årige

Af hensyn til gruppernes forskellige alderssammensætning er det også relevant at indsnævre aldersgruppen fra 16-64-årige til 30-59-årige. Som det er fremgået af det foregående afsnit, er forskellene i andelen med offentlig forsørgelse relativt små blandt aldersgrupperne fra 30 til 59 år for personer med dansk oprindelse, som er den gruppe indvandrerne først og fremmest sammenlignes med. Forskelle i alderssammensætning inden for gruppen af 30-59-årige er derfor af mindre betydning end for 16-64-årige, hvor der er meget store forskelle i andelen med offentlig forsørgelse mellem fx 60-64-årige og 40-44-årige.

Figur 5.7 30-59-årige fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse

Stigning i andel offentlig forsørgede for alle grupper blandt mændene

De mandlige ikke-vestlige indvandrere har meget højere andele på offentlig forsørgelse end vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse, og forskellene er ikke blevet mindre siden 2008. Fra 2008 til 2010 steg andelen på offentlig forsørgelse for alle tre grupper markant, hvilket naturligvis hænger sammen med den økonomiske krise, som har haft en negativ indflydelse på beskæftigelsen i denne periode og dermed medført, at flere personer er kommet på offentlig forsørgelse. Siden 2010 har andelen på offentlig forsørgelse dog været svagt faldende for alle tre grupper.

Forskel forøget mellem ikke-vestlige indvandrere og mænd med dansk oprindelse

For de mandlige ikke-vestlige indvandrere stiger andelen med offentlig forsørgelse fra 37 pct. til 41 pct. fra 2008 til 2016, mens udviklingen for mænd med dansk oprindelse går fra 15 pct. til 17 pct. Forskellen mellem de to grupper er altså samlet set blevet forøget fra 22 til 24 procentpoint i perioden.

<i>De vestlige indvandrere har laveste andele</i>	De mandlige vestlige indvandrere har lidt lavere andele med offentlig forsørgelse end mænd med dansk oprindelse i alle årene fra 2008 til 2016, og her er forskellen også blevet forøget svagt i perioden.
<i>Lignende mønster blandt kvinderne</i>	Også blandt kvinderne er andelen med offentlig forsørgelse meget højere blandt de ikke-vestlige indvandrere. De vestlige indvandrere er også blandt kvinderne den gruppe, som gennem hele perioden har de laveste andele med offentlig forsørgelse.
<i>Mindre dramatisk udvikling fra 2008 til 2010 blandt kvinderne</i>	For kvinderne er udviklingen fra 2008 til 2010 ikke så dramatisk som hos mændene. Til gengæld er andelen fortsat med at stige helt frem til 2012, og det er først fra 2013, at der kunne konstateres et svagt fald.
<i>Lille indsnævring i forskel mellem ikke-vestlige indvandrere og kvinder med dansk oprindelse</i>	For de kvindelige ikke-vestlige indvandrere er andelen med offentlig forsørgelse 45 pct. både i 2008 og i 2016. I samme periode stiger andelen for kvinder med dansk oprindelse fra 23 pct. til 25 pct. Samlet set har der for kvindernes vedkommende altså været tale om en beskedent reduktion i forskellen mellem ikke-vestlige indvandrere og kvinder med dansk oprindelse.
<i>Lille forøgelse i forskel mellem kvinder med dansk oprindelse og vestlige indvandrere</i>	Ligesom blandt mændene er forskellen også blevet svagt forøget mellem kvinder med dansk oprindelse og de vestlige indvandrere. I 2008 var andelen med offentlig forsørgelse 2 procentpoint højere for kvinder med dansk oprindelse. I 2016 er forskellen vokset til 4 procentpoint.

5.4 Opdeling på forskellige oprindelseslande

<i>Store forskelle mellem de enkelte oprindelseslande</i>	I dette afsnit, hvor der ses på indvandrere fra de enkelte oprindelseslande, er der også valgt at ændre aldersgruppen til 30-59-årige fra de 16-64-årige. Her vejer argumentet om gruppernes forskellige alderssammensætning tungest. For nogle indvandrergupper udgør personer under 30 år en meget stor andel, mens andre grupper er mere spredt aldersmæssigt. Grupperne bliver derfor mere sammenlignelige ved at anvende 30-59-årige frem for 16-64-årige.
	I tabel 5.5 og 5.6 for henholdsvis mænd og kvinder er der vist tal for 30-59-åriges offentlige forsørgelse for de 30 oprindelseslande, som der i 2016 er flest indvandrere fra. I tabellerne er landene rangordnet efter andelen med offentlig forsørgelse.
<i>Indvandrere fra Syrien, Somalia, Libanon og Irak har højeste andele på offentlig forsørgelse</i>	Blandt mændene er det indvandrere fra Syrien, Somalia, Irak og Libanon, som har de højeste andele med offentlig forsørgelse med niveauer, der ligger mellem 61 og 87 pct. I den modsatte ende findes indvandrere fra USA, Ukraine, Litauen, Nederlandene, Kina og Indien, som alle har andele med offentlig forsørgelse, der ligger under 10 pct.
<i>Flygtninge oftere på offentlig forsørgelse</i>	Andelen med offentlig forsørgelse er tæt forbundet med baggrunden for og varigheden af indvandrernes ophold i Danmark. Indvandrere med kort opholdstid og studie eller arbejde som opholdsgrundlag vil generelt have lave andele med offentlig forsørgelse. Derimod vil flygtninge og familiesammenførte, hvis ophold i Danmark også er af mere permanent karakter, have højere andele med offentlig forsørgelse. Indvandrere fra Syrien er i næsten alle tilfælde kommet til Danmark inden for de seneste år som flygtninge, og det er blandt andet på den baggrund, at deres høje andele af offentligt forsørgede skal ses. Det samme gør sig ligeledes gældende for indvandrere fra Somalia, Irak og Libanon.

Tabel 5.5 Fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse blandt 30-59-årige mænd efter oprindelsesland. 2016

	Antal fuldtids- modtagere	Alle 30-59-årige	Andel offentligt forsørgede
	antal		pct.
Indvandrere			
Heraf:			
Syrien	5 826	6 686	87
Somalia	2 243	3 419	66
Libanon ¹	3 228	5 319	61
Irak	4 076	6 716	61
Afghanistan	1 479	2 990	49
Bosnien-Hercegovina	2 451	5 283	46
Jugoslavien ²	1 282	2 941	44
Iran	2 725	6 526	42
Tyrkiet	4 459	12 759	35
Rusland	307	881	35
Sri Lanka	901	2 596	35
Marokko	654	1 916	34
Vietnam	873	3 098	28
Pakistan	1 034	4 811	21
Island	330	1 815	18
Thailand	95	586	16
Sverige	339	2 433	14
Norge	315	2 296	14
Storbritannien	662	5 314	12
Tyskland	765	6 234	12
Polen	1 424	12 779	11
Filippinerne	78	705	11
Rumænien	657	6 217	11
Italien	283	2 700	10
USA	202	2 135	9
Ukraine	142	1 704	8
Litauen	189	2 590	7
Nederlandene	156	2 186	7
Kina	167	2 473	7
Indien	187	3 412	5
Dansk oprindelse	160 966	962 268	17

Anm.: Tabellen viser de 30 lande, hvorfra der 1. juli 2016 er flest 30-59-årige indvandrere i Danmark. Det samlede antal 30-59-årige er udregnet som gennemsnittet af befolkningen 1. januar 2016 og 1. januar 2017 som et udtryk for middelfolketallet i 2016.

¹ En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

² Jugoslavien før opsplitningen.

De 14 oprindelseslande med højeste andele er ikke-vestlige

Blandt mændene er indvandrere fra Tyrkiet den største enkelte gruppe. Deres andel af offentligt forsørgede er 35 pct. i 2016. Der er en klar tendens til, at det er indvandrere fra ikke-vestlige lande, som har de højeste andele med offentlig forsørgelse. Af de 30 lande er de 14 øverst placerede lande ikke-vestlige. Der er dog også indvandrere fra ikke-vestlige lande, som har lave andele. Ud over Ukraine og Kina drejer det sig om Filippinerne og Thailand.

15 lande ligger lavere end mænd end med dansk oprindelse

For indvandrere fra 15 af de 30 lande ligger andelen af mænd med offentlig forsørgelse lavere end 17 pct., som er den andel de 30-59-årige mænd med dansk oprindelse har i 2016.

Syv ud af ti kvinder fra Syrien, Somalia, Libanon og Irak på offentlig forsørgelse

Blandt kvinderne er det også indvandrere fra Syrien, Somalia, Libanon og Irak, som skiller sig ud. Deres andele med offentlig forsørgelse ligger på 94 pct. for indvandrere fra Syrien, 79 pct. for indvandrere fra Somalia, 75 pct. for indvandrere fra Libanon og 71 pct. for indvandrere fra Irak. For kvinderne har indvandrere fra Nederlandene, Italien, Indien og USA de laveste andele med offentlig forsørgelse. I alle fire tilfælde ligger andelen mellem 12 og 14 pct.

Tabel 5.6 Fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse blandt 30-59-årige kvinder efter oprindelsesland. 2016

	Antal fuldtids- modtagere	Alle 30-59-årige	Andel offentlig forsørgede
	antal		pct.
Indvandrere			
Heraf:			
Syrien	3 977	4 249	94
Somalia	2 515	3 179	79
Libanon ¹	3 389	4 500	75
Irak	4 070	5 740	71
Afghanistan	1 924	2 738	70
Bosnien-Hercegovina	2 967	5 397	55
Jugoslavien ²	1 576	2 881	55
Tyrkiet	6 290	11 833	53
Marokko	1 021	2 071	49
Iran	2 166	4 704	46
Sri Lanka	1 124	2 624	43
Pakistan	1 546	3 984	39
Vietnam	1 277	3 741	34
Island	575	1 938	30
Rusland	819	2 794	29
Polen	2 530	9 920	26
Rumænien	1 038	4 441	23
Ukraine	534	2 330	23
Norge	814	3 669	22
Sverige	784	3 606	22
Litauen	468	2 553	18
Tyskland	1 127	6 305	18
Kina	674	3 841	18
Filippinerne	891	5 105	17
Thailand	1 280	7 418	17
Storbritannien	355	2 257	16
Nederlandene	192	1 327	14
Italien	173	1 199	14
Indien	267	2 024	13
USA	217	1 772	12
Dansk oprindelse	230 804	948 811	24

Anm.: Tabellen viser de 30 lande, hvorfra der 1. juli 2016 er flest 30-59-årige indvandrere i Danmark. Det samlede antal 30-59-årige er udregnet som gennemsnittet af befolkningen 1. januar 2016 og 1. januar 2017 som et udtryk for middelfolketallet i 2016.

¹ En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

² Jugoslavien før opsplitningen.

Tyrkiske indvandrere har høj andel med offentlig forsørgelse blandt kvinderne

Indvandrere fra Tyrkiet er også den største gruppe blandt de 30-59-årige kvinder. Blandt dem er andelen med offentlig forsørgelse 53 pct. Det er en andel, som kun er højere end for indvandrere fra Jugoslavien, Bosnien-Hercegovina, Afghanistan, Irak, Libanon, Somalia og Syrien. I modsætning til de tyrkiske indvandrere består indvandrerne fra disse lande dog hovedsageligt af flygtninge.

14 lande ligger lavere end kvinder med dansk oprindelse

For indvandrere fra 14 af de 30 lande ligger andelen af kvinder med offentlig forsørgelse lavere end 24 pct., som er den andel de 30-59-årige kvinder med dansk oprindelse har i 2016.

6. Kriminalitet

Sammenfatning

Uanset herkomst er der flere mænd end kvinder, der er dømt for kriminalitet. Kriminalitetshyppighederne er generelt højest for personer under 40 år. Særlig høj er andelen blandt de 20-24-årige mænd, hvor henholdsvis 2 pct., 5 pct. og 4 pct. er dømt for overtrædelse af straffeloven, færdselsloven og særlovene i 2016.

Ikke-vestlige indvandrere og efterkommere er yngre end personer med dansk oprindelse. Det er et forhold, der bør tages højde for, når man sammenligner dem med personer med dansk oprindelse. Et indeks, der standardiserer for alder viser, at kriminaliteten i 2016 er 35 pct. højere blandt mandlige indvandrere og 145 pct. højere blandt mandlige efterkommere med ikke-vestlig baggrund end blandt hele den mandlige befolkning. Også andre forhold som relation til arbejdsmarkedet, familiens uddannelsesniveau og familiens indkomst kan have betydning for kriminalitetsniveauet. Hvis fx familiens uddannelsesniveau inddrages i standardiseringen reduceres kriminaliteten for de to grupper til at være henholdsvis 29 pct. og 100 pct. højere.

Mandlige libanesiske efterkommere, hvoraf en del er efterkommere af statsløse palæstinensere, har med 397 det højeste kriminalitetsindeks blandt de undersøgte lande, når der er standardiseret for alder. Mandlige efterkommere med oprindelse i Somalia, Marokko og Syrien har alle indeks, der ligger omkring 300. Den laveste kriminalitet har mandlige indvandrere med oprindelse i Indien, Kina og USA. Deres indeks ligger ca. 60 pct. under gennemsnittet for alle mænd.

Blandt mænd født i 1987 var der 11 pct., der havde fået én eller flere domme for overtrædelse af straffeloven ved alderen 18 år. Andelen var højest for indvandrere fra ikke-vestlige lande, hvor 28 pct. var dømt ved alderen 18 år. For efterkommere fra ikke-vestlige lande var andelen på 24 pct. og for mænd med dansk oprindelse på 10 pct. For mænd født ti år senere i 1997 var der for indvandrere fra ikke-vestlige lande og for mænd med dansk oprindelse sket en halvering i andelen med dom som 18-årige. For efterkommerne fra ikke-vestlige lande var faldet på 37 pct.

6.1 Kriminalitet opdelt på lovområder

Straffelov, færdselslov og særlove

Kriminalitet opdeles i tre lovområder: Straffelov, færdselslov og særlove. Straffelovsovertrædelser omfatter blandt andet seksual-, volds- og ejendomsforbrydelser. Ejendomsforbrydelser er bl.a. indbrud, tyveri og hærværk. Overtrædelser af ordensbekendtgørelsen og våbenloven er indeholdt i særlove. Overtrædelser af færdselsloven omfatter færdselsuheld med spiritus, spirituskørsel, mangler ved køretøj og færdselslovsovertrædelser i øvrigt. Sidstnævnte restkategori udgør 90 pct. af alle overtrædelser af færdselsloven og omfatter blandt andet hastighedsovertrædelser.

119.000 mænd og 35.000 kvinder dømt i 2016

I alt fik 118.869 mænd og 35.396 kvinder i alderen 15-79 år en eller flere fældende strafferetlige afgørelser i 2016. Dvs. de blev fundet skyldige i overtrædelse af straffeloven, færdselsloven og/eller særlovene.

Færdselslovsovertrædelser mest udbredt

Uanset køn og herkomst er overtrædelse af færdselsloven den mest udbredte form for kriminalitet inden for de tre lovområder. I alt 62 pct. af de dømte mænd og 72 pct. af de dømte kvinder har overtrådt færdselsloven.

Relativt flere indvandrere og efterkommere overtræder straffeloven

Af de mænd med dansk oprindelse, der er blevet fundet skyldige i kriminalitet i 2016, har 14 pct. begået en overtrædelse af straffeloven. For indvandrere fra vestlige lande er andelen nogenlunde den samme, mens den er noget højere for de øvrige herkomstgrupper: mellem 21 pct. og 27 pct. Et tilsvarende mønster gør sig gældende for kvindernes vedkommende.

Tabel 6.1 15-79-årige skyldige i kriminalitet. 2016

	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	I alt
	Indvandrere	Efterkommere	Indvandrere	Efterkommere		
	antal					
Mænd						
I alt	4 420	366	11 718	6 207	96 158	118 869
Straffelov	589	76	2 410	1 646	12 989	17 710
Færdselslov ...	2 816	197	7 180	3 461	59 893	73 547
Særlove	1 191	134	3 409	2 406	29 170	36 310
Kvinder						
I alt	1 399	99	2 725	1 100	30 072	35 396
Straffelov	263	31	777	287	3 973	5 331
Færdselslov ...	908	59	1 551	735	22 162	25 416
Særlove	257	15	459	122	4 492	5 345
	pct.					
Mænd						
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Straffelov	13,3	20,8	20,6	26,5	13,5	14,9
Færdselslov ...	63,7	53,8	61,3	55,8	62,3	61,9
Særlove	26,9	36,6	29,1	38,8	30,3	30,5
Kvinder						
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Straffelov	18,8	31,3	28,5	26,1	13,2	15,1
Færdselslov ...	64,9	59,6	56,9	66,8	73,7	71,8
Særlove	18,4	15,2	16,8	11,1	14,9	15,1

Anm.: Da samme person kan overtræde flere forskellige love, vil summen af kategorierne være større end totalen.

Flest kriminelle blandt unge

Kriminalitet bliver i højere grad begået af yngre mennesker end af ældre. Og det gælder uanset om der er tale om overtrædelse af straffeloven, færdselsloven eller særlovene. Fx blev 1,8 pct. af unge mænd i alderen 20-24 år fundet skyldig i mindst én overtrædelse af straffeloven i 2016. Til sammenligning var det fx kun 0,3 pct. af de 55-59-årige mænd.

Flest blandt personer med oprindelse i et ikke-vestligt land bliver kendt skyldige

Hvis man ser på kriminaliteten for personer i samme aldersgruppe, viser det sig, at der generelt er en større andel mænd med oprindelse i et ikke-vestligt land end af mænd med oprindelse i et vestligt land eller med dansk oprindelse, der er dømt for kriminalitet.

Størst forskel i de yngre aldersgrupper

I de yngre aldersgrupper finder man de største forskelle. Fx er 5,7 pct. af de 20-24-årige mandlige efterkommere fra ikke-vestlige lande blevet fundet skyldige i en eller flere overtrædelser af straffeloven i 2016. For efterkommere fra vestlige lande er den tilsvarende andel på 2,0 pct. og for mænd med dansk oprindelse på 1,5 pct.

Større andel af efterkommere end af indvandrere er dømt

Både blandt mænd med vestlig og med ikke-vestlig oprindelse er der generelt en større andel af efterkommerne end af indvandrerne, der er blevet fundet skyldig i kriminalitet, uanset arten af kriminaliteten.

Samme billede for kvinderne

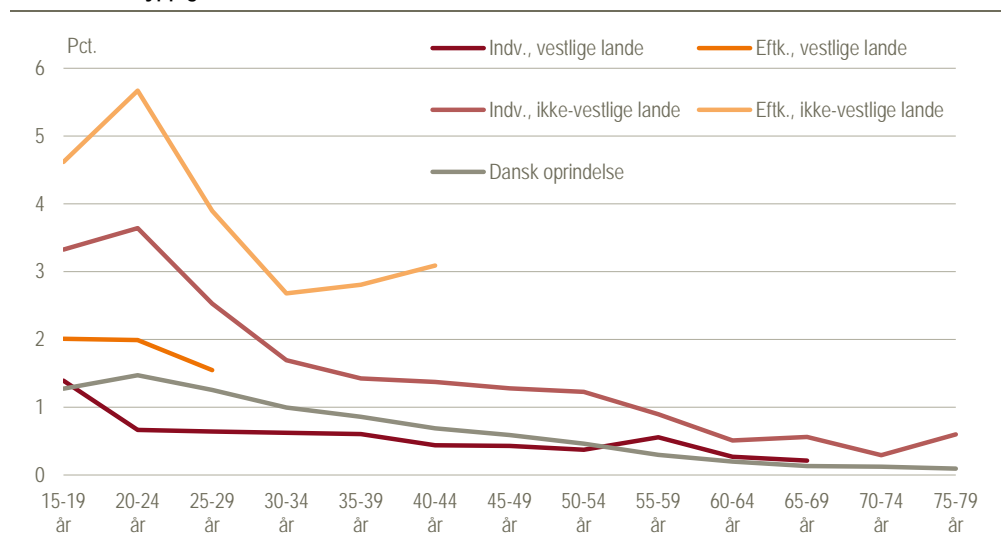
Billedet er nogenlunde tilsvarende for kvindernes vedkommende. Dog er der ikke den store forskel i andelen, der er dømt for straffelovskriminalitet mellem kvindelige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande.

Tabel 6.2 Kriminalitetshyppighed, straffelov. 2016

	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	I alt
	Indvandrere	Efterkommere	Indvandrere	Efterkommere		
	pct.					
Mænd						
15-19 år	1,4	2,0	3,3	4,6	1,3	1,6
20-24 år	0,7	2,0	3,6	5,7	1,5	1,8
25-29 år	0,6	1,5	2,5	3,9	1,3	1,4
30-34 år	0,6	..	1,7	2,7	1,0	1,1
35-39 år	0,6	..	1,4	2,8	0,9	0,9
40-44 år	0,4	..	1,4	3,1	0,7	0,7
45-49 år	0,4	..	1,3	..	0,6	0,6
50-54 år	0,4	..	1,2	-	0,5	0,5
55-59 år	0,6	-	0,9	-	0,3	0,3
60-64 år	0,3	-	0,5	-	0,2	0,2
65-69 år	0,2	0,0	0,6	-	0,1	0,1
70-74 år	..	..	0,3	-	0,1	0,1
75-79 år	..	-	0,6	-	0,1	0,1
Kvinder						
15-19 år	0,7	..	1,0	0,9	0,5	0,5
20-24 år	0,3	..	0,8	1,0	0,4	0,5
25-29 år	0,2	..	0,5	0,6	0,3	0,3
30-34 år	0,3	..	0,5	0,6	0,2	0,3
35-39 år	0,2	0,0	0,4	0,5	0,2	0,2
40-44 år	0,2	..	0,6	..	0,2	0,2
45-49 år	0,3	..	0,5	..	0,2	0,2
50-54 år	0,3	0,0	0,4	-	0,2	0,2
55-59 år	0,2	-	0,4	-	0,1	0,1
60-64 år	0,3	0,0	0,4	-	0,1	0,1
65-69 år	..	-	0,3	-	0,1	0,1
70-74 år	..	0,0	..	-	0,1	0,1
75-79 år	..	0,0	..	-	0,1	0,1

Anm.: .. angiver, at der er færre end ti dømte personer i befolkningsgruppen.

Figur 6.1 Kriminalitetshyppigheder for mænd. Straffelov. 2016

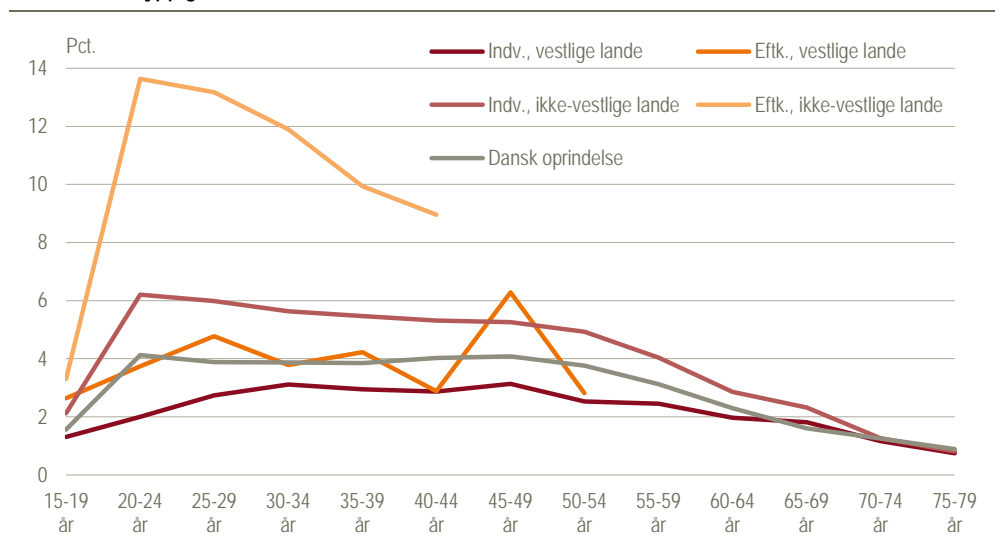

Tabel 6.3 Kriminalitetshyppighed, færdelseslov. 2016

	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	I alt
	Indvan- drere	Efter- kommere	Indvan- drere	Efter- kommere		
	pct.					
Mænd						
15-19 år	1,3	2,6	2,1	3,3	1,6	1,7
20-24 år	2,0	3,7	6,2	13,6	4,1	4,6
25-29 år	2,7	4,8	6,0	13,2	3,9	4,3
30-34 år	3,1	3,8	5,6	11,9	3,9	4,2
35-39 år	2,9	4,2	5,5	9,9	3,9	4,0
40-44 år	2,9	2,9	5,3	9,0	4,0	4,1
45-49 år	3,1	6,3	5,3	..	4,1	4,1
50-54 år	2,5	2,8	4,9	..	3,8	3,8
55-59 år	2,5	..	4,0	0,0	3,1	3,2
60-64 år	2,0	..	2,9	..	2,3	2,3
65-69 år	1,8	..	2,3	0,0	1,6	1,6
70-74 år	1,2	..	1,3	-	1,3	1,3
75-79 år	0,7	..	0,8	0,0	0,9	0,9
Kvinder						
15-19 år	..	..	0,3	0,5	0,3	0,3
20-24 år	0,5	..	1,1	3,1	1,3	1,3
25-29 år	0,6	1,6	0,9	3,3	1,4	1,3
30-34 år	0,9	..	1,3	3,1	1,4	1,4
35-39 år	1,3	2,3	1,3	2,4	1,6	1,6
40-44 år	1,4	..	1,2	2,0	1,8	1,7
45-49 år	1,4	..	1,3	..	1,8	1,7
50-54 år	1,5	..	1,0	..	1,5	1,5
55-59 år	1,1	..	0,7	..	1,2	1,2
60-64 år	0,5	..	0,5	-	0,8	0,8
65-69 år	0,7	..	..	-	0,5	0,5
70-74 år	0,5	0,0	..	-	0,4	0,4
75-79 år	..	..	..	-	0,3	0,3

Anm.: .. angiver, at der er færre end ti dømte personer i befolkningsgruppen.

Figur 6.2 Kriminalitetshyppigheder for mænd. Færdelseslov. 2016

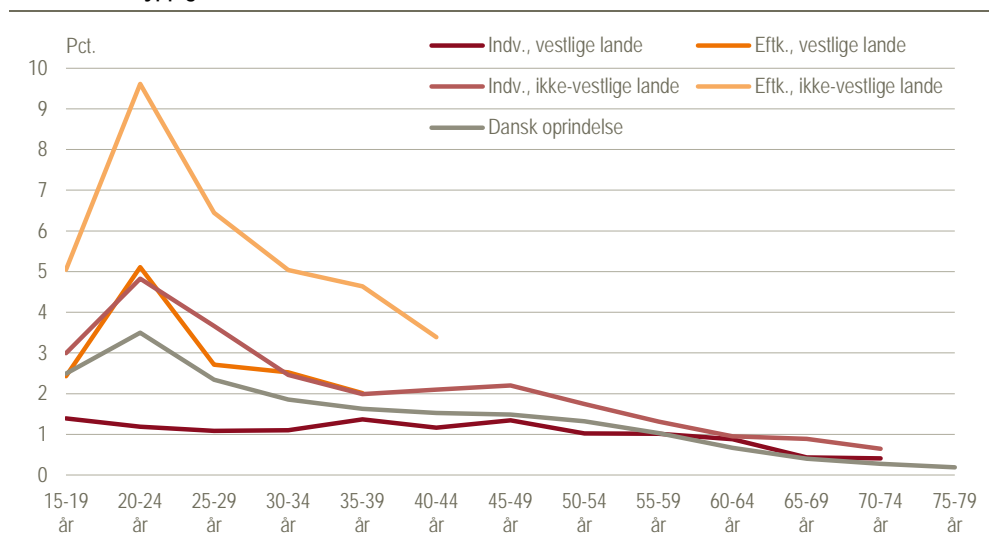

Tabel 6.4 Kriminalitetshyppighed, særlove. 2016

	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	I alt
	Indvandrere	Efterkommere	Indvandrere	Efterkommere		
	pct.					
Mænd						
15-19 år	1,4	2,4	3,0	5,0	2,5	2,7
20-24 år	1,2	5,1	4,8	9,6	3,5	3,8
25-29 år	1,1	2,7	3,7	6,4	2,3	2,5
30-34 år	1,1	2,5	2,5	5,0	1,9	1,9
35-39 år	1,4	2,0	2,0	4,6	1,6	1,7
40-44 år	1,2	..	2,1	3,4	1,5	1,6
45-49 år	1,3	..	2,2	..	1,5	1,5
50-54 år	1,0	..	1,7	-	1,3	1,3
55-59 år	1,0	..	1,3	..	1,0	1,0
60-64 år	0,9	-	0,9	-	0,7	0,7
65-69 år	0,4	-	0,9	-	0,4	0,4
70-74 år	0,4	..	0,6	-	0,3	0,3
75-79 år	..	-	..	-	0,2	0,2
Kvinder						
15-19 år	..	0,0	0,2	0,2	0,1	0,1
20-24 år	0,1	..	0,3	0,6	0,3	0,3
25-29 år	0,2	..	0,3	0,4	0,3	0,3
30-34 år	0,3	..	0,3	0,3	0,3	0,3
35-39 år	0,4	..	0,4	..	0,3	0,3
40-44 år	0,3	..	0,3	..	0,3	0,3
45-49 år	0,5	..	0,4	..	0,4	0,4
50-54 år	0,4	-	0,2	-	0,3	0,3
55-59 år	0,3	..	0,3	..	0,2	0,2
60-64 år	0,2	..	0,3	..	0,2	0,2
65-69 år	..	-	..	-	0,1	0,1
70-74 år	..	..	..	-	0,1	0,1
75-79 år	..	..	..	-	0,0	0,0

Anm.: .. angiver, at der er færre end ti dømte personer i befolkningsgruppen.

Figur 6.3 Kriminalitetshyppigheder for mænd. Særlove. 2016

Flest kriminelle har oprindelse i Tyrkiet

Ser man på personer med anden oprindelse end dansk, så er Tyrkiet både for mænd og kvinder det land, som det største antal kriminelle kommer fra. Det hænger selvfølgelig sammen med, at Tyrkiet er det land, som flest indvandrere og efterkommere har oprindelse i. Libanon, Irak og Pakistan er andre lande, som en del kriminelle har oprindelse i. Det skal nævnes, at en del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

Flest mænd med oprindelse i Somalia overtræder straffeloven

Af de i alt 758 dømte mandlige indvandrere med oprindelse i Somalia er de 290 dømt for overtrædelse af straffeloven. Det svarer til 38 pct. af de dømte. Den tilsvarende andel for mandlige efterkommere med oprindelse i Somalia er på 52 pct. Det er de største andele blandt de undersøgte lande. Det er også blandt de dømte mænd fra Somalia, at der er den største andel, der har overtrådt særlovene, nemlig henholdsvis 48 pct. og 56 pct. af indvandlerne og efterkommerne. (Blandt de dømte mænd fra Bulgarien, der er efterkommere, har alle overtrådt særlovene. Men der er her tale om et meget lille antal dømte). Til gengæld ligger Somalia lavest med hensyn til andelen, der har overtrådt færdselsloven. Blandt de grupper, hvor den største andel af de dømte har overtrådt færdselsloven, er indvandrere fra Tyrkiet, Rumænien, Sri Lanka, Storbritannien, Italien og Ukraine med over 70 pct. af de dømte.

Kvindelige indvandrere fra Syrien overtræder oftest straffeloven

Af de i alt 93 dømte indvandrerkvinder med oprindelse i Syrien er de 65 dømt for overtrædelse af straffeloven. Det svarer til 70 pct. af de dømte og er den største andel blandt kvinder fra de viste oprindelseslande. Kvindelige indvandrere med oprindelse i Jugoslavien, Bulgarien og Indien er andre grupper, hvor en stor andel – 40-48 pct. – af de dømte er dømt for overtrædelse af straffeloven.

Tabel 6.5 15-79-årige mænd skyldige i kriminalitet efter oprindelsesland. 2016

	Indvandrere				Efterkommere				I alt
	Straffe- lov	Færd- sels- lov	Sær- love	I alt	Straffe- lov	Færd- sels- lov	Sær- love	I alt	
Tyrkiet	175	1 192	397	1 660	341	1 178	593	1 816	3 476
Libanon ¹	209	605	290	951	405	699	500	1 215	2 166
Irak	285	868	440	1 370	76	137	125	273	1 643
Pakistan	71	397	175	595	136	431	211	678	1 273
Somalia	290	285	367	758	142	57	154	275	1 033
Polen	144	576	268	952	18	45	31	85	1 037
Syrien	156	509	171	796	45	60	57	127	923
Iran	160	449	178	727	37	56	79	141	868
Jugoslavien ²	98	301	133	477	82	193	104	323	800
Rumænien	100	564	150	772	4	4	6	11	783
Afghanistan	140	441	215	710	15	19	15	41	751
Bosnien-Hercegovina ..	124	299	101	475	30	47	49	114	589
Marokko	52	95	74	198	110	173	157	362	560
Tyskland	38	200	115	338	4	31	11	43	381
Sri Lanka	29	186	54	251	13	73	41	118	369
Litauen	50	192	68	290	-	1	1	2	292
Storbritannien	18	180	57	249	6	17	12	33	282
Vietnam	48	113	54	201	24	30	27	75	276
Bulgarien	36	176	53	256	-	1	3	3	259
Sverige	24	81	38	137	7	26	21	49	186
Norge	19	96	46	156	8	11	11	26	182
Ukraine	23	129	24	173	-	3	1	4	177
Island	16	81	65	158	5	3	4	11	169
Nederlandene	6	91	48	144	1	21	6	26	170
Italien	17	116	31	157	3	4	3	7	164
Indien	15	74	31	116	4	21	8	31	147
Kina	11	75	28	109	-	4	2	6	115
USA	4	58	39	98	-	4	1	5	103
Thailand	15	37	22	67	7	3	1	9	76
Filippinerne	9	16	11	36	6	6	8	19	55

Anm.: Udvalg af oprindelseslande med flest indbyggere i Danmark.

¹ En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

² Jugoslavien før opsplitningen.

[Rettet i forhold til oprindelig version.](#)

Tabel 6.6 15-79-årige kvinder skyldige i kriminalitet efter oprindelsesland, 2016

	Indvandrere				Efterkommere				I alt
	Straffe- lov	Færd- sels- lov	Sær- love	I alt	Straffe- lov	Færd- sels- lov	Sær- love	I alt	
Tyrkiet	30	198	45	271	50	257	38	337	608
Libanon ¹	38	137	26	194	36	126	13	168	362
Polen	51	204	48	297	5	8	2	14	311
Irak	47	140	27	209	11	32	5	44	253
Jugoslavien ²	75	70	23	156	40	41	16	88	244
Iran	61	103	25	185	14	27	9	43	228
Pakistan	34	46	18	96	16	89	4	108	204
Bosnien-Hercegovina ..	36	98	15	145	7	14	5	26	171
Tyskland	15	111	34	156	3	11	-	14	170
Rumænien	52	86	27	161	3	2	1	5	166
Somalia	43	44	31	117	24	3	2	29	146
Thailand	26	81	39	144	-	-	-	-	144
Vietnam	36	58	14	106	11	15	1	26	132
Sverige	20	55	25	99	-	10	2	12	111
Syrien	65	19	10	93	3	14	-	17	110
Afghanistan	24	70	12	104	1	1	-	2	106
Litauen	15	74	12	99	-	-	-	-	99
Norge	20	51	17	85	2	7	1	10	95
Marokko	7	15	7	28	22	29	6	54	82
Sri Lanka	8	32	5	44	8	27	2	37	81
Ukraine	15	49	8	72	-	-	-	-	72
Kina	10	42	17	69	-	-	-	-	69
Island	6	38	19	61	-	1	1	2	63
Filippinerne	18	20	22	59	-	1	3	3	62
Storbritannien	4	35	9	48	3	4	1	8	56
Nederlandene	4	37	3	42	-	1	1	2	44
USA	7	24	9	40	2	-	2	4	44
Bulgarien	16	20	5	40	-	-	-	-	40
Indien	11	10	3	24	2	6	-	8	32
Italien	3	13	1	17	1	2	-	3	20

Anm.: Udvalgt af oprindelseslande med flest indbyggere i Danmark.

¹ En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

² Jugoslavien før opsplitningen.

[Rettet i forhold til oprindelig version.](#)

6.2 Kriminalitetsindeks

*Korrektion for
alderssammensætning*

Som det er fremgået, er kriminalitetshyppigheden højere i de yngre aldersgrupper end i de ældre. En befolkningsgruppes samlede kriminalitet påvirkes derfor af, hvordan gruppen er sammensat aldersmæssigt. Hvis man ønsker et samlet mål for kriminaliteten i en befolkningsgruppe, er det derfor nødvendigt at korrigere for, hvordan gruppen er sammensat aldersmæssigt.

Metode

Korrektionen foretages ved, at der for alle mænd og kvinder på alle enkelte alderstrin beregnes hvor stor en andel, der har fået en dom i løbet af året. Det kaldes også aldersspecifikke kriminalitetshyppigheder. Det beregnes herefter, hvor mange fra de befolkningsgrupper, der ønskes belyst – fx indvandrere fra ikke-vestlige lande – der ville have fået en dom, hvis de havde samme kriminalitetshyppighed som gennemsnittet af befolkningen. Forholdet mellem dette beregnede antal dømte og det faktiske antal dømte kaldes for et aldersstandardiseret kriminalitetsindeks.

*Betydning af
alderskorrektion*

Hvis der beregnes et ukorrigeret indeks, dvs. at antallet af dømte i en befolkningsgruppe blot sættes i relation til antallet af personer i den samme befolkningsgruppe, viser det sig fx, at mandlige efterkommere fra ikke-vestlige lande har et kriminalitetsindeks på 319. Det betyder, at denne gruppe har en overhyppighed af kriminalitet på 219 pct. i forhold til hele den mandlige befolkning, hvor indekstallet

er sat til 100. Når der korrigeres for deres alderssammensætning, falder indekset til 245. Det skyldes, at denne gruppe gennemsnitligt er væsentligt yngre end den mandlige befolkning som helhed, jf. afsnit 1.2 og at yngre personer i højere grad end ældre dømmes for kriminalitet, jf. figur 6.1-6.3. Indeksene falder også for indvandrere fra ikke-vestlige lande og for indvandrere og efterkommere fra vestlige lande. Omvendt stiger indekset for mænd med dansk oprindelse en smule. Tilsvarende billede ses for kvindernes vedkommende.

Tabel 6.7 Kriminalitetsindeks for afgørelser i alt for 15-79-årige efter køn og herkomst. 2016

	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	I alt
	Indvandrere	Efterkommere	Indvandrere	Efterkommere		
indeks, mænd i alt = 100						
Mænd						
Ikke korrigeret	74	119	152	319	93	100
Korrigeret for alder	67	106	135	245	96	100
indeks, kvinder i alt = 100						
Kvinder						
Ikke korrigeret	86	114	114	200	98	100
Korrigeret for alder	78	110	97	194	100	100

Også andre forhold har betydning for kriminalitetsniveauet

Ud over alder er der også en række andre forhold, der kan påvirke sandsynligheden for at blive dømt for kriminalitet. Danmarks Statistik har igennem en årrække inddraget socioøkonomisk status, dvs. tilknytningen til arbejdsmarkedet, i beregningen af kriminalitetshyppigheden, da analyser har vist, at det er en faktor, der har betydning.

Flest straffelovsdømte blandt arbejdsløse, pensionister og personer uden for arbejdsstyrken

Fx har mandlige arbejdsløse et kriminalitetsindeks for straffelovsovertrædelser, der ligger 133 pct. over gennemsnittet for alle mænd, og pensionister et indeks, der ligger 144 pct. over. Mænd i gruppen andre uden for arbejdsstyrken har et indeks, der ligger 236 pct. over gennemsnittet, hvorimod mænd under uddannelse ligger 31 pct. under gennemsnittet. Også lønmodtagere og selvstændige ligger under gennemsnittet med henholdsvis 54 pct. og 48 pct. Når det drejer sig om dømte for overtrædelse af færdselsloven og særlovene ligger selvstændige derimod henholdsvis 61 pct. og 146 pct. over gennemsnittet. En befolkningsgruppes socioøkonomiske sammensætning kan derfor påvirke dens kriminalitetsniveau, og i beskrivelsen af forskelle mellem befolkningsgrupper kan det derfor være en relevant oplysning at inddrage.

Tabel 6.8 Kriminalitetsindeks for 15-79-årige efter køn, overtrædelsens art og socioøkonomisk status. 2016

	Mænd				Kvinder			
	I alt	Straffelov	Færdselslov	Særlove	I alt	Straffelov	Færdselslov	Særlove
indeks, alle mænd = 100								
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100
Selvstændige	169	52	161	246	170	46	169	264
Lønmodtagere	91	46	104	74	94	39	107	69
Arbejdsløse	141	233	124	150	131	183	120	147
Under uddannelse	72	69	64	77	74	71	77	67
Pensionist mv.	97	244	78	112	95	196	76	119
Andre uden for arb.st.	161	336	114	205	140	305	93	217

Anm.: Standardiseret for alder.

Familieforhold har også betydning

I forbindelse med forberedelse af denne udgave af publikationen har Danmarks Statistik gennemført en fornyet analyse af, hvilke forhold, der kan påvirke sand-

synligheden for at begå kriminalitet. Blandt en lang række forhold som bolig, familietype, indkomst og uddannelsesniveau viste særlig to faktorer sig at påvirke kriminalitetsindekset når de blev inddraget i standardiseringen. Den ene var familiens højeste uddannelse, dvs. uddannelsen for den voksne person i familien, der har den højeste uddannelse. Den anden var familiens disponible ækvivalerede indkomst, dvs. det beløb, der er til rådighed for den enkelte person i familien efter skatten er betalt. Ved ækvivaleret forstås, at der er taget højde for hvordan familien er sammensat med hensyn til antallet af børn og voksne.

Klar sammenhæng mellem uddannelsesniveau og kriminalitet

Som det fremgår af tabel 6.9 er der en meget klar sammenhæng mellem uddannelsesniveautet i familien og kriminalitetsindekset. Det gælder for både mænd og kvinder, at hvis der ikke er nogen voksen i familien, der har en uddannelse ud over grundskolen, er kriminalitetsniveautet mere end tre gange så højt som for gennemsnittet af alle når det handler om straffelovsovertrædelser. Hvis den højeste uddannelse i familien er en erhvervsuddannelse ligger straffelovsindekset for mænd og kvinder henholdsvis 17 pct. og 20 pct. under gennemsnittet for alle mænd og kvinder. Det generelle billede er, at indeksene falder med stigende uddannelsesniveau og for mænd og kvinder, der bor i en familie, hvor der er mindst én voksen med en lang videregående uddannelse/en forskeruddannelse ligger fx straffelovsindekset henholdsvis 80 pct. og 76 pct. under gennemsnittet.

Tabel 6.9 Kriminalitetsindeks for 15-79-årige efter køn, overtrædelsens art og familiens højeste uddannelse. 2016

	Mænd				Kvinder			
	I alt	Straffelov	Færdselslov	Særlove	I alt	Straffelov	Færdselslov	Særlove
	———— indeks, alle mænd = 100 ————				———— indeks, alle kvinder = 100 ————			
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100
Grundskoleudd.	175	326	139	210	169	354	116	262
Gymnasial udd.	78	62	76	81	86	72	86	98
Erhvervsudd.	108	83	111	107	103	80	107	101
Kort videregående udd.	87	46	99	73	89	45	103	62
Mellemlang videregående udd.	75	34	86	62	86	38	99	59
Lang videregående og forskerudd.	63	20	76	46	78	24	94	46
Uoplyst udd.	104	161	93	99	84	178	58	106

Anm.: Standardiseret for alder.

Indkomst og kriminalitet

Når betydningen af familiens indkomst undersøges, er det generelle billede for straffelovs- og særlovskriminaliteten, at indekset falder med stigende indkomst. Fx er indekset for straffelovsovertrædelser for mænd i familier, der har en disponibel indkomst pr. person, der ligger i 1. kvartil, mere end dobbelt så højt som for gennemsnittet af alle mænd. Straffelovsindekset for mænd i familier, der har en indkomst, der ligger i 4. kvartil ligger derimod 76 pct. under gennemsnittet. I 2016 havde familier med en indkomst i 1. kvartil en indkomst under 170.500 kr. pr. person mens familier med en indkomst i 4. kvartil havde en indkomst over 313.300 kr. Med hensyn til færdselslovskriminaliteten er billedet lidt anderledes, idet de højeste indeks findes hos personer i familier med den højeste indkomst. Forskellene i indeksene for færdselslovsovertrædelser er dog langt mindre end for de to andre typer af kriminalitet.

Tabel 6.10 Kriminalitetsindeks for afgørelser i alt for 15-79-årige efter køn, overtrædelsens art og familiens ækvivalerede disponible indkomst. 2016

	Mænd				Kvinder			
	I alt	Straffe- lov	Færdsels- lov	Særlove	I alt	Straffe- lov	Færdsels- lov	Særlove
	indeks, alle mænd = 100				indeks, alle kvinder = 100			
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100
1. kvartil ..	137	217	109	163	131	216	97	204
2. kvartil ..	94	82	94	94	94	89	95	91
3. kvartil ..	81	39	92	70	83	37	96	56
4. kvartil ..	90	24	110	64	96	21	117	51
Uoplyst ..	56	68	52	51	52	116	32	63

Anm.: Standardiseret for alder.

Lavere kriminalitet blandt indvandrere, når der korrigeres for socioøkonomisk status

Når den socioøkonomiske status inddrages, falder kriminalitetsindekset for mandlige indvandrere fra ikke-vestlige lande fra 135 til 113 og for mandlige indvandrere fra vestlige lande fra 67 til 61. Indeksene falder også for efterkommere fra ikke-vestlige lande, men i meget mindre omfang. For de kvindelige indvandrere fra ikke-vestlige lande falder indekset også, når der korrigeres for den socioøkonomiske sammensætning. Når indekset for efterkommerne ændres så beskedent, skal det ses i sammenhæng med, at der i disse befolkningsgrupper er en meget stor andel unge og at deres sammensætning på socioøkonomisk status ikke adskiller sig voldsomt fra befolkningen som helhed i de unge aldersgrupper.

Tabel 6.11 Kriminalitetsindeks for afgørelser i alt for 15-79-årige efter køn, herkomst, oprindelsesland og udvalgte variable. 2016

	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	I alt
	Indvan- drere	Efter- kommere	Indvan- drere	Efter- kommere		
	indeks, mænd i alt = 100					
Mænd						
Alder	67	106	135	245	96	100
Alder + socioøk. status	61	106	113	240	98	100
Alder + familiens udd.	80	109	129	200	95	100
Alder + familiens indkomst	70	100	117	207	97	100
indeks, kvinder i alt = 100						
Kvinder						
Alder	78	110	97	194	100	100
Alder + socioøk. status	71	111	85	194	102	100
Alder + familiens udd.	95	111	92	158	100	100
Alder + familiens indkomst	81	106	87	161	101	100

Efterkommere fra ikke-vestlige lande får lavere indeks når familiens uddannelse inddrages ...

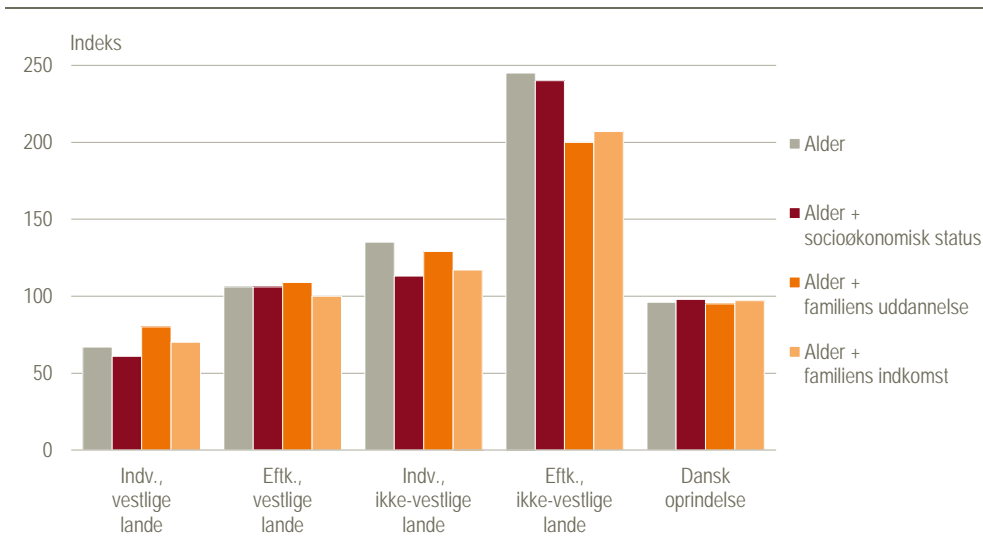
Hvis der korrigeres for familiens uddannelse sker der et forholdsvist stort fald i indekset for både mandlige og kvindelige efterkommere fra ikke-vestlige lande. For mændene fra 245 til 200 og for kvinderne fra 194 til 158. Det skyldes, at der er en noget højere andel af ikke-vestlige efterkommere end af befolkningen som helhed, der bor i familier, hvor ingen voksen har en uddannelse udover grundskolen: henholdsvis 29 pct. og 15 pct.

... og når familiens indkomst inddrages

Også når familiens indkomst inddrages betyder det et lavere kriminalitetsindeks for efterkommere fra ikke-vestlige lande. Indekset falder til 207 for mændene og til 161 for kvinderne. Indekset for indvandrere fra ikke-vestlige lande udviser også et vist fald fra 135 til 117 for mændene og fra 97 til 87 for kvinderne. Det hænger sammen med, at der er en større andel af indvandrere og efterkommerne fra ikke-vestlige lande end af befolkningen som helhed, der lever i familier, hvor indkomsten ikke er så stor. Fx levede 49 pct. af indvandrerne og 61 pct. af efterkommerne i familier, hvor den disponible indkomst pr. person lå i 1. kvartil. Den tilsvarende

andel for gennemsnittet af befolkningen er definatorisk på 25 pct. Omvendt var der kun 6 pct. af indvandrere og 4 pct. af efterkommerne fra ikke-vestlige lande, der boede i familier med en indkomst i 4. kvartil.

Figur 6.4 Kriminalitetsindeks for mænd, 2016

Uanset oprindelsesland har efterkommere højere indeks end indvandrere

Som det fremgår ovenfor, har efterkommere fra vestlige og fra ikke-vestlige lande et højere kriminalitetsindeks end indvandrerne. Det samme gælder også helt overvejende, når der kigges på de enkelte oprindelseslande. Men der er enkelte undtagelser som fx Sri Lanka, Vietnam og Island. Særlig markant er forskellen for mænd med oprindelse i Syrien. Her er indekset for efterkommere mere end tre gange så højt som for indvandrere når der er foretaget korrektion for alderssammensætningen.

Mænd fra EU-lande har lav kriminalitet

Indvandrere og efterkommere med oprindelse i EU-lande er blandt de mænd, der har den laveste kriminalitet. Når der er korrigeret for alderssammensætningen, har fx mandlige indvandrere fra Tyskland, Sverige, Italien og Storbritannien indeks, der ligger mellem 43 pct. og 48 pct. under gennemsnittet for alle mænd.

Indvandrere fra USA og Indien ligger også lavt

Blandt indvandrere med oprindelse udenfor EU har specielt mandlige indvandrere fra Indien, Kina og USA en lav kriminalitet med indeks omkring 60 pct. under gennemsnittet.

Libanon har det højeste indeks

Mænd med oprindelse i Libanon har de højeste kriminalitetsindeks. Det gælder både for indvandrere med et indeks på 256 og for efterkommere med et indeks på 397. Som tidligere nævnt er personer med oprindelse i Libanon for en stor dels vedkommende statsløse palæstinensere. Den præcise andel kendes ikke, men den skønnes at være 50-60 pct. Statsløse palæstinensere vil dog også kunne optræde med oprindelse i andre lande end Libanon.

Også høje indeks blandt mandlige efterkommere fra Somalia og Marokko

Mandlige efterkommere fra Somalia, Marokko og Syrien er andre grupper, der har meget høje indeks, nemlig tre gange så høje som gennemsnittet for alle mænd. Blandt efterkommerne er det kun mænd med oprindelse i Vietnam, Island, Norge, Tyskland og Filippinerne, der har et kriminalitetsindeks, der ligger under gennemsnittet for alle mænd.

Lavere indeks for indvandrere fra alle lande når socioøkonomisk status inddrages

Når der udover alder også korrigeres for den socioøkonomiske status falder indekset for indvandrere fra alle de viste oprindelseslande. For efterkommerne ses der imod både lande, hvor indekset falder og lande, hvor indekset stiger. Som eksempel på det første er Libanon, Jugoslavien, Somalia og Marokko og på det andet lande som Irak, Iran og Sri Lanka.

Tabel 6.12 Kriminalitetsindeks for afgørelser i alt for 15-79-årige mænd efter oprindelsesland. 2016

	Indvandrere				Efterkommere			
	Alder	Alder + socio-økonomisk status	Alder + familiens uddannelse	Alder + familiens indkomst	Alder	Alder + socio-økonomisk status	Alder + familiens uddannelse	Alder + familiens indkomst
	indeks, mænd i alt = 100							
Libanon ¹	256	208	208	191	397	368	302	321
Jugoslavien ²	212	188	177	179	220	207	180	191
Somalia	208	163	156	156	313	299	247	221
Irak	202	172	168	156	270	272	235	200
Tyrkiet	185	159	149	148	242	231	181	209
Pakistan	161	143	151	127	267	261	224	228
Afghanistan	159	143	136	127	214	215	192	166
Iran	152	126	150	128	190	199	197	168
Marokko	145	129	129	116	305	286	240	256
Sri Lanka	140	133	129	124	117	135	116	107
Bosnien-Hercegovina ..	105	101	100	95	132	143	132	114
Syrien	97	61	*	*	300	293	241	239
Vietnam	92	87	80	80	64	72	60	56
Rumænien	89	80	*	*	108	108	109	96
Island	85	80	*	84	69	70	79	66
Polen	83	79	*	*	116	116	122	109
Bulgarien	82	71	*	*	..	..	..	..
Litauen	79	72	*	*	..	..	..	..
Thailand	74	68	57	67	..	..	..	..
Ukraine	67	61	*	*	..	..	..	..
Storbritannien	57	52	*	59	131	133	131	122
Sverige	55	53	*	58	136	133	134	129
Italien	55	48	*	*	..	..	..	..
Norge	54	52	*	58	95	93	93	91
Tyskland	52	50	*	54	80	82	84	78
Filippinerne	49	45	46	46	91	92	77	81
USA	43	36	*	47	..	..	..	..
Kina	40	35	*	*	..	..	..	..
Indien	39	35	*	*	107	110	108	100

Anm. 1: Udvalg af oprindelseslande med flest indbyggere i Danmark.

Anm. 2: .. angiver, at der er færre end ti dømte personer i befolkningsgruppen.

Anm. 3: En stjerne angiver, at der er over 30 pct. personer med uoplyst familiens uddannelse/familiens indkomst.

¹ En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

² Jugoslavien før opsplitningen.

Korrektion for familiens uddannelsesniveau giver højere indeks for nogle grupper

Hvis der i stedet korrigeres for familiens uddannelsesniveau giver det for nogle befolkningsgrupper et højere indeks end hvis der alene korrigeres for alder. Det gælder fx for efterkommerne fra EU-landene Polen, Tyskland og Rumænien og for indvandrere fra Syrien. For de fleste ikke-vestlige lande er indekset lavere, når der er korrigeret for både alder og familiens uddannelse end når der alene er korrigeret for alder.

Betydning af familiens indkomst

Kun med ganske enkelte undtagelser (indvandrere fra Storbritannien, Sverige, Norge, Tyskland og USA) betyder inddragelse af familiens indkomst et fald i indekset i forhold til alene korrektion for alder. Især for efterkommerne ligger det også for mange lande væsentlig under indekset, når der er korrigeret for alder og socio-økonomisk status. For efterkommere fra Somalia er faldet særlig stort: fra 299 til 221.

Vanskeligt at give ét præcist kriminalitetsindeks

Som det er fremgået ovenfor varierer kriminalitetsindeksene afhængig af hvilken baggrundsoplysning, det vælges at inddrage i standardiseringen. Det har også vist sig, at der er forskel mellem herkomstgrupperne på, hvilke variable, der er af størst betydning for indekset. Korrektion for alder påvirker især indekset for mandlige efterkommere fra ikke-vestlige lande. Korrektion for familiens uddannelse påvirker

indekset for både mandlige og kvindelige efterkommere fra ikke-vestlige lande i forholdsvis stor grad, mens korrektion for egen socioøkonomisk status har størst betydning for indvandrere fra ikke-vestlige lande. Korrektion for familiens indkomst betyder et lavere indeks for personer fra ikke-vestlige lande. Indeksene for personer fra vestlige lande påvirkes generelt i væsentligt mindre omfang end for personer fra ikke-vestlige lande. Bemærkelsesværdigt er det måske, at indeksene stiger en smule for både indvandrere og efterkommere fra vestlige lande, når der korrigeres for familiens uddannelse.

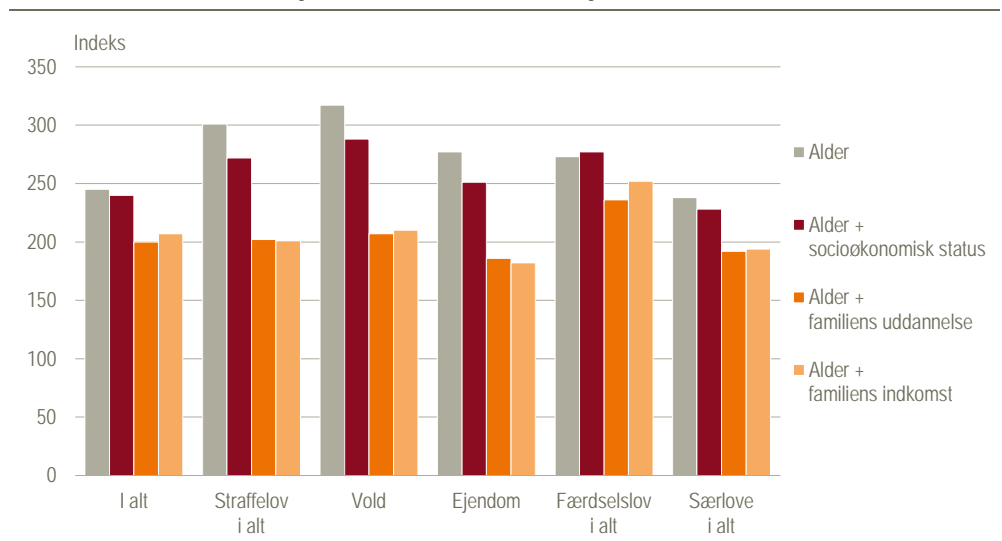
Det overordnede billede ændrer sig ikke

Selv om der for nogle af herkomstgrupperne sker forholdsvis store fald i kriminalitetsindeksene når der korrigeres for de forskellige baggrundsplysninger, ændrer det overordnede billede sig ikke: Efterkommere har højere indeks end indvandrere og personer fra ikke-vestlige lande har højere indeks end personer fra vestlige lande, hvilket ikke kan forklares af forskelle i alder, socioøkonomisk status, familiens uddannelsesniveau eller familiens indkomst.

Fokus på efterkommere fra ikke-vestlige lande

Både blandt mænd og kvinder er efterkommere fra ikke-vestlige lande den herkomstgruppe, der har de højeste indeks og derfor også en gruppe, der påkalder sig særlig opmærksomhed. Når alle typer af lovovertrædelser betragtes under ét har mændene et indeks på 245 og kvinderne et indeks på 194, når der er korrigeret for alderssammensætningen. Indekset mindskes til ca. 200 for mændene og ca. 160 for kvinderne, når der korrigeres for familiens uddannelse eller for familiens indkomst.

Figur 6.5 Kriminalitetsindeks for mandlige efterkommere fra ikke-vestlige lande. 2016

Det højeste indeks for mændene er for straffelovsovertrædelser ...

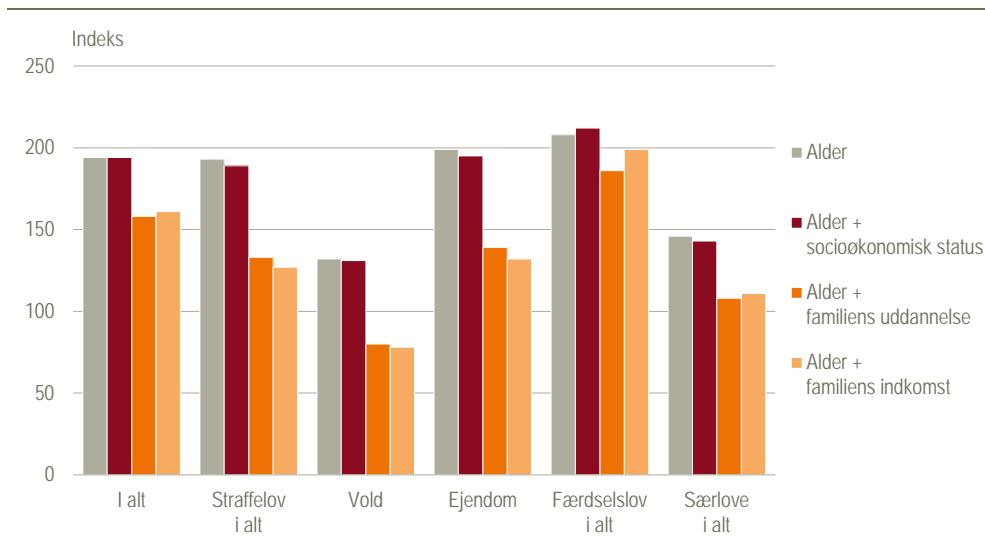
Hvis der fordeles på forskellige typer af lovovertrædelser viser det sig, at indekset for mandlige efterkommere fra ikke-vestlige lande er højest for straffelovsovertrædelser – og herunder særligt for voldsforbrydelser, hvor det er mere end tre gange så højt som for gennemsnittet af alle mænd. Men det er også for denne type lovovertrædelser, at der sker den største reduktion i indekset når der korrigeres for familiens uddannelse og indkomst. Når disse faktorer inddrages falder indekset til omkring 200. Dvs. at indeksene falder fra at være tre gange så høje til at være to gange så høje.

... for kvinderne er det indekset for færdselslovsovertrædelser, der er højest

For de kvindelige efterkommere fra ikke-vestlige lande er indekset for færdselslovsovertrædelser lidt højere end indekset for straffelovsovertrædelser. Det reduceres ikke væsentligt når der korrigeres for familiens uddannelse eller indkomst. Derimod reduceres indekset for voldsforbrydelser fra at ligge 32 pct. over gennemsnittet for alle kvinder, når der kun er korrigeret for alder, til at ligge ca. 20 pct. under gennemsnittet, når der korrigeres for familiens uddannelse eller familiens indkomst. Indekset for særlovsovertrædelser ligger lige omkring gennemsnittet, når der korrigeres for familiens uddannelse eller indkomst.

Figur 6.6 Kriminalitetsindeks for kvindelige efterkommere fra ikke-vestlige lande. 2016

Mandlige efterkommere fra Somalia og Libanon har de højeste voldsindeks

I tabel 6.13 er indekstallene for mandlige efterkommere fra ikke-vestlige lande yderligere opdelt på oprindelsesland (tabellen omfatter de otte ikke-vestlige lande, hvorfra der er flest dømte mænd). Som også tidligere vist har efterkommere fra Somalia og Libanon de højeste kriminalitetsindeks når der kigges på den samlede kriminalitet – henholdsvis 313 og 397. Når der opdeles på de forskellige typer af kriminalitet er indekset for voldsforbrydelser særlig markant. Det ligger på 771 for efterkommere fra Somalia og på 666 for efterkommere fra Libanon, når der er alene er standardiseret for deres alderssammensætning. Når der også korrigeres for familiens indkomstniveau falder indekset en del, men ligger stadig langt over gennemsnittet for alle mænd.

Efterkommere fra Pakistan har det laveste voldsindeks

Uanset om der kun er korrigeret for alder eller også for nogle af de øvrige baggrundsoplysninger, har efterkommere fra Pakistan det laveste indeks for voldsforbrydelser blandt de viste ikke-vestlige oprindelseslande.

Efterkommere fra Tyrkiet og Iran har de laveste indeks for ejendomsforbrydelser

Det laveste indeks for ejendomsforbrydelser blandt de otte oprindelseslande findes hos efterkommere fra Tyrkiet og Iran. Når der er korrigeret for alder og familiens uddannelsesniveau ligger indekset på 108 for efterkommere fra Tyrkiet, dvs. 8 pct. over gennemsnittet for alle mænd.

Somalia har det laveste indeks for færdselslovs-overtrædelser ...

Efterkommere fra Somalia har med 135 (når der er korrigeret for alder og familiens indkomst) det laveste indeks for færdselslovs-overtrædelser. De højeste indeks findes hos efterkommerne fra Libanon.

... og det højeste for særlovsovertrædelser

Til gengæld har efterkommerne fra Somalia sammen med efterkommere fra Libanon de højeste indeks når det drejer sig om særlovsovertrædelser.

Indeks er et relativt mål, der ikke fortæller noget om niveauet

Som det er fremgået ovenfor er der befolkningsgrupper, der har meget høje kriminalitetsindeks, enten for deres samlede kriminalitet eller for undergrupper af kriminalitet. Et indeks på fx 771 for voldskriminalitet, dvs. en voldskriminalitet, der er næsten otte gange så høj som for gennemsnittet af befolkningen, lyder meget voldsomt. Ved vurdering af indekstallene er det vigtigt at huske på, at de er et *relativt* mål, der siger noget om en befolkningsgruppes kriminalitet i forhold til den samlede befolkning. Indekstallene fortæller således ikke noget om *niveauet* af kriminaliteten, kun om den er højere eller lavere end forventet i forhold til den givne alderssammensætning etc.

Tabel 6.13 Kriminalitetsindeks for 15-79-årige mandlige efterkommere fra ikke-vestlige lande efter oprindelsesland, overtrædelsestype og korrektionsvariabel. 2016

	Tyrkiet	Marokko	Somalia	Libanon ¹	Pakistan	Irak	Iran	Syrien
	indeks, mænd i alt = 100							
Alle afgørelser								
Alder	242	305	313	397	267	270	190	300
Alder + socioøkonomisk status	231	286	299	368	261	272	199	293
Alder + familiens uddannelse	181	240	247	302	224	235	197	241
Alder + familiens indkomst	209	256	221	321	228	200	168	239
Straffelov i alt								
Alder	222	444	611	588	276	284	226	475
Alder + socioøkonomisk status	200	355	480	477	254	266	222	400
Alder + familiens uddannelse	129	278	376	351	187	210	225	304
Alder + familiens indkomst	158	288	304	354	187	156	168	278
- heraf vold								
Alder	262	356	771	666	206	309	316	552
Alder + socioøkonomisk status	235	289	601	543	191	291	315	465
Alder + familiens uddannelse	147	215	447	387	137	221	314	343
Alder + familiens indkomst	185	229	363	397	140	162	234	319
- heraf ejendom								
Alder	186	417	602	545	272	245	171	421
Alder + socioøkonomisk status	167	332	474	441	250	230	167	356
Alder + familiens uddannelse	108	262	370	323	183	181	170	268
Alder + familiens indkomst	130	265	296	319	181	133	125	240
Færdselslov i alt								
Alder	300	280	162	479	309	325	156	302
Alder + socioøkonomisk status	292	278	176	465	311	345	171	315
Alder + familiens uddannelse	240	237	137	390	278	301	166	259
Alder + familiens indkomst	278	259	135	438	288	275	147	274
Særlove i alt								
Alder	207	349	383	385	232	279	256	315
Alder + socioøkonomisk status	194	314	347	347	222	272	260	297
Alder + familiens uddannelse	149	266	314	288	186	244	261	249
Alder + familiens indkomst	172	279	272	299	187	207	220	241

¹ En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

Tabel 6.14 Dømte blandt 15-79-årige mandlige efterkommere fra ikke-vestlige lande efter oprindelsesland og overtrædelsestype. 2016

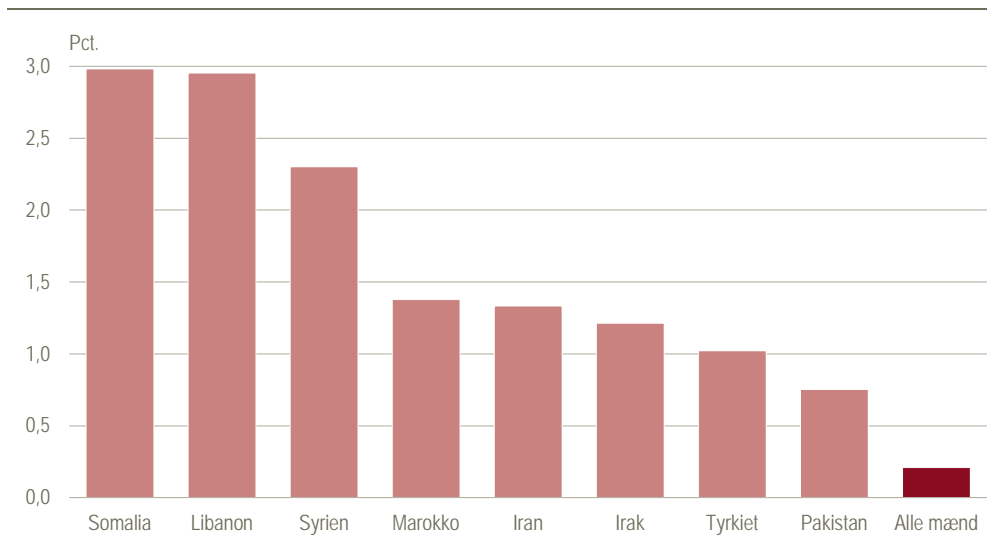
	Tyrkiet	Marokko	Somalia	Libanon	Pakistan	Irak	Iran	Syrien	Alle mænd
	pct.								
Alle afgørelser	16,9	20,6	18,1	28,5	18,0	15,7	13,4	20,7	5,2
Straffelov i alt	3,2	6,2	9,4	9,5	3,6	4,4	3,5	7,3	0,8
- voldsforbrydelser	1,0	1,4	3,0	3,0	0,8	1,2	1,3	2,3	0,2
- ejendomsforbrydelser	1,7	3,7	6,5	5,6	2,2	2,6	1,7	4,3	0,5
Færdselslov i alt	11,0	9,8	3,8	16,4	11,4	7,9	5,3	9,7	3,2
Særlove i alt	5,5	9,0	10,0	11,7	5,6	7,2	7,5	9,4	1,6

Anm.: Ikke korrigeret for alder eller andre forhold.

De fleste har ikke fået en dom for vold

Hvis der beregnes en "rå" hyppighed – dvs. uden korrektion for alderssammensætning eller andre forhold – for hvor stor en andel af samtlige mænd, der har fået en dom for fx voldskriminalitet i 2016, så er andelen på 0,2 pct. Hvis de tilsvarende andele beregnes for efterkommerne fra de otte viste ikke-vestlige lande ligger de mellem 0,8 pct. (Pakistan) og 3,0 pct. (Somalia). Det er henholdsvis fire og femten gange så højt som for gennemsnittet af alle mænd. Men selv om andelen er så mange gange højere, er det samtidig langt hovedparten af mændene, der *ikke* har fået en dom for vold i løbet af året. Et nuanceret billede af en befolkningsgruppes kriminalitet kan således ikke gives alene ved de standardiserede kriminalitetsindeks, men bør også inddrage niveauet af gruppens kriminalitet.

Figur 6.7 Mandlige efterkommere fra udvalgte ikke-vestlige lande, der er dømt for vold. 2016

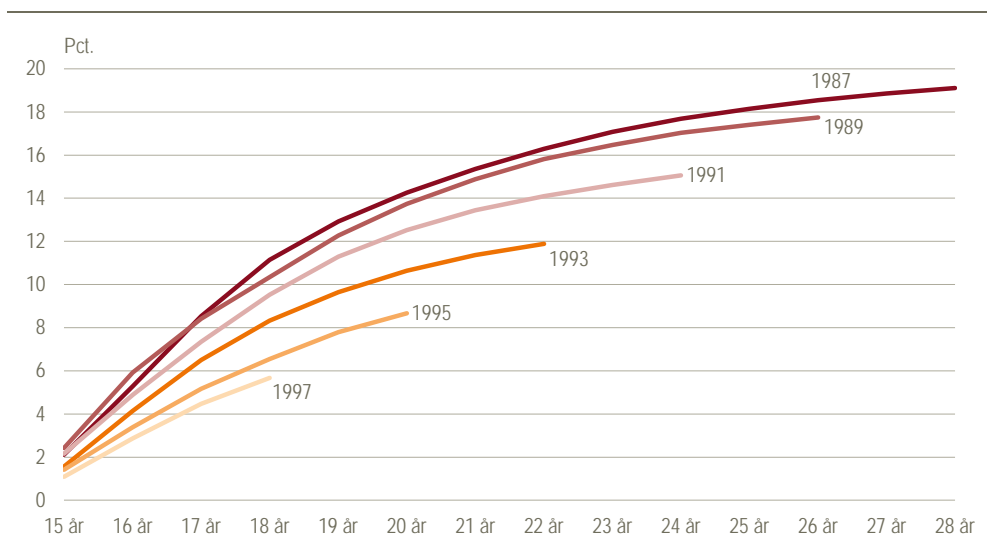
Anm.: Ikke korrigeret for alder eller andre forhold.

6.3 Fødselsårgange

Årsbetragtning versus
forløbsbetragtning

Gennemgangen ovenfor har handlet om hvordan kriminaliteten ser ud i et enkelt år. Hvor mange personer, hvor store andele og over/underrepræsentation af de enkelte befolkningsgrupper. Disse tal siger imidlertid ikke noget om, hvor store andele af befolkningsgrupperne, der er blevet dømt for kriminalitet en eller flere gange i løbet af deres liv, hvor mange domme, grupperne har fået og om der evt. er sket en udvikling over tid. Dette kan belyses ved at tage udgangspunkt i de enkelte fødselsårgange og følge dem så langt som det nu er muligt på nuværende tidspunkt med hensyn til deres domme.

Figur 6.8 Kumuleret andel mænd med dom for overtrædelse af straffeloven efter fødselsårgang og alder ved første dom

Fødselsårgangene
fra og med 1987

I det følgende er taget udgangspunkt i fødselsårgangene fra og med 1987, da antallet af indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande i disse årgange vurderes at være store nok til, at der meningsfuldt kan foretages opgørelser på dem. Antallet af indvandrere og efterkommere fra vestlige lande er for alle årgangenes vedkommende af så begrænset størrelse, at det er valgt ikke at lave opgørelser for dem.

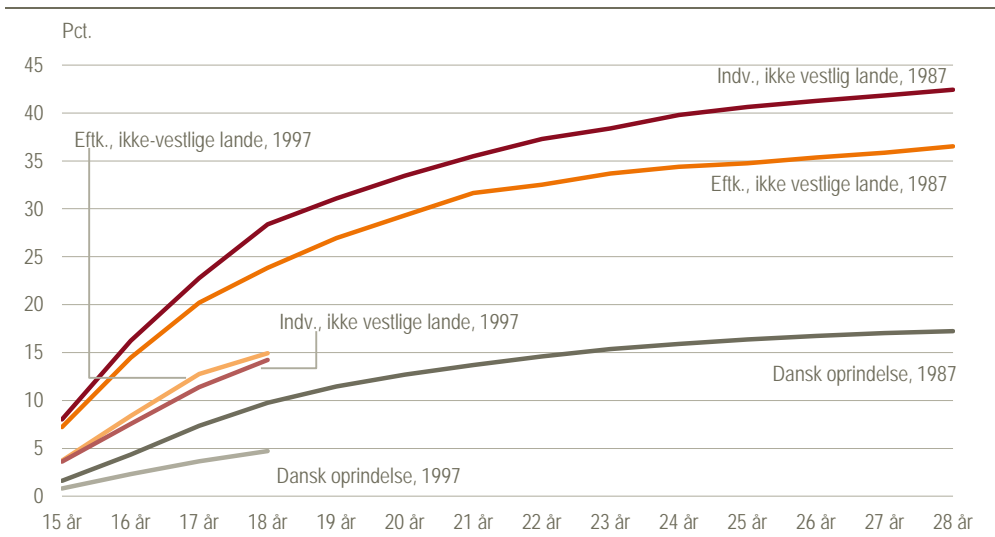
Generelt bliver årgangene mindre og mindre kriminelle

Blandt mænd født i 1987 var der 19 pct., der havde fået en eller flere domme for overtrædelse af straffeloven ved alderen 28 år. Der er ingen af de efterfølgende årgange, der ser ud til at komme op på samme niveau. Fx var der 6 pct. af mænd født i 1997, der havde fået en dom ved alderen 18 år. Den tilsvarende andel for 1987-årgangen var på 11 pct. Dvs. at andelen med dom for overtrædelse af straffeloven ved alderen 18 år er næsten halveret.

Fald for alle herkomstgrupper

Når der opdeles på herkomst viser det sig, at der blandt indvandrere fra ikke-vestlige lande, der blev født i 1987, var 42 pct., der havde fået en eller flere domme for overtrædelse af straffeloven ved alderen 28 år. For efterkommerne var andelen på 37 pct. og for mænd med dansk oprindelse på 17 pct. Ved alderen 18 år var andelen på henholdsvis 28 pct., 24 pct. og 10 pct. Når den ti år yngre generation – 1997 – betragtes, er der for alle herkomstgrupper sket et betragteligt fald i andelen med dom som 18-årig. Både for indvandrere og personer med dansk oprindelse er andelen halveret til henholdsvis 14 pct. og 5 pct. Også for efterkommerne er der sket et fald, men ikke i helt samme omfang. Det betyder, at hvor det for 1987-årgangen var indvandrerne, der havde den største andel med dom er det for 1997-årgangen efterkommerne.

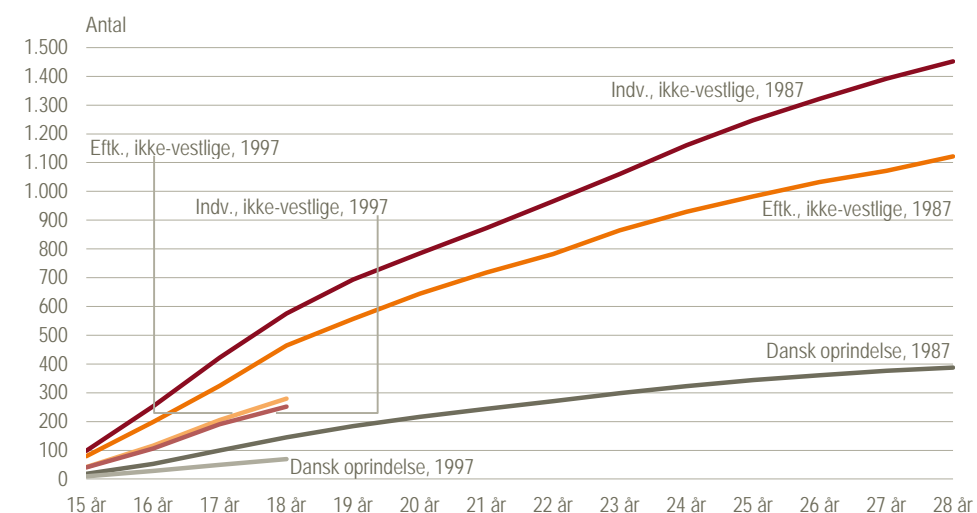
Figur 6.9 Kumuleret andel mænd med dom for overtrædelse af straffeloven efter herkomst, fødselsårgang og alder ved første dom

Udvikling i antallet af domme viser samme mønster

Hvis der i stedet kigges på antallet af domme ved givne aldre, så havde de mandlige indvandrere fra ikke-vestlige lande, der blev født i 1987, fået i alt **1.452** domme for overtrædelse af straffeloven pr. 1.000 indbyggere, da de nåede alderen 28 år. Det tilsvarende antal for efterkommere fra ikke-vestlige lande var på **1.122** domme og for mænd med dansk oprindelse på **388** domme. Da denne fødselsårgang var 18 år havde indvandrerne fået **576** domme pr. 1.000 indbyggere, efterkommerne **464** domme og mænd med dansk oprindelse **145** domme. For generationen født ti år senere var antallet af domme ved alderen 18 år på **252** for indvandrernes vedkommende, **280** for efterkommerne og **69** for mænd med dansk oprindelse. Dvs. indvandrere og mænd med dansk oprindelse født i 1997 havde som 18-årige fået mindre end halvt så mange domme for overtrædelse af straffeloven som den ti år ældre generation. For efterkommerne er der også tale om et betragteligt fald, men med **40** pct. lidt lavere end for de to andre herkomstgrupper.

Figur 6.10 Kumuleret antal domme for overtrædelse af straffeloven pr. 1.000 indbyggere efter herkomst, fødselsårgang og alder. Mænd

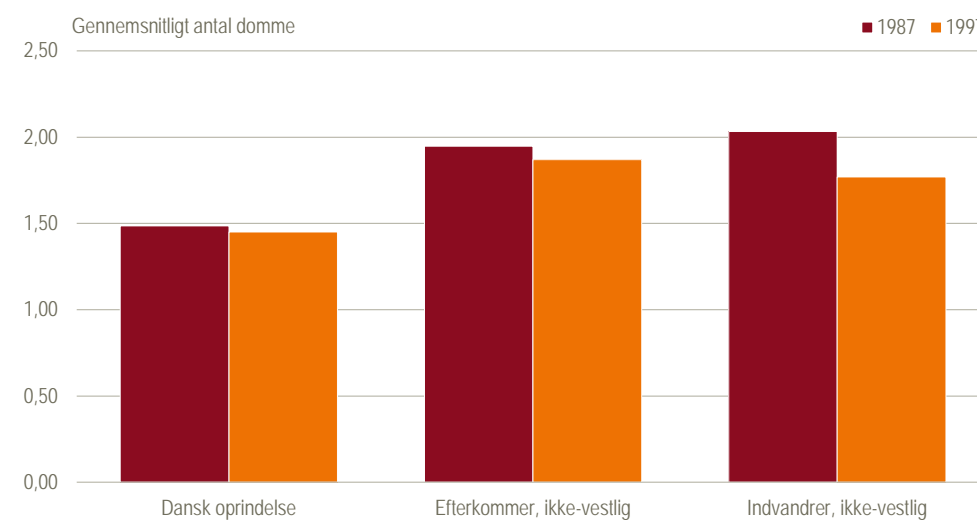

Rettet i forhold til oprindelig version

Lille fald i antal domme blandt de dømte

Hvis der alene ses på de personer, der er blevet dømt, så havde mænd med dansk oprindelse, der blev født i 1987, i gennemsnit fået 1,5 dom ved alderen 18 år. Det tilsvarende antal for indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande var lige omkring to domme. Blandt de dømte mænd født i 1997 var det gennemsnitlige antal domme for alle tre herkomstgrupper lidt lavere end for 1987-fødselsårgangen.

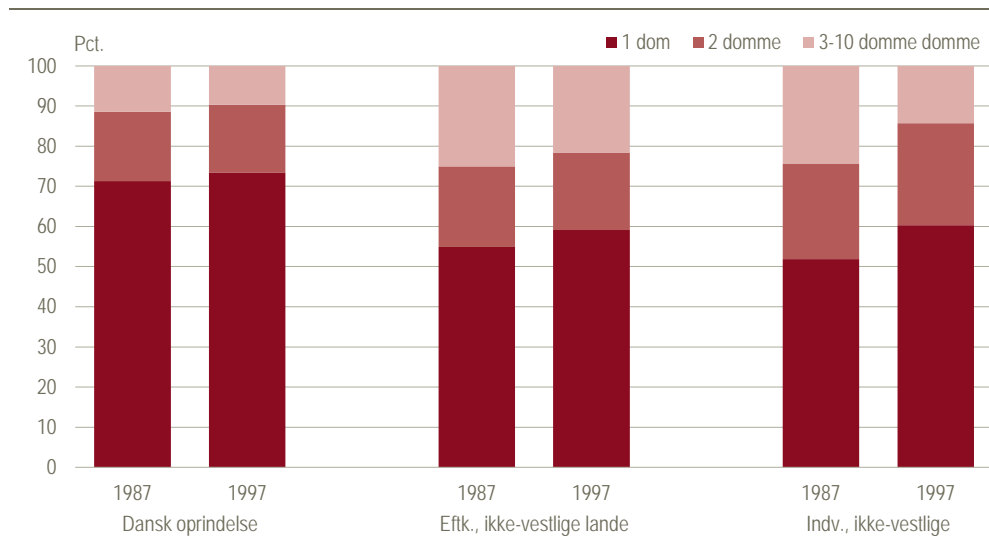
Figur 6.11 Gennemsnitligt antal domme for overtrædelse af straffeloven blandt dømte som 18-årige efter herkomst og fødselsårgang. Mænd

Flere har kun fået én dom

Faldet i det gennemsnitlige antal domme dækker over at flere kun har fået én dom og færre har fået tre eller flere domme. Fx var der 71 pct. af de dømte mænd med dansk oprindelse, der blev født i 1987, der kun havde fået én dom ved alderen 18 år. De tilsvarende andele for efterkommere og indvandrere fra ikke-vestlige lande var på 55 pct. og 52 pct. For mænd med dansk oprindelse, der blev født i 1997, var der med 73 pct. en lidt større andel, der kun havde fået én dom. For efterkommerne fra ikke-vestlige lande steg andelen til 59 pct. og for indvandrerne til 60 pct. Andelen med to domme var stort set uændret for de tre herkomstgrupper, mens andelen med mellem tre og ti domme faldt med henholdsvis 1 procentpoint, 3 procentpoint og 8 procentpoint.

Figur 6.12 Mænd med domme som 18-årige efter fødselsårgang, herkomst og antal domme

7. Børn af efterkommere

Sammenfatning

Børn af efterkommere har mindst én forælder, der er efterkommer og ingen forælder med dansk oprindelse. Der er 22.082 børn af efterkommere 1. januar 2017 – heraf har 91 pct. ikke-vestlig oprindelse. 69 pct. af de ikke-vestlige børn af efterkommere er under 10 år.

De vestlige børn af efterkommere har en anden aldersfordeling end ikke-vestlige børn af efterkommere, og selv om de samlet set er klart i undertal, er der blandt børn af efterkommere, som er fyldt 30 år, 13 gange så mange med vestlig oprindelse som med ikke-vestlig.

Ved de bundne prøver ved folkeskolens afgangsprøve i 2016 er karaktergennemsnittet for de ikke-vestlige børn af efterkommere ikke bedre end de ikke-vestlige efterkommeres. Deres karaktergennemsnit er 5,6 for drengene og 6,3 for pigerne. De tilsvarende gennemsnit for drenge og piger med dansk oprindelse er markant højere med 6,9 og 7,7.

Forældrene til børn af efterkommere er generelt meget unge. Det gælder især for ikke-vestlige børn af efterkommere, hvor mødre til børn under 25 år i gennemsnit er ca. 9 år yngre end mødre til børn med dansk oprindelse. Den store forskel skyldes først og fremmest, at de ikke-vestlige børn af efterkommere generelt er meget unge – omkring 40 pct. er under 5 år.

Forældrenes unge alder er en af årsagerne til, at der er færre blandt forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere, som har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse end blandt både forældre til vestlige børn af efterkommere og forældre til børn med dansk oprindelse.

Forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere er også i mindre grad beskæftigede. Det gælder især mødre, hvor 47 pct. er uden beskæftigelse. Det kan her spille en rolle, at der er forholdsvis mange helt små børn blandt de ikke-vestlige børn af efterkommere, og at der generelt er flere mødre, som er uden for arbejdsmarkedet, mens børnene er små.

7.1 Definition

Første udgivelse

Statistik om børn af efterkommere blev udgivet for første gang i forbindelse med årbogen *Indvandrere i Danmark 2007*.

Børn af efterkommere opgøres normalt som dansk oprindelse eller efterkommere

Børn af efterkommere har forældre, hvoraf mindst én er efterkommer, og ingen af forældrene har dansk oprindelse. Børnene er i Danmarks Statistiks normale definition kategoriseret som enten personer med dansk oprindelse eller efterkommere. De bliver benævnt i dette kapitel som børn af efterkommere-D og børn af efterkommere-E.

Børn af efterkommere-D er normalt kategoriseret som personer med dansk oprindelse, da mindst én forælder er efterkommer med dansk statsborgerskab.

Børn af efterkommere-E er normalt kategoriseret som efterkommere, da ingen af forældrene har dansk statsborgerskab.

Børn af efterkommere ikke en del af herkomstdefinition

Børn af efterkommere er ikke nogen gruppe, som kan udskilles ved hjælp af Danmarks Statistiks definition af herkomst. I Danmarks Statistiks klassifikation af herkomst findes de tre grupper: 1) dansk oprindelse, 2) indvandrere og 3) efterkommere. I princippet kan der i alle grupper være personer, som har en eller to forældre, der er efterkommere.

Børn af efterkommere har mindst én forælder, som er efterkommer

Når vi taler om børn af efterkommere, er denne opgørelse afgrænset til personer, der har forældre, hvoraf mindst én er efterkommer, og hvor ingen af forældrene har dansk oprindelse. Samtidigt skal børn af efterkommere i Danmarks Statistiks normale herkomstbegreb være enten personer med dansk oprindelse eller efterkommere. 1. januar 2017 er der 22.082 personer i Danmark, der opfylder dette krav. Heraf er 19.391 af dem kategoriseret som personer med dansk oprindelse, mens 2.691 er placeret i kategorien efterkommere.

Der er 22.082 børn af efterkommere

Vi betegner de samlede 22.082 personer som børn af efterkommere. Derudover vil vi bruge betegnelsen børn af efterkommere-D om de 19.391 personer, som normalt kategoriseres som personer med dansk oprindelse. Endelig kaldes de 2.691 personer, der normalt kategoriseres som efterkommere, for børn af efterkommere-E. Forskellen mellem de to grupper er, at mindst én forælder til børn af efterkommere-D er efterkommer med dansk statsborgerskab. Dette er ikke tilfældet for forældre til børn af efterkommere-E.

Tabel 7.1 Børn af efterkommere

		Far				Dansk oprindelse
		Indvandrer		Efterkommer		
		Dansk statsborger	Udenlandsk statsborger	Dansk statsborger	Udenlandsk statsborger	
Mor						
Indvandrer	Dansk statsborger			D	E	
	Udenlandsk statsborger			D	E	
Efterkommer	Dansk statsborger	D	D	D	D	
	Udenlandsk statsborger	E	E	D	E	
Dansk oprindelse						

Anm.: D'et står for børn af efterkommere-D og E'et står for børn af efterkommere-E.

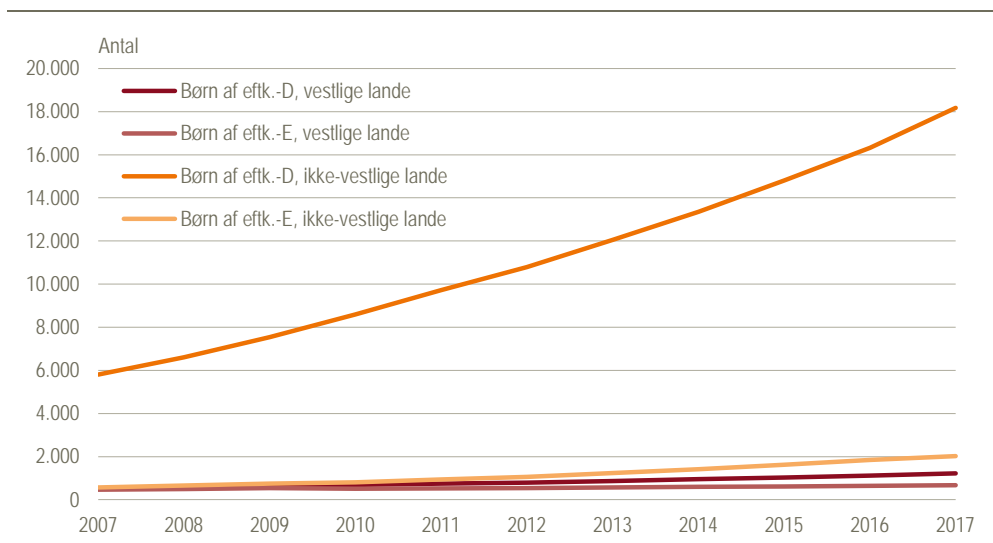
Alle børn af efterkommere er ikke med

Den 1. januar 2017 er der i Danmark 37.955 personer, som har mindst én forælder, der er efterkommer. Det er imidlertid værd at bemærke, at der blandt dem er 15.141 personer svarende til 40 pct., hvor forældreparret består af en efterkommer og en person med dansk oprindelse. I Danmarks Statistiks definition af børn af efterkommere vil vi ikke inkludere disse personer, da de har en forælder med dansk oprindelse.

Afgrænsning giver mere homogen gruppe

Der er god grund til at antage, at der er væsentlige forskelle mellem en person med et forældrepar bestående af fx en efterkommer og en person med dansk oprindelse sammenlignet med en person, der har et forældrepar bestående af en efterkommer med dansk statsborgerskab og en indvandrer. I begge tilfælde vil der være tale om børn af efterkommere. Det er imidlertid kun i det sidste tilfælde, at vi vil inkludere personerne i den gruppe, som vi kalder børn af efterkommere.

Figur 7.1 Børn af efterkommere

Antallet af børn af efterkommere er kraftigt stigende ...

Selv om de 22.082 personer, som indgår i børn af efterkommere i 2017, må betegnes som en lille gruppe, er det værd at bemærke, at den er steget kraftigt i løbet af de sidste ti år. I 2007 udgjorde børn af efterkommere således kun 7.364 personer

(6.332 i D og 1.032 i E). Årsagen til denne udvikling skal ses i lyset af, at der i løbet af de sidste ti år gradvist er blevet flere og flere voksne efterkommere i befolkningen. Dermed er antallet af potentielle efterkommerforældre steget, hvilket naturligt gør, at antallet af børn af efterkommere stiger.

... men fra et lavt niveau

Det stigende antal voksne efterkommere skyldes ikke mindst, at indvandrerbefolkningen i Danmark har været stigende gennem mere end 40 år. Der er en naturlig sammenhæng mellem antallet af indvandrere i befolkningen og fødte efterkommere, og i takt med en stigende befolkning af indvandrere er antallet af potentielle indvandrerforældre og dermed efterkommere også steget gradvist. I 2017 er der derfor flere efterkommere i de aldersgrupper, hvor det er almindeligt at få børn, end nogensinde før. Denne udvikling vil fortsætte, og selv om antallet af børn af efterkommere fortsat er relativt lavt, er der tale om en gruppe, som vil vokse i de kommende år.

Moderen bestemmer oprindelsesland

De to grupper af børn af efterkommere er i tabel 7.2 opdelt på alder og oprindelse. Det er moderens oprindelsesland, som bestemmer, om en person bliver klassificeret som vestlig eller ikke-vestlig.

20.187 ikke-vestlige og 1.895 vestlige børn af efterkommere

Alle de 22.082 børn af efterkommere kan opdeles i 1.895 med vestlig oprindelse og 20.187 med ikke-vestlig oprindelse. De kan igen opdeles i børn af efterkommere-D og E. I denne forbindelse bemærker man, at der blandt børn af efterkommere med vestlig oprindelse er dobbelt så mange i gruppe D end i gruppe E, mens der for børn af efterkommere med ikke-vestlig oprindelse findes ni gange så mange i gruppe D.

Tabel 7.2 Børn af efterkommere efter alder. 2017

	Vestlige lande			Ikke-vestlige lande			I alt
	Børn af efterkommere-D	Børn af efterkommere-E	I alt	Børn af efterkommere-D	Børn af efterkommere-E	I alt	
I alt	1 223	672	1 895	18 168	2 019	20 187	22 082
0-4 år	387	166	553	7 145	1 019	8 164	8 717
5-9 år	247	95	342	5 213	551	5 764	6 106
10-14 år	164	46	210	3 348	268	3 616	3 826
15-19 år	119	25	144	1 859	104	1 963	2 107
20-24 år	87	17	104	495	49	544	648
25-29 år	53	7	60	85	16	101	161
30-34 år	46	18	64	10	1	11	75
35-39 år	33	22	55	5	6	11	66
40-44 år	16	46	62	1	3	4	66
45-49 år	19	43	62	2	-	2	64
50-54 år	24	52	76	2	-	2	78
55-59 år	15	51	66	1	-	1	67
60 år og derover ..	13	84	97	2	2	4	101

Børn af efterkommere er meget unge

Børn af efterkommere er på nuværende tidspunkt meget unge. Den eneste undtagelse er børn af efterkommere-E med vestlig oprindelse. Samlet set udgør denne gruppe kun 3 pct., men blandt børn af efterkommere, som er fyldt 30 år, er 61 pct. børn af efterkommere-E med vestlig oprindelse.

Meget få ikke-vestlige børn af efterkommere er over 30 år

Der er to årsager til, at det stort set udelukkende er i gruppen børn af efterkommere-E med vestlig oprindelse, at der findes børn af efterkommere over 30 år. For det første har der været vestlige indvandrere i Danmark i længere tid end ikke-vestlige indvandrere, og derfor findes der i dag relativt flere voksne børn af efterkommere, der har vestlige efterkommere som forældre. For det andet er både vestlige indvandrere og efterkommere mindre tilbøjelige til at skifte til dansk statsborgerskab. Efterkommere med fx svensk, norsk, tysk eller amerikansk oprindelse foretrækker ofte at beholde deres oprindelige statsborgerskab, selv om de har mu-

lighed for at skifte til dansk statsborgerskab. Derfor havner deres børn i gruppen børn af efterkommere-E. Mange ikke-vestlige efterkommere har derimod ofte incitamenten til at skifte til dansk statsborgerskab, da de derved får nogle rettigheder, som de ellers ikke har.

Indvandring fra ikke-vestlige lande tog først fart i 1960'erne

Da indvandring til Danmark fra ikke-vestlige lande stort set var et ukendt fænomen før 1960'erne, er de ikke-vestlige efterkommere i sig selv en relativt ung gruppe, og de personer blandt de ikke-vestlige efterkommere, som selv har fået børn, vil derfor fortrinsvis have små børn. Derfor er de ikke-vestlige børn af efterkommere så ung en gruppe.

69 pct. af ikke-vestlige børn af efterkommere er under 10 år

Blandt de 20.187 ikke-vestlige børn af efterkommere i 2017 er kun 35 personer fyldt 30 år, mens 13.928 eller 69 pct. endnu ikke er fyldt 10 år. De ikke-vestlige børn af efterkommere er altså meget unge. Til sammenligning er der kun 47 pct. af de vestlige børn af efterkommere, som er under 10 år. Aldersmæssigt er der ikke den store forskel mellem ikke-vestlige børn af efterkommere af type D og E.

7.2 0-29-årige børn af efterkommere

Fokus på de 0-29-årige

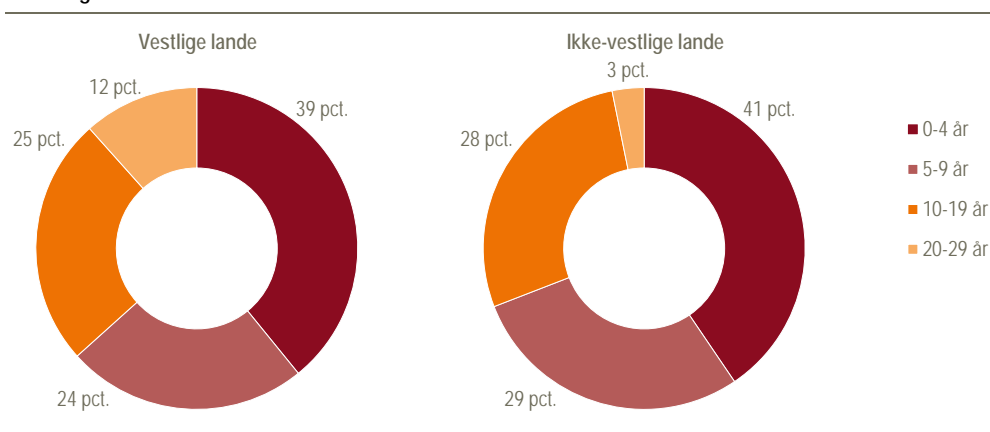
I dette afsnit vil vi koncentrere os om den geografiske fordeling af børn af efterkommere. Desuden vil der kun blive fokuseret på den andel, som er under 30 år. Denne afgrænsning er naturlig af to årsager. For det første er interessen for børn af efterkommere koncentreret omkring integration af børn og unge. For det andet er der kun få personer, der er fyldt 30 år, blandt børn af efterkommere.

Ikke-vestlige børn af efterkommere er yngst

De 0-29-årige børn af efterkommere kan opdeles i 1.413 med vestlig oprindelse og 20.152 med ikke-vestlig oprindelse. Både de vestlige og ikke-vestlige børn af efterkommere i alderen 0-29 år er overrepræsenteret i de yngste aldersgrupper. De ikke-vestlige børn af efterkommere er dog overordnet set klart yngre end de vestlige, idet 69 pct. af de ikke-vestlige børn af efterkommere er under 10 år. For de vestlige er andelen af 0-9-årige 63 pct.

Kun 3 pct. af de ikke-vestlige børn af efterkommere under 30 år er fyldt 20 år, mens de 20-29-årige udgør 12 pct. af de vestlige.

Figur 7.2 0-29-årige børn af efterkommere, 2017

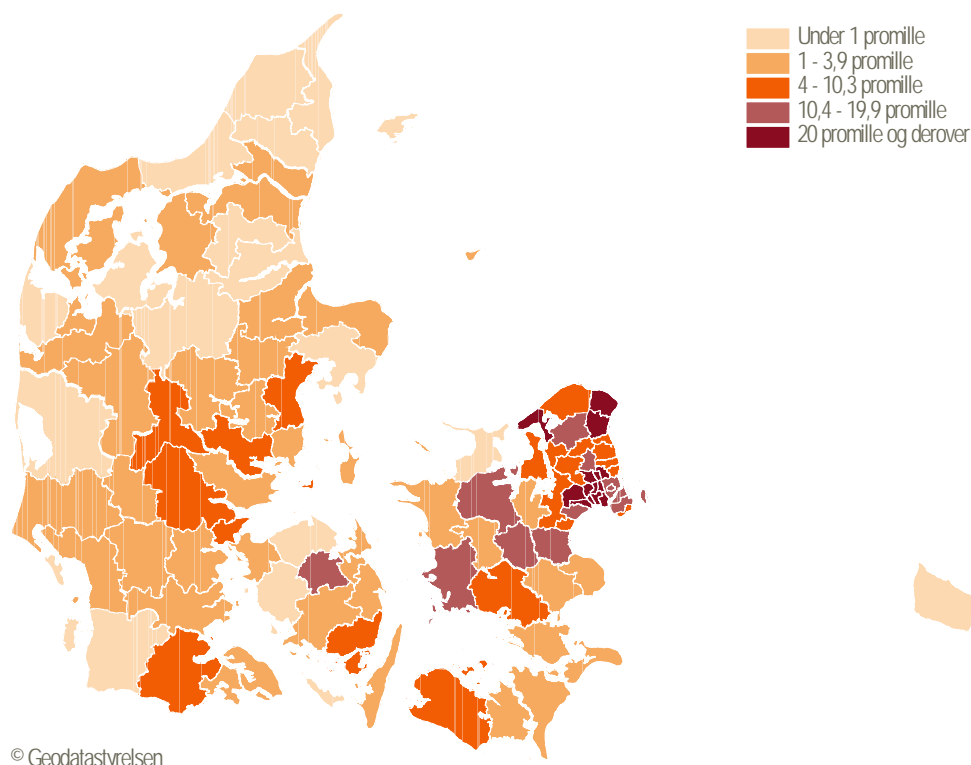
Geografisk fordeling

Den geografiske fordeling af børn af efterkommere hænger naturligt tæt sammen med den geografiske fordeling af efterkommere. Det er derfor først og fremmest i og omkring de større byer, at børn af efterkommere findes. Danmarkskortet viser andelen af 0-29-årige børn af efterkommere i forhold til alle 0-29-årige indbyggere i landets 98 kommuner. Da der er tale om en gruppe, som antalsmæssigt er meget lille, er den anvendte enhed promille.

Ishøj har størst andel børn af efterkommere

Ishøj, Brøndby, Vallensbæk, Albertslund og Høje-Taastrup er de fem kommuner, hvor der findes de største andele af børn af efterkommere. Andelene er 121 promille i Ishøj, 79 promille i Brøndby, 69 promille i Vallensbæk, 66 promille i Albertslund og 56 promille i Høje-Taastrup.

Figur 7.3 0-29-årige børn af efterkommere i forhold til alle 0-29-årige i kommunen. 2017

Få uden for Sjælland

I hele landet udgør de 0-29-årige børn af efterkommere samlet 10,4 promille af befolkningen i alderen 0-29 år, og uden for Sjælland er det kun Odense Kommune, hvor andelen er over landsgennemsnittet.

København har flest børn af efterkommere

København er den kommune, hvor børn af efterkommere antalmæssigt er flest. I København findes der således 4.656 børn af efterkommere i alderen 0-29 år. Det svarer til 22 pct. af alle 0-29-årige børn af efterkommere. I København udgør de dog kun 18 promille af den 0-29-årige befolkning, hvilket placerer København som nummer 17 på listen over kommuner med de største andele af børn af efterkommere.

Efterkommere er både en mindre og yngre gruppe på Fyn og i Jylland

Overrepræsentationen af børn af efterkommere er større end efterkommernes overrepræsentation i kommunerne omkring København. Det skyldes, at efterkommerne er ældre her end i resten af landet. Der er med andre ord flere efterkommere omkring København, som har nået en alder, hvor de begynder at få børn. I mange kommuner i Jylland og på Fyn er efterkommere i sig selv en lille gruppe. Samtidig er de efterkommere, der findes her, ofte for unge til at de er begyndt at få børn. Andelen af børn af efterkommere er derfor meget lille i disse kommuner.

De fleste forældrepar består af en efterkommer og en indvandrer

Af tabel 7.3 kan det ses, hvordan forældresammensætningen er i de forskellige grupper af 0-29-årige børn af efterkommere. Blandt alle grupperne af børn af efterkommere er det mest almindelige, at forældreparret består af en efterkommer og en indvandrer. I 2017 havde 16.081 ud af 21.565 børn af efterkommere et forældrepar af denne type. Det svarer til 75 pct. For 20 pct. af børnene er begge forældre efterkommere, mens der for de resterende 6 pct. kun er oplysninger om en forælder, som pr. definition er efterkommer.

Tabel 7.3 0-29-årige børn af efterkommere efter forældrenes herkomst

	Vestlige lande	Ikke- vestlige lande	I alt
I alt	1 413	20 152	21 565
Børn af efterkommere-D	1 057	18 145	19 202
Begge forældre er efterkommere med dansk stb.skab	55	3 057	3 112
Begge forældre er efterkommere, kun én med dansk stb.skab	45	861	906
En forælder er efterkommer med dansk stb.skab og en forælder er indvandrer ..	872	13 231	14 103
En forælder er efterkommer med dansk stb.skab og en forælder er uoplyst	85	996	1 081
Børn af efterkommere-E	356	2 007	2 363
Begge forældre er efterkommere med udenl. stb.skab	20	174	194
En forælder er efterkommer med udenl. stb.skab og en forælder er indvandrer ..	322	1 656	1 978
En forælder er efterkommer med udenl. stb.skab og en forælder er uoplyst	14	177	191

Fokus på vestlige og ikke-vestlige børn af efterkommere

I 2017 var der i alt kun 2.363 børn af efterkommere-E mod 19.202 børn af efterkommere-D. Vi vil i resten af dette kapitel ikke skelne mellem de to grupper D og E, da vi vurderer, at antallet af børn af efterkommere af type E er for lavt til at bære selvstændige undersøgelser. Vores population vil derfor nu bestå af 21.565 børn af efterkommere fordelt på 1.413 med vestlig oprindelse og 20.152 med ikke-vestlig oprindelse. At opdele børn af efterkommere i vestlig- og ikke-vestlig oprindelse prioriterer vi højere end at skelne mellem type D og E.

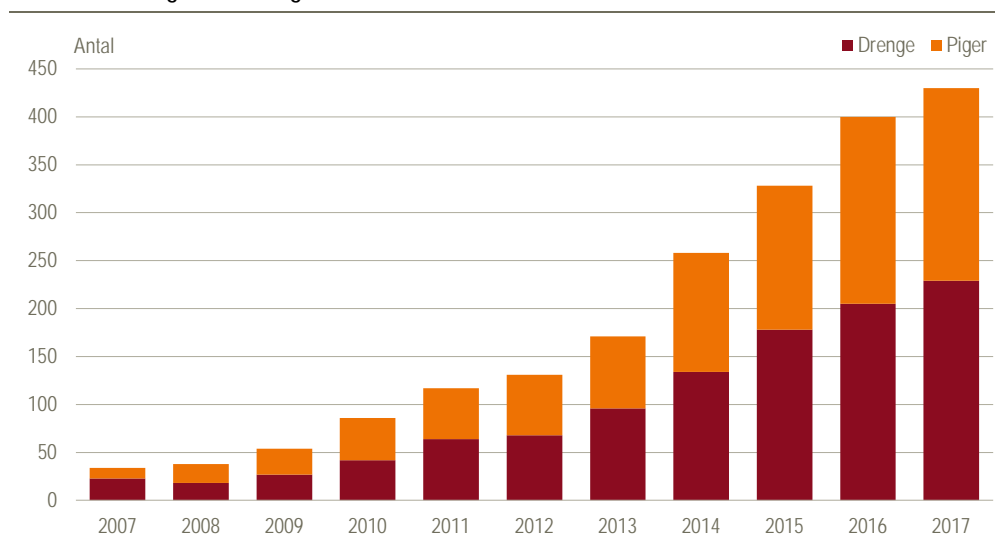
7.3 Børnenes forhold

Karakterer i grundskolen

16-årige børn af efterkommere trettendoblet på ti år

Ved starten af 2017 er der i alt 430 ikke-vestlige børn af efterkommere, som er 16 år. Det er en gruppe, som vokser år for år, og med det nuværende antal er der tale om næsten en trettendobling siden 2007.

Figur 7.4 Antallet af 16-årige ikke-vestlige børn af efterkommere

Gruppe stor nok til, at man kan se på karakterer

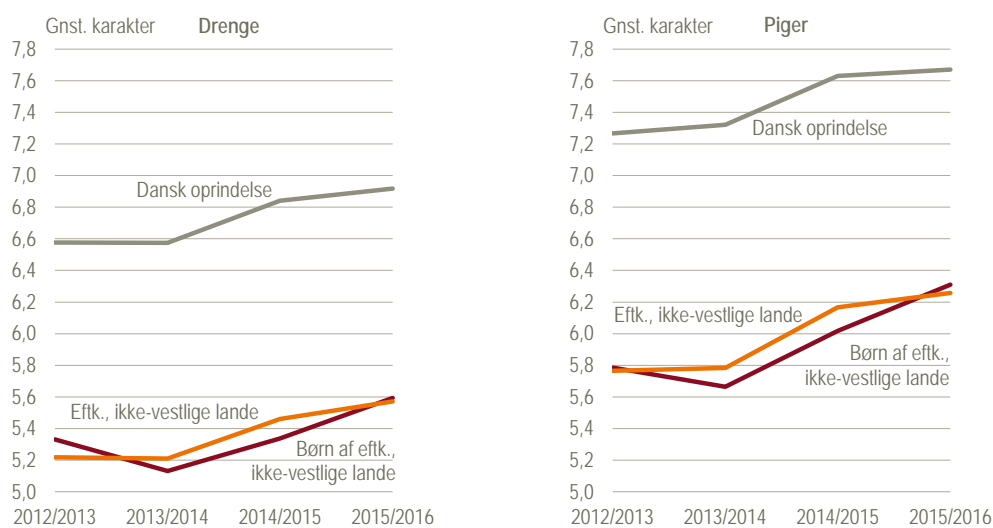
Det vurderes, at gruppen af 16-årige ikke-vestlige børn af efterkommere er tilstrækkelig stor til at man kan se nærmere på karakterer ved folkeskolens afgangsprøve.

Karaktergennemsnit for de seneste fire skoleår

I det angivne karaktergennemsnit indgår karakterer for alle bundne prøver ved folkeskolens afgangsprøve. Det drejer sig om fire karakterer for dansk (mundtlig læsning, skriftlig og retskrivning), to karakterer i matematik (matematiske færdig-

heder og matematisk problemløsning) samt karakterer i engelsk (mundtlig) og fysik/kemi (praktisk/mundtlig).

Figur 7.5 Karaktergennemsnit for alle bundne prøver

Samme niveau for børn af efterkommere og efterkommere

Det fremgår af figur 7.5, at karaktergennemsnittet for de ikke-vestlige børn af efterkommere ligger på samme niveau som for de ikke-vestlige efterkommere. For drengene er gennemsnittene for både børn af efterkommere og efterkommere på 5,6. For pigerne er de 6,3 for både børn af efterkommere og efterkommere. Der er tale om niveauer, som ligger klart under niveauerne for drenge og piger med dansk oprindelse, hvor karaktergennemsnittene er 6,9 og 7,7.

Selv om børn af efterkommere har forældre som er født i Danmark

Det er fortsat et lille datagrundlag, som ligger til grund for tallene for børn af efterkommere, og det vil blive interessant at følge udviklingen for de kommende større generationer af 16-årige. Tallene peger dog i retning af, at der ikke er forskel i karaktergennemsnit mellem børn af efterkommere og efterkommere. Til trods for at børn af efterkommere altså har mindst én forælder, der selv er født i Danmark.

Uddannelse og beskæftigelse

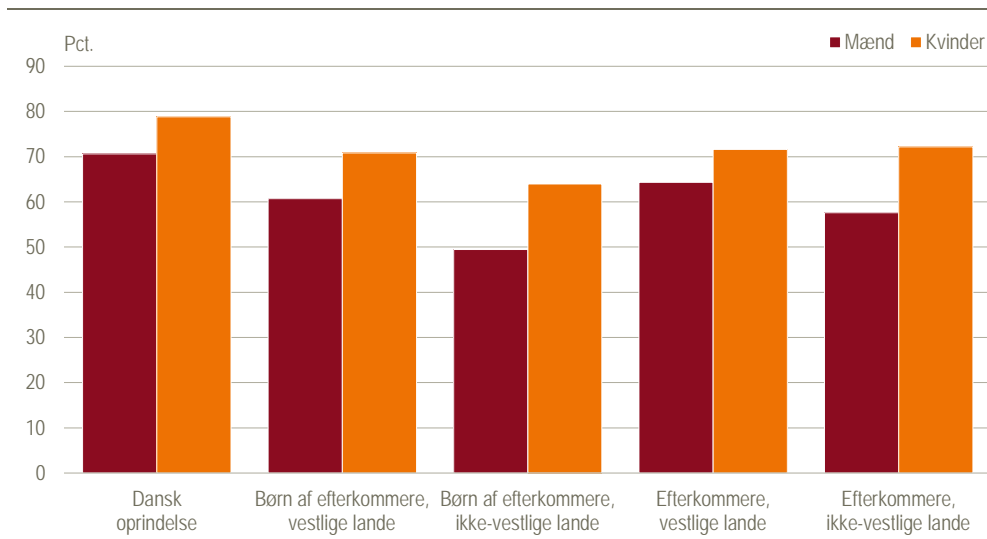
Kun 648 børn af efterkommere i alderen 20 til 24 år

At børn af efterkommere er en meget ung gruppe, er et faktum, som allerede er blevet gentaget flere gange. Statistik om fuldførte uddannelser og beskæftigelsesforhold er derfor irrelevant for langt de fleste af dem. I alt er der 1. januar 2017 kun henholdsvis 104 vestlige og 544 ikke-vestlige børn af efterkommere i alderen 20-24-år. Det er indlysende, at der er meget begrænsede muligheder for at lave statistik om uddannelse og beskæftigelse på det grundlag.

Andel 20-24-årige med erhvervsfaglig eller gymnasial uddannelse

I figur 7.6 er vist andelen med fuldført erhvervsfaglig eller gymnasial uddannelse for 20-24-årige. Den nedre grænse er her sat til 20 år, da unge på det tidspunkt kan forventes at have afsluttet deres ungdomsuddannelse, hvis de er startet på uddannelsen lige efter folkeskolen. Andelen af kvinder med enten en erhvervsfaglig eller en gymnasial uddannelse er højere end andelen af mænd for alle grupper.

Figur 7.6 20-24-årige med fuldført enten gymnasial eller erhvervsfaglig uddannelse. 2017

Størst andel med enten erhvervsfaglig eller gymnasial uddannelse blandt kvinder

Blandt 20-24-årige med dansk oprindelse har henholdsvis 71 pct. af mændene og 79 pct. af kvinderne afsluttet en erhvervsfaglig eller en gymnasial uddannelse. De tilsvarende andele er 49 pct. for mændene og 64 pct. for kvinderne blandt børn af efterkommere fra ikke-vestlige lande.

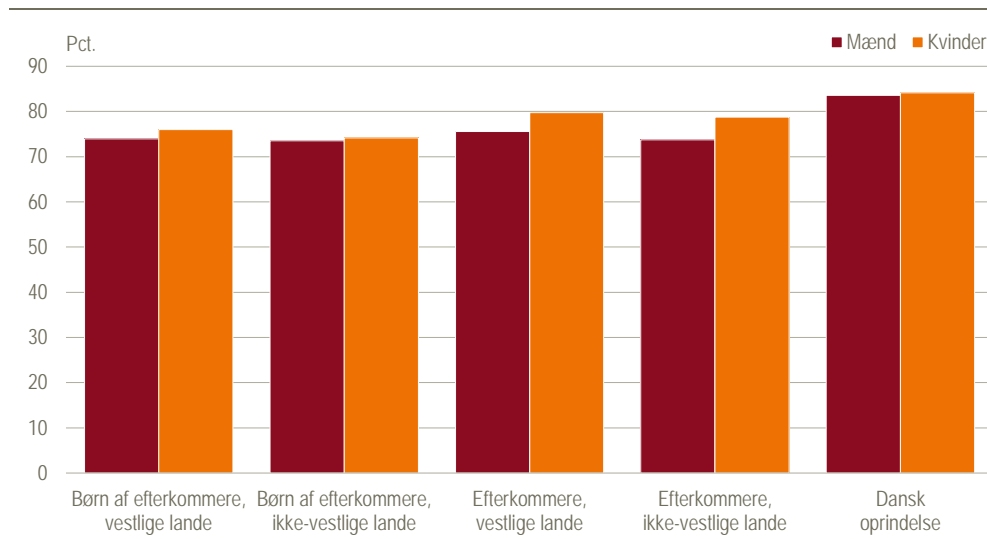
Tabel 7.4 20-24-årige i beskæftigelse eller under uddannelse. 2016

	Under uddannelse	Både under uddannelse og beskæftiget	Beskæftiget	Hverken under uddannelse eller beskæftiget	I alt
Mænd	40 617	53 875	64 694	38 412	197 598
Børn af efterkommere, vestlige lande	10	16	8	12	46
Indvandrere, vestlige lande	3 009	2 627	3 648	4 179	13 463
Efterkommere, vestlige lande	210	191	213	199	813
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	43	50	65	57	215
Indvandrere, ikke-vestlige lande	1 847	1 742	2 832	4 696	11 117
Efterkommere, ikke-vestlige lande	2 209	2 504	2 591	2 603	9 907
Dansk oprindelse	33 289	46 745	55 337	26 666	162 037
Kvinder	38 364	64 682	49 610	36 495	189 151
Børn af efterkommere, vestlige lande	9	15	14	12	50
Indvandrere, vestlige lande	3 598	2 802	2 499	5 508	14 407
Efterkommere, vestlige lande	169	289	174	161	793
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	43	65	41	52	201
Indvandrere, ikke-vestlige lande	1 822	1 697	2 430	4 346	10 295
Efterkommere, ikke-vestlige lande	2 434	2 988	1 796	1 949	9 167
Dansk oprindelse	30 289	56 826	42 656	24 467	154 238

Over 70 pct. af 20-24-årige er enten under uddannelse eller i beskæftigelse blandt ikke-vestlige børn af efterkommere

Det fremgår af figur 7.7, at der blandt 20-24-årige med dansk oprindelse er 84 pct. af både mændene og kvinderne, der enten er i beskæftigelse eller under uddannelse. For børn af efterkommere fra ikke-vestlige lande er de tilsvarende andele 73 pct. for mænd og 74 pct. for kvinder. Gruppen af 20-24-årige ikke-vestlige børn af efterkommere omfatter i alt kun 416 personer, så igen er det vigtigt at være opmærksom på, at tallene er små.

Figur 7.7 20-24-årige i beskæftigelse eller under uddannelse. 2016

Lavere niveau end alle andre grupper

Andelen af mandlige og kvindelige børn af efterkommere fra ikke-vestlige lande i alderen 20-24 år, som enten er i beskæftigelse eller under uddannelse, ligger lavere end de tilsvarende andele for alle de andre grupper.

De meget få børn af efterkommere i alderen 20-24 år gør dog tallene usikre

På sigt er uddannelse og beskæftigelse meget interessante områder, når det gælder statistik om børn af efterkommere. Der vil dog gå en del år, før gruppen af 20-24-årige børn af efterkommere vil være tilstrækkelig stor til, at der for alvor kan laves meningsfuld statistik om beskæftigelses- og uddannelsesforhold. Alle tal om børn af efterkommere i dette afsnit er som nævnt baseret på meget få personer og skal derfor tages med forbehold.

7.4 Forældrenes forhold

Forældrene til børn af efterkommere er efterkommere eller indvandrere

Da hovedparten af børn af efterkommere er små børn, er der meget begrænsede muligheder for at se på uddannelsesniveau og socioøkonomiske forhold for gruppen. Mulighederne er i sagens natur bedre, når det gælder deres forældre, men i denne forbindelse er det vigtigt at være opmærksom på, at forældrene til børn af efterkommere selv er efterkommere eller indvandrere. Man skal derfor være forsigtig med at konkludere for meget om integrationen for børn af efterkommere i det danske samfund ud fra, hvordan deres forældre klarer sig. Det er dog velkendt, at forældres job og uddannelse kan have betydning for, hvordan deres børn klarer sig.

Fokus på forældre til personer under 25 år

Når vi ser på forældrenes forhold, interesserer vi os kun for forældre til personer, som er under 25 år. Da børn af efterkommere stort set alle er under 25 år, er det meget få personer vi vil sortere fra af den grund.

Alder

Forældre til børn af efterkommere er unge ...

Når man sammenligner forældre til børn af efterkommere med andre grupper af forældre, er det hele tiden relevant at være opmærksom på, at de i gennemsnit er yngre. Blandt alle forældre til 0-24-årige ikke-vestlige børn af efterkommere var gennemsnitsalderen for faderen og moderen henholdsvis 35,9 år og 32,9 år. For forældre til 0-24-årige med dansk oprindelse var de tilsvarende gennemsnitsaldrer henholdsvis 46,2 år for faderen og 43,7 år for moderen. Forældre til børn med dansk oprindelse er altså ca. 10 år ældre end forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere. Også forældre til vestlige børn af efterkommere er forholdsvis unge, men alligevel 3-4 år ældre end forældrene til de ikke-vestlige børn af efterkommere.

Tabel 7.5 Gennemsnitsalder for forældre til 0-24-årige. 2017

	Fædre	Mødre	Forskel
I alt	45,9	43,3	2,6
Børn af efterkommere, vestlige lande	39,0	36,8	2,2
Indvandrere, vestlige lande	42,0	40,0	2,1
Efterkommere, vestlige lande	40,5	37,6	2,9
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	35,9	32,9	2,9
Indvandrere, ikke-vestlige lande	45,4	40,6	4,8
Efterkommere, ikke-vestlige lande	46,1	41,2	4,9
Dansk oprindelse	46,2	43,7	2,4

... skyldes at efterkommere generelt er unge

Aldersforskellene er først og fremmest en konsekvens af, at efterkommerne er meget unge. Derfor er de efterkommere, som er blevet forældre også relativt unge, hvorimod forældre til både efterkommere, indvandrere og børn med dansk oprindelse er mere ligeligt fordelt aldersmæssigt. En almindelig familietype, der fx består af et forældrepar med to børn, der begge er over 10 år, er derfor meget ualmindelig blandt børn af efterkommere. Her vil der meget ofte være tale om nye familier med unge forældre og små børn, hvorfor forældrenes gennemsnitsalder også er lavere.

Alder vigtig vedrørende uddannelse og beskæftigelse

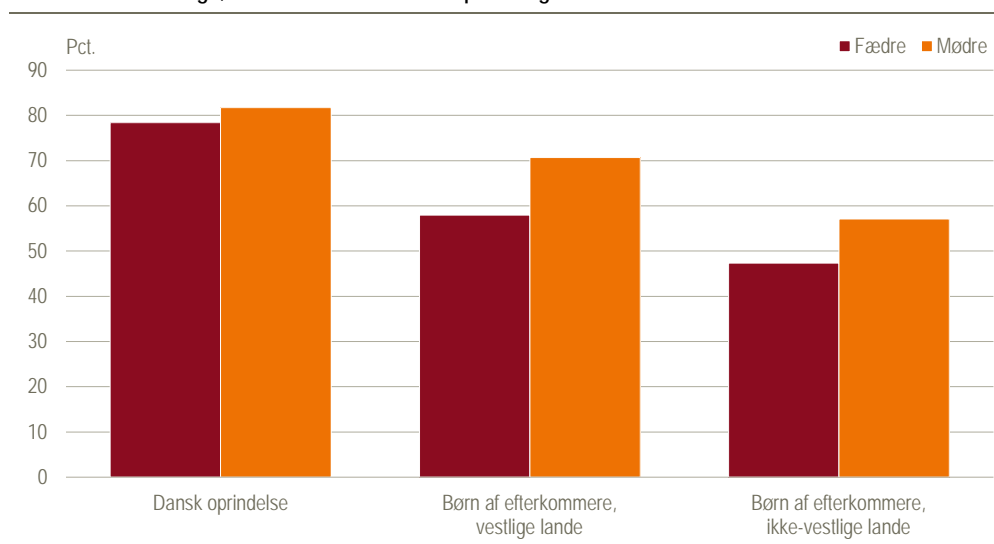
Da alder netop har en stor betydning i forbindelse med forhold omkring uddannelse og arbejdsmarkedstilknudning, er den lave gennemsnitsalder for forældrene til især de ikke-vestlige børn af efterkommere et forhold, man skal være opmærksom på.

Uddannelse

Andele med erhvervs-kompetencegivende uddannelse ...

Figuren herunder viser andelen med en erhvervskompetencegivende uddannelse blandt henholdsvis forældrene til 0-24-årige med dansk oprindelse og forældrene til 0-24-årige børn af efterkommere.

Figur 7.8 Forældre til 0-24-årige, som har en erhvervskompetencegivende uddannelse. 2017

Anm.: Figuren indeholder oplysninger om forældre til 0-24-årige, som var i befolkningen 1. januar 2017.

... er lave for forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere

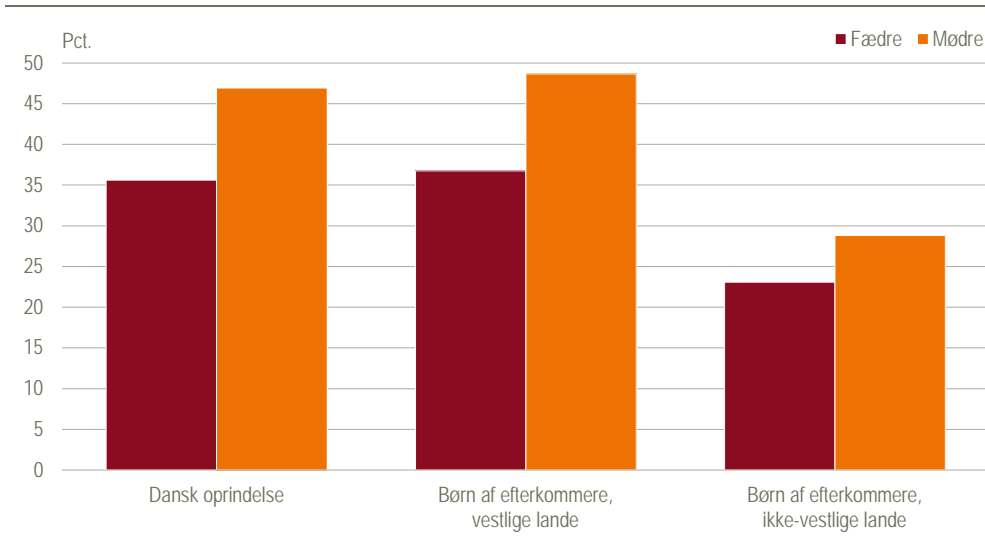
78 pct. af fædre og 82 pct. af mødre til 0-24-årige med dansk oprindelse har en erhvervskompetencegivende uddannelse. I forhold til forældrene til børn af efterkommere er disse andele høje. Der er dog store forskelle mellem forældrene til de vestlige og de ikke-vestlige børn af efterkommere. Blandt fædre og mødre til de vestlige børn af efterkommere, havde henholdsvis 58 pct. af fædre og 71 pct. af mødre en erhvervskompetencegivende uddannelse. For forældrene til de ikke-vestlige børn af efterkommere var de tilsvarende andele kun 47 pct. for fædre og 57 pct. for mødre.

Kun få af dem har afsluttet en videregående uddannelse

Forskellen er endnu mere udtalt, hvis man kun ser på andelen, der har fuldført en videregående uddannelse. Kun henholdsvis 23 pct. af fædre og 29 pct. af mødre til de ikke-vestlige børn af efterkommere havde således fuldført en videregående uddannelse. For forældrene til 0-24-årige med dansk oprindelse var de tilsvarende andele 36 pct. for fædre og 47 pct. for mødre. Forældrene til de vestlige børn af efterkommere ligger på niveau med forældrene til børn med dansk oprindelse med henholdsvis 37 pct. for fædre og 49 pct. for mødre.

Figur 7.9 Forældre til 0-24-årige, som har en videregående uddannelse. 2017

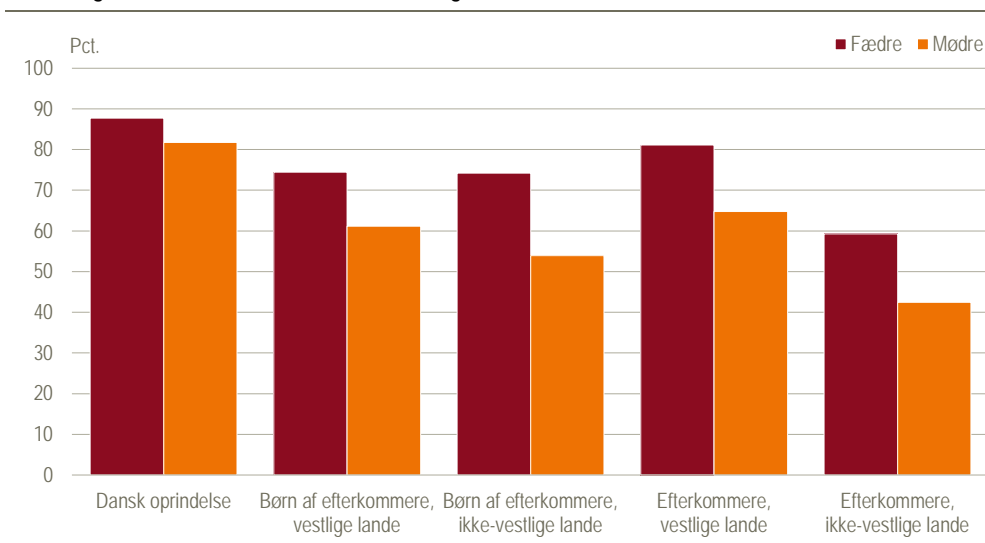
Anm.: Figuren indeholder oplysninger om forældre til 0-24-årige, som var i befolkningen 1. januar 2017.

Beskæftigelse

Beskæftigelsesfrekvenser for forældrene

Figuren viser beskæftigelsesfrekvenserne for forældre til både børn med dansk oprindelse, forældre til børn af efterkommere og forældre til efterkommere. De sidste to grupper er desuden opdelt i vestlig og ikke-vestlig oprindelse. Forældre til 0-24-årige med dansk oprindelse har de klart højeste beskæftigelsesfrekvenser, idet henholdsvis 88 pct. af fædre og 82 pct. af mødre her var i beskæftigelse.

Figur 7.10 Beskæftigelsesfrekvens for forældre til 0-24-årige. 2016

Anm.: Figuren indeholder oplysninger om forældre til 0-24-årige, som var i befolkningen 1. januar 2016.

Forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere

Blandt forældrene til de ikke-vestlige børn af efterkommere var 74 pct. af fædre og 54 pct. af mødre i beskæftigelse. Af forældrene til de ikke-vestlige efterkommere var kun 59 pct. af fædre og 42 pct. af mødre beskæftiget.

Forældre til efterkommere er indvandrere, som generelt har lavere beskæftigelse

Forældrene til efterkommerne er indvandrere. De lave beskæftigelsesfrekvenser for de ikke-vestlige efterkommeres forældre afspejler, at ikke-vestlige indvandrere generelt har væsentligt lavere beskæftigelsesfrekvenser end ikke-vestlige efterkommere. Det er derfor ikke overraskende, at forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere klarer sig bedre på arbejdsmarkedet end forældrene til ikke-vestlige efterkommere. Beskæftigelsesfrekvensen for fædre og især mødre til ikke-vestlige børn af efterkommere er dog fortsat betydeligt lavere end blandt forældre til børn med dansk oprindelse.

Socioøkonomisk status for beskæftigede

I tabel 7.6 er alle beskæftigede mødre og fædre til 0-24-årige børn opdelt på seks kategorier af beskæftigelsesniveau og barnets herkomst. Udgangspunktet er befolkningen 1. januar 2016 og beskæftigelsesstatus i november 2015.

Tabel 7.6 Beskæftigede forældre til 0-24-årige. 2016

	Selvstændig	Topleder	Lønmodtager på:				Beskæftigede i alt
			Højeste niveau	Mellemniveau	Grundniveau	Andet	
	pct.						antal
Fædre							
Børn af efterkommere, vestlige lande	10	5	27	7	32	20	498
Indvandrere, vestlige lande	8	4	18	4	26	40	6 227
Efterkommere, vestlige lande	11	3	22	5	28	32	8 480
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	14	2	13	6	37	28	6 268
Indvandrere, ikke-vestlige lande	11	2	18	3	28	38	7 116
Efterkommere, ikke-vestlige lande	16	1	12	4	35	32	29 094
Dansk oprindelse	9	8	24	12	35	13	656 672
Mødre							
Børn af efterkommere, vestlige lande	8	2	35	10	29	16	437
Indvandrere, vestlige lande	7	1	18	4	23	46	6 299
Efterkommere, vestlige lande	7	1	27	7	25	32	7 379
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	3	1	24	13	42	17	4 868
Indvandrere, ikke-vestlige lande	7	0	13	4	34	42	6 844
Efterkommere, ikke-vestlige lande	7	0	16	6	38	33	22 567
Dansk oprindelse	5	3	37	13	33	9	631 803

Anm.: Tabellen indeholder oplysninger om forældre til 0-24-årige, som var i befolkningen 1. januar 2016.

Talgrundlag klart større for forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere

Der er henholdsvis 6.268 beskæftigede fædre og 4.868 beskæftigede mødre blandt forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere. Selv om forældrene til de vestlige børn af efterkommere har højere beskæftigelsesfrekvenser, er der til sammenligning kun 498 beskæftigede fædre og 437 beskæftigede mødre blandt forældrene til de vestlige børn af efterkommere.

Fædre ligner fædre til ikke-vestlige efterkommere og indvandrere

Blandt de beskæftigede fædre til ikke-vestlige børn af efterkommere arbejder 14 pct. som selvstændige, 16 pct. er topledere eller lønmodtagere på højeste niveau, mens 6 pct. er lønmodtagere på mellemniveau. Lønmodtagere på grundniveau og andre lønmodtagere er de to største kategorier og omfatter henholdsvis 37 pct. og 28 pct. af de beskæftigede fædre til ikke-vestlige børn af efterkommere. Denne fordeling minder meget om fordelingen af fædre til ikke-vestlige indvandrere og efterkommere.

Relativt få topledere og lønmodtagere på højt niveau

Sammenlignet med både fædre til børn med dansk oprindelse og fædre til vestlige indvandrere og efterkommere, er der imidlertid store forskelle. Især er det værd at bemærke, at andelen af beskæftigede fædre, som arbejder som topledere eller lønmodtagere på højeste niveau er mellem 22-32 pct. for disse tre grupper.

<i>Mange lønmodtagere på grundniveau og andre lønmodtagere</i>	De beskæftigede fædre til ikke-vestlige børn af efterkommere er overrepræsenterede i kategorierne lønmodtagere på grundniveau og andre lønmodtagere, hvor 65 pct. af de beskæftigede fædre til børn af efterkommere med ikke-vestlig oprindelse findes. Denne overrepræsentation har de tilfælles med beskæftigede fædre til ikke-vestlige indvandrere og efterkommere samt vestlige indvandrere, som har mellem 66-68 pct. i disse to kategorier. Til sammenligning er andelen for beskæftigede fædre til børn med dansk oprindelse kun 48 pct.
<i>Forældrenes alder spiller en rolle for beskæftigelsesniveau</i>	Det er også her relevant at være opmærksom på aldersfordelingen, da beskæftigede på højere niveauer er ældre end beskæftigede på lavere niveauer. Da forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere som nævnt er yngre end øvrige grupper af forældre, er det et forhold, der kan være en medvirkende årsag til deres overrepræsentation blandt beskæftigede på lavere niveauer.
<i>Mødre og fædre til ikke-vestlige børn af efterkommere har samme mønster</i>	Beskæftigelsesmønsteret for mødrene til ikke-vestlige børn af efterkommere minder ikke ligesom for fædrene om mønsteret for ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Mødrene til ikke-vestlige børn af efterkommere har et højere beskæftigelsesniveau end mødre til ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Beskæftigede mødre til børn med dansk oprindelse og vestlige efterkommere er dog beskæftigede på højere niveauer.
<i>Mødre er i mindre grad beskæftiget og på lavere niveau</i>	For mødre til alle typer af børn gælder det, at de i mindre grad er beskæftigede som selvstændige og topledere. Det er også relevant at nævne, at det for børn med ikke-vestlig baggrund gælder for både indvandrere, efterkommere og børn af efterkommere, at fædrene i langt højere grad er beskæftigede end mødrene.
Uden beskæftigelse	
<i>Forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere oftere uden beskæftigelse</i>	Forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere er i mindre grad beskæftigede end forældre til børn med dansk oprindelse. Tabel 7.7 viser, hvilken socioøkonomisk status de forældre har, som ikke er i beskæftigelse. Den socioøkonomiske status stammer fra den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik og er opgjort november 2015 for befolkningen 1. januar 2016.
<i>Kun få forældre er pensionister</i>	Inden for alle forældregrupper er det relativt få, som har en socioøkonomisk status som pensionist. Det er naturligvis ikke overraskende, da forældre til 0-24-årige altovervejende er væsentligt yngre end de aldersgrupper, man forbinder med pension. Det er derfor også førtidspensionister, der udgør den største gruppe blandt personer, der får pension.
<i>Flere arbejdsløse forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere ...</i>	Flere er arbejdsløse blandt forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere. Henholdsvis 7 pct. af fædrene og 8 pct. af mødrene til ikke-vestlige børn af efterkommere har en socioøkonomisk status som arbejdsløs. For forældre til børn med dansk oprindelse er andelen kun henholdsvis 2 pct. og 3 pct. for fædre og mødre.
<i>... og 9 pct. af fædrene er midlertidigt uden for arbejdsstyrken</i>	Blandt fædrene til ikke-vestlige børn af efterkommere, som ikke er beskæftigede eller arbejdsløse, er 9 pct. midlertidigt uden for arbejdsstyrken. Blandt dem, der er midlertidigt uden for arbejdsstyrken, er halvdelen på kontanthjælp.
<i>Blandt mødrene er 20 pct. midlertidigt uden for arbejdsstyrken</i>	Af mødrene til de ikke-vestlige børn af efterkommere er 20 pct. midlertidigt uden for arbejdsstyrken. Det vil sige, de er hverken i beskæftigelse eller arbejdsløse. Blandt de 20 pct. er knap halvdelen på kontanthjælp.

Tabel 7.7 Forældre til 0-24-årige efter deres socioøkonomiske stilling og barnets herkomst. 2016

	Fædre			Mødre		
	Børn af efterkommere		Dansk oprindelse	Børn af efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
I alt	700	8 778	777 915	740	9 152	784 743
Beskæftigede	498	6 268	656 672	437	4 868	631 803
Arbejdsløse	34	625	16 511	42	770	21 653
Uden for arbejdsstyrken i alt	137	1 558	75 668	236	3 394	119 272
Midlertidig uden for arbejdsstyrken ...	61	777	24 622	90	1 794	51 099
Pension	20	222	29 900	14	157	30 855
Andre	56	559	21 146	132	1 443	37 318
Uoplyst	31	327	29 064	25	120	12 015
	pct.					
I alt	100	100	100	100	100	100
Beskæftigede	71	71	84	59	53	81
Arbejdsløse	5	7	2	6	8	3
Uden for arbejdsstyrken i alt	20	18	10	32	37	15
Midlertidig uden for arbejdsstyrken ...	9	9	3	12	20	7
Pension	3	3	4	2	2	4
Andre	8	6	3	18	16	5
Uoplyst	4	4	4	3	1	2

Anm.: Tabellen indeholder oplysninger om forældre til 0-24-årige, som var i befolkningen 1. januar 2016.

**DANMARKS
STATISTIK**

Danmarks Statistik
Sejrøgade 11
2100 København Ø

Tlf. 39 17 39 17
www.dst.dk
dst@dst.dk